

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

121. plenáris ülés – 2017. február 8–9.

2017/C 207/01	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – Az Európai Bizottság 2017. évi éves növekedési jelentése	1
2017/C 207/02	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Római Szerződés aláírásának 60. évfordulója	5

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

121. plenáris ülés – 2017. február 8–9.

2017/C 207/03	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A beruházási hiány áthidalása: Hogyan válaszoljunk a kihívásokra?	7
2017/C 207/04	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Költségvetési kapacitás és automatikus stabilizátorok a gazdasági és monetáris unióban	15
2017/C 207/05	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Hiányzó közlekedési összeköttetések a határ menti régiókban	19
2017/C 207/06	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A kikötővárosok és kikötők rehabilitációja	25
2017/C 207/07	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A harmadik országokkal kialakítandó migrációs partnerségi keret	32
2017/C 207/08	A Régiók Európai Bizottsága véleménye: – Javaslat egy fejlesztésre vonatkozó új európai konszenzusra: „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”	39
2017/C 207/09	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Hatékony vízgazdálkodási rendszer: egy innovatív megoldásokat célzó megközelítés	45

2017/C 207/10	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra irányuló új uniós stratégia felé – integrált megközelítés	51
2017/C 207/11	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Fiatal európai gazdák támogatása	57
2017/C 207/12	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai alkoholstratégia – érvek és irányvonalak	61

III Előkészítő jogi aktusok

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

121. plenáris ülés – 2017. február 8–9.

2017/C 207/13	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A közös európai menekültügyi rendszer reformja – II. reformcsomag és uniós áttelepítési keret	67
2017/C 207/14	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Szerzői jog a digitális egységes piacon	80
2017/C 207/15	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A távközlési csomag felülvizsgálata	87
2017/C 207/16	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé	95
2017/C 207/17	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós politika	100
2017/C 207/18	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A LIFE program félidős értékelése	104

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

121. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. FEBRUÁR 8–9.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – Az Európai Bizottság 2017. évi éves növekedési jelentése

(2017/C 207/01)

Előterjesztő: a PES, az EPP, az ALDE, az EA és az ECR politikai csoport

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

- tekintettel az Európai Bizottságnak a 2017. évi éves növekedési jelentésről szóló közleményére ⁽¹⁾ és a 2017-es európai szemeszter kezdetére,
- tekintettel az Európai Parlament „A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere: a 2016. évi prioritások végrehajtása” című, 2016. október 26-i állásfoglalására ⁽²⁾,

1. üdvözli, hogy az éves növekedési jelentés a beruházásokra, a strukturális reformokra és a felelős államháztartásra helyezi a hangsúlyt, de úgy véli, hogy a 2020 utáni európai gazdasági, szociális és környezetvédelmi stratégia egyik pilléreként nagyobb hangsúlyt kellett volna fektetni a fenntartható fejlesztési célok megvalósítására;
2. megjegyzi, hogy számos mutató – a GDP, a beruházások, a munkahelyteremtés, a foglalkoztatási és aktivitási ráta – azt jelzi, hogy a világszerte növekvő bizonytalanság ellenére az EU gazdasága felfelé fordulóban van. Oszítja ugyanakkor az Európai Bizottság nézetét, hogy nem dőlhetünk hátra elégedetten, mivel a munkanélküliségi ráta számos európai régióban továbbra is túlságosan magas, és a beruházások több éven keresztül igen alacsony szintje (a 'beruházási hiány') súlyos terhet jelent az európai versenyképességre és kohézióra nézve;
3. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EU-n és az euroövezeten belül tapasztalható egyenlőtlenségek jelentős kihívást képviselnek a növekedés és a kohézió szempontjából, valamint hogy a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli konvergencia sok esetben elakadt. Hangsúlyozza, hogy elsősorban a tagállamokon belüli eltérések állnak az EU-szerte egyre nagyobb gazdasági és társadalmi eltérések hátterében. Az RB sajnálja, hogy az éves növekedési jelentés nem foglalkozik strukturált módon ezekkel az eltérésekkel;

⁽¹⁾ COM(2016) 725 final.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0416+0+DOC+PDF+V0//HU>.

4. hangsúlyozza, hogy a szociális jogok európai pillére, amelynek tiszteletben kell tartania a szubszidiaritás és az arányosság elvét, jelentősen elősegíthetné a szociális normák koordinálását és felfelé irányuló konvergenciáját, és megerősíthetné az EU demokratikus legitimitációját;

5. kéri, hogy az Európai Bizottság tegyen javaslatot egy, az euroövezetre vonatkozó, minden tagállam felé nyitott közös fiskális rendszerre, és ezt kapcsolja össze egy költségvetési hatásvizsgálattal⁽³⁾;

A beruházások újraindítása

6. üdvözli az ESBA első évében elért eredményeket, gondolva itt az aktivált beruházások számára. Aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy az ESBA adicionalitással kapcsolatos eredményei bizonytalanok, a keretében finanszírozott projektek földrajzi megoszlása egyenlőtlen, és nem állnak rendelkezésre megfelelően részletes és átlátható információk az ESBA-ról. Megjegyzi, hogy az Európai Számvevőszék⁽⁴⁾, de az Európai Bizottság által közzétett független értékelés⁽⁵⁾ is osztja ezeket az aggodalmakat. Hangsúlyozza, hogy a projekteknek 10 millió eurós projektértéktől kezdve jogosultaknak kellene lenniük ESBA-támogatásra, mert így a helyi és regionális önkormányzatok gyakrabban fel tudnák használni az ESBA-t, többek között beruházási platformokon keresztül, és sajnálja, hogy sok önkormányzat még mindig nem tud eleget az alapról. Meggyőződése, hogy az adminisztratív kapacitás problémájának orvoslását prioritásként kell kezelni az európai szemeszter kontextusában, mivel gyakran a kapacitáshiány akadályozza meg a helyi és regionális önkormányzatokat az ESBA felhasználásában;

7. üdvözli, hogy az éves növekedési jelentés utal a helyi és regionális szintű beruházások előtt álló akadályok meglétére; mindamelltt sajnálja, hogy a beruházási akadályok 2016-os európai szemeszter során indított elemzését – amelyhez az RB az ilyen akadályok területi szintű elemzésével⁽⁶⁾ járult hozzá – nem követi nyomon a 2017-es éves növekedési jelentés. Fontosnak tartja, hogy az elismerjék, hogy az egységes piac elmélyítését célzó intézkedések fontos szerepet játszanak az általános beruházási környezet uniós szintű javításában, valamint a beruházások nemzeti, regionális és helyi szintű akadályainak lebontásában;

8. hangsúlyozza az esb-alapok hozzájárulását a beruházásokhoz, kiemelve, hogy a 2016. évi országspecifikus ajánlások közül 61-et figyelembe vesznek a tagállami szintű kohéziós szakpolitikai programokban. Osztja azt a nézetet, hogy az esb-alapokat az ESBA-val ötvözve lehetne felhasználni, és hangsúlyozza, hogy az esb-alapok az EU fő beruházási eszközét jelentik, és – a Szerződésben megfogalmazottak szerint – a kohézió növelését célozzák;

9. üdvözli, hogy az éves növekedési jelentésben megemlíti, hogy a globalizáció előnyeit igazságosan kell elosztani, és növelni kell a kereskedelempolitika legitimitását. Felhívja továbbá a figyelmet az állampolgárok aggodalmainak súlyára, és fontosnak tartja, hogy biztosítva legyen az Európai Unió, a tagállami parlamentek és kormányok, valamint a régiók cselekvési mozgásterének és demokratikus döntéshozatali mozgásterének, és így a polgárok továbbra is demokratikus módon befolyást gyakorolhassanak ezekre a folyamatokra. Úgy véli, hogy kereskedelmi megállapodások tárgyalásakor és megkötésekor az Európai Bizottságnak jobban ki kellene állnia az európai minőségi normák, valamint a nemzeti szabályozások és előírások megőrzése mellett többek között a környezet-, állat-, éghajlat-, adat-, egészség- és fogyasztóvédelem terén, hogy a kereskedelmi megállapodások tisztességes és átlátható eredményre vezethessenek;

10. üdvözli, hogy az éves növekedési jelentés elismeri, hogy a reálgazdaság finanszírozásának elősegítése szempontjából fontos szerepet töltenek be az arról szóló világos útmutatások, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok miként alkalmazandók az infrastruktúra közfinanszírozására. Hangsúlyozza, hogy ennek a finanszírozásnak jelentős része az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat érinti, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy szélessítse az általános gazdasági érdekű szolgáltatások körét, így véve figyelembe az új kihívásokat;

Strukturális reformok

11. megjegyzi, hogy a strukturális reformok a jobb versenyképesség kulcs tényezői, amelyre a globális kereskedelem és verseny kapcsán egyre nagyobb szükség van a fenntartható és inkluzív növekedés és a munkahelyteremtés elősegítése érdekében;

⁽³⁾ Lásd az RB véleménytervezetét a következő tárgyban: *Költségvetési kapacitás és automatikus stabilizátorok a gazdasági és monetáris unióban*, előadó: Carl Fredrik Graf (SE/EPP), ECON-VI/018, várhatóan az RB 2017. februári plenáris ülésen fogadják el.

⁽⁴⁾ Európai Számvevőszék, 'EFSI: an early proposal to extend and expand' [ESBA: korai javaslat a kibővítésre és meghosszabbításra], 2/2016 sz. vélemény.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/priorities/publications/independent-evaluation-investment-plan_en.

⁽⁶⁾ Az RB 7. nyomkövetési jelentése az Európa 2020-ról és az európai szemeszterről, <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/pub/Documents/2016/7mp.pdf>.

12. üdvözli annak elismerését, hogy a közbeszerzés fontos szerepet játszik a versenyképesség és az innováció fokozásában, és hangsúlyozza, hogy a közbeszerzések jelentős részét helyi és regionális önkormányzatok bonyolítják le. Hangsúlyozza, hogy a közbeszerzések kezelésére irányuló adminisztratív kapacitás javítását célzó erőfeszítéseknek kifejezetten a helyi és regionális önkormányzatokat kell megcélozniuk;

13. hangsúlyozza, hogy a finanszírozáshoz való hozzáférés elősegítése, a kutatási és fejlesztési tevékenységekbe történő beruházások ösztönzése, az adminisztratív terhek csökkentése és a jobb szabályozás napirenden tartása révén támogatni kell a kkv-kat, az induló vállalkozásokat és a vállalkozói készségeket. Hangsúlyozza, hogy többek között egy támogató jellegű ágazati és szabályozási politika útján gondoskodni kell arról, hogy a kkv-k valamennyi ágazatban, így a szolgáltatási ágazatban is részt vehessenek a globális értékláncokban;

14. hangsúlyozza, hogy a közigazgatásban minden szinten, de különösen helyi és regionális szinten jelentkező adminisztratív kapacitáshiány akadályozza a strukturális reformok végrehajtását, és az Európai Bizottságnak egységes stratégiai dokumentumot kellene kidolgoznia, amely valamennyi, az EU által finanszírozott, közigazgatási hatékonyságnövelést célzó technikai segítségnyújtási programot koordinálja, a strukturálisreform-támogató programot is beleértve;

15. örömmel fogadja, hogy az éves növekedési jelentésben utalás történik a humántőke-beruházásoknak biztosítandó kiemelt támogatásra. Különösen fontosnak tartja az ifjúsági garancia végrehajtásának előmozdítását, valamint az ifjúsági munkanélküliség további csökkentését, mivel az még mindig magas több régióban és helyi településen;

A költségvetési expanzió és a felelős államháztartás biztosítása

16. üdvözli, hogy vita indult az euroövezet egészére vonatkozó pozitív költségvetési irányvonalról, melyet mindenképpen össze kell kötni különféle strukturális reformok végrehajtásával;

17. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a Stabilitási és Növekedési Paktum által lehetővé tett rugalmasság teljes körű kihasználásában érdekeltek. Ismételten kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatok által az esb-alapok keretében megvalósított beruházásokat egyik uniós tagországban se vegyék figyelembe a deficit és az adósságlafon kiszámításánál;

18. hangsúlyozza, hogy valamennyi kormányzati szinten szilárd államháztartásra és az államadósság korlátozására van szükség. Ennek az átfogó erőfeszítésnek a részeként hangsúlyozza, hogy a különböző kormányzati szinteken történő, hatékony közberuházásokra vonatkozó OECD-alapelvek fényében javítani kell a közkiadások összetételét. Az RB szerepet vállal az ilyen szabályok végrehajtásának ellenőrzését célzó gyakorlat elindításában, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen lépéseket a fiskális decentralizáció népszerűsítésére EU-szerte, ami – a rendelkezésre álló adatok alapján – elősegítené az állami kiadások hatékonyságának javítását;

Az európai szemeszter jobb irányítása

19. megjegyzi, hogy az országspecifikus ajánlások több mint fele strukturális reformokat érint, amelyeket kizárólag a helyi és regionális önkormányzatokkal partnerségben lehet végrehajtani. Hangsúlyozza ezért, hogy a helyi és regionális önkormányzatok korlátozott bevonása az egyik oka annak, hogy az európai szemeszter keretében végzett gazdaságpolitikai koordináció nem hatékony, és hiányzik az egyéni felelősségvállalás, ahogyan azt az országspecifikus ajánlásokban körvonalazott strukturális reformok szerény teljesülési szintjei is mutatják;

20. helyesli, hogy az Európai Bizottság által a tagállamokba küldött ESO tisztviselők (European Semester Officer) egyes tagállamokban már most is együttműködnek a helyi és regionális önkormányzatokkal. Ezt a gyakorlatot állandósítani kellene és minden tagállamra ki kellene terjeszteni;

21. sajnálja, hogy az éves növekedési jelentés nem méltatja a helyi és regionális önkormányzatok szerepét, az országspecifikus ajánlások pedig nem veszik figyelembe azt a tényt, hogy számos hatáskör kizárólag a regionális szintet illeti meg. Hangsúlyozza, hogy véleményt dolgoz ki, amelyben magatartási kódexre tesz javaslatot a helyi és regionális önkormányzatok európai szemeszterbe való bevonását illetően. Üdvözli, hogy az Európai Parlament támogatja ezt a javaslatot, és arra kéri az uniós intézményeket, hogy közzétételét követően vitassák meg azt;

22. megjegyzi, hogy számos országspecifikus ajánlás olyan strukturális reformokat sürget, amelyek végrehajtása jóval tovább tarthat egy évnél, így a megvalósítás egy év után történő felmérése alábecsülheti az elért előrehaladást, ami félrevezető és egyben visszatartó is lehet az érintett nemzeti és szubnacionális kormányzati szintek számára. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy az országspecifikus ajánlásokat olyan módon fogalmazzák meg, hogy azok lehetővé tegyék a végrehajtásuk terén elért előrehaladás tisztességes és átlátható mérését;

23. arra kéri az elnököt, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanács máltai elnökségének, valamint az Európai Tanács elnökének.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Római Szerződés aláírásának 60. évfordulója

(2017/C 207/02)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Mi, a Régiók Európai Bizottsága (RB) tagjai

1. csatlakozunk a Római Szerződés aláírásának ünnepléséhez, amely az Európai Unió (EU) jövőjéről szóló átfogó gondolkodási folyamat fontos pillanata, és ismét felidézzük, hogy az Unió létének értelme az, hogy biztosítsa az alapvető jogok tiszteletben tartását, illetve békét, jólétet, stabilitást és valamennyi polgára számára új, uniós szintű lehetőségeket nyújtson;
2. olyan Európát szeretnénk, amely meg tudja erősíteni a polgárai bizalmát, jobban szembe tud nézni az EU-ban, valamint a világban előttünk álló kihívásokkal, és a szolidaritás szellemében, a szubszidiaritás elvét is tiszteletben tartva jobb döntéseket képes hozni a közös fellépés érdekében;
3. emlékeztetünk arra, hogy Európa identitása történelmileg a régióiban, városaiban és falvaiban gyökerezik, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok európai integrációs folyamathoz való hozzájárulása gazdasági, kulturális és politikai értelemben is egyre jelentősebb;
4. emlékeztet annak elismerésére, hogy szakadék van a polgárok és az EU között, amivel 25 évvel ezelőtt foglalkozott a Maastrichti Szerződés is, amely többek között az európai uniós polgárságot és a Régiók Európai Bizottságát is létrehozta. A decentralizált helyi és regionális önkormányzatoknak a Lisszaboni Szerződésben előirányzott vezető szerepe biztosításához azonban még garantálni kell a szubszidiaritást és az európai jogalkotási folyamatban való részvételt. Ezért alapvetően fontos, hogy javítsunk a jelenlegi helyzeten, amikor a helyi és regionális önkormányzatok továbbra is túlságosan gyakran csak az uniós szakpolitikák végállomásaként működnek, és nem kapnak igazi szerepet e szakpolitikák, mindenképp a jogszabályok kidolgozásában, dacára annak az erőfeszítésnek, illetve politikai és intézményi szerepnek, melyet a Régiók Európai Bizottsága a többi uniós intézménnyel fenntartott kapcsolataiban vállal;
5. úgy látjuk, hogy az RB – mint a regionális és helyi képviselők európai uniós közgyűlése – a globalizálódott világon belül a maga kulturális és nyelvi sokszínűségében is egységes Unió megtestesítője; elkötelezettek vagyunk az európai demokrácia és az aktív polgárság előmozdítása, az alapvető jogok rögzítése és a kisebbségek védelme, a biztonság erősítése és az egyenlőség előmozdítása, valamint a gazdasági, szociális és területi kohéziós célkitűzéseinkkel összhangban lévő, harmonikus és fenntartható fejlődés biztosítása iránt;
6. hangsúlyozzuk, az Európai Unió és polgárai közötti demokratikus kapcsolatot minél előbb meg kell erősítenünk, gondoskodva arról, hogy az Unió eredményes és gyors megoldásokat nyújtson azokra a legfőbb közös kihívásokra, amelyekkel a városok, régiók és tagállamok nem tudnak egyedül megbirkózni – ilyen például az EU versenyképességének javítása; a kohézió erősítése; az, hogy az EU-t olyan, biztos helyé tegyük, ahol a jog érvényesülése, a biztonság és a szabadság mindenki számára garantált, illetve hogy a fiataloknak konkrét jövőképet kínáljunk, legyen szó akár tanulásról, akár munkáról; a migráns- és menekültválság kezelése; a schengeni térség védelme; az éghajlatváltozás kézben tartása és a katasztrófákkal szembeni ellenálló-képesség megeremtetése; a karbonszegény gazdaság előmozdítása és az energiaunió támogatása; az Unió mint fontos globális szereplő jelentőségének fokozása, különösen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend fenntartható fejlesztési céljainak elérése során; a munkanélküliség megfékezése; valamint a terrorizmus elleni küzdelem;
7. hangsúlyozzuk, hogy az EU egységes piacának „négy alapszabadsága” – vagyis az emberek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad mozgása – konkrét vívmányokat jelentenek az uniós polgárok számára, és egyben az európai politikai projekt nélkülözhetetlen elemei; olyan oszthatatlan jogokat jelentenek, amelyeket nem lehet egymástól elkülönítve szemlélni, különben aláásnánk az EU létének alapját képező értékeket. Ezért aggodalmunkat fejezzük ki amiatt, hogy néhány tagállam kísérletet tesz alkalmazásuk korlátozására, különösen a személyek szabad mozgását illetően;
8. megerősítjük ugyanakkor, hogy az „egységes piacnak” a társadalmi haladást is garantálnia kell, illetve hogy a legfontosabb gazdasági szabadságokra és a versenyre vonatkozó szabályok nem élvezhetnek elsőbbséget az alapjogokkal szemben, gondolva itt elsősorban a hátrányos megkülönböztetés, a szegénység és a munkanélküliség elleni küzdelemre;
9. úgy gondoljuk, hogy a Római Szerződés ünneplése alkalmával el kell érünk, hogy az uniós polgárok kritikusan gondolkodjanak az Unió jövőjének alakításáról, aktívan érdeklődjenek iránta és közvetlenül részt vegyenek benne, valamint hogy a döntéseket a hozzájuk lehető legközelebb lévő szinten hozzák meg; úgy véljük, hogy ennek a folyamatnak a részvételen kell alapulnia és reprezentatívnak kell lennie, és a folyamat során minden polgárnak azonos lehetőséget kell kapnia a részvételre, valamint arra, hogy hozzájáruljon az Unió működéséhez és az uniós projekt mögé álljon. A helyi és regionális önkormányzatok ideális helyzetben vannak ennek a folyamatnak az előreviteléhez és annak előmozdításához, hogy a polgárok Európája valóságává váljon;

10. fontosnak tartjuk, hogy pontos képet kapjunk egyrészt arról, hogy a polgárok mit várnak és mit remélnek az EU-tól, másrészt arról, hogy mi az, ami aggodalmat vagy csalódottságot kelt bennük; ezért üdvözljük az uniós polgárságról szóló harmadik, 2017. évi jelentést, amely a polgárok által felmérések és nyilvános konzultációk keretében nyújtott információkon alapul;

11. hangsúlyozzuk ezért, hogy az EU-nak

- a társadalmi igazságosságon, a gazdasági erőn és a szolidaritáson alapuló Európa elveinek megerősítésével képesnek kell lennie a globalizáció által az európaiak életére gyakorolt egyenlőtlen hatás kezelésére,
- felhatalmazást kell kapnia a tagállamoktól arra, hogy a helyi önkormányzatokkal és a régiókkal együtt lépéseket tegyen, ha jelentős problémák sújtják a társadalmat és a polgárokat, és ehhez megfelelő kormányzási és finanszírozási eszközökkel is kell rendelkeznie,
- kommunikációja során decentralizált megközelítést kell biztosítania, melynek keretében hozzáférhető módon nyújt tájékoztatást saját szakpolitikáiról és folyamatairól, világosan utalva arra, hogy az uniós szinten meghozott döntések milyen következményekkel járnak a gyakorlatban az EU különböző részeiben; ezzel összefüggésben a Europe Direct tájékoztató központok, valamint a régiókat és a helyi önkormányzatokat tömörítő egyéb európai információs hálózatok szerepe alapvetően fontos,
- egyértelműbb és átláthatóbb módon felosztott politikai hatáskörökkel kell rendelkeznie, biztosítania kell intézményeinek elszámoltathatóságát, valamint garantálnia kell a polgárok számára döntéshozatali folyamatainak nyitottságát, ehhez pedig adott esetben a Szerződés további reformjára van szükség,
- intézményi reformokat kell fontolóra vennie a régiók és a helyi önkormányzatok bevonásának fokozására, jobban tükrözve a szubszidiaritás elvének érvényesítésében betöltött jogalkotói szerepüket és biztosítva az alulról építkező demokratikus kormányzást a polgárok, a régiók, a települések és a helyi önkormányzatok Európájában;

12. vállaljuk, hogy az Unió jövőjéről tartandó politikai vitákhoz készülő hozzájárulásunk előkészítéseként

- kiterjedt párbeszédprogramot indítunk a polgárokkal, hogy az EU egész területén, közvetlenül a helyi embereket megkérdezve meghallgassuk nézeteiket, javaslataikat és aggodalmaikat. Ezt a folyamatot politikai konzultációk kísérik majd, melyekben a tagállamok regionális és helyi önkormányzatainak európai és nemzeti szövetségei és más érdekelt felek vesznek részt azzal a céllal, hogy konkrét, innovatív és gyakorlatias megoldásokat dolgozzanak ki az előttünk álló kihívásokra,
- megosztjuk ezekkel a párhuzamos folyamatoknak az eredményeit a többi európai uniós intézménnyel, ezzel járulva hozzá egy, az Európai Unió jövője érdekében a szerződések módosításait előkészítő jövőbeli konventhez,
- még többet teszünk azért, hogy az uniós polgársághoz kapcsolódó jogokat és közös értékeinket előmozdítsuk, valamint ösztönözzük a polgároknak az Unió demokratikus életében való részvételét,
- feltárjuk, miként lehetne tovább erősíteni párbeszédünket az uniós intézményekkel, főként az Európai Parlamenttel,
- elmélyítjük a párbeszédet és a kapcsolatokat az uniós intézményekkel, különösen az Európai Parlamenttel, olyan kezdeményezésekre építve, mint „Az Európai Unió működésének a Lisszaboni Szerződésben rejlő potenciál kihasználása révén történő javítása” vagy „Az Európai Unió intézményi felépítésével kapcsolatos lehetséges fejlemények és módosítások”, azzal a céllal, hogy elérjük a Régiók Bizottsága még aktívabb és hatékonyabb részvételét az uniós jogalkotásban;

13. hangsúlyozzuk annak fontosságát, hogy Európa-szerte garantáljuk a fiatalok jogait. Egy kézzelfoghatóbb EU ösztönzi majd a nyílt párbeszédet a különböző generációkhoz tartozók között. A béke és a jólét előmozdításának alapelvét tekintve egy reagálni kész EU választ tud adni a fiatalok törekvéseire;

14. felkérjük elnökünket, hogy juttassa el ezt az állásfoglalást az Európai Parlamenthez, az Európai Tanácshoz, a Tanácshoz, az Európai Bizottsághoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz, valamint a nemzeti és regionális parlamentekhez és a kormányokhoz, továbbá a helyi önkormányzatokhoz.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 9-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

121. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. FEBRUÁR 8-9.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A beruházási hiány áthidalása: Hogyan válaszoljunk a kihívásokra?

(2017/C 207/03)

Előadó: Markku Markkula (FI/EPP), Espoo képviselő-testületének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Az Európa városaiban és régióiban tapasztalható jelenlegi beruházási hiány

1. megjegyzi, hogy Európában a pénzügyi és gazdasági válság közvetlen következményeként, valamint az állami beruházásokat illetően a költségvetési ellenőrzési mechanizmusok általi, európai és nemzeti szintű megszorítások miatt is összességében 15 %-kal csökkentek a beruházások, a beruházási szint pedig összességében – nominális értelemben – a válság előtti szintek alatt marad, és 2015-ben közel 60 milliárd euróval volt alacsonyabb a 2008. évinél⁽¹⁾. Megítélése szerint amellett, hogy abszolút számokban mérve csökkentek a beruházások, az Európai Unió a versenyképesség terén is le van maradva az infrastruktúra elhasználódásából és abból adódóan, hogy nem történik elegendő beruházás a digitális és ökológiai átállásba és az innovációba;
2. hangsúlyozza, hogy az Unión belüli közberuházások több mint feléért a helyi és regionális önkormányzatok felelősek, és az infrastruktúra, az energiaügy, a tömegközlekedés, az oktatás, az egészségügy terén és számos hasonló területen végrehajtott beruházásaik közvetlen hatással vannak a helyi gazdaságokra, a vállalkozások dinamizmusára, valamint az európai polgárok életére és jólétére;
3. üdvözlí az Európai Parlament felhívását, amely nemzeti, regionális és helyi szinten nagyobb szerepvállalást szorgalmaz a növekedési és foglalkoztatási stratégiák kidolgozása és végrehajtása terén, és üdvözlí azon kérésének támogatását, hogy készüljön magatartási kódex a helyi és regionális önkormányzatok európai szemeszterbe való bevonása érdekében⁽²⁾;

⁽¹⁾ Lásd az Eurostat alábbi kódszámú adatsorait: tec00011 („Bruttó állóeszköz-felhalmozás [beruházások]”) és teina210 („Általános kormányzati állóeszköz-felhalmozás”).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2016. október 26-i állásfoglalása a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszteréről: a 2016. év prioritásainak végrehajtása (2016/2101(INI)): „6. [Az EP] teljes mértékben támogatja az annak biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket, hogy az országspecifikus ajánlások kidolgozásában és végrehajtásában az egyes nemzetek nagyobb szerephez jussanak, ezáltal egy folyamatos reformfolyamatot megvalósítva; úgy véli, hogy a nemzeti tulajdon gyarapítása és az országspecifikus ajánlások hatékony végrehajtása érdekében, valamint tekintettel arra, hogy az országspecifikus ajánlások több mint felét helyi és regionális hatóságoknak kell végrehajtaniuk, ezért azokat európai szintű, jól meghatározott és strukturált prioritások köré kell felépíteni a nemzeti parlamentek, valamint a helyi és adott esetben regionális hatóságok bevonása mellett; megismétli, hogy a hatáskörök és illetékességek megosztása a különböző tagállamokban, valamint az országspecifikus ajánlások teljesítése a helyi és regionális hatóságok aktív részvételének köszönhetően javítható, és hogy e célból támogatja magatartási kódex bevezetését a helyi és regionális hatóságok európai szemeszterbe való bevonása érdekében, miként azt a Régiók Bizottsága javasolta; felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti parlamentjeikben biztosítsák nemzeti reformprogramjaik megfelelő demokratikus ellenőrzését;”.

4. ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a beruházásokra irányuló jelenlegi közkiadások továbbra is a válság előtti összeg felét teszik ki, ami azt jelenti, hogy Európa régióiban és városaiban évente több száz millió euro értékű beruházás nem valósul meg;
5. emlékeztet a Régiók Európai Bizottsága és az OECD 2015. évi közös felmérésére, amelyben a városokat és régiókat képviselő válaszadók 96 %-a számolt be a közberuházásokra fordított kiadások hiányáról⁽³⁾. Ezt megerősítette a Régiók Bizottságának egyik közelmúltbeli felmérése⁽⁴⁾, amelyben helyi és regionális szinten a válaszadók 75 %-a állította azt, hogy jelentős csökkenést tapasztal a városában vagy régiójában 2008 és 2014 között összességében végrehajtott beruházások tekintetében, és csupán egyharmaduk vélte úgy, hogy a helyzet immár javul;
6. megismétli az OECD-nek⁽⁵⁾ és az IMF-nek egy koordinált globális fiskális ösztönző programra vonatkozó felhívását, tekintettel a monetáris politika jelenleg korlátozott mozgásterére, a rendkívül alacsony kamatlábakra és arra, hogy az utóbbi évek költségvetési konszolidációs erőfeszítései több országban is lehetővé tették a GDP-arányos államadósság csökkentését, és ma már nagyobb mozgásteret kínálnak. A tevékenység sikeres beindítása érdekében a további állami kiadásoknak arányosnak kell lenniük és mindenekelőtt egyértelműen olyan beruházásokra kell irányulniuk, amelyek kedveznek a növekedésnek, ilyen például a kutatás és a fejlesztés, a munkavállalók képzése vagy a zöld infrastruktúrák;
7. hangsúlyozza, hogy a városokban és régiókban végrehajtott stratégiai beruházásokban rejlő potenciál – nem utolsósorban a kiterjedt tudás- és kompetenciafejlesztésnek, a kamatlábak csökkenésének és a digitalizálásban rejlő lehetőségeknek, a közösségi és a körforgásos gazdaságnak, valamint annak köszönhetően, hogy a kkv-k egyre inkább részt vehetnek a mind globalizáltabb üzleti környezetben – jóval meghaladja azt, amit a válság előtti általános tendenciák mutattak;
8. ismételten rámutat arra, hogy a beruházások összességében vett tartós csökkentése fenntarthatatlan, és hogy az alacsony szintű beruházás mellett, hogy lelassítja a fellendülést, az EU jövőbeni növekedési és innovációs potenciálját is fenyegeti, mivel károsan hat a hosszú távú gazdasági teljesítményre és a munkahelyteremtésre;
9. hangsúlyozza, hogy az európai városokban és régiókban végrehajtott beruházások nélkülözhetetlenek a fenntartható növekedés és munkahelyteremtés Európa-szerte történő serkentéséhez, valamint a jelenlegi alacsony beruházási szint miatt veszélyben forgó munkahelyek fenntartásához; ezért rámutat arra, hogy törekedni kell a válság előtti európai beruházási szintek elérésének útjában álló akadályok megszüntetésére, és be kell ruházni abba a tényleges potenciálba, amely Európa motorjaiként a régiókban és a városokban rejlik;
10. támogatja az alapvető szükségletek finanszírozását hosszú távú perspektívába ágyazó türelmes tőke („patient capital”) globális, európai és nemzeti szintű fejlesztését, mely nem a közkiadások éves meghatározásán és a magánfinanszírozók szokásos negyedéves megközelítésén alapul. Ennek középpontjában az éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó intézkedések ösztönzése, a stratégiai infrastruktúrákba való beruházások, az innováció és a szűkös erőforrásokhoz való hozzáférés szerepel;
11. kiemeli, hogy a 2015 és 2020 közötti mandátumidőszak kulcsfontosságú politikai prioritásként⁽⁶⁾ átfogó vízióval kell rendelkezni a fenntartható és intelligens beruházással kapcsolatban. Ez – egyebek mellett, illetve a pozsonyi nyilatkozattal⁽⁷⁾, valamint a Régiók Bizottsága beruházásokra vonatkozó cselekvési tervével együtt – elengedhetetlen uródeszka ebben a folyamatban;

⁽³⁾ Régiók Bizottsága: A szubnacionális kormányzatok körében „Infrastruktúra-tervezés és beruházások a különböző kormányzati szinteken: a jelenlegi kihívások és a lehetséges megoldások” címmel végzett OECD–RB konzultáció eredményei, 2016. március. Az interneten itt érhető el.

⁽⁴⁾ Régiók Bizottsága: A Régiók Bizottsága által a helyi és regionális szinten a beruházások útjában álló akadályokról folytatott internetes konzultáció eredményei, 2016. szeptember. Az interneten itt érhető el.

⁽⁵⁾ Lásd az OECD által 2016. november 28-án kiadott Világgazdasági kilátásokat: <https://www.oecd.org/eco/economicoutlook.htm>.

⁽⁶⁾ Régiók Bizottsága: A Régiók Európai Bizottsága a 2015–2020 közötti időszakra vonatkozó politikai prioritásai, 2015. október, az interneten itt érhető el.

⁽⁷⁾ Régiók Bizottsága: Új lendület Európának – a régiók és városok beruházási tervet indítanak egy polgárközpontú EU érdekében: <http://cor.europa.eu/en/news/Pages/Regions-and-cities-launch-investment-plan-for-a-citizen-centred-EU.aspx> és a Régiók Bizottsága „Invest and Connect” [A beruházás, ami összeköt] című pozsonyi nyilatkozata, 2016. július. Az interneten itt érhető el.

A régiókban és városokban végrehajtott beruházások holisztikus megközelítése: a kohéziós politika, a beruházási terv és más pénzügyi eszközök szerepe

12. üdvözli az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank (EBB) kezdeményezéseit és azt, hogy azok alapvetően a beruházások fellendítésére összpontosítanak, és emlékeztet arra, hogy az EBB és a Régiók Bizottsága gyümölcsözően működik együtt a közös cselekvési tervük révén ⁽⁸⁾;

13. kiemeli az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank (EBB) intézkedéseit, melyek a pénzügyi eszközök számos régió bevonásával történő végrehajtására irányulnak, mivel ezek jelentős mértékben hozzájárulnak a piaci likviditás javításához és a beruházások serkentéséhez;

14. rámutat arra, hogy az európai beruházási eszközök pozitív hatással lehetnek a közfinanszírozásra, például az előzetes adminisztratív kapacitás szempontjából, különösen a jövedelemtermelő projektek esetében; ezért ezeknek az eszközöknek a hitelek, az innovatív pénzügyi eszközök és az innovatív közbeszerzések alkalmazásának irányába kellene elmozdulniuk. Hangsúlyozza ugyanakkor a támogatások szerepét is, amelyek kulcsfontosságú pénzügyi eszközök a régiókban és városokban azon projektek vonatkozásában, amelyek a piac nem megfelelő működésével foglalkoznak, vagy nem termelnek elegendő jövedelmet ahhoz, hogy beruházókat vonzzanak;

15. rámutat a kohéziós támogatás fontosságára, amelynek továbbra is az EU beruházási politikájának gerincét kell alkotnia, és az együttműködés és szolidaritás valódi megnyilvánulásaként erősítenie kell az európai régiók közötti partnerséget: a kohéziós politika jövője összekapcsolódik az EU jövőjével; ezért biztosítanunk kell a kohéziós politika Unión belüli szerepét a 2020 utáni időszakra ⁽⁹⁾;

16. ismételten hangsúlyozza, hogy értékelni kell valamennyi finanszírozási formát: a többéves pénzügyi keretet, a kohéziós politikát és az európai strukturális és beruházási alapokat, a Juncker-tervet és az Európai Stratégiai Beruházási Alapot, valamint az egyéb pénzügyi eszközöket: ezek egyedi, de egymással nem ellentétes filozófiákat követnek, és ezért ki kellene egészíteniük egymást, szinergiában működve, ahol és amennyiben ez szükséges;

17. üdvözli az Európai Stratégiai Beruházási Alap bővítésének elvét ⁽¹⁰⁾ mind az időtartam, mind pedig a pénzügyi kapacitás szempontjából, mely alkalmat ad a meglévő eljárások finomhangolására; megjegyzi azonban, hogy ahhoz, hogy az ESBA 2.0 sikeresebb legyen, tovább kell keresni a szinergiákat az esb-alapokon keresztül megvalósuló európai kohéziós politikával; úgy ítéli meg, hogy az ESBA-nak nem kell felváltania a meglévő uniós kohéziós politikai eszközöket; kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat – javaslattevő, valamint a közép- és hosszú távú beruházások tervezésében betöltött szerepükre való tekintettel – nagyobb mértékben vonják be az alap kezelésébe, különösen a regionális vagy multiregionális szintű finanszírozási platformok létrehozását illetően;

18. kéri, hogy részletesebb információk álljanak a nyilvánosság rendelkezésére az ESBA által finanszírozott projektekről, adott esetben rámutatva különösen azok addicionalitására és egymást kiegészítő jellegére. A Régiók Bizottságának a jelentéstételi és nyomonkövetési folyamatokba való szorosabb bevonása segíti a régiók és a városok közötti információáramlást. Ennek fényében rámutat arra, hogy biztosítani kell az ESBA által finanszírozott projektek tényleges addicionalitását, különös tekintettel az uniós költségvetésből származó források, például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz és a Horizont 2020 felhasználására;

19. kéri, hogy az ESBA-t ne más alapokból vagy versenyorientált programokból finanszírozzák;

Az uniós városok és régiók beruházási potenciáljának teljes kiaknázását akadályozó tényezők

20. rámutat arra, hogy a beruházások akadályainak leküzdéséhez minden irányítási szinten nagyszabású reformokra van szükség, amelyek célja, hogy a beruházási környezet javítása érdekében megszűnjön minden olyan adminisztratív, szabályozási és egyéb akadály, amely elriasztja a beruházókat;

⁽⁸⁾ Régiók Bizottsága: Az EBB és a Régiók Bizottsága fokozza együttműködését Európa gazdasági fellendülésének ösztönzése érdekében, 2015. szeptember, a sajtóközlemény itt elérhető.

⁽⁹⁾ Véleménytervezet a kohéziós politika 2020 utáni jövőjéről: „Erős és hatékony európai kohéziós politika 2020 után”, előadó: Michael Schneider (DE/EPP).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Stratégiai Beruházási Alap időtartamának meghosszabbításával és az Alapot érintő technikai fejlesztések és az Európai Beruházási Tanácsadó Platform bevezetésével kapcsolatban a Régiók Bizottsága által kialakított állásponthoz lásd a Régiók Bizottsága ESBA 2.0 című véleménytervezetét, előadó: Wim van de Donk (NL/EPP).

21. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális szintű beruházások különféle átfogó ágazatokban valósulnak meg, ideértve az infrastruktúrát, a közlekedést, az oktatást, a kutatást és az innovációt, a környezetvédelmet, az egészségügyet, a szociális szolgáltatásokat, valamint a társadalmi és a humántőke egyéb formáit, amelyek nélkülözhetetlenek a stratégiai beruházások hosszú távú hatásának fokozásához;

22. megjegyzi, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok katalizátorokként szolgálhatnak, egybegyűjtve a beruházási projektekhez a különböző állami és magánszereplőket, különös tekintettel a nagyobb szabású projektekre vagy a köz- és magánszféra közötti partnerségekre. Ugyanakkor úgy véli, hogy jobban elő kell mozdítani a határokon átívelő összeköttetéseket és a többszintű együttműködést, tevékenyen elősegítve a régiókon átívelő beruházásokat a páneurópai egységes piac felgyorsítása érdekében, különösen a tőkepiaci unió kialakítása révén, egyidejűleg továbbra is kezelve a szabályozási és igazgatási kihívásokat a jogalkotás minőségének javítására irányuló európai bizottsági programon keresztül, biztosítva ezáltal, hogy a szakpolitikai célokat a lehető leghatékonyabban és a legkevésbé megterhelő módon lehessen elérni;

23. rámutat a regionális intelligens szakosodási stratégiák jelentőségére, mivel azok elősegítik az európai partnerségek együttes létrehozását a teljesítmény-összehasonlításon alapuló tanulás, valamint a minőségi, sokszereplős és többdimenziós beruházási projektek levezénylése céljából. Ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a beruházások akadályainak felszámolása együtt járhat az intelligens szakosodáson alapuló regionális innovációs stratégiák (RIS3) Uniószerter történő végrehajtásával, ami hasznos eszköz lehet ahhoz, hogy a szakpolitikai támogatás és a beruházások a kulcsfontosságú prioritásokra és kihívásokra összpontosuljanak, ösztönözve ezáltal a magánberuházásokat;

Területi jellegű akadályok: súlyos szabályozási terhek

24. rámutat arra, hogy az európai szemeszter folyamata során megnevezett beruházási akadályok jelentős része területi jellegű abban az értelemben, hogy vagy a helyi és regionális önkormányzatok beruházásokkal kapcsolatos funkcióihoz kapcsolódnak, vagy a helyi és regionális önkormányzatok közreműködésével enyhíthetők vagy számolhatók fel;

25. következőképpen előfordulhat, hogy a beruházások útjában álló jelenlegi akadályok gyökerét – és ebből fakadóan egyszersmind megoldását is – gyakran helyi és regionális szinten és transznacionális együttműködés keretében lehet fellelni;

26. hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a beruházási gyakorlatok, illetve a beruházások útjában álló akadályok tagállamokszerte rendkívül változatos képet mutatnak, ezért nincs egységesen alkalmazható megoldás;

27. megjegyzi, hogy ez elsősorban annak tudható be, hogy a helyi és regionális önkormányzatok különféle szerepeket töltenek be a beruházások vonatkozásában: először is, a városok és a régiók *beruházók*, mivel ők felelnek az Unión belüli közberuházások több mint feléért (54 %). Ezekre a beruházásokra különböző, egymást kiegészítő ágazatokban és funkciók tekintetében kerül sor (humántőke, készségek, oktatás, egészségügy és mások). Ezáltal a városok és a régiók *szolgáltatók és szolgáltatásokat lehetővé tévő szereplők*. Emellett a helyi és regionális önkormányzatok *tervezők* is, tekintve, hogy fejlesztési stratégiákat irányítanak, és az előre történő tervezéssel a kulcsfontosságú prioritásokra és kihívásokra összpontosíthatják a szakpolitikai támogatást és a beruházásokat, ösztönözve ezáltal a beruházást. Továbbá a városok és a régiók – például a területfejlesztés és az építési engedélyek kapcsán – *katalizátorai és szabályozói* a változásoknak. Végezetül *beruházási partnerek* is, akik beruházási projektek megvalósítása céljából egybegyűjtik a különböző állami és magánszereplőket ⁽¹¹⁾;

28. üdvözli, hogy az Európai Bizottság az európai szemeszter keretében – az éves növekedési jelentéstől és a beruházási kihívások abban foglalt listájától kezdve az országspecifikus ajánlásokig – a beruházás ezen akadályainak és kihívásainak azonosítására összpontosít. Mindazonáltal a közkiadások minőségre jobban összpontosító uniós megközelítésének előmozdítása érdekében támogatja azt a javaslatot, hogy az európai szemeszter országspecifikus ajánlásai minimális közberuházásokra vonatkozó célkitűzéseket is tartalmazzanak, többek között a folyó kiadások tekintetében ⁽¹²⁾;

⁽¹¹⁾ A helyi és regionális önkormányzatok állami és magánberuházásokkal kapcsolatos sokrétű szerepét részletesebben tárgyalja egy, a Régiók Bizottsága által megrendelt tanulmány. Lásd különösen a 4. fejezetet: Metis GmbH: *Obstacles to investments at local and regional level [A beruházások útjában álló akadályok helyi és regionális szinten]*. A Régiók Bizottsága megbízásából készült tanulmány, 2016. Az interneten itt érhető el.

⁽¹²⁾ Ez a javaslat összhangban állna az Európai Parlamentnek a szociális beruházásokról szóló megállapodásról mint a válságra adott válaszáról szóló, 2012. novemberi jelentésében¹¹: megfogalmazott ajánlásokkal. Danuta Jazłowiecka (PL/EPP) jelentése: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0419+0+DOC+XML+V0//HU>.

29. ezzel kapcsolatban ismételt arra kéri az Európai Bizottságot, hogy jelentessen meg egy fehér könyvet, amely a közkiadások számításakor alkalmazandó, uniós szintű tipológiát határoz meg a közberuházások minőségének tekintetében a hosszú távú hatások függvényében ⁽¹³⁾;

30. emlékeztet továbbá arra a javaslatára ⁽¹⁴⁾, hogy az Európai Bizottság hivatalosan is csatlakozzon a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) közberuházási alapelveket rögzítő 2014. márciusi ajánlásához ⁽¹⁵⁾. Üdvözlí, hogy az ajánlás valamennyi politikai cselekvési terület (közberuházások összehangolása, kapacitásépítés, keretfeltételek meghatározása) vonatkozásában elismeri a regionális és helyi önkormányzatoknak a közberuházások tervezésében és végrehajtásában betöltött fontos és egyre növekvő szerepét;

31. rámutat arra, hogy a 2016. évi országspecifikus ajánlásokban megjelölt 178 területi jellegű probléma valamennyi országra és szakpolitikai területre kiterjed, és közel 60 %-uk a beruházások akadályait érinti, amelyek elsősorban megterhelő horizontális és ágazati szabályozásokat, elégtelen színvonalú közigazgatást, egyedi munkaerőpiaci akadályokat, valamint a kis- és középvállalkozások finanszírozási piacán fennálló akadályokat foglalnak magukban ⁽¹⁶⁾;

32. hangsúlyozza, hogy a Régiók Bizottsága helyi és regionális önkormányzatok körében végzett közelmúltbeli felmérése megerősíti, hogy a beruházást és az üzleti környezetet, a munkaerőpiacot, a kiskereskedelmet és egyéb területeket érintő megterhelő szabályok, valamint a valamely tevékenység megkezdéséhez, bővítéséhez vagy megszüntetéséhez szükséges költséges/hosszas/terhes adminisztratív eljárások, illetve a túlságosan lassú vagy terhes bírósági eljárások minden 10 válaszadó közül mintegy 9 számára valóban beruházási akadályokat jelentenek;

33. javasolja, hogy az európai szemeszter továbbra is kiemelten összpontosítson a beruházással kapcsolatos kihívások azonosítására, beleértve az éves növekedési jelentéssel együtt első ízben 2015 novemberében előterjesztett, „A tagállamok beruházási környezetének kihívásai” című dokumentum évenkénti frissítését;

34. szorgalmazza, hogy az ilyen területi jellegű beruházási kihívások hatékony kezelése érdekében jobban és strukturáltabb formában vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat az európai szemeszterbe. Arra kéri az Európai Parlamentet, hogy az európai szemeszterrel kapcsolatos parlamentközi üléseken való tevékeny részvétel révén vonja be ebbe a folyamatba a Régiók Bizottságát;

A helyi és regionális szintű igazgatási kapacitás hiánya

35. emlékeztet arra, hogy tovább kell egyszerűsíteni az EU megosztott irányítású alapjait, különös tekintettel a pénzügyi eszközök alkalmazására, rámutatva annak fontosságára, hogy az Unión belüli beruházási hiány áthidalásával növekedjen az állami hatóságok igazgatási kapacitása és intézményi szakértelme;

36. megjegyzi, hogy a beruházási akadályokkal kapcsolatos RB-felmérés ⁽¹⁷⁾ keretében a – többségében magukat a helyi és regionális önkormányzatokat képviselő – válaszadók rámutattak arra, hogy városukban, illetve régiójukban a helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitása kihívást jelent a beruházások tekintetében. 71 % szerint a beruházások tekintetében kihívást vagy jelentős kihívást jelent a köz- és magánszféra közötti partnerségekben való részvételt lehetővé tevő kapacitás kérdése, amely 70 % szerint kihívást vagy jelentős kihívást jelent a közbeszerzések kezelése tekintetében, különösen az összetettebb eljárások esetében ⁽¹⁸⁾;

37. rámutat arra, hogy az igazgatási kapacitás hiánya nem csupán néhány, kevésbé fejlett uniós tagállamra, illetve régióra korlátozódik, mivel a 2016. évi országspecifikus ajánlásokban a 28 tagállam közül 20 esetében fogalmaztak meg ajánlást a közigazgatás minőségének javítására irányulóan, beleértve a szubnacionális szintet is ⁽¹⁹⁾;

⁽¹³⁾ Az RB 2014. december 3-i, „Az uniós tevékenységi területekre vonatkozó közkiadások minőségének javítása” című véleménye, Cdr 4885/2014, előadó: Catuscia Marini (IT/PES).

⁽¹⁴⁾ Ugyanott.

⁽¹⁵⁾ <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/oecd-principles-on-effective-public-investment.htm>.

⁽¹⁶⁾ Régiók Bizottsága: *Az országspecifikus ajánlások területi elemzése és az azt kísérő közlemény*. Az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platform irányítóbizottságának jelentése. 2016. május. Az interneten itt érhető el.

⁽¹⁷⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽¹⁸⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽¹⁹⁾ Lásd a 16. lábjegyzetet.

38. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy csökkentsék még tovább az adminisztratív terheket és dolgozzanak ki új kezdeményezéseket, illetve erősítsék meg a meglévőket a köz-magán társulási folyamatokhoz szükséges ismeretek, készségek és kompetenciák, valamint az igazgatási hatékonyság, illetve különösen a helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitásának javítása érdekében, különös tekintettel a beruházások terén betöltött sokrétű szerepükre (tervező, beruházó, beruházási partner, szabályozó, szolgáltató és előmozdító/facilitátor);

39. hangsúlyozza, hogy a bonyolult globális környezetben végrehajtott stratégiai beruházásokhoz újfajta igazgatási és irányítási kapacitásokra van szükség, amelyekkel erősíthető a jövőbeni üzleti modellek kialakítása és az értékteremtés, bevonva a helyi és regionális értékteremtési ökoszisztémákba a profitorientált és a nonprofit szervezeteket;

40. rámutat arra, hogy az igazgatási hatékonyság növelésének eredményes eszközei közé tartozik a helyi és regionális önkormányzatok közötti partneri cserék, szakértői kiküldetések, tanulmányi látogatások és műhelytalálkozók révén megvalósuló kapacitásfejlesztés. Ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet a „TAIEX REGIO PEER 2 PEER” eszköz által alkalmazott modellre⁽²⁰⁾ is, amely követésre és bővítésre érdemes;

41. rámutat a pénzügyi eszközök hatékony felhasználásával kapcsolatos nehézségekre a helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitását érintően, amint azokra a Régiók Bizottságának felmérése is rávilágított⁽²¹⁾. E tekintetben üdvözli a Fi-Compass platform létrehozását⁽²²⁾ és az Európai Bizottság „polcról levehető” pénzügyi eszközeit⁽²³⁾, amelyek értékes kezdeményezések különösen az igazgatási kapacitásuk tekintetében jelentősebb kihívásokkal küzdő helyi és regionális önkormányzatok számára. Ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy éljenek ezekkel az eszközökkel annak érdekében, hogy további állami és magánforrásokat mozgósítsanak beruházási projektjeikhez; továbbá hangsúlyozza, hogy a Régiók Bizottsága kész együttműködni az Európai Bizottsággal e kezdeményezés elősegítése és előmozdítása érdekében;

A támogatási, finanszírozási és beruházási lehetőségekkel kapcsolatos ismeretek hiánya

42. hangsúlyozza, hogy miközben a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak az ESBA sikeres végrehajtásában, keveset tudnak róla. A Régiók Bizottsága helyi és regionális önkormányzatok körében végzett felmérése megállapította, hogy a válaszadók csupán 7 %-a tartotta magát „jól tájékozottnak” azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne felhasználni városában vagy régiójában az Európai Stratégiai Beruházási Alapot, 18 % tartotta magát „valamennyire tájékozottnak”, míg 35 % úgy nyilatkozott, hogy csak alapvető információkkal rendelkezik, 39 % pedig nem tartotta magát tájékozottnak⁽²⁴⁾;

43. rámutat arra, hogy ez az ismerethiány egyébként, az ESBA-hoz kapcsolódó kezdeményezéseknél is jellemző: a Régiók Bizottsága felmérésében a válaszadók 73 %-a állította, hogy „nem tájékozott” azzal kapcsolatban, hogy beruházási platformokat lehet felállítani a városukon vagy régiójukon belüli beruházások ESBA-támogatással történő finanszírozásához, miközben csupán 2 % állította, hogy „jól tájékozott” a Beruházási Projektek Európai Portáljával vagy az Európai Beruházási Tanácsadó Platformmal kapcsolatban⁽²⁵⁾;

44. arra kéri az Európai Bizottságot és az EBB-t, hogy tegyenek többet az ESBA-val és a kapcsolódó kezdeményezésekkel – például a helyi és regionális szintű állami és magánszereplők tanácsadó platformjaival – kapcsolatos tájékozottság és ismeretek javítása érdekében, mivel a jelenlegi helyzet veszélyezteti a beruházási terv sikerét;

45. együttműködést javasol a helyi és regionális önkormányzatokkal, a Régiók Bizottságával, annak hálózataival, valamint a nemzeti és regionális fejlesztési bankokkal és egyéb intézményekkel a sikeres projektek nemzeti és regionális példáinak azonosítása érdekében, és leszögezi, hogy a Régiók Bizottsága kész a bevált gyakorlatok cseréjével támogatni a teljesítmény-összehasonlításon alapuló tanulás tekintetében a régiókban és a városokban rejlő potenciált, elérve ezáltal a kedvezményezettek és az irányító hatóságok kritikus tömegét;

⁽²⁰⁾ A TAIEX REGIO PEER 2 PEER eszközzel kapcsolatban további információk találhatóak az alábbi oldalon: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taix-regio-peer-2-peer.

⁽²¹⁾ A válaszadók kétharmada állította azt, hogy az innovatív pénzügyi megoldások – köztük a pénzügyi eszközök – alkalmazása kihívást vagy jelentős kihívást jelent városukban, illetve régiójukban a beruházások tekintetében. Régiók Bizottsága: *A Régiók Bizottsága által a helyi és regionális szinten a beruházások útjában álló akadályokról folytatott internetes konzultáció eredményei*, 2016. szeptember. Az interneten itt érhető el.

⁽²²⁾ A Fi-Compass platformról bővebb információk találhatóak a <https://www.fi-compass.eu/> oldalon.

⁽²³⁾ A „polcról levehető” termékekről bővebb információk találhatóak a <https://www.fi-compass.eu/resources> oldal „EC Regulatory Guidance” menüpontja alatt.

⁽²⁴⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽²⁵⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

46. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság a tagállamokban szervezett beruházási roadshow-k alkalmával még jobban megpróbálja felhívni a figyelmet a különböző finanszírozási lehetőségekre;

47. rámutat arra, hogy nem illeszkednek egymáshoz a tanácsadási és a tájékoztatási stratégiák, és aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a meglévő platformok kizárólagos tanácsadó szerepe elégtelen lehet ahhoz, hogy a beruházási lehetőségeknek kevésbé tudatában lévő régiókban új projekteket lehessen beazonosítani és ösztönözni;

48. hangsúlyozza, hogy annak elkerülése érdekében, hogy az ESBA tovább súlyosbítsa az eltéréseket az EU-n belüli kohézió szempontjából, szolgáltatásokat és ösztönzőket kell létrehozni a földrajzi egyenlőtlenségek orvoslására, ideértve az ESBA keretében támogatásra jogosult általános célkitűzések körének kibővítését, a tanácsadási és szakértői szolgáltatások javítását vagy decentralizálását, továbbá az Európai Beruházási Tanácsadó Platform szerepének megerősítését, valamint a Beruházási Projektek Európai Portáljának jobb kihasználását, melynek célja a finanszírozást kereső uniós projektgazdák és a világszerte beruházási lehetőségeket kereső beruházók közötti szakadék áthidalása;

Gazdasági kormányzás és költségvetési keret

49. hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy gazdaságaink több beruházást és tőkét tudjanak magukhoz vonzani, alapvető változásokra van szükség a gazdasági és a költségvetési keret tekintetében, még jobban törekedve a szabályozási akadályok felszámolására is. Noha a gazdasági kormányzás és a költségvetési szabályok nem feltétlenül tekinthetők közvetlenül a beruházási környezet elemének vagy a beruházást akadályozó tényezőnek, mégis átfogó keretrendszert képeznek, különösen az állami beruházások szempontjából;

50. rendkívül aggasztónak tartja, hogy válság idején gyakran csökkentik az állami beruházásokat, mivel azok kevésbé láthatóak és politikai szempontból az állami kiadások számos más típusához képest könnyebben visszanyeshetőek, különös tekintettel a humántőkébe, az egészségügybe és az oktatásba való alapvető beruházásokra, amelyek hosszú távon bőségesen megtérülnek. Ezért hangsúlyozza, hogy a jövőbeni fenntartható növekedés és jólét elsősorban a vállalkozások elindítását és növekedését lehetővé tévő gazdasági környezet javításától, valamint a magánberuházások vonzásától és a hosszú távú közberuházások biztosításától függ, amelyeket költségvetési konszolidáció idején is fenn kell tartani;

51. megjegyzi, hogy – noha a Régiók Bizottsága támogatja a költségvetési politika erőteljesen szabályalapú megközelítését – a jelenlegi költségvetési szabályok korlátai közepette nehézségbe ütközhet a közberuházások megújítása, és ezért hangsúlyozza, hogy a beruházások – különösen, de nem kizárólag a PPP-k – szempontjából kedvezőbb megközelítésmódot kell megvizsgálni, amely a költségvetési szabályok teljes körű alkalmazását is biztosítja, és egyszersmind törekszik az európai régiókon és városokon belüli beruházási lehetőségek maximalizálására;

52. a jelenlegi költségvetési keret is kínál jó megoldást, különösen a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a költségvetési paktumban a strukturális deficithez középtávú célkitűzésként meghatározott adósságkүszőb révén. Annak érdekében, hogy legyen elég lehetőség a beruházásokra, de közben tiszteletben tartás a fiskális szabályokat is, a helyi és regionális önkormányzatoknak az kell, hogy fix reáldeficitszint legyen meghatározva az állami beruházásokhoz, amit nem vesznek figyelembe a strukturális deficithez meghatározott középtávú célkitűzésekben;

53. ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy ellenzi az európai strukturális és beruházási alapok felfüggesztését mint a Stabilitási és Növekedési Paktum keretén belüli makrogazdasági feltételrendszer közvetlen következményét, mivel ez kedvezőtlenül hatna az uniós társfinanszírozású projektek végrehajtására, tágabb vonatkozásban pedig rontaná az érintett tagállamok és régiók beruházási helyzetét;

54. ismételtén rámutat arra, hogy a tagállamoknál és a helyi és regionális önkormányzatoknál az európai strukturális és beruházási alapok és az EBB általi társfinanszírozás keretében felmerülő állami kiadásokat nem helyénvaló a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott strukturális kiadások közé sorolni, hiszen ezek a beruházások természetüknél fogva általános európai érdekű beruházások, amelyek a gazdasági növekedés előmozdítása tekintetében bizonyítottan fellendítő hatással bírnak;

Megoldáskeresés: a helyi és regionális beruházási lehetőségek növelése

55. emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottságának legfőbb prioritása, hogy a helyi szükségletekre épülő célzott beruházások ösztönzése révén, alulról építkező megközelítésre alapozva és az alulról jövő bevált gyakorlatokra támaszkodva újraélessze az EU gazdaságát és ösztönözze az új vállalkozói szellemet. Hangsúlyozza továbbá, hogy polgárközpontú, innovatív és vállalkozó szellemű Európát kell teremteni;

56. kiemeli, hogy a Régiók Bizottsága elkötelezett amellett, hogy támogatja a városokat és a régiókat valamennyi szerepük megfelelőbb betöltésében, elősegítve az ismeretek összekapcsolásán alapuló partneri (peer-to-peer) gyakorlatokat és ösztönözve az európai partnerségek fokozására irányuló kapcsolatteremtést. Mindezt pedig az ahhoz szükséges kapacitások kiépítése érdekében, hogy pénzügyi eszközök – európai strukturális és beruházási alapok, Európai Stratégiai Beruházási Alap és mások – felhasználásával közösen létre lehessen hozni minőségi és összetett projekteket;
57. fontosnak tartja, hogy legyenek adatok az aktuális helyi szintű beruházási projektekről. Jelenleg ez még fejlesztésre szorul, pedig nagyon sokat segítené valamennyi kormányzati szintnek. Ezért azt javasolja, hogy hozzanak létre egy európai eredménytáblát a helyi és regionális beruházásokról, és arra kéri tagjait, hogy egy ilyen adatbázis létrehozása érdekében osszák meg projektjeiket, tapasztalataikat és aggályaikat;
58. rámutat arra, hogy az Uniónak tovább kell dolgoznia a túlzott bürokrácia csökkentésén annak érdekében, hogy a beruházási környezet hozzáférhetőbb legyen az új – valamint a már meglévő – vállalkozások számára. Hangsúlyozza, hogy bár a városok és a régiók sokat tehetnek a maguk szintjén a szabályozási teher enyhítéséért, fellépésüket nemzeti és európai szintű kezdeményezésekkel kell kiegészíteni;
59. ismételten hangsúlyozza, hogy a beruházások nemcsak a közlekedésről és az egyéb infrastruktúráról szólnak, hanem a humántőkére, a készségekre, az oktatásra, a kutatásra és az innovációra, az intelligens energiahálózatokra, a lakhatásra, a szociális és egészségügyi létesítményekre, valamint az innovatív és dinamikus vállalkozások alapításának és növekedésének támogatására is kell irányulniuk;
60. emlékeztet arra, hogy a beruházási terveknek a környezetbarátabb, intelligensebb, befogadóbb és területileg kiegyensúlyozottabb gazdaság megteremtését kell célul kitűzniük annak érdekében, hogy az EU versenyképes maradjon a globális szinten;
61. elkötelezett amellett, hogy a magánszektoral összefogva megoldásokat keres a városokon és régiókon belüli beruházások számának növelésére, ami a Régiók Bizottsága által 2016. július 8-án elfogadott, „Invest and Connect” [A beruházás, ami összeköt] című pozsonyi nyilatkozatnak⁽²⁶⁾ is a legfontosabb politikai üzenete.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

⁽²⁶⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Költségvetési kapacitás és automatikus stabilizátorok a gazdasági és monetáris unióban

(2017/C 207/04)

Előadó: Carl Fredrik Graf (SE/EPP), Halmstad képviselő-testületének tagja

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

II. BEVEZETÉS

1. megállapítja, hogy az eurót védelemnek szánták az árfolyam-ingadozásokkal szemben, és eszközként a fenntarthatóbb hosszú távú növekedés biztosítására. Az euro bevezetése azonban együtt járt azzal, hogy az aszimmetrikus sokkhatások ellensúlyozására szolgáló politikai lehetőségek, köztük az árfolyam-leértékelés, elapadtak;
2. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a gazdasági és monetáris uniót (GMU) a Maastrichti Szerződéssel történt létrehozása óta hiányosságok jellemzik, mivel a monetáris politikát uniós szintre emelték, míg a fiskális politika a tagállamok felelőssége maradt, és csak a nemzeti politikák viszonylag laza koordinációjáról szóló rendelkezések vonatkoznak rá;
3. úgy látja, hogy a GMU sebezhetősége a globális pénzügyi és gazdasági válság alatt vált nyilvánvalóvá, amikor a túlzott mértékű állami és magán adósságszinttel összefüggő fenntarthatatlan egyenlőtlenségek államadósság-válsághoz vezettek, melynek nyomában a kormányzati hitelfelvételi költségek egyes tagállamokban drasztikusan megegyeztek, ami – egy valódi költségvetési védőháló hiányában – az euro pusztá létét is veszélyeztette;
4. elismeri a válság kezdete óta elért eredményeket a kockázatcsökkentés és azon számos intézkedés terén, amelyeket az uniós intézmények a nemzeti költségvetési politikák összehangolásának megerősítése érdekében tettek;
5. megállapítja, hogy ezen erőfeszítések és azon tény ellenére, hogy az EU számos régiójában nagyrészt külső tényezőknek köszönhetően ismét pozitív növekedési rátákat tapasztalhatunk, a nemzeti költségvetési politikák összehangolása önmagában se nem növelte a gazdasági sokkhatások elnyelésére irányuló nemzeti kapacitást, se nem gátolta meg a beruházási hiány kialakulását és az egyenlőtlenségek növekedését a GMU-n belül⁽¹⁾, és az intézkedések nem bizonyultak elégségesnek ahhoz, hogy növekedést serkentő, fenntartható és szociálisan kiegyensúlyozott strukturális reformokat valósítsanak meg;
6. rámutat arra, hogy az EKB a válság kezdete óta törekedett a gazdasági ciklus stabilizálására. Az Európai Központi Bank elnöke integrált intézményeket, valamint erősebb és proaktívabb költségvetési politikát kért euroövezeti szinten, továbbá strukturális reformok végrehajtására szólította fel az euroövezet tagállamait. Az RB, miközben figyelmeztet arra, hogy a monetáris politika önmagában nem képes a gazdaság élénkítésére, hangsúlyozza, hogy a jelenlegi alacsony kamatlábak ösztönzőleg hatnak a hitelfelvételre és a beruházásokra. Az alapvető strukturális reformok, ezek felvállalása a polgárokhoz legközelebb álló szinten és a felelősségteljes költségvetési gazdálkodás jelentik azokat a kulcsfontosságú elemeket, amelyek szükségesek a hosszú távú, fenntartható növekedéshez való visszatéréshez;
7. megállapítja, hogy az öt elnök „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása” című jelentése rámutat arra, hogy euroövezeti szinten – adott esetben – a sokkhatások kezelését célzó kapacításra van szükség a nemzeti szintű automatikus stabilizátorok kiegészítéseképpen;
8. úgy véli, hogy a bizalom visszanyerése érdekében az eurónak teljesítenie kell a stabilitásra, konvergenciára, növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó ígértétét. A költségvetési kapacitás segíthet e célok elérésében; A szolidaritás szorosan kapcsolódik a felelősséghez, és függ is tőle, ami azt jelenti, hogy kiegészítő pénzügyi támogatást az euroövezet szintjén csak a felelősségteljes költségvetési gazdálkodás és a strukturális reformok folyamatos, együttes jelenléte esetén volna szabad nyújtani;

⁽¹⁾ Lásd az európai foglalkoztatási és szociális fejleményeket áttekintő, 2016. december 20-án közzétett európai bizottsági dokumentumot.

9. megismétli, hogy a GMU fejlesztéséről szóló valamennyi határozatban – amilyen például a költségvetési kapacitás és az automatikus stabilizátorok bevezetése – a helyi és regionális önkormányzatok szerepét a fenntartható növekedés feltételeinek megteremtése tekintetében teljes mértékben el kell ismerni, és ahol lehetséges, meg kell erősíteni, különösen a gazdasági és szociális politikák, valamint a strukturális reformok végrehajtását, továbbá olyan vállalkozásbarát környezet létrehozását illetően, amely megkönnyíti a munkahelyteremtést és a beruházások ösztönzését;

III. ÁLTALÁNOS ELVEK

10. hangsúlyozza, hogy rövid távon a bankunió kiteljesítése a leghatékonyabb eszköz annak érdekében, hogy elejét lehessen venni a pénzügyi rendszert fenyegető válságoknak, és minimálisra lehessen csökkenteni a gazdasági sokkok káros hatásait ⁽²⁾;

11. úgy véli, hogy a bankunióknak köszönhetően hitelesebbé válik az EKB azon elve, hogy a nemzeti bankrendszerek finanszírozási szükségleteit el kell választani a nemzeti költségvetésektől, és hogy az Unió egyik országában bekövetkező bankválságnak nem kell bankválsághoz vezetnie az egész Unióban;

12. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint a gazdasági és szociális partnereket be kell vonni az új eszközök – például az aszimmetrikus sokkhatások enyhítését célzó automatikus stabilizátorok – bevezetéséről szóló vitákba;

13. úgy látja, hogy a GMU szociális dimenzióját az egyes régiók és országok fejlettségi mutatóinak nyomon követésével kell fejleszteni. A hangsúlyt az aktív munkaerőpiaci intézkedések és strukturális társadalmi mutatók nyomon követésére kell helyezni. A szociális partnereket – regionális, nemzeti és uniós szinten egyaránt – be kell vonni a mutatókból következő intézkedésekbe;

14. nyugtázza azt a meggyőződést, hogy fiskális kapacitásra van szükség ahhoz, hogy a GMU ideiglenes sokkelyelő mechanizmussal rendelkezhesen ⁽³⁾. Egy lehetséges költségvetési kapacitás nem lehet átfedésben a kohéziós politikai eszközökkel, hanem ki kell egészítenie azokat;

15. úgy véli azonban, hogy egy uniós szintű költségvetési kapacitást úgy kell kialakítani, hogy ne hordozza magában az állandó transzferek kockázatát, mivel egy ilyen kockázat aláásná azokat az ösztönzőket, amelyek a gazdasági és szociálpolitikákkal kapcsolatos egészséges döntéshozatalt és végrehajtást motiválják nemzeti vagy regionális szinten, illetve a nemzeti vagy regionális szintű strukturális gyengeségek kezelését mozdítják elő. Az erkölcsi kockázat elkerülése érdekében ezért a költségvetési kapacitásnak szorosan kötődnie kell az EU átfogó irányítási keretének megtartásához és a konvergenciák tekintetében történő előrelépéshez;

16. kéri, hívják fel a tagállamok figyelmét arra, hogy csak akkor férhetnek hozzá a gazdaság stabilizálását szolgáló európai eszközökhöz, ha felelős gazdaságpolitikát mutatnak fel. A szóban forgó eszközök felhasználásának együtt kell járnia a strukturális reformok teljeskörű végrehajtásával, a figyelmet a konvergencia, az összehangolás és az integráció fokozására összpontosítva; továbbá hangsúlyozza, hogy a támogatásnak semmi esetre sem szabad állandó, egyirányú tőkeáramlásokhoz vezetnie az országok között ⁽⁴⁾; A támogatást európai szinten kell meghatározni, átmeneti jelleggel és egyértelmű ütemtervvel;

17. nyomatékosan kéri, hogy tartsák tiszteletben a Stabilitási és Növekedési Paktumot, ahogyan az a Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság kihasználásáról szóló 2015. januári európai bizottsági közleményben is szerepel, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden tagállamnak helyes gazdaságpolitikája és stabil államháztartása legyen, mivel ez a szükséges rövid és hosszú távú beruházásoknak egyaránt előfeltétele;

18. úgy véli továbbá, hogy ahhoz, hogy a költségvetési szabályok tiszteletben tartása mellett elegendő teret biztosítsunk a beruházási eszközöknek, a strukturális deficithez meghatározott adósságküszöb középtávú célkitűzését ki kellene egészíteni azzal, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára fix reáldeficitszint legyen meghatározva az állami beruházásokhoz;

19. megismétli a nagyobb gazdasági és társadalmi konvergenciára és a felelősségteljesebb kormányzás erősítésére irányuló felhívását, mivel ezek alapvető fontosságúak az állandó transzferek és az erkölcsi kockázat elkerülése érdekében, és hangsúlyozza a nagyobb konvergencia szükségességét;

20. hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a társadalmi, gazdasági és területi különbségeket – a tagállamok között és azokon belül egyaránt – csak olyan koncepciók segítségével lehet mérsékelni, amelyek magukban foglalnak egy területi dimenziót is. A felelősségteljes költségvetési gazdálkodás fogalma nem korlátozódhat egy közös rendszer központosított alkalmazására. Ugyanis minél jobban decentralizáljuk és helyi szintre irányítjuk a közkiadásokat, annál erősebbé válnak az ösztönzők, és annál hatékonyabbak lesznek a felelősségteljes költségvetési gazdálkodás, a reformok és a beruházások vonzerejének feltételei;

⁽²⁾ Paul Lindquist véleménye a „Az öt elnök »Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása« című jelentésével kapcsolatos nyomkövetési intézkedések” tárgyában, 2016. április 7., COR-2015-05112, 24. pont.

⁽³⁾ Paul Lindquist véleménye, 35. pont.

⁽⁴⁾ Paul Lindquist véleménye, 33. pont.

21. úgy véli, hogy a társadalmi egyenlőtlenségek kiküszöbölése, a növekedés fokozása, a munkahelyteremtés, valamint a versenyképesség és mind a GMU-n, mind az EU-n belüli kohézió növelése érdekében orvosolni kell a regionális különbségeket. Hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak munkaadóként, beruházóként, szolgáltatóként és szolgáltatásokat lehetővé tévő szereplőként, a változás tervezőjeként, katalizátoraként és szabályozójaként, valamint beruházási partnerként is fontos szerep jut;

22. rámutat arra, hogy e területen a strukturális reformok iránti magas szintű felelősségvállalás az érintett helyi és regionális önkormányzatok részéről alapvető fontosságú a reformok sikere érdekében, és kiemeli az európai szemeszter területi dimenzióját. Ismételten felkéri az Európai Bizottságot és a Parlamentet, hogy fogadjanak el egy olyan magatartási kódexet, amely garantálja, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat strukturált módon bevonják az európai szemeszterbe, ami a strukturális reformok előkészítésének is egy módja ⁽⁵⁾;

23. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy valósítsák meg a tőkepiaci uniót, amely határokon átnyúló tőkeáramlást tesz lehetővé anélkül, hogy veszélybe sodorná a különböző régiók és országok stabilitását, valamint elősegíti, hogy a vállalatok és különösen a mikrovállalkozások és a kkv-k finanszírozási források széles köréhez férhessenek hozzá, és ezzel hozzájáruljanak a gazdasági sokkhatások enyhítéséhez ⁽⁶⁾;

IV. KÖLTSÉGVETÉSI SZEMPONTOK

24. úgy véli, hogy az euro bevezetése az euroövezet egyensúlyhiányainak kezelését célzó költségvetési támogatási struktúra nélkül történt, és az EU költségvetése jórészt nem alkalmas a finanszírozás gyors mozgósítására, amennyiben az a piacok stabilizálása, a bankok refinanszírozása és a fizetésimérleg-válságok kezelése érdekében szükséges;

25. felkéri az Európai Bizottságot, hogy a jövőbeli európai gazdasági és pénzügyi politikák kidolgozása során gondoljon olyan gazdasági mutatók használatának a lehetőségére a régiók esetében, amelyek leírják a régió gazdasági helyzetét adósságállományuk, illetve az európai GDP-hez történő relatív hozzájárulásuk alapján;

26. hangsúlyozza, hogy részletesen meg kell vitatni a költségvetési kapacitás szerkezetét és kialakítását, és olyan megoldást kell találni, amely összhangban áll az átláthatóságra és a demokratikus ellenőrzésre vonatkozó követelményekkel, valamint az EUMSZ 125. cikkében szereplő, a kötelezettségek átvállalásának tilalmára vonatkozó rendelkezéssel ⁽⁷⁾;

V. A KÖLTSÉGVETÉSI KAPACITÁSRA VONATKOZÓ MEGFONTOLÁSOK

27. úgy véli, hogy a költségvetési kapacitásnak két funkciót kellene betöltenie: először is – kedvező gazdasági időszakokban – ösztönözhetné a tagállamok strukturális reformjait annak érdekében, hogy támogatást kapjon a gazdasági és társadalmi konvergencia az euroövezetben, illetve javuljon az övezet gazdasági versenyképessége és ellenálló képessége. Másrészről az aszimmetrikus sokkok kezelésére szolgáló eszköz létrehozásával enyhíthetné az euroövezet tagállamaiban a strukturális tényezők okozta különbségeket a gazdasági ciklusok között;

28. rámutat arra, hogy jelentős előrelépésre van szükség a fenntartható strukturális reformok terén ahhoz, hogy az aszimmetrikus sokkok hatékony megakadályozása érdekében ösztönözzük a konvergenciát, a növekedést, a foglalkoztatást és a versenyképességet;

29. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a helyi és regionális önkormányzatok esetében vegyék fontolóra a nagyobb költségvetési önállóságot, mert így az önkormányzatok több felelősséget vállalnak a strukturális reformokért, aminek köszönhetően biztosítható a reformok hatékonyabb végrehajtása is;

30. rámutat arra, hogy fenntartással kell kezelni az olyan uniós szintű pénzügyi támogatást, amelyet a hatályos kohéziós politikai eszközöktől eltérő formában nyújtanak az elfogadott strukturális reformok tagállamokban történő végrehajtásához. Semmilyen lehetséges további támogatás nem lehet átfedésben a hatályos eszközökkel, hanem inkább ki kell, hogy egészítse azokat;

31. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi támogatásnak az országspecifikus ajánlások végrehajtásához kell kapcsolódnia. A strukturális reformokhoz kapcsolódó támogatási programot – amelynek célja, hogy technikai támogatást nyújtson a nemzeti hatóságok részére – a költségvetési kapacitás strukturális reformjaihoz történő hozzájárulásként lehetne továbbfejleszteni;

⁽⁵⁾ COR-2016-05386-00-00-DT.

⁽⁶⁾ Paul Lindquist véleménye, 30. pont.

⁽⁷⁾ Állásfoglalás: „Az európai gazdasági és monetáris unió (GMU) fenntartható jövője”, 21. pont

32. észszerűnek tartja annak vizsgálatát, hogy célravezető lehet-e egy olyan, a strukturális reformok elősegítését célzó további eszköz, amelyet egy közberuházási stratégia finanszírozására nyújtott hitelek formájában alakítottak ki, ez pedig lehetővé tenné a finanszírozási források és beruházási projektek összesítő állományának létrehozását, amelyre a szükséges reformok végrehajtásának támogatásához van szükség;

33. úgy látja, hogy a konvergencia és a fenntartható strukturális reformok terén történő jelenlegi erőfeszítésektől függetlenül az euroövezet egészének stabilitását befolyásoló aszimmetrikus sokkhatások – az euroövezeti tagállamok erős integrációját figyelembe véve – nem zárhatók ki teljesen. Ezért olyan eszközre van szükség, amely vészhelyzetben azonnali stabilizációs hatást biztosíthat;

34. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok – a tagállamok szociális biztonsági rendszerében betöltött fontos szerepük miatt – egyes országokban lehet, hogy jobban ki vannak téve az aszimmetrikus sokkok hatásainak;

35. hangsúlyozza, hogy az európai stabilitási mechanizmust (ESM) tovább kell fejleszteni és olyan európai valutaalappá kell alakítani, amely elegendő hitelnyújtási és hitelfelvételi kapacitással, valamint világosan meghatározott megbízatással rendelkezik, amely magában foglalja az euroövezet költségvetési kapacitásához történő lehetséges hozzájárulást is;

36. kiemeli, hogy a költségvetési kapacitásnak közös döntéshozatal és GMU-szinten történő végrehajtás tárgyát kell képeznie, de önkéntes alapon az euroövezeten kívüli tagállamok előtt is nyitva kell állnia;

VI. ZÁRÓ MEGJEGYZÉSEK

37. megismétli, hogy az RB-t be kell vonni a GMU-reformok 1. és 2. szakasza közötti átmenetről szóló fehér könyv kidolgozásába;

38. hangsúlyozza, hogy a valutaunió elmélyítésére irányuló erőfeszítések során ügyelni kell az euroövezeten kívüli országokat érintő következményekre is;

39. hangsúlyozza, hogy minden olyan intézkedést, amely a GMU megvalósításához kapcsolódik, minél átláthatóbb módon kell megvalósítani, szem előtt tartva a monetáris unió demokratikus legitimitását.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Hiányzó közlekedési összeköttetések a határ menti régiókban

(2017/C 207/05)

Előadó: Michiel Scheffer (NL/ALDE), Gelderland tartomány kormányának tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. megállapítja, hogy az európai integráció elsősorban a határok mentén mutatkozik meg. Az európai eszme lényegét ugyanis a nyitott határok és az embereket összekötő infrastruktúrák képezik. Európában a határ menti régiók fejlődését pedig jórészt az határozza meg, hogy rendelkezésre áll-e olyan infrastruktúra, amely össze tudja kötni a városokat, vállalkozásokat és polgárokat a határ két oldalán.

Az, hogy a közelmúltbeli menekültválság határlezárásokhoz vezetett, számos határ menti régió elé új kihívásokat állít e régiók integrált fejlesztése szempontjából.

2. A határ menti régiókat egyre inkább olyan funkcionális régióknak tekintik, amelyek csak akkor tudják kiaknázni a bennük rejlő növekedési és foglalkoztatási lehetőségeket, ha elegendő az összeköttetés a határ két oldala és az európai hálózat között. A migráció által a határ menti régiókra kifejtett hatást kiegyensúlyozott módon kell felmérni, szem előtt tartva a határokon keresztül ingázó munkavállalók és vásárlók, kkv-k és turisták érdekeit.

3. A régiók és államok közötti együttműködésnek a foglalkoztatás megkönnyítésére is törekednie kell a határ mindkét oldalán. A kiváló minőségű infrastruktúra és összeköttetések kiépítése arra ösztönzi a határ menti régiókban lakókat, hogy képzettségüknek megfelelő munkát keressenek, adott esetben a lakóhelyüktől távolabb is. Ez javítaná a foglalkoztatásra, illetve arra vonatkozó mutatókat, hogy a képzések mennyire igazodnak a munkaerőpiaci igényekhez, és így gondoskodna a humántőke jobb hasznosításáról. Nemcsak a gazdasági helyszínnek elérhetőségéről van itt szó, hanem a különféle létesítményekéről is.

4. E jelentés középpontjában a határokon átnyúló vasúti, közúti és kisebb mértékben a vízi összeköttetések állnak. Csak az Európán belüli, határokon menti régiókkal foglalkozunk. Az RB azonban, a légiközlekedési stratégiáról szóló véleményre ⁽¹⁾ is tekintettel, nem feledkeznek meg arról, milyen jelentőséggel bírnak a peremterületek és a szigeti régiók, a legkülső régiók és az azokhoz közeli határ menti területek közötti légi és tengeri összeköttetések, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a TEN-T jövőbeli felülvizsgálata során legyen tekintettel erre a helyzetre.

5. A határ menti régiókban az összeköttetések hiánya egy átfogóbb kérdéskörhöz köthető, nevezetesen ahhoz, hogy nincs elegendő pénzügyi eszköz a helyi és regionális infrastruktúra fejlesztésére. A határ menti régiókban jelentkező mobilitási problémák megoldásához innovatív gondolkodásmódra van szükség.

6. Az elmúlt években az Európai Unió főként a nagyszabású transzeurópai közlekedési hálózatokat segítő centralizált megoldásokra fordított figyelmet, főként az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel (CEF), de a Horizont 2020 révén is. Viszonylag kevés forrás áll rendelkezésre olyan decentralizált eszközökhöz, mint az Interreg program, amelynek célja, hogy az európai határ menti területeken kiépüljenek a hiányzó, kisebb léptékű összeköttetések, jöllehet ezek a programok sokkal jobban figyelembe veszik az adott határon átnyúló terület helyi szükségleteit.

7. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) a 2014–2020 közötti hétéves időszakra vonatkozóan már több jelentős, az Unión belüli mobilitásra vonatkozó projektet finanszírozott, és az ezekhez kapcsolódó források nagy részét már kiosztották. Ezért fontos lenne a CEF gazdasági kötelezettségvállalásának megújítása a finanszírozásának növelésével, többek között olyan intézkedések elősegítésével, amelyek a határ menti területeken átfogó hálózatok és a TEN-T hálózathoz kapcsolódó rendszerek kialakítására irányulnak.

⁽¹⁾ COR-2016-00007.

8. Központi jelentőségű feladat a határokon átnyúló közlekedési összeköttetések kiépítése, fejlesztése vagy újbóli megnyitása pénzügyi támogatásának feltérképezése és biztosítása is. Emellett az államok egységesebb kezelésére van szükség a társfinanszírozás szabályainak tekintetében. A munkák finanszírozásában ugyanis fontos szerep hárul a tagállamokra.

9. A TEN-T hálózat elengedhetetlen az európai régiók fenntartható fejlesztéséhez. A pénzügyi eszközök túlnyomó részét a TEN-T hálózat törzshálózati folyosóira fordítják. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni a helyi és regionális átfogó hálózatokkal való összeköttetéseket. Így első lépésként határozottan üdvözöljük, hogy az Európai Bizottság 2016 októberében a TEN-T-CEF keretében pályázati felhívást tett közzé kifejezetten a határon átnyúló összeköttetések kiépítésére.

10. Ez a hiányzó összeköttetésekkel kapcsolatos CEF-pályázat jó példa arra, hogy milyen eredménye lehet, ha az Európai Bizottság, az Európai Parlament és a Régiók Európai Bizottsága, a tagállamok, valamint az érintett autonóm közösségek vagy régiók intézményközileg együttműködnek azért, hogy meghatározzák a határ menti régiók közös kihívásait, vázolják a lehetséges megoldásokat, és biztosítsák a kihívások kezeléséhez szükséges eszközöket. Ez az együttműködés azt is szolgálhatná, hogy levonjuk a lehetséges következtetéseket a CEF 2020 utáni tervezésére vonatkozóan, és mintául szolgálhatna a más uniós politikai területeken végzett hasonló tevékenységekhez.

11. Az EU többéves pénzügyi keretének 2016 végén esedékes felülvizsgálata és a 2020 utáni kohéziós politika kialakításáról jelenleg folyó viták kitűnő esélyt kínálnak új javaslatok előterjesztésére annak érdekében, hogy az EU támogatást nyújtson a határ menti régiókban hiányzó infrastruktúra kiépítéséhez. A szubszidiaritás elvének értelmében a legmegfelelőbb megoldás az lenne, ha ezen infrastruktúra finanszírozása (beleértve a kisebbeket is) a határokon átnyúló együttműködési programok (Interreg A) keretében válna lehetővé, és ennek megfelelően emelkednének az azok számára biztosított források.

12. A „The potential of closing missing links of small scale infrastructure in Europe's border regions for growth and employment” [Az Európa határ menti régióiban működő kisléptékű infrastruktúra hiányzó összeköttetéseinek megteremtéséből adódó növekedési és foglalkoztatási lehetőségek] című tanulmány⁽²⁾ számos olyan esettanulmányt mutat be, amelyek alátámasztják ezt az elképzelést.

Gazdaságfejlesztési lehetőségek

13. A határ menti régiókat gyakran peremterületnek tekintik, pedig gazdasági csomópont is lehet belőlük. A regionális gazdasági növekedéshez, a területi kohézióhoz és a határon átnyúló funkcionális területekben rejlő lehetőségek fejlesztéséhez azonban nélkülözhetetlen egy jól működő mobilitási rendszer. Éppen a határ menti területek azok, ahol még sokat lehet nyerni a gazdaságfejlesztéssel és a munkahelyteremtéssel.

14. Felhívja a figyelmet arra, hogy sok határ menti régió profitál a határon átnyúló kereskedelemről. A könnyebben elérhető és jobb minőségű közúti, vasúti és vízi összeköttetések közvetett módon elősegítenék több társadalmi-gazdasági probléma megoldását, így többek között a munkanélküliség csökkentését és a lakosság életszínvonalának emelését. A határ menti finanszírozási mechanizmushoz való hozzáférés kapcsán prioritásként kell kezelni ezeket a szempontokat.

15. Az idegenforgalom az infrastruktúra-fejlesztés motorja lehet. Másfelől az infrastruktúra fejlesztése is eredményezheti az idegenforgalom fellendülését. Ilyen katalizátorokat kell felhasználni a fejlődés érdekében. A turizmus fejlesztése szempontjából nem elhanyagolható a határon átnyúló kerékpárút-hálózatok szerepe.

16. A határokon átnyúló összeköttetések esetében hosszabb ideig is eltarthat, míg jelentkezik a piaci kereslet. A magasabb költségek is ingatag egyensúlyhoz vezetnek a költségek és a haszon tekintetében, főként a kezdeti szakaszban. Erre figyelmet kell fordítani a projektek pénzügyi tervezése során. A projektek pénzügyi tervezése, a piaci megtérülés a határon átnyúló együttműködési programok infrastrukturális beruházásai, a közlekedésfejlesztésre irányuló fejlesztési programjainak gazdaságfejlesztésre gyakorolt hatása miatt is kiemelt jelentőségű. A finanszírozási források eltérő összetétele, az önerő mértéke, a tevékenységek finanszírozási aránya és a konzorciumi szereplők költségviselése meghatározó tényezők a projektek szempontjából. Mindehhez javasoljuk, hogy az egyes határszakaszokon a mindkét ország számára jelentős közlekedési fejlesztések esetében a tagállamok közötti még hatékonyabb projekt pénzügyi elszámolhatóságot célzó egységes útmutatás, szabályrendszer kerüljön kidolgozásra.

⁽²⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Potential-missing-link.pdf>

Infrastruktúra és szolgáltatások

17. Az összekötő pontok hiányának orvoslása az infrastruktúra kiépítését jelenti, de azt is, hogy lehetővé teszünk bizonyos szolgáltatásokat, például új közösségi közlekedési és áruszállító összeköttetéseket. Szó lehet már létező vonalak újbóli megnyitásáról is. Itt az új összeköttetések megvalósíthatósága szempontjából elsődleges szerepet játszik a piaci kereslet.

18. A határokon átnyúló összeköttetések hiányának orvoslásához az árufuvarozás és a személyszállítás integrált megközelítésére, és minden közlekedési módra – azaz a közúti, a vasúti és a vízi közlekedésre egyaránt – szükség van. Különös figyelmet kell fordítani a határokon átnyúló, akadálymentes jegyárúsításra és tájékoztatásra, és közben előnyben kell részesíteni az intermodális közlekedést. Ehhez mindenképpen egyeztetésre és koordinációra van szükség a különböző csatlakozásokat működtető cégek (különösen az állami vállalatok), illetve illetékességi területükön belül az államok és a régiók között.

19. Az első lépések egyike a határ menti régiókban működő tömegközlekedés menetrendjeinek jobb összehangolása. Második lépés lehet a tömegközlekedésre irányuló, határokon átnyúló koncessziók megvalósítása.

20. A lassú közlekedésmódok, például a kerékpározás, fontos szerepet tölthetnek be a határ menti régiókban. A kerékpározás ugyanis sok esetben – a közösségi közlekedés mellett – kiegészítő közlekedési eszközként szolgál; egyre többet használják és egyre versenyképesebb, elsősorban a zsúfolt városokban. Ehhez határokon átnyúló megközelítésre, valamint egy jó minőségű kerékpáros infrastruktúra határokon átnyúló hálózatára van szükség. Az EuroVelo úthálózatokhoz kapcsolódó közlekedésfejlesztés a turisztikai desztinációk jobb elérését is szolgálja, amely társadalmi és gazdasági célként is értelmezhető.

21. A vidékesebb és gazdasági szempontból kevésbé fejlett régiókban is ajánlatos az integrált tervezés a munkahelyek és különféle létesítmények elérhetőségét gátló akadályok megszüntetéséhez.

Többszintű határokon átnyúló együttműködés szükséges

22. Fontos, hogy ne csak a főbb infrastruktúra-hálózaton legyenek határátkelők, hanem az átfogó hálózatokon is. Így rugalmasabb lesz az ingázó forgalom, és könnyebb lesz munkát vállalni a határ mindkét oldalán. A zökkenőmentes mobilitási rendszer megteremtéséhez szorosabb határon átnyúló együttműködésre van szükség minden kormányzati szint és az érintett szereplők között.

23. Nélkülözhetetlen emellett a közös politikai kezdeményezés az Európai Parlament, az Európai Bizottság, a Régiók Európai Bizottsága és a tagállamok részéről, mely az alábbi elemeket tartalmazhatná:

- az Európai Bizottság jelenleg folyamatban lévő, a határokon átnyúló közlekedési megoldások előtti akadályok felszámolására irányuló felülvizsgálatának felhasználása. A Régiók Bizottsága kész aktív szerepet vállalni ezen akadályok felszámolásában,
- platform létrehozása a létező projektek értékelésére, valamint iránymutatások és jó gyakorlatok terjesztése,
- a határ menti régiókbeli közlekedési infrastruktúrával kapcsolatos közös projektek sorozatának kidolgozása, az Európai Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóságának határozott támogatásával, előmozdítva a határokon átnyúló mobilitási kérdésekkel kapcsolatos információcserét és együttműködést,
- az Interreg-A programok felhasználása a határon átnyúló infrastruktúra és létesítmények jobb tervezésének elősegítéséhez, valamint az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC) felhasználása a határokon – többek között tagállamok és harmadik országok közötti határokon – átnyúló beruházások végrehajtásához és különösen a közlekedési infrastruktúra határokon átnyúló részeinek fejlesztéséhez, valamint más olyan határ menti együttműködési struktúrák felhasználása, amelyek intézményi tevékenységeik révén hozzájárulnak ehhez a tervezéshez.

24. E kezdeményezés részét képezheti a határ menti régiókban a közlekedési infrastruktúrával és a működési szabványok egységesítésével kapcsolatos projektek sorozata is. Ezt politikai szinten felügyelni és támogatni is lehet.

Az Európai Bizottság részéről a Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság koordinációs szerepet tölthet be a határokon átnyúló mobilitási kérdésekhez és a projektsorozathoz kapcsolódó kezdeményezések, információcserék és együttműködés során.

25. Az Interreg nem csak a finanszírozásról gondoskodhat: megkönnyítheti a határon átnyúló infrastruktúra és létesítmények jobb tervezését is. Az Interreg-A keretében megvalósuló együttműködés fontos szerepet tölthet be a határokon átnyúló mobilitási kérdésekkel kapcsolatos egyeztetés és a problémák megoldása során.

26. A beruházások könnyebben megvalósíthatók az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC) fokozottabb felhasználása révén. Ez a közlekedési infrastruktúra határokon átnyúló részeinek fejlesztésére nézve is előnyökkel jár.

A polgárok korai részvétele

27. A polgárokat mielőbb be kell vonni a határokon átnyúló projektek fejlesztésébe. Ez létfontosságú a projektek sikere szempontjából, és hozzájárul azok elfogadottságához. A részvétel elősegíti, hogy a polgárok jobban rálássanak a határ menti területek adta lehetőségekre.

28. A határokon átnyúló összeköttetések fejlesztése során tekintettel kell lenni a nyitott határokhoz való hozzáállás változására. Ennek oka a menekültválságban, a munkanélküliségben és az erősödő nacionalizmusban keresendő.

29. Támogatni kell az olyan kezdeményezéseket, melyek az egymással határos uniós tagországok és az Unióval szomszédos országok határ menti területein élők integrálására irányulnak. A közlekedési összeköttetések hálózatának támogatása elősegítené egymás jobb megértését. Az ilyen jellegű fejlesztések révén közelebb kerülhetnének egymáshoz az emberek és a vállalatok, ami javítaná az emberek életminőségét is a határ mindkét oldalán.

Technikai és szabályozási harmonizációra van szükség

30. Ahhoz, hogy az infrastruktúra határon átnyúlóan jól összekapcsolódjon, és hogy a különböző érintett országos azonos módon közelítsék meg a kérdést, technikai, szabályozási és pénzügyi harmonizáció szükséges. Főként a vasúti síneket és összeköttetéseket kell szabványosítani. Gondolhatunk itt a villamosításra és az európai biztonsági rendszerekre (ERTMS), valamint Kelet-Európa számos országában eltérő szabvánnyal rendelkező keskeny és széles nyomtávú vasútvonalak problémáira. Technikai harmonizációként az infokommunikációs akadálymentesítés és az utastájékoztató közös platformjának megteremtése, az e-jegyértékesítés, valamint az infrastruktúrához kapcsolódó adatátviteli korszerűsítés is említést érdemel. Ezeknek a céloknak az eléréséhez mindenképpen egyeztetésre és koordinációra van szükség azok között a vasúti infrastruktúrával foglalkozó állami felelősök között, akik az ilyen, határokon átnyúló csatlakozások terén illetékesek.

31. A technikai harmonizáció mellett a jogszabályok és az engedélyezési eljárások harmonizálására is szükség van, hogy a határokon átnyúló intézkedések ütemezését össze lehessen hangolni. A határokon átnyúló tömegközlekedési koncessziók odaítélése ösztönzőként szolgálhat a határokon átnyúló mobilitási rendszerek javításához. Sokkal jobban együtt kellene működni a határokon átnyúló regionális közlekedési területekkel és közlekedési hatóságokkal.

32. A Luxemburg által tett javaslat alkalmazása és esetleges kiterjesztése, amely szerint be kellene vezetni egy „a határokon átnyúló együttműködés javítására irányuló egyedi rendelkezések elfogadását és alkalmazását célzó eszközt”, amely lehetővé tenné, hogy az egyik ország jogi és műszaki előírásait egy szomszédos országban is alkalmazzák, csökkenthetné a műszaki akadályokat és a költségeket. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a határ menti régiókra vonatkozó különleges rendelkezésekről szóló határokon átnyúló európai egyezményre irányuló javaslatot, mérje fel annak lehetséges alkalmazását, és terjesszen elő javaslatot a megvalósítás módozataira vonatkozóan.

Az infrastruktúra megnyitja a határokat, és finanszírozást érdemel

33. Az uniós alapok (TEN-T-CEF) túlnyomó részét (95 %) jelenleg a TEN-T törzshálózati folyosóira fordítják. Az átfogó hálózathoz tartozó kisebb projektek, valamint a TEN-T hálózathoz való kapcsolódásra irányuló kezdeményezések – jóllehet létfontosságúak a határon átnyúló összeköttetések és gazdaságok sajátos problémáinak megoldásához és fejlődéséhez – most gyakran nem kapnak (társ)finanszírozást, de nemzeti finanszírozást sem. Ennek hátterében részben az áll, hogy határ menti területekről van szó. A belföldi útvonalak és összeköttetések volumene gyakran nagyobb.

34. Egy viszonylag kisméretű projektekből álló összefüggő csomag nagymértékben hozzájárulhat az akadályok felszámolásához a határ menti régiókban. Ezért fontos, hogy a határon átnyúló kisebb infrastruktúra-projektek ugyanolyan előkelő helyet kapjanak az európai napirenden, mint a TEN-T nagyobb projektjei. Az infrastruktúrára irányuló intézkedések mellett külön figyelmet kell fordítani azokra a kezdeményezésekre, amelyek a szolgáltatások fejlesztését célozzák, és

amelyek a határ menti államok összehangolt fellépései a mobilitási igény kielégítésére; például a saját közlekedési eszközök használata helyett tömegközlekedési eszközök vagy közös eszközök használatát ösztönzik. Az infrastrukturális beruházások az uniós források felhasználásakor az önerő biztosítását is igénylik. A kisméretű és nagyprojektek uniós forrásokból történő finanszírozása (ESIF) önerő biztosítását is elvárja a projekt partnerektől. Ezt tagállami szinten, a tagállamon belüli jogkörmegosztás alapján, eltérő mértékű nemzeti (társ)finanszírozással is ki kellene egészíteni. A sikeres megvalósítás és a forráslehívás záloga a határon átnyúló projektek, valamint a konzorciumi partnerek pénzügyi stabilitása.

35. Az áruszállítás terén hasznosak lennének a közúti közlekedés szabályainak összehangolására irányuló lépések olyan kezdeményezések révén, amelyek mérsékelnék az egyes államokban érvényes korlátozások közúti közlekedésre gyakorolt hatását; emellett elő kellene segíteni a vasúti-közúti intermodális terminálok fejlesztését a határokon átnyúló közlekedés érdekében.

36. Alternatív finanszírozási modellek is segíthetnek – ezeknél alapvetően fontos a közbeszerzési és állami támogatási szabályok egyszerűsítése. Közvetlen közösségi források felhasználásának tervezésekor már a projektfejlesztés időszakában jelentkezhetnek az állami és nem állami szereplők önerő biztosításával kapcsolatos bizonytalanságai. Tekintve az infrastrukturális beruházások jellemzően nagy méretét, közlekedésfejlesztést célzó önerő alap és projektfejlesztési támogatások kidolgozása, tagállami szintű és közös alapok átgondolásra érdemesek lehetnek. A határon átnyúló együttműködési projektek esetében már a tervezéskor gyakran jelentkeznek az önerő hiányából adódó partnerségi problémák.

37. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) lehetőségeket kínál a határ menti régiókban megvalósuló mobilitási és infrastrukturális projektek innovatív finanszírozására. Ezért az RB üdvözlí, hogy az ESBA 2.0 nagyobb hangsúlyt helyez a határokon átnyúló és fenntarthatóbb projektek finanszírozására.

38. Az ESBA nagyobb hatást biztosít, ha léteznek határokon átnyúló pénzügyi szervezetek vagy együttműködés. Meg kellene vizsgálni, hogy az EGTC-k miként jelenthetnének ehhez megfelelő struktúrát, illetve hogyan lehet őket felhasználni az ESBA- és/vagy EBB-támogatásra való jogosultság érdekében.

39. Az ESBA keretében további pénzügyi eszközöket kell kidolgozni a garanciákkal kapcsolatban az olyan, határokon átnyúló kezdeményezések elősegítése érdekében, amelyek – jóllehet létfontosságúak a hálózatok, valamint a mobilitás és a szolgáltatások elősegítése szempontjából – kevésbé jövedelmezőek.

40. A meglévő és jól kihasznált vasúti infrastruktúra villamosítása megfelelő alanya lehet az ESBA koordinált felhasználásának.

Fontosak a földrajzi sajátosságok és a költség-haszon elemzés

41. A határ menti régiók nem egyformák: mások a sajátosságaik, más a fejlettségi szintjük. Vannak nagyvárosi és vidékiebb határ menti régiók. A földrajzi fekvés és a természeti akadályok befolyásolják az elegendő és megfelelő határokon átnyúló összeköttetés megvalósításának lehetőségeit, és olyan tényezőknél kellene tekinteni őket, amelyeknek előnyt kellene jelenteniük az ilyen stratégiai helyzetben levő, de határokon átnyúló csatlakozásokkal alig rendelkező, vidékiebb vagy peremterületen levő régiók számára. A határ menti régiók gazdaságfejlesztési törekvéseire jelentős hatással vannak a harmadik országok határtérségének gazdasági, társadalmi jelenségei, különösen a foglalkoztatás, az eltérő regionális fejlettség miatt.

42. A szigeti régiókban gyakran a komphajók jelentik az egyetlen kapcsolatot a környező területekkel. Erre külön figyelmet kell fordítani.

43. Különös figyelmet kell fordítani a határon átnyúló hegyvidéki régiókra is, mivel bizonyos hegyvonulatok nehezen megközelíthető határ menti akadályokat képeznek, amelyek miatt ennek megfelelő, költséges mőtárgyak építésére (viadukt, alagút stb.) van szükség. A jobb vasúti összeköttetések a hegyvidéki területeken jelentősen csökkenthetik a CO₂-kibocsátást és javíthatják a levegő minőségét, illetve optimálisan kihasználhatják az idegenforgalmi potenciált, ezáltal pedig hozzájárulnak a hegyvidéki régiók demográfiai és környezeti életképességéhez.

44. A határokon átnyúló projektek kidolgozása és az azokról való döntéshozatal esetében költség-haszon elemzéseket és a fejlesztési projektek sikeres megvalósítását megalapozó projekt előkészítési tevékenységeket kell folytatni. Az olyan infrastrukturális összeköttetések, mint például a vasút, gyakran igen drágák. Gondolni kell a projektek megvalósítása során jelentkező, a tagállamok esetében gyakran eltérő közbeszerzési, jogi, pénzügyi és kockázatelemzési lépésekre. Emellett a vasúti összeköttetés üzemeltetési költségeit is figyelembe kell venni a döntéshozatali folyamatban.

45. Nemcsak rövid távú üzleti esettanulmányokból kell kiindulni, hanem figyelmet kell fordítani az új összeköttetések stratégiaibb értékére is, mivel azok a fejlődés katalizátoraiként szolgálhatnak a (peremterületi) határ menti régiókban. Ennek mentén a határon átnyúló projektek esetében már a projekt infrastruktúráinak tervezési és költségelemzési szakaszában is figyelembe kell venni és összhangot kell teremteni a tagállamok elfogadott közlekedésfejlesztési stratégiáival, valamint a kapcsolódó, a környezetvédelemre és a technológiai kutatás-fejlesztésre valamint az innovációra vonatkozó, tagállami szintű fejlesztési stratégiákkal is.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A kikötővárosok és kikötők rehabilitációja

(2017/C 207/06)

Előadó: Stanisław SZWABSKI (PL/EA), Gdynia képviselő-testületének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. kiemeli, hogy a kikötővárosok és a kikötők az Európai Unió (EU) gazdasági rendszerének fontos elemei, melyeknek az egyre erősebb globalizáció jellemezte körülmények között jelentős hatásuk van a gazdasági fellendülésnek, a hatékonyságnövelésnek, az innováció felélénkítésének és a hosszú távú versenyképesség biztosításának a lehetőségeire;
2. felhívja a figyelmet arra, hogy a tengeri és belvízi hajózásban zajló technológiai változások a kikötői műveletek földrajzi koncentrációjához vezetnek, és csökkentik számos közepes és kis kikötő jelentőségét. Így ezek a kikötők elveszítik gazdasági funkcióikat, és – a hozzájuk kapcsolódó városi területekkel együtt – hanyatlásnak indulnak;
3. felhívja a figyelmet arra, hogy a kikötőüzemeltetés liberalizációja fontos tendencia a kikötők hatékonyságának növelése szempontjából, a hatékonyságnövelés pedig erősíti az európai közlekedési ágazat versenyképességét. Ezzel összefüggésben megemlíti azokat az aggodalmakat, melyek szerint a liberalizáció esetlegesen megnehezíti azt, hogy a kikötők általános érdekű gazdasági szolgáltatásokat nyújtsanak (és más olyan kikötői feladatokat lássanak el, melyek fontosak a kikötők és városok közötti kapcsolatok működése és fejlesztése szempontjából). Az EUMSZ 345. cikke azonban kimondja, hogy a Szerződés nem sértheti a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet, és az uniós jogszabályok nem írnak elő konkrét üzemeltetési modellt a kikötőt üzemeltető szervek számára;
4. úgy véli, hogy a kikötővárosok és kikötők rehabilitációjára irányuló eddigi helyi és regionális szintű intézkedéseket – különösen a szigetek területén – intenzívebben és célirányosabban kell támogatni a kohéziós politika és más uniós politikák keretében, a területi menetrend, a városfejlesztési menetrend, a Lipcsei Charta és az Amszterdami Paktum szellemében, az általuk teremtett lehetőségek kiaknázásával;
5. üdvözli a kikötőkről szóló rendelet (Ports Regulation) 15. cikkében rögzített elveket. Nem kérdőjelezi meg az elért megállapodást, de arra kéri az Európai Bizottságot, hogy adjon további iránymutatásokat a megállapodás végrehajtásáról. Kiemeli, hogy a kereskedelmi célú kikötői műveleteket magánüzemeltetők végzik, ezért fontos, hogy a kikötői hatóságok konzultáljanak velük a kikötők fejlesztéséről;
6. szorgalmazza, hogy a kikötői hatóságok, a hajótulajdonosok, a vízi utakért felelős hatóságok, a magánterminálok üzemeltetői, valamint ezek európai és regionális szervezetei kezdeményezzenek alulról felfelé építkező, folyamatos párbeszédet a tengerparti, szigeti és folyóparti helyi és regionális önkormányzatokkal, hogy kompromisszumos és rugalmas megoldásokat dolgozzanak ki a tengeri és belvízi kikötők, kikötővárosok és kikötői területek minden típusának rehabilitációjára;

PROBLÉMÁK ÉS KIHÍVÁSOK**A kikötők és kikötővárosok jelentősége az európai gazdaság számára**

7. tudatában van annak, hogy a tengeri kikötők – különösen a TEN-T hálózat 104 legfontosabb kikötője – továbbra is az európai gazdasági térség főkapuinak számítanak, ezért az európai gazdaság versenyképességének megőrzése és megerősítése, következésképpen pedig a társadalmi jólét és béke szempontjából alapvetően fontos, hogy ezek a kikötők össze legyenek kötve a nemzetközi jelentőségű (például a kínai) kikötőkkel és kikötővárosokkal;
8. megállapítja, hogy a belvízi kikötők – különösen a TEN-T törzs- és átfogó hálózatához tartozó 79 belvízi kikötő – a helyi és regionális gazdaságok központjaiként működnek, az európai belvízi folyosókon pedig hatékony multimodális csomópontként szolgálnak. Itt találkozik az interkontinentális/tengeri szállítás a szárazföldi közlekedési módokkal (vasút, közút és belvízi hajózás), így ezek a kikötők a tengeri kikötők meghosszabbított kapuinak tekinthetők;

9. kiemeli, hogy egyes európai helyi önkormányzatok, különösen a vidéki és szigeti közösségekben, aktív kikötői hatóságként is működnek, és széles körű hatáskörökkel rendelkeznek a part menti közösségek támogatása, a gazdasági fejlődés előmozdítása és a jól működő, fenntartható tengeri kikötők fejlesztése érdekében. A regionális és helyi önkormányzatok meghatározó állami hozzájárulást nyújthatnak a kikötők hatékony irányításához;

10. levonja a következtetéseket abból a számos empirikus kutatásból, amelyek igazolják és dokumentálják, hogy az európai kikötők és kikötővárosok közötti évszázados kapcsolatok az utóbbi időben gyors változásnak vannak kitéve, ami az egyre nagyobb kereskedelmi és utasszállító hajókra, a konténeres szállítás terjedésére és a kikötői szolgáltatások földrajzi koncentrációjára vezethető vissza;

11. felhívja a figyelmet arra, hogy a tengeri szállítás általános növekedése ellenére számos európai kikötőváros és kapcsolódó régió elveszíti gazdasági funkcióit, így eltűnnek a munkahelyek is, a városon belüli kikötők pedig lepusztulnak;

12. emlékeztet arra, hogy a jelenlegi rossz gazdasági helyzetre és kilátásokra való tekintettel a további innovációk, az automatizálás, a digitalizáció, valamint az új kontinentális és fenntartható piacok – például a körforgásos és a biogazdaság – lehetőségeinek kiaknázása fontos feltételei a jövőbeli gazdasági növekedésnek;

13. hangsúlyozza, hogy stabil beruházási környezetre és folyamatos uniós finanszírozásra van szükség az innovatív projektek és kezdeményezések számára. Támogatja az alulról felfelé építkező kezdeményezéseket és elképzeléseket, mint amilyenek a köz- és magánszférabeli szereplők és a kutatást és az innovációt támogató kormányzati intézmények között létrehozott, a kikötők és a város közötti kapcsolatoknak, valamint az ágazat innovatív kapacitásának javítását célzó hosszú távú európai belvízi hajózási platformok;

14. határozottan figyelmeztet arra, hogy a globalizációból adódóan a kikötők által generált kedvező külső hatások – még a legnagyobb kikötők esetében is – távol eső, köztük akár Európán kívül fekvő régiókba és városokba helyeződnek át. Másrészt üdvözli a korábban leromlott állapotba került kikötők diverzifikációját, melynek révén a kikötők új gazdasági tevékenységeket vonzanak, ami helyi szinten is pozitív mellékhatásokkal jár;

15. emlékeztet arra, hogy – tekintettel a közutak szükséges tehermentesítésére és az EU-nak arra a célkitűzésére, hogy 2030-ra a közúti áruforgalom 30 %-át a vasúti vagy a vízi közlekedésnek kell átvállalnia (2011. évi fehér könyv a közlekedésről, COM(2011) 144 final) – a belvízi hajózási útvonalak jól kiépített hálózata és a számos belföldi kikötő egyre fontosabb szerepet tölthet be a tengeri kikötők és a hátszág összekötésében;

16. emlékeztet ugyanakkor a TEN-T hálózathoz tartozó közepes méretű kikötőknek, valamint a szigeteken, a szigetcsoportokon és a legkülső régiókban fekvő kisebb kikötőknek a gazdasági fejlődés motorjaként betöltött szerepére. Ezek a kikötők az EU területi kohéziója szempontjából is nagyon fontosak. Ezért gondoskodni kell arról, hogy sokkal könnyebben hozzáférjenek az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz forrásaihoz;

17. megállapítja, hogy a tengeri és belföldi kikötők hatékonyságának és versenyképességének növelése, a kikötővárosok működésének javítása és a kikötők rehabilitációja nagyon fontos az EU, valamint az uniós tagállamok és régiók jelenlegi növekedési problémáinak megoldása, illetve a globális újraiparosítás szempontjából;

18. úgy véli továbbá, hogy ha a kohéziós politika és más ágazati politikák keretében nagyobb mértékben támogatjuk a kikötővárosok és a kikötők fellendítését, akkor ez az EU gazdasági, társadalmi és területi fejlődésének katalizátorává válhatna;

AJÁNLÁSOK

A kikötők és kikötővárosok közötti kapcsolatok típusai

19. felhívja a figyelmet arra, hogy az európai tengeri és belföldi kikötők és kikötővárosok jelentősen különböznek egymástól, ha méretüket, földrajzi helyüket, lehetőségeiket, átrakási profiljukat, az ezekkel összefüggő gazdasági funkcióikat, illetve azt tekintjük, hogy a kikötőnek milyen jelentősége van az adott város gazdaságában;

20. megállapítja, hogy a helyi, regionális és nagyvárosi jelentőségű tenger menti városok és a kis, közepes és nagy forgalmú kikötők közötti kapcsolatokat más-más problémák jellemzik, ezért kezelésükhöz eltérő megközelítésekre van

szükség. Javasolja, hogy az Európai Bizottság a problémák megoldását szolgáló szakpolitikai intézkedések előterjesztésekor vegye figyelembe ezeket a különbségeket, valamint – a szubszidiaritás elvével összhangban – a tengergazdaságban érdekelt feleknek és a tenger menti területek önkormányzatainak a nézeteit;

21. úgy véli, hogy a kikötőknek a kikötővárosokkal szembeni dominanciája (és viszont) általában aránytalanságokhoz vezet a kikötő–kikötőváros viszonyrendszerének alakulásában, ami mindkét oldalt árt. Ezt a területi menetrend elveivel összhangban, a tengergazdasági ágazat, az ipar, a szolgáltatói ágazat, valamint a települési és regionális hatóságok szereplőinek közös kezdeményezéseivel kellene megakadályozni, melyeket koordinált uniós ágazatspecifikus politikák keretében jogi és pénzügyi eszközökkel lehet támogatni;

A kikötővárosok és kikötők rehabilitációjának integrált megközelítése

22. tudatában van annak, hogy a kikötők sajátos területtípusok, amelyeken számos gazdasági tevékenység és ezzel összefüggő igény és érdek összpontosul rendkívül kis helyen. Következésképpen egy olyan összetett területi, gazdasági és társadalmi szerkezet jön létre, amely elkerülhetetlenül ellentétekhez és konfliktusokhoz vezet, és ez nélkülözhetetlenné teszi egy specifikus, integrált, partnerségen alapuló és többszintű megközelítés alkalmazását;

23. felhívja a figyelmet arra, hogy számos európai kikötő, különösen a 19. században épített kikötők a gyakorlatban kikötői–ipari telephelyek, melyeken vízhez való hozzáférést igénylő vagy a kikötőben kirakodott nyersanyagokat és félkész termékeket feldolgozó termelőegységek gyűltek össze, mellettük pedig sok olyan szolgáltatás, amely a hajózáshoz, az átrakodáshoz és más kikötői tevékenységekhez kötődik (például halászat és akvakultúra, szabadidőprogramok és energiatermelés);

24. fontosnak tartja, hogy megfelelő koordinációról gondoskodjunk az azonos közigazgatási régióban fekvő kikötők között, és szorosabb legyen az együttműködés az azonos partvonalon fekvő kikötők között, függetlenül attól, hogy melyik régióhoz tartoznak;

25. hangsúlyozza, hogy javítani kell a kikötői területek és a városok közötti intézményi kapcsolatokat, és ajánlja, hogy állítsanak fel a kikötők és városok integrációjával foglalkozó bizottságokat, követve azoknak a nagy európai kikötőknek a bevált gyakorlatait, ahol már létezik ilyen – a helyi és regionális önkormányzatok, illetve a kikötői hatóságok képviselőiből összeálló – bizottság;

26. szorgalmazza, hogy a TEN-T folyosókkal foglalkozó fórumok foglalkozzanak a kikötővárosok és kikötők közötti kapcsolatokkal, és ajánlja, hogy specifikus platformokat hozzanak létre a városi csomópontként meghatározott kikötővárosok számára;

27. kiemeli, hogy a kikötővárosok és kikötők fellendítéséhez többféle tényezőt is integrált módon figyelembe kell venni, így a következőket: a kikötővárosok stratégiai irányítása, szinergiák a kikötővárosok között és a kikötő–kikötőváros–part menti régió viszonylatában, állami ösztönzők és beruházások, a városok és kikötők gazdasági szerkezetének diverzifikációja, a közúti és belvízi közlekedés összekötése, kapcsolódások a vasúti közlekedéshez, környezeti problémák, a kikötők, városok és partszakaszok területrendezése, a kikötők bekötése a város társadalmi életébe;

28. felhívja a figyelmet arra, hogy a kikötővárosok kiegyensúlyozott fejlesztéséhez innovatív és integrált megoldásokra van szükség, melyek összhangban vannak az uniós városok integrált fejlesztésének elveivel, és figyelembe veszik az adott területek gazdasági, társadalmi és környezeti szempontjait;

Szükséges szinergiák a kikötők és városok közötti kapcsolatokban

29. megállapítja, hogy a modern konténer- és tömegterminálok egyre inkább kihúzódnak a várossal összekötött, gyakran a város közepén elhelyezkedő kikötőkből. A kikötő és a város közötti kapcsolatok szinergiái ennek megfelelően változnak ugyan, de nem gyengülnek, különösen ami a kikötő és a hátszág közötti közlekedési összeköttetéseket, a távközlési és villamosenergia-infrastruktúrákat, a városi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzett munkaerőt, a biztonság garantálását, az erősen szakosodott kikötői szolgáltatásokat és az üzleti környezetet illeti;

30. kiemeli, hogy fel kell mérni és fokozni kell a kikötő–város viszonylatban megjelenő szinergiahatásokat. Ahol szükséges, hasznosnak bizonyulhatnak olyan „puha” politikai eszközök, amilyen például a tapasztalatcsere megfelelő feltételeinek megteremtése, a közlemények, a magatartási kódexek, az iránymutatások;

Ösztönzők és állami beruházások a kikötői területeken

31. megállapítja, hogy azok a kikötők, ahol korlátozták vagy felszámolták a vízhez kötött átrakodó vagy ipari tevékenységet, egyfelől nagy terhet jelentenek a kikötővárosoknak, másfelől viszont komoly fejlesztési esélyeket is teremtenek, és főként a kikötő-város kapcsolat jellegétől függ az, hogy a veszélyek vagy az esélyek dominálnak-e;

32. felhívja a figyelmet arra, hogy a leállított kikötőkben és vízparti ipartelepeken majdnem mindig szükség van egy költséges, hosszadalmas és nehézkes műszaki és környezeti szanalásra, a környező városi területek pedig szociális rehabilitációra szorulhatnak, ami nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy a terület alkalmas legyen a beruházásokra. Elengedhetetlenek lehetnek a rehabilitációt és az átalakulást támogató beruházások;

33. kéri, hogy a városfejlesztési menetrend és az Amszterdami Paktum végrehajtása során hozzanak létre olyan jogi eszközöket, amelyekkel jogi és pénzügyi támogatást lehet nyújtani az ilyen területek műszaki és környezeti szanalásához;

34. a kikötők gazdasági, kulturális és történelmi téren is fontos mentőövet jelentenek a vidéki, szigeti és periférikus területek számára. A természeti és kulturális örökséget maximális mértékben kihasználó idegenforgalom, üdülési célú hajóutak és vitorlázási tevékenységek bővítése kulcsfontosságú a növekedéshez. A vidékiesebb, szigeti vagy távoli közösségek számára a városközpont-rehabilitáció és a beruházás jelentősége még életbevágóbb;

35. javasolja, hogy a leállított kikötőkben és vízparti ipartelepeken tegyék lehetővé a különleges gazdasági övezetekhez hasonló intézményes megoldások kidolgozását, tiszteletben tartva a szubszidiaritás és a pénzügyi átláthatóság elvét és világosan meghatározva az állami támogatási kritériumokat;

36. felhívja a figyelmet arra a lehetőségre is, hogy – különösen a városi partszakaszok tekintetében – kihasználják az eddig szerzett tapasztalatokat, illetve az uniós vagy tagállami szinten kidolgozott megoldásokat a köz-magán társulások terén;

Magánberuházások a kikötői területeken

37. felhívja a figyelmet arra, hogy a kikötők az EU tömegközlekedési infrastruktúrájának részét képezik, és továbbra is főként az állami, regionális vagy helyi kormányzatok irányítása alatt állnak, amit – az egész EU erőteljesebb és kiegyensúlyozottabb gazdasági fejlődése érdekében – így is kell hagyni;

38. tudatában van annak, hogy a kikötők rehabilitációjához és a kikötővárosok ezzel együtt járó felélénkítéséhez olyan beruházásokra van szükség, amelyek jelentősen meghaladják az állami költségvetések lehetőségeit, ezért elengedhetlen a magántőke és így a pénzügyi intézmények bevonása. Ezért a közigazgatási szervektől valamennyi szinten, egész Európában egy olyan szakpolitikai intézkedéscsomag biztosítását kéri, amely vonzó az ilyen beruházások számára. Ily módon az állami költségvetéseket, különösen, ha ezeket komoly megszorítások sújtják, hatékonyabban lehet összpontosítani az olyan esetekre, ahol a piaci erők önmagukban nem tudnak megfelelő megoldásokat biztosítani;

39. hangsúlyozza, hogy a kikötők és kikötővárosok uniós jelentőségét és fejlettségüket a közérdek másképpen látja, mint a magánérdek. Ennek a különbségnek a kiegyenlítése érdekében minden esetben egyedi megközelítésre van szükség, és olyan kompromisszumra kell törekedni, amely hosszú távon mindenki számára előnyös;

40. kéri, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki olyan megoldásokat, melyek a kikötőkben magánberuházási lehetőségeket teremtenek. E tekintetben biztosítani kell a gazdasági szabadságot, a szereplőkkel való egyenlő bánásmódot, a pénzügyi átláthatóságot és a világos állami támogatási kritériumokat, miközben figyelembe kell venni a hosszú távú regionális és helyi érdekeket is;

A kikötővárosok és kikötők funkcionális diverzifikációja

41. felhívja a figyelmet arra, hogy a tengeri és szárazföldi közlekedésre jellemző egyre erősebb globalizáció és technológiai változások következményeképpen több európai kikötő és kikötőváros pozíciója módosul a nemzeti és regionális települési, közlekedési és gazdasági szerkezetben;

42. úgy véli, hogy ezek a változások nemcsak a gazdasági bázis meggyengüléséhez, hanem a városoknak és ezek helyi közösségeinek funkcionális diverzifikációjához is vezetnek, illetve ahhoz is, hogy rehabilitálni kell a leállított kikötői

területeket és vízparti ipartelepeket. Hangsúlyozza, hogy a kikötők és kikötővárosok új gazdasági funkcióihoz nincs mindig szükség vízparti fekvésre, a beruházók választása inkább a városközpont jó elérhetősége, a kiépített infrastruktúra, illetve a táj szépsége és a kulturális értékek miatt esik mégis rájuk;

43. kiemelten fontosnak tartja megemlíteni, hogy több európai – tengeri és belföldi – kikötő jelentős kulturális értéket képvisel, ezért – jellegzetességeikre való tekintettel – specifikus intézkedésekre van szükség az európai kulturális örökség megőrzését célzó programok és projektek keretében;

44. úgy véli, hogy a kikötők és vízparti ipartelepek rehabilitációjára irányuló programoknak és eszközöknek ösztönözniük kell az olyan magán- és állami kezdeményezéseket, melyek e területek jobb kihasználását szolgálják, akkor is, ha az adott kezdeményezéseknek nincs közük a tengergazdasághoz és a vízi közlekedéshez;

A kikötők kikötővárosokkal és hátszággal való közlekedési összeköttetésének jelentősége

45. felhívja a figyelmet arra, hogy az európai tengeri kikötők fejlődését az akadályozza jelentős mértékben, hogy közlekedési szempontból nincsenek megfelelően összekötve a hátszággal, ami gátolja a szállítási és logisztikai láncok hatékonyságát. Ezért szorgalmazza, hogy a kikötőket és a kikötői térségeket hatékonyabban kapcsolják össze az összes egyéb közlekedési móddal, különösen a vasúttal, és folytassanak többletértéket teremtő tevékenységeket, így segítve elő az érintett területek fenntartható fejlődését;

46. hangsúlyozza, hogy – az integrált logisztikára való tekintettel – a hatékony közlekedési hálózatok kialakításához olyan szárazföldi logisztikai platformok létrehozására is szükség van, amelyek az áruk raktározására, válogatására és tárolására szolgálnak, és megfelelnek az intermodalitás követelményeinek;

47. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak – főként egy jogi keret létrehozása révén, de új pénzügyi eszközökkel is – támogatnia kellene az olyan kezdeményezéseket, melyek a hátszág meglévő és tervezett kikötőkből való elérhetőségének, valamint a távoli, a szigeti és a legkülső területek megközelíthetőségének javítását célozzák. Ennek érdekében a TEN-T és a TEN-R, valamint a transzeurópai energiahálózat (TEN-E) és a transzeurópai távközlő hálózat (TEN-Telecom) keretében korszerűsíteni kellene a meglévő közlekedési összeköttetéseket, figyelembe véve a kikötővárosok szükségleteit és érdekeit a városi és regionális közlekedés terén;

48. a part menti régióknak, különösen, ha kikötőkkel is rendelkeznek, természeti adottságaik miatt komoly potenciáljuk van arra, hogy a megújuló energia, a fenntartható turizmus és a kreatív iparágak kiválósági központjaivá váljanak. A part menti régiók azonban gyakran a peremterületeken és legkülső régiókban találhatóak, és így az infrastruktúra fejlesztését követelik meg az uniós egységes piachoz, illetve a régió többi részéhez való erősebb kapcsolódás érdekében;

A kikötők és kikötővárosok működésének és fejlesztésének környezeti szempontjai

49. megállapítja, hogy a kikötők működése és fejlesztése számos fontos környezetvédelmi problémát generál, melyek nemcsak magát a kikötővárost, hanem az egész tengerparti régiót érintik. Gondolhatunk itt a partszakasz egyensúlyának megzavarására, a partok átépítésére, a vízszennyezésre, a vízi ökoszisztémák tönkretételére, helyi szinten pedig a (veszélyes) hulladékok keletkezésére, a bakteriális veszélyekre, a zajra és a káros anyagok kibocsátására;

50. felhívja a figyelmet arra, hogy a leállított kikötők és vízparti ipartelepek általában erősen szennyezettek, ezért környezetvédelmi alapon szanálni kell őket, és ehhez külön támogatást kell biztosítani a különféle szintű környezetvédelmi programok és projektek – köztük természetvédelemre, illetve tenger- és folyópartvédelemre irányuló kezdeményezések – keretében. Ez különösen igaz az olyan terminálokra, ahol olajt, olajtermékeket és földgázt rakodnak át, illetve az ezekhez kapcsolódó feldolgozó üzemekre, amelyek komoly környezeti kockázatot jelentenek;

51. hangsúlyozza, hogy az új átrakodó terminálok – melyek általában a meglévő kikötőktől távol épülnek – gyakran komoly természeti károkat okoznak. Ezért a károk minimalizálása és egy esetleges környezeti kompenzáció biztosítása érdekében különösen körültekintő tervezésre van szükség, a helyi és regionális önkormányzatok, a társadalmi szereplők és a környezetvédelmi szervezetek bevonásával;

52. a munkavállalók támogatását célzó kockázateértékelési és biztonsági irányító rendszerek rendkívül fontosak a kikötők és sportkikötők folyamatos működésének szempontjából. Nem szabad megengedni, hogy az uniós kikötők és a környező területek jó hírneve csorbuljon ebben a tekintetben;

53. emlékeztet az alternatív üzemanyagok kikötői infrastruktúrájának kiépítéséről szóló 2014/94/EU irányelvből fakadó új kötelezettségekre, melyek alapján LPG-t (cseppfolyósított földgázt) és villamos energiát kell rendelkezésre bocsátani a rakpartokon 2025. december 31-től. Ezek az új rendelkezések teljes mértékben indokoltak a környezetvédelem és a kikötővárosi lakosság egészségének szempontjából, de végrehajtásukhoz európai pénzügyi segítségre van szükség, amit figyelembe kell venni már a jelenlegi, de főként a 2020 utáni programozási időszak közlekedési csomagjában is;

54. felhívja a figyelmet arra, hogy a környezettel kapcsolatos kérdéseket minden olyan uniós programban és projektben tartósan figyelembe kell venni, amelynek célja a kikötővárosok és kikötők rehabilitációja, összefüggésben a környezetvédelmet, ezen belül pedig különösen a tengeri és vízi környezet védelmét szolgáló programokkal;

A kikötők bekapcsolása a kikötővárosok életébe

55. felhívja a figyelmet arra, hogy a történelmi kikötők az akkori műszaki és gazdasági feltételekből következően általában a belvárosi területek közvetlen szomszédságában helyezkednek el, és gyakran ezek legvonzóbb részét alkotják;

56. tudatában van annak, hogy mivel számos funkció áthelyeződött a város szélére, sok európai belváros műszaki, gazdasági és társadalmi rehabilitációra szorul, hogy vonzóbbá válhasson az ott lakók, a kereskedelem, a vendéglátóipar, a kulturális intézmények, valamint a köz- és civil társadalmi intézmények számára;

57. úgy véli, hogy érdemes közös koncepciót kidolgozni a lepusztult városközpontok, valamint az elhagyott kikötők és vízparti ipartelepek számára, mivel mindkét esetben rehabilitációra és támogatásra van szükség a városfejlesztési menetrend és az Amszterdami Paktum elveivel összhangban;

58. hangsúlyozza, hogy az ilyen jellegű kezdeményezések sikerének záloga az, hogy bevonják a helyi lakosságot, és a rehabilitált területeknek legalább egy részét közterületté nyilvánítsák, amelyet a helyiek és a turisták egyaránt használhatnak;

59. felhívja a figyelmet arra, hogy a kikötők szanálásakor nagyobb mértékben kellene támaszkodni azokra az uniós, tagállami és regionális programokra és projektekre, melyek rendelkezésre állnak a közterületek kialakítása és a helyi lakosság támogatása érdekében;

Stratégiai tervezés és területrendezés – tenger, tengerpart, kikötőváros és kikötő

60. úgy véli, hogy a kikötővárosok és kikötők sikeres rehabilitációjához szorosan együtt kell működnie minden érdekelt (magán- és közszférabeli, valamint társadalmi) szereplőnek, és a tengeri medencéket, a belföldi vizeket, a kikötővárosokat és a tengerparti területeket illetően helyi és regionális szintű innovatív megoldásokat kell találni a stratégiai tervezés és a területrendezés terén;

61. megállapítja, hogy a stratégiai tervezésre, a területrendezésre és a kikötők működtetésére vonatkozó szabályok és eljárások összhangjának hiánya jelentősen megnehezíti az ilyen területek felélénkítését, és ezért támogatásra, tapasztalatcserére és adott esetben „puha” uniós szabályozásokra van szükség;

A különféle méretű kikötővárosok és kikötők figyelembevétele az uniós városfejlesztési menetrend és az Amszterdami Paktum keretében

62. kéri, hogy az uniós városfejlesztési menetrend vegye figyelembe a városok földrajzi és funkcionális különbségeit, így a kikötővárosok specifikus fejlesztési problémáit is, amelyekkel a végrehajtás további szakaszaiban mindenképpen foglalkozni kell;

63. üdvözli, hogy mindkét dokumentum szem előtt tartja a partnerségi elvet, valamint azt, hogy mennyire fontos részvételt biztosítani a települési önkormányzatok, a civil társadalmi szereplők, a tudás- és innovációs központok és a gazdasági szereplők számára;

ZÁRÓ KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

64. úgy véli, hogy bár a kikötők és kikötővárosok problémái elsősorban a regionális és nemzeti hatóságok hatáskörébe tartoznak, a hatékony uniós szintű együttműködés és támogatás is előnyös lehet. Fontos a különböző transzeurópai hálózatok – a TEN-T, a TEN-E és a TEN-Telecom fejlesztésének folytatása, különös hangsúlyt fektetve a közlekedési összeköttetések korszerűsítésére, elsősorban a TEN-R keretében, és azt sem kellene kizárni, hogy új összeköttetéseket hozzunk létre;

65. ajánlja, hogy a közlekedéssel, a tengergazdasággal, illetve a tengeri és vízi környezet védelmével kapcsolatos uniós szakpolitikákban vegyék figyelembe a kikötők és kikötővárosok fejlesztési kihívásait;
66. ajánlja továbbá, hogy a városfejlesztési menetrend és az Amszterdami Paktum végrehajtásának további szakaszaiban vegyék figyelembe a kikötővárosok működésének és fejlesztésének sajátosságait;
67. javasolja a peremterületeken fekvő kikötők és kikötővárosok vasúti csatlakozásainak bővítését és korszerűsítését.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A harmadik országokkal kialakítandó migrációs partnerségi keret

(2017/C 207/07)

Előadó: Peter Bossman (SI/PES), Piran polgármestere

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak és az Európai Beruházási Banknak az európai migrációs stratégia keretében harmadik országokkal kialakítandó új partnerségi keret létrehozásáról

COM(2016) 385 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

Általános összefüggések

Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala szerint a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek száma világszerte meghaladja a 60 milliót, akiknek a fele a világ két régiójából származik: a Közel-Keletről és Afrikából.

A Nemzetközi Migrációs Szervezet becslései szerint 2015-ben több mint 1,2 millió migráns érkezett Európába a tengeren keresztül, és csaknem 35 000-en érkeztek a szárazföldön keresztül. Összehasonlításképpen 2014-ben összesen 280 000-en érkeztek szárazföldi és tengeri útvonalakon. Ezek az adatok nem tartalmazzák azokat, akik észrevétlenül jutottak el Európába.

Jóllehet a Törökországgal kötött uniós megállapodásnak köszönhetően jelentősen csökkent a Törökországból áthajózó migránsok száma, az Afrika északi partja felől érkező áradat ismét növekedett. A nyugat-afrikai Niger a Nyugat- és a Közép-Afrikából érkező migránsok útvonalának kereszteződésében fekszik, és 2016 májusában a becslések szerint hetente több mint 16 000 ember haladt keresztül az országon északi irányban. Bizonyos becslések szerint a Líbiában tartózkodó migránsok ezrei keresik az Unióba való belépési útvonalakat.

A Régiók Bizottsága a migrációt illetően mindig is egyértelműen egy olyan holisztikus megközelítés elfogadását támogatta, amely a migrációs mozgások decentralizáltabb és hatékonyabb kezelését tenné lehetővé. Az RB teljes mértékben támogatja, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend elismeri, hogy a nemzetközi migráció a származási, a tranzit- és a célországok fejlődése szempontjából olyan kiemelt jelentőségű, többdimenziós realitás, amely koherens és átfogó válaszlépéseket követel meg.

Az RB ezenkívül elkötelezett azoknak a kötelezettségeknek a teljesítése mellett, amelyek a 2015-ös uniós migrációs stratégia szerinti migrációkezelés alábbi négy pilléréből erednek: az illegális migráció kiváltó okainak csökkentése; a határigazgatás javítása és az EU külső határainak jobb biztosítása, ezen belül annak megelőzése, hogy a migránsok tengeren tegyék kockára életüket; erős közös menekültügyi politika végrehajtása és a jogszerű migrációval kapcsolatban egy új szakpolitika bevezetése.

A Régiók Bizottsága rámutatott arra, hogy az Uniónak az irreguláris migráció kiváltó okait – köztük a gazdasági vagy társadalmi okokat – azok forrásánál kell kezelnie.

Az RB támogatja a regionális és helyi szintű együttműködést, amelynek célja a biztonságos, rendezett és szabályos migráció, amelynek során teljes mértékben tiszteletben tartják az emberi jogokat és migrációs státuszuktól függetlenül a migránsokkal, a menekültekkel és a lakóhelyüket elhagyni kényszerültekkel szembeni emberséges eljárást, amint azt a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend is hangsúlyozza.

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözli az új partnerségi keret létrehozásáról szóló közleményt, mivel az hangsúlyozza, hogy a migráció összetett probléma, amelyet különböző szinteken kell kezelni; rámutat, hogy a menedékjog olyan alapvető emberi jog, amelyet a nemzetközi jog mellett az összes tagállamot kötelező nemzetközi kötelezettségek is védenek. Sürgeti ezért az EU-t és a

tagállamokat, hogy hozzanak létre biztonságos, jogszerű útvonalakat és lehetőségeket a menekültek számára: például humanitárius folyosókat és humanitárius vízumokat, illetve erősítsék meg a családdegyesítést. A tagállamoknak meg kell vizsgálniuk a menedékgig iránti kérelmek nagykövetéseiken és konzulátusaikon történő benyújtásának lehetőségét;

2. elismeri, hogy a közlemény olyan innovatív megközelítést tartalmaz, amely a migráció jobb kezelésének biztosítása érdekében mindenekelőtt a harmadik országokkal folytatott együttműködésen alapul, és mind az Unió, mind a partnerországok érdekeit figyelembe veszi;

3. támogatja és elismeri, hogy az Uniónak egységes hangon kell felszólalnia, valamint be kell vonnia az érdekelt feleket és az érintett intézményeket. A helyi és regionális önkormányzatok szerepet vállalhatnak és kell is vállalniuk az átfogó migrációs partnerségek (paktumok) végrehajtására irányuló, uniós és nemzeti szinten, illetve harmadik országokkal összehangolt közös erőfeszítésekben – ez különösen azokra a régiókra és településekre vonatkozik, amelyekben jelentős a partnerségi kerethez köthető országokból származó diaszpóra;

4. egyetért azzal, hogy sokkal többre van szükség, mivel az Unió még mindig humanitárius válsággal küzd. Harmadik országok és az EU partnerei menekültek millióit fogadták be, akik közül sokan otthonukat elhagyni kényszerült, kísérő nélküli kiskorúak, valamint többen Európába vágyó gazdasági migránsok. Ennek kapcsán az EU és harmadik országok közötti nemzetközi együttműködésnek új dimenziót kell kapnia, és további eszközöket kell bevezetnie, amelyeket úgy alakítottak ki, hogy megfelelő választ adjanak a közelmúlt és a jövő migrációs kihívásaira;

5. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy minden szereplőt – a tagállamokat, az uniós intézményeket és a legfontosabb harmadik országokat – arra ösztönözzön, hogy partnerségben működjenek együtt a migrációs áramlások rendezetté tétele érdekében, valamint hogy megelőzzék, hogy a menedékkérők és a dokumentumokkal nem rendelkező gazdasági migránsok embercsempészek vagy emberkereskedők kezében veszélyes tengeri utakra vállalkozzanak. Ugyanakkor az RB tudatában van annak, hogy sürgősen kezelni kell és meg kell szüntetni az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okait a származási országokban. A nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi szintű együttműködés létfontosságú ahhoz, hogy az európai migrációs stratégiával összhangban valósággá váljon a közös európai migrációs politika;

6. elismeri, hogy a migrációs és a fejlesztési politika szorosan összekapcsolódik egymással. Ez a kapcsolat az ENSZ 2015 szeptemberében, New Yorkban jóváhagyott, 2015 utáni időszakra szóló fejlesztési menetrendjével kapcsolatos viták alapvető részét képezte. A menetrend sikeres végrehajtása szempontjából döntő fontosságúnak kell tekinteni a migráció hatékony és humánus kezelését. Az RB tudatában van annak, hogy milyen előnyöket és lehetőségeket jelent a biztonságos, rendezett és szabályos migráció a migránsok, a származási, a tranzit- és a célországok számára. Azt is hangsúlyozza, hogy a diaszpórában élőket is be kell vonni származási országuk fejlesztésébe. Annak is tudatában van, hogy az irreguláris migráció káros hatással van a migránsokra és a származási országoknak azon kötelezettségére, hogy az EU visszatérési irányelveivel és más nemzetközi eszközökkel összhangban visszafogadási és hazatérési eljárások keretében fogadják állampolgáraikat;

7. megismétli, hogy támogatja a 2015-ben előterjesztett európai migrációs stratégiát, amely válaszol a jelenlegi migrációs kihívás külső és belső szempontjainak kezelése érdekében egyidejűleg végrehajtandó különféle intézkedéseket. A külső stratégia a menekülésre kényszerülő személyek számának csökkentésére vonatkozó, az irreguláris migráció kiváltó okait figyelembe vevő, hiteles és elérhető célok kidolgozása során a harmadik országokkal létrejött partnerségekre összpontosít;

8. egyetért azzal, hogy az Unió által már meghozott intézkedések – például a vallettai csúcstalálkozó, az EU–Törökország nyilatkozat, a migrációról folytatott magas szintű párbeszéd, a felülvizsgált európai szomszédságpolitika, a Nyugat-Balkánról szóló vezetői találkozó – mellett a harmadik országokkal szembeni hosszú távú, stratégiai uniós megközelítés megerősítésére, valamint az uniós tagállamok közötti belső összhang és koordináció fokozására van szükség. Az Unió külső és belső politikái közötti szinergiák és ösztönző hatások maximális kihasználása érdekében összehangoltabb, rendszeresebb és strukturáltabb megközelítésre van szükség. Emellett a helyi és regionális önkormányzatok számára garantálni kellene a hozzáférést az európai szomszédságpolitika forrásaihoz, illetve a mediterrán térségre irányuló egyéb forráshoz;

9. egyetért azzal, hogy az irreguláris migráció és az EU-ba történő illegális belépés lehetőségeinek csökkentése mellett az EU-nak koherens, hiteles és eredményes visszafogadási és visszatérési politikákat kell folytatnia a származási országokkal, amelyekben részt vesznek az uniós tagállamok migránsközösségei is, tiszteletben tartva az emberi jogokat és a visszaküldés tilalmának elvét, valamint figyelembe véve a származási vagy tranzitországok tényleges lehetőségeit a visszafogadottak vagy visszatértek jogainak biztosítására;

10. az arra vonatkozó nemzetközi kötelezettségek sérelme nélkül, hogy az EU-ba történő belépésük szabályosságától függetlenül védelemben kell részesíteni a menedékkérőket és mindenki mást, aki nemzetközi védelem másfajta formáira jogosult, az RB azt kéri, hogy hozzanak létre harmadik országokban fogadóállomásokat (hotspot) a nemzetközi védelmet kérelmezők számára. Ezeket a fogadóállomásokat harmadik országokban kellene létrehozni, az EU-nak, valamint nemzetközi szervezeteknek (UNHCR) kellene irányítani, feladatuk pedig a menedékjog iránti kérelmek legitimitásának megvizsgálása lenne. Azoknak, akiket menedékjogra vagy nemzetközi védelemre jogosultaknak ismernek el, menetrend szerinti közlekedési eszközök álljanak rendelkezésre az általuk választott európai országokba való eljutáshoz, ily módon elkerülve a csempészek irányítása alatt álló, tengeri közlekedésre alkalmatlan lélekvesztőkön való átkelést;

11. egyetért azzal is, hogy az Uniónak lehetőségeket kell teremtenie arra, hogy az érintett személyek legálisan utazzanak az Unióba, hogy ott nemzetközi védelemért folyamodjanak, illetve munkát, oktatási, kutatási vagy befektetési lehetőségeket keressenek;

12. sürgeti az Uniót és az Európai Bizottságot, hogy ragaszkodjanak az emberkereskedők és embercsempészek ellen küzdő különböző szervek és ügynökségek – Frontex, NATO, EUNAVFORMED, az Europolon belül működő Embercsempészség Elleni Európai Központ – közötti jobb együttműködéshez, valamint a hírszerzési adatok említett ügynökségek és a tagállami ügynökségek közötti jobb megosztásához;

13. sürgeti az EU-t, hogy nyújtson külön támogatást az olyan szervezeteknek, mint a Nemzetközi Migrációs Hivatal, amelyek segítik azoknak a migránsoknak a visszatérését, akik tranzitországokba érve rájönnek, hogy becsapták őket, vagy egyszerűen csak nem kívánják útjukat tovább folytatni az EU-ba;

A partnerségi keret – a migráció terén harmadik országokkal folytatott új, átfogó együttműködés

14. üdvözlöi, hogy a partnerségi keret végső célja olyan következetes és célzott szerepvállalás, amelynek keretében az Unió és tagállamai összehangoltan alakítják ki a harmadik országokkal megkötendő átfogó partnerségek (paktumok) létrehozására szolgáló mechanizmusokat, eszközöket és ösztönzőket, hogy az összes partner humanitárius és emberi jogi kötelezettségeinek maradéktalan tiszteletben tartása mellett javítsák a migráció kezelését;

15. teljes mértékben támogatja a Földközi-tengeren végrehajtott életmentéssel kapcsolatos rövid távú célt, és hosszú távú célként a partnerországokkal való együttműködést sürgeti a szervezett bűnözői csoportok által irányított veszélyes tengeri utazások megakadályozása érdekében; támogatja a származási országokba való visszatérést és visszafogadást ösztönző intézkedések bevezetését, valamint az annak lehetővé tételére irányuló célt, hogy a migránsok és a menekültek az otthonukhoz a lehető legközelebb tartózkodjanak; elsőbbséget kell biztosítani a kiszolgáltatott helyzetben levő kérelmezők számára, különös tekintettel a kísérő nélküli kiskorúakra, akiknek mindenek felett álló érdekeit az Európai Bíróság ítéleteivel összhangban minden esetben elsődleges szempontként kell figyelembe venni. Ennek kapcsán arra kéri az Európai Bizottságot, hogy foglalkozzon tovább a migrációs folyamatba bekerülő kísérő nélküli kiskorúak kérdésével, akiknek a kezelése sokszor a régiók hatáskörébe tartozik. Várakozással tekint ezért az Európai Bizottság új, átfogó stratégiája elé, amely a kísérő nélküli kiskorúakra vonatkozó cselekvési terv (2011–2014) kiegészítéseként jelenik majd meg, hogy az eltűnt, illetve kísérő nélküli kiskorúak helyzetét is figyelembe lehessen venni;

16. megismétli az EU arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy az EU migrációs stratégiájával és más fontos migrációpolitikai eszközökkel összhangban a legális migrációra vonatkozó célzott új politikák révén kezelje a hosszú távú gazdasági, társadalmi és demográfiai kihívásokat és munkaerőhiányt az EU-ban. Ezt a célt szolgálhatja az is, ha támogatjuk a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők legitim törekvéseit arra, hogy részt vegyenek a közéletben és a politikai életben, és hozzájárulásukkal gazdagítsák azt. A harmadik országokból érkező migráció garantálhatja az uniós gazdaság fenntartható növekedését, Európának pedig képzett emberekre van szüksége ahhoz, hogy biztosíthassa világszintű versenyképességét. Ugyanakkor a partnerországok tartanak az agyszívástól. A körkörös migráció megoldás lehet arra, hogy elkerüljük az agyszívás veszélyét a partnerországokban;

17. emlékezteti a Tanácsot, hogy a Régiók Bizottsága előmozdíthatja a migránsok származási és tranzitországoinak helyi és regionális önkormányzataival folytatott párbeszédet és együttműködést, például a meglévő szerveken és platformokon – a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlésén (ARLEM), a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak konferenciáján (CORLEAP), a konzultatív vegyes bizottságokon és a munkacsoportokon – keresztül. Ez az együttműködés az Unióba jogszerűen utazni kívánó migránsokat vagy a jelenleg partnerországokban (például Törökországban, Libanonban és Jordániában) befogadott, áttelepítésre váró menekülteket felkészítő, indulás előtti intézkedések végrehajtásának szükséges feltétele;

18. azt javasolja, hogy könnyítsék meg az uniós helyi és regionális önkormányzatok és a gazdasági migránsok származási országai közötti információcserét, ami jelentősen csökkentené az irreguláris migrációt ösztönző erőket. Az információcsere keretében tájékoztatást kellene adni a visszafogadási egyezményekről, az EU-ba készülő migránsokat

tájékoztatni kellene az EU-ban ténylegesen várható munkalehetőségekről, a jogellenes migrációs útvonalak igénybevételének veszélyeiről, a nemzetközi védelemre vonatkozó szabályokkal és előírásokkal kapcsolatos valós helyzetről (ezeket az információkat ugyanis gyakran eltorzítják annak érdekében, hogy rávegyék a migránsokat arra, hogy rábizzák magukat az embercsempészekre), a foglalkoztatási lehetőségekről, az elérhető szociális jóléti juttatásokról stb.;

19. egyetért azzal, hogy pozitív ösztönzőket kell beépíteni az uniós fejlesztéspolitikába, jutalmazva egyrészt azokat az országokat, amelyek eleget tesznek arra vonatkozó nemzetközi kötelezettségüknek, hogy visszafogadják saját állampolgáraikat, másrészt azokat, amelyek együttműködnek a harmadik országokból eredő migráció szabályozása terén, továbbá azokat az országokat is, amelyek megfelelő intézkedéseket hoznak a konfliktusok és üldözés elől menekülő személyek befogadására;

20. egyetért azzal, hogy az új megközelítés sikerének biztosítása érdekében partnereink kapcsán ötvözni kell a pozitív és negatív ösztönzőket. Ugyanakkor meg kell teremteni a kényes egyensúlyt a migrációkezelési ösztönzők és a globális uniós fejlesztési segélyek között. A segélyeket nem szabad teljes mértékben a harmadik országokkal kötött visszafogadási megállapodások keretében vállalt kötelezettségek teljesítésétől függővé tenni, mivel ez veszélybe sodorhatja a fenntartható fejlesztési célok elérését és az EU Lisszaboni Szerződésének a mélyszegénység és az egyenlőtlenség felszámolására irányuló vállalásait. Egyértelműen el kell választani egymástól azt, hogy a partnerországok mennyiben képesek és mennyiben hajlandók arra, hogy együttműködjenek az EU-val a migrációkezelésben, hiszen ez a két dolog alapvetően eltér. Ezzel összefüggésben az RB úgy véli, hogy hivatalos fejlesztési támogatást csak akkor kellene biztonsági és határigazgatási projektekre irányítani, ha ezek egyértelműen előnyösek a kedvezményezettek számára. A migrációs megállapodások végrehajtására nem képes partnerországoknak továbbra is részesülniük kell azokból a pénzügyi és egyéb eszközökből, amelyek célja az EU migrációs paktumainak működőképessé tétele;

21. sürgeti ezért az Uniót, hogy igyekezzen a harmadik felekkel olyan személyre szabott partnerségi megállapodásokat kialakítani, amelyek valóban tükrözik a harmadik felek igényeit, problémáit és kapacitásait, figyelembe véve, hogy a különböző partnerek eltérő kihívásokkal és körülményekkel néznek szembe;

22. ösztönzi azokat az uniós tagállamokat, amelyek hagyományosan szoros (történelmi, kulturális, gazdasági stb.) kapcsolatokat ápolnak bizonyos országokkal, hogy kapcsolataikat felhasználva mozdítsák elő az ezen országokkal és ezen országok között folytatott együttműködést annak érdekében, hogy megkönnyítsék a visszafogadott személyek visszafogadását és visszailleszkedését;

23. ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az európai szomszédságpolitika 2015-ös felülvizsgálatát követően haladéktalanul véglegesítse Jordániával és Libanonnal az új partnerségi prioritásokat. Libanon és Jordánia fogadta be – Törökországgal együtt – az ötmillió szíriai menekült többségét. Jordániában jelenleg minden kilencedik ember – a 6,7 millió lakosból 700 000 fő – a szíriai polgárháború elől menekült oda. Libanonban az adatok jelenlegi állása szerint a szíriai menekültek száma a 4,6 millió lakosból 1,1 milliót, Törökországban pedig a 79,5 millió lakosból 2,5 milliót tesz ki;

24. aggodalmát fejezi ki a menekültekről szóló, 2016. március 18-i EU–Törökország megállapodás és különösen a menedékkérőknek a görög égei-tengeri szigeteken található csomópontokon történő fogva tartásával kapcsolatban felmerült számos súlyos emberi jogi kérdés miatt, továbbá a menedékkérők Törökországba mint „az első menedék országába” vagy „biztonságos harmadik országba” való visszatérése, valamint az azzal kapcsolatos félelmek miatt is, hogy Törökország esetleg magába Szíriába küldi vissza a menekülteket. A Régiók Bizottsága ugyancsak aggasztónak találja, hogy a görög menekültügyi rendszeren belül lassan megy végbe a csomópontokon folytatott menekültügyi eljárásokkal kapcsolatos kapacitásbővítés, késik a Görögországnak nyújtandó támogatás, mindezidáig rendkívül alacsony mértékű volt a Törökországból érkező menekültek letelepítése, valamint késedelem tapasztalható a szíriai menekültek támogatására irányuló török erőfeszítésekhez kapcsolódó uniós pénzügyi segítségnyújtás kifizetése terén;

25. bírálja, hogy az új megállapodás tekintetében a közlemény valódi garanciák nélkül határoz meg 16 kiemelt országot, mivel közülük nem mindegyik tekinthető „biztonságos harmadik országnak” és/vagy nem mindegyikben elfogadható az emberi jogi helyzet. Még ha a „biztonságos harmadik országgal” kapcsolatos szabályt nem is alkalmazzák ezekben a megállapodásokban, Törökország példája aggasztó jelzésként szolgál e tekintetben. Az EU-nak mechanizmusokat kell létrehoznia az említett országokban történő fogadás ellenőrzésére;

26. várakozással tekint a Tunéziáról szóló stratégiai közlemény elfogadása elé. Ha Tunéziában a forradalom után folytatódik a békés és demokratikus átmenet a gazdasági és biztonsági stabilitás megteremtése irányába, az rendkívül pozitív jeleket küldene a térség számára, ezért az Uniónak támogatnia kell ezt a folyamatot;

27. emlékeztet arra, hogy a Líbiában fennálló helyzet különleges figyelmet és stratégiai lépéseket igényel, és üdvözli a közleményben ezzel kapcsolatban előirányzott szerepvállalást. A Régiók Bizottsága hangsúlyozza a líbiai helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott együttműködés jelentőségét, továbbá arra kéri az Európai Bizottságot, hogy teljes mértékben támogassa a Régiók Bizottsága és az ARLEM arra irányuló erőfeszítéseit, hogy előmozdítsák az uniós helyi és regionális önkormányzatok és azok líbiai partnerszervezetei közötti együttműködést célzó, az ARLEM legutóbbi, nicosiai közgyűlésén elindított kezdeményezéseket (nicosiai kezdeményezés);

28. üdvözli, hogy hangsúlyt fektetnek a tranzitországokkal való együttműködésre, amelyekre általában jelentős pénzügyi teher hárul – különösen helyi és regionális szinten – a menedékkérők és az irreguláris migránsok fogadása kapcsán. Az ENSZ 2016 szeptemberében elfogadott, a menekültekről és a migránsokról szóló New York-i nyilatkozata elismeri, hogy a menekültek és migránsok tömeges vándorlása aránytalanul érinti a szomszédos és a tranzitországokat, és kimeríti kapacitásukat. A tranzitországok helyi és regionális önkormányzatainak ezért uniós vezetéssel kapacitásépítésben, pénzügyi támogatásban kell részesülniük, és információmegosztásban kell részt venniük. Az RB kéri, hogy az EU gondoskodjon olyan mechanizmusokról is, amelyek támogatják a közvetlen, személyes együttműködést az EU és a partnerországok helyi és regionális önkormányzatai között, a tervezési és irányítási kapacitás helyi és regionális szintű erősítése érdekében;

29. egyetért azzal, hogy az elutasított menedékkérők és az irreguláris migránsok visszatérésének és visszafogadásának megvalósíthatóságára irányuló közös erőfeszítések minden paktum lényeges részét képezik majd. Az RB szerint a származási országok helyi és regionális önkormányzatai a migrációs politikák főszereplői, mivel számos kulcsfontosságú hatáskör az ő kezükben van: többek között a munkaerőpiachoz, a lakhatáshoz, az oktatáshoz és az egészségügyhöz való hozzáférés biztosítása, amelyek mind közvetlenül kihatnak a hazatelepülők visszailleszkedésével, és ily módon a társadalmi kohézió és a fenntartható társadalmak biztosításával kapcsolatos kapacitásukra. A migránsok befogadásával, beilleszkedésével és visszailleszkedésével kapcsolatos mindennapos kérdések különösen helyi és regionális szinten merülnek fel. A paktumoknak ezért a hazatérési eljárás eredményességének és fenntarthatóságának növelését kell célozniuk, és megfelelő finanszírozást kell biztosítaniuk az önkéntes hazatéréshez, illetve segíteniük kell a származási országokat a visszafogadott állampolgárok reintegrációjában;

30. meggyőződése, hogy ha optimális eredményeket szeretnénk elérni a migránsok befogadása, beilleszkedése és visszailleszkedése terén, akkor a többszintű kormányzás a legmegfelelőbb módszer a szükséges intézkedések és kezdeményezések együttesének kialakításához;

31. emlékeztet arra, hogy az Unióban és a harmadik országokban egyaránt meg kell osztani a bevált gyakorlatokat a helyi és regionális önkormányzatok körében a migrációval kapcsolatos valamennyi kérdést illetően. Ilyen kérdés többek között a beilleszkedési és visszailleszkedési politikák ügye, az irreguláris migráció kezelése, a krízishelyzetek korai figyelmeztető jeleinek felismerése és/vagy a válságok korai megelőzése, az embercsempészet és a migránskereskedelem elleni (a migráncsempészet elleni uniós cselekvési tervvel (2015–2020), a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempészése elleni fellépésről szóló ENSZ-jegyzőkönyvvel, az emberkereskedelem felszámolására irányuló, a 2012–2016 közötti időszakra szóló uniós stratégiával és a palermói jegyzőkönyvvel összhangban folytatott) küzdelem. A Régiók Bizottsága alkalmas arra, hogy a többszintű kormányzás és a szubszidiaritás elvével összhangban megszólítsa a partnerországok városait és régióit, és így elősegítse és ösztönözze az innovatív ötletek és gyakorlatok cseréjét, valamint előmozdítsa a helyi és regionális önkormányzatok hatékonyabb bevonását a bevándorlási és integrációs politikák megtervezésébe és végrehajtásába;

32. egyetért azzal, hogy a paktumok végrehajtásához elengedhetetlenül szükség van a tagállamok tapasztalatára és erőforrásaira, valamint azzal is, hogy a hatékony együttműködés az uniós szakértőkből, köztük a migráció helyi és regionális vetületeit jól ismerő, helyi szinten tevékenykedő szakemberekből álló hálózatoktól függ. Az RB üdvözli ezért, hogy a migráncsempészet elleni uniós együttműködés összehangolásának elősegítése céljából európai migrációs összekötő tisztviselőket küldenének a kiemelt származási és tranzitországokba, és sürgeti a tagállamokat, hogy haladéktalanul jelöljék ki a megfelelő szakembereket erre a feladatra;

Pénzügyi támogatás

33. támogatja, hogy a paktum rövid távú céljainak elérése érdekében a meglévő pénzügyi eszközöket és a meglévő alapokat vegyék igénybe, azonban ezzel kapcsolatban arra kéri az uniós tagállamokat, hogy haladéktalanul teljesítsék az adott alapok tekintetében megállapított hozzájárulásait;

34. kiemeli a meglévő alapok – például a törökországi menekülteket támogató eszköz (3 milliárd EUR), az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért (1,8 milliárd EUR), a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap (1 milliárd EUR) – és a paktumok végrehajtásához a 2016–2020 közötti időszakra esetleg rendelkezésre bocsátható, legfeljebb 8 milliárd EUR összegű egyéb pénzügyi eszközök közötti szinergiák kiaknázásának jelentőségét. A strukturális alapokkal meglévő lehetséges szinergiákat ugyancsak meg kell vizsgálni;

35. üdvözli az Európai Bizottság ambiciózus Külső Beruházási Tervre vonatkozó javaslatát, amely az irreguláris migráció kiváltó okait kezelné, és támogatná a partnerországokat Afrikában és az EU szomszédságában az irreguláris migráció következményeinek kezelésében, eközben pedig hozzájárulna az ENSZ más fejlesztési céljainak eléréséhez. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az uniós tagállamokkal és a nemzetközi partnerekkel folytatott szoros párbeszéd keretében mihamarabb dolgozza ki ezt az eszközt;

36. üdvözlí az Afrika és az EU szomszédos országai számára javasolt Külső Beruházási Terv csomagot, amelynek célja a beruházások mozgósítása (a jobb üzleti környezetnek, a magánberuházásoknak, valamint a beruházásfinanszírozási kérelmek egyablakos ügyintézési rendszerének köszönhetően) és a munkahelyteremtés fellendítése a partnerországokban;

37. üdvözlí az üzleti környezet javítását célzó gazdasági és strukturális reformoknak nyújtandó uniós technikai segítség és támogatás fokozását. Az RB határozottan kéri, hogy a helyi önkormányzatokat és vállalkozásokat vonják be a javasolt technikai segítségnyújtásba, amely segítené ezeket abban, hogy több bankképes projektet dolgozzanak ki. Ez javítaná az általános vállalkozói környezetet, és felhívná a nemzetközi befektetői közösség figyelmét a helyi önkormányzatokra és vállalkozásokra;

38. meg van győződve arról, hogy a javasolt beruházási terv rövid és hosszú távon is kihat majd a fenntartható fejlődés javítására az EU partnerországokban, amelyekből sok migráns érkezik vagy amelyeken sok menedékkérő és irreguláris migráns halad át. A javasolt terv tehát közvetlenül kezeli majd az irreguláris migráció eredendő okait, és segít viszszaorientálni az irreguláris migrációt;

39. véleménye szerint nagyon fontos, hogy az EU, a tagállamok, a harmadik országok, a nemzetközi pénzügyi intézmények, az európai kétoldalú fejlesztési intézmények és a magánszektor egyaránt hozzájáruljon a beruházási tervhez. A Régiók Bizottsága üdvözlí az ambiciózus Külső Beruházási Terv benyújtására irányuló európai bizottsági kezdeményezést, amelynek célja, hogy 62 milliárd eurót mozgósítsanak az ENSZ fejlesztési céljainak könnyebb elérésére és ezáltal az irreguláris migráció kiváltó okainak kezelésére;

40. ezzel kapcsolatban kéri, hogy az Európai Bizottság kezdeményezését a tagállamokkal és más nemzetközi partnerekkel megkötött különleges megállapodás révén valósítsák meg, melyben elköteleznék magukat amellet, hogy azonos összeggel egészítsék ki az összes uniós hozzájárulást, ösztönzőképpen a további köz- és magánbefektetések számára;

41. üdvözlí a szeptemberben előterjesztett tervet, amely három pilléren nyugszik: a magánberuházások mozgósítása; a technikai segítségnyújtás fokozása; valamint az általános üzleti környezet javítása. Sajnálja, hogy a közlemény nem említi a helyi és regionális önkormányzatokat, és kiemelten fontosnak tartja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok segítséget és forrásokat kapjanak. A második pillérnek egyértelműen be kell vonnia a helyi és regionális önkormányzatokat is, és a Régiók Bizottságának partnerként részt kell vennie annak végrehajtásában. A Régiók Bizottsága által kidolgozott decentralizált együttműködési atlasz hasznos eszközt jelenthet a finanszírozást igénylő projektek és a lehetséges együttműködő partnerek feltérképezésében. Az RB kéri, hogy a külső beruházási terv irányítási struktúrájában a helyi és regionális önkormányzatok is képviseltethessék magukat;

42. sürgeti ezért az Európai Bizottságot, hogy a terv kidolgozásába vonja be a Régiók Bizottságot mint az uniós helyi és regionális önkormányzatok szószólóját, amelyek közül sokan széles körű tapasztalattal rendelkeznek a fejlesztési együttműködés terén;

43. annak megvizsgálására kéri az Európai Bizottságot, hogy az uniós tagállamokban a különféle diaszpóracsoportok miként vállalhatnak partneri szerepet a származási országukon belüli beruházások finanszírozásában. 2013-ban a fejlődő országokból származó migránsok több mint 400 milliárd eurót küldtek haza. Ezek az átutalások általában stabilabbak, mint az egyéb magántőke-áramlások, hiszen a legutóbbi globális pénzügyi válság során csupán 5%-kal estek vissza és gyorsan visszaálltak a válság előtti szintre. Az átutalásokban rejlt lehetőségekre jó példa, hogy 2013-ban a diaszpóra által Szenegálba átutalt összegek az ország GDP-jének 10 %-át tették ki;

A helyi és regionális önkormányzatok tájékoztatásnyújtásban játszott szerepe

44. megismétli, hogy az uniós és harmadik országokban működő helyi és regionális önkormányzatok szerepet vállalhatnak és kell is vállalniuk a migrációs partnerségek végrehajtására irányuló, uniós és nemzeti szinten, illetve harmadik országokkal összehangolt közös erőfeszítésekben. Ezen belül a helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepet töltenek be a tájékoztatásban, valamint a származási, a tranzit- és a célországok polgárai számára a szükséges információk biztosításában;

45. a potenciális migránsoknak tisztában kell lenniük azokkal a kockázatokkal és veszélyekkel, amelyekkel az Unióba való szabálytalan belépés megkísérlésekor néznek szembe. Tájékoztatni kell őket arról is, hogy a célországokban milyen feltételekkel és rendszerekkel találkozhatnak, ideértve a munkaerőpiacra, az elérhető képzésekre és nyelvtanfolyamokra, valamint a családtagok feltételeire vonatkozó információkat is. A potenciális migránsokat tájékoztatni kell továbbá a származási országuk és a célország közötti kulturális különbségekről, figyelmeztetve őket az elfogadhatatlan viselkedésre és gyakorlatokra;

46. a célországok lakosait és vállalatait tájékoztatni kell a migráció előnyeiről, valamint megfelelően fel kell készíteni őket arra, hogy miként segíthetik a migránsok beilleszkedését. Ez a tájékoztatás helyi és regionális szinten valósítható meg a legjobban, ahol a legkisebb a távolság az önkormányzatok és a polgárok között. A legális migrációval és a hosszú távú integrációval kapcsolatos megfelelő, helyi és regionális szintű politikák a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem eszközeként szolgálnak;

47. emlékeztet arra, hogy miközben a javasolt partnerségi keret megemlíti bevezetőjében, hogy a fejlesztési és szomszédsági politikák révén meg kell erősíteni a helyi szintű kapacitásépítést, azt nem fejt ki jobban, hogy milyen konkrét intézkedésekkel kell ezt elérni. Az RB képes arra, hogy partner legyen a partnerországokbeli helyi és regionális szintű kapacitásépítési erőfeszítésekben, és erre lehetőséget is kell biztosítani számára;

48. kiemeli, hogy be kell ruházni a partnerországok helyi kapacitásaiba és helyi és regionális kormányzataik fellépéseibe. A helyi kormányzatokat partnerként kell bevonni a külső beruházási terv összes pillérébe, és az RB támogatja a PLATFORMA azon megjegyzését, hogy az EU városainak a partnerországok városaival való együttműködése kulcsfontosságú eszköz a helyi migrációkezeléssel kapcsolatos új megközelítés alkalmazásában, a kapacitásépítésben, valamint a technikai szakértelem megosztásában. Ezzel összefüggésben úgy véli, hogy a külső beruházási tervnek finanszíroznia kellene a városok közötti és régiók közötti együttműködést;

49. hangsúlyozza, hogy az EU, a tagállamok, az uniós helyi és regionális önkormányzatok, illetve a migránsok származási és tranzitorzágaiban működő helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködés az összes partner számára előnyös módon segítheti elő a migráció hatékonyabb kezelését. E célból az Uniónak és a tagállamoknak pénzügyileg és politikailag egyaránt támogatniuk kell a helyi és regionális önkormányzatokat.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye: – Javaslat egy fejlesztésre vonatkozó új európai konszenzusra: „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”

(2017/C 207/08)

Előadó: Jesús Gamallo Aller (ES/EPP), Galícia regionális kormányának külügyekért és az Európai Unióval fenntartott kapcsolatokért felelős főigazgatója

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye – Javaslat egy fejlesztésre vonatkozó új európai konszenzusra: „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”

COM(2016) 740 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezetés

1. elismeri, hogy az ENSZ által 2015. szeptemberben elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend egy új és ambiciózus kötelezettségvállalási keretet határoz meg, amely változtatásokra irányuló erőfeszítésre szólít fel valamennyi országot az inkluzív és fenntartható fejlesztési stratégiákra való átállás érdekében, mind nemzeti, mind nemzetközi szinten;
2. elismeri, hogy a 2030-as menetrend kezdetektől fogva egyetemes jelleggel került meghatározásra, ezért valamennyi országot, az Európai Uniót és az uniós tagállamokat is, kötelezi azok hazai politikájának és nemzetközi kötelezettségvállalásainak felülvizsgálatára a 2030-as menetrend céljaival és célkitűzéseivel való összeegyeztetés érdekében; ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy ezt a feladatot nemcsak nemzeti szinten kell elvégezni, hanem az Európai Unió helyi és regionális szintű uniós önkormányzatainak hatáskörébe tartozó politikák és kompetenciák területén is;
3. hangsúlyozza, hogy az Európai Uniónak és tagállamainak meghatározó szerepet kell betölteniük a 2030-as menetrend kidolgozásában és végrehajtásában; pozitívan értékeli e tekintetben „A következő lépések Európa fenntartható jövőjéért: Európai fellépés a fenntarthatóságért” című közlemény és „Az Európai Unió átfogó kül- és biztonságpolitikai stratégiája” révén tett lépéseket;
4. úgy véli, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendet többszintű és többszereplős menetrendnek kell tekinteni, amely együttműködésre hívja fel és kötelezi el a hatóságokat a különböző szinteken (helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi), valamint a kormányon kívüli egyéb társadalmi szereplőket; ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy a 2030-as menetrend számos célja és célkitűzése közvetlenül érinti a nemzeti szint alatti hatóságok fellépési és illetékességi területeit, ezért a megvalósíthatóság érdekében a régiókat és a helyi önkormányzatokat teljeskörűen be kell vonni a fenntartható fejlesztési célok átültetésébe és az azok eléréséhez szükséges politikák kidolgozásába;
5. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy olyan új konszenzust kell meghatározni a fejlesztésre vonatkozóan, amely felülvizsgálja és aktualizálja a 2005-ben meghatározottakat, lehetővé téve a 2030-as menetrend kihívásainak, valamint a nemzetközi szinten és a fejlesztési együttműködési rendszerben bekövetkezett változásoknak a kezelését;
6. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend előbbre vitelének legjobb módja az, ha megerősítik az EU és a tagállamai közötti együttműködésre irányuló politikák koordinációját; ugyanakkor fenntartja, hogy a 2030-as menetrend átfogó jellege és a célkitűzései között fennálló összefüggések miatt szükséges a politikák koherenciájának előmozdítása is, mind közösségi, mind tagállami szinten;

Globális kihívások és a 2030-as menetrend

7. megállapítja, hogy a globalizáció nagyobb dinamikája egy integráltabb és összetettebb világ kialakulásához vezetett; megváltozott a hatalom jellege és nemzetközi megoszlása, a fejlődő világ heterogénebbé vált, máshogy oszlik meg a globális szegénység, megnövekedtek az országokon belüli különbségek és kiszélesedett a nemzetközi közjavak köre; úgy véli, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend egyértelmű választási kísérlet a fent említett változásokra, valamint a következő évtizedekbeni fejlődés előmozdítása által felvetett kihívásokra;

8. elismeri a 2030-as menetrend egyetemes jellegét, amely arra ösztönzi az országokat és a társadalmakat, hogy próbálják meg az országok politikáit közösen a menetrendben kitűzött célkitűzésekhez igazítani; ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy ezt az erőfeszítést az állami fellépés valamennyi szintjén meg kell tenni, a regionális és a helyi hatóságokat is ideértve;

9. megerősíti, hogy a fenntartható fejlesztési célokat támogató célkitűzések ösztönzik a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) kiterjesztését; úgy véli, hogy míg az ODA továbbra is meghatározó lesz a legszegényebb országok finanszírozásának forrásaként és más típusú országokban a változást elősegítő katalizátor mechanizmusként, az új menetrend más, az ODA hatótávolságán kívülre eső folyamatok és eszközök felé fordulásra készítet majd;

10. úgy véli, hogy az erőforrások és kapacitások mobilizálásának igénye a segítségnyújtáson túl a meglévő együttműködési rendszerekkel és módszerekkel való stratégiaibb jellegű működésre kötelez nemzetközi szinten; habár a jövőben az észak–dél együttműködés továbbra is kiemelkedő szerepet tölt be, szükséges a dél–dél vagy háromszög jellegű együttműködési programokkal való összehangolása; ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy a decentralizált együttműködés központi szerepet tölthet be az új menetrendben azzal, hogy segíti az állam alatti szint szereplői közötti, azok hatáskörein belüli tapasztalatcserét; végül úgy véli, hogy a 2030-as menetrendben meghatározott többszintű logikájának megfelelően az Európai Unió és a tagállamok közötti együttműködés keretében fokozottan igénybe kell venni a különböző regionális és többoldalú együttműködési programokat;

11. úgy véli, a 2030-as menetrend – törekvéseinek és átfogó jellegének köszönhetően – minél több és változatosabb szereplő részvételére szólít fel a menetrend támogatásában, ideértve többek között a regionális és helyi hatóságokat, valamint a civil társadalmi szervezeteket, vállalatokat, alapítványokat, egyetemeket és oktatási központokat, hogy olyan hozzáadott értéket lehessen így generálni, illetve hasznosítani, amely ezek tapasztalataiból és fellépési területéből származik;

Az Európai Unió válasza

12. támogatja az Európai Unió és tagállamai azon szándékát, hogy határozott és aktív kötelezettséget vállaljanak a 2030-as menetrend végrehajtásában, amihez szükséges a fenntartható fejlesztési célok horizontális szerepének következetes előmozdítása az EU-n belül alkalmazott közpolitikák területén, mind uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten; továbbá hangsúlyozza, hogy a szereplők által alkalmazott politikákat és kezdeményezéseket fokozatosan a menetrendben megállapított célokhoz kell igazítani;

13. egyetért abban, hogy az Európai Unió külső fellépése meghatározó szerepet tölt be a fenntartható fejlesztési célok megvalósításában, ezért üdvözlí az ennek megvalósulása érdekében, és az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ – 21. cikk (2) bekezdés) és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ – 208. cikk) által meghatározott prioritások értelmében tett előrelépéseket; valamint támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy a fejlesztésre vonatkozó új konszenzus, az Európai Unió átfogó kül- és biztonságpolitikai stratégiájában meghatározottaknak megfelelően, hozzájáruljon az Európai Unió külső tevékenységével kapcsolatos prioritások hatékony megvalósításához;

14. támogatja azt az európai bizottsági szándékot, hogy a fejlesztési politikát összeegyeztessék az egyéb, nemzetközi szintű uniós politikával – például többek közt a humanitárius segítségnyújtással, a kereskedelemmel, a regionális integrációval, az egészségügygel, az oktatással, az energiaüggyel kapcsolatos politikával, a halászati, a mezőgazdasági politikával, a környezetvédelmi politikával, a tudománnyal és a technológiával foglalkozó politikával, a migrációs és menekültügyi vagy az európai szomszédságpolitikával; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a politikák koordinációs szintjének javítása mellett szükség van e politikák és a nemzetközi szinten elfogadott fejlesztési célok nagyobb mértékű összehangolására is;

15. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a hatékonyság érdekében az Európai Uniónak közös szempontok alapján egységes választ kell adnia; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ennek nem csupán az EU és a tagállamok között, hanem a tagállamok és a regionális és helyi hatóságok között is meg kell valósulnia, mert a fenntartható fejlesztési célok megvalósításához szükséges hatáskörök egy részével azok rendelkeznek;

16. támogatja azt az európai bizottsági szándékot, hogy az Európai Unió és a tagállamok fejlesztési együttműködése egy, a jogokból kiinduló megközelítésre épüljön, amelynek értelmében a fejlesztésre irányuló erőfeszítések végső céljaként az ember áll a középpontban; továbbá úgy véli, hogy ez a megközelítés összhangban van a fenntartható fejlesztési célokkal és a 2030-as menetrend alapelveivel, mely szerint „senkit sem hagyunk magára”, hogy a fejlődés terén elért előrelépések a társadalom legtörékenyebb és legsebezhetőbb rétegeit is elérjék;

17. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a nemek közötti egyenlőség hangsúlyozása ennek a jogokra épülő megközelítésnek szerves részét képezi, és ösztönöznie kell az EU és a tagállamok fejlesztési együttműködési fellépéseit, valamint a decentralizált együttműködést, ami nemcsak az ezen a területen meglévő egyenlőtlenségek elleni küzdelemhez járul hozzá, hanem a nők jogainak, érvényesülésüknek és az oktatáshoz való hozzáférésüknek minden szinten történő előmozdításához is;

Közös prioritásaink

18. úgy véli, hogy az Európai Unió és a tagállamok fejlesztési politikájának egyik központi célkitűzése az országok segítése a szegénység elleni küzdelemben, ideértve az alapvető szociális szolgáltatások szintjének és minőségének javítását a lakosság egészére nézve, amint azt a 2030-as menetrend is meghatározza; azonban felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy az említett szolgáltatások nagy részét decentralizált hatóságok nyújtják, ezért alapvető fontosságú, hogy a regionális és helyi hatóságok támogatást kapjanak a fenntartható fejlesztési célok megvalósításához;

19. egyetért a 2030-as menetrend arra irányuló célkitűzésével, hogy az egyenlőtlenség elleni küzdelem és a társadalmi kohézió előmozdítása révén befogadó társadalmakat alakítsanak ki; ugyanakkor úgy gondolja, hogy a decentralizált közigazgatás központi szerepet tölt be az egyenlőtlenségeket okozó társadalmi kirekesztés és marginalizálódás azonosításában és orvoslásában;

20. hangsúlyozza, hogy a bizonytalanság és az erőszak felszámolása, valamint hatékony és átlátható intézmények megerősítése révén békés és helyesen kormányzott társadalmakat kell kialakítani; felhívja a figyelmet arra, hogy ennek a folyamatnak az állampolgárokhoz legközelebb eső területről kell kiindulnia, a helyi és a regionális intézmények fejlesztésének támogatásával, lehetővé téve ezáltal az állampolgárok demokratikus részvételi és ellenőrzési mechanizmusai megteremtésének elősegítését. Az állampolgárok elkötelezettek a 2030-as menetrendben szereplő fenntartható fejlesztési célok elérése iránt, ezért a globális polgárságra való nevelést a fejlesztési együttműködés nemzetközi rendszerét alkotó – kormányzati és nem kormányzati – szervek és szereplők politikáinak és stratégiáinak alapvető dimenziójává kell tenni;

21. egyetért a 2030-as menetrend azon célkitűzésével, amely a fejlesztési folyamatok környezeti fenntarthatóságának feltételeit hivatott biztosítani, a természetierőforrás-gazdálkodásnak és a legsérülékenyebb ökoszisztémák védelmének javításával; ismételten leszögezi, hogy a helyi és regionális hatóságok kulcsfontosságúak ezeknek a politikáknak a megvalósításában azzal, hogy a fenntarthatóság, valamint az érintett közösségek gazdasági és társadalmi fejlődésének összehangolására törekednek; ez a célkitűzés kiemelten fontos a 11. fenntartható fejlesztési célra vonatkozóan, amely a „befogadó, biztonságos, ellenállóképes és fenntartható városok és települések kialakítása” igényével foglalkozik;

22. fontosnak tartja az országokban az inkluzív és fenntartható gazdasági növekedés útjának ösztönzését, amely – ahogy az a 2030-as menetrendben is szerepel – képes a tisztességes munka biztosítására; felhívja a figyelmet arra a szerepre, amelyet a regionális és helyi hatóságok tölthetnek be ezeknek a folyamatoknak az előmozdításában azzal, hogy a szereplők – ideértve a helyi kis- és középvállalkozásokat is – összefogása révén jól meghatározott területi bázisokra épülő termelési struktúrákat alakítsanak ki;

23. röviden összefoglalva, felhívja a figyelmet a partnerországokban a decentralizált közigazgatásnak a 2030-as menetrend végrehajtásában betöltött jelentőségére; hangsúlyozza, hogy a decentralizált együttműködés adott esetben szerepet játszhat a tapasztalatok és képességek ilyen jellegű szereplők közötti megosztásában; és kéri, hogy az új fejlesztési konszenzus ismerje el és ösztönözze az ilyen jellegű együttműködés lehetőségeit;

Partnerség: az Európai Unió mint a 2030-as menetrend megvalósításának motorja

24. elismeri, hogy habár minden ország maga felel a fejlődéséért, a fenntartható fejlesztési célok elérése valójában csak egy valamennyi országot, többoldalú intézményeket és egyéb társadalmi szereplőket felölelő globális szövetség megteremtésével valósítható meg, amely a 2030-as menetrendnek megfelelően az együttműködésen alapulva építi ki a befogadó és fenntartható fejlesztési stratégiákat; ugyanakkor újlag megerősíti, hogy tevékenységi területükből eredő képességeiket és erőforrásaikat kamatoztatva a regionális és helyi hatóságokat be kell vonni ebbe a kooperatív erőfeszítésbe;

25. hangsúlyozza, hogy – ahogy az a 2030-as menetrendben is szerepel – a decentralizált együttműködés fontos szerepet tölthet be abban, hogy a fejlődő országokban többszereplős szövetségek jöjjenek létre a változások elősegítésére; az új fejlesztési konszenzusban figyelembe kell venni, hogy ez az együttműködési forma mivel tud hozzájárulni a sikerhez és hogyan tudja kiegészíteni az egyéb együttműködési módozatokat;

26. hangsúlyozza, hogy ennek a globális szövetségnek a keretein belül az Európai Uniónak és a tagállamoknak elő kellene segíteniük a koordinációs folyamatokat, a feladatok elosztását és a szereplők közötti összetartást; úgy véli, hogy ez a célkitűzés könnyebben elérhető, ha a jövőképek partnerországokkal való megosztása révén az Európai Unió és a tagállamok megerősítik a közös programozást a fejlesztési együttműködés terén; ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy ebben a párbeszédben és egyeztetési folyamatban a regionális és helyi hatóságoknak is részt kell venniük;

27. emellett úgy véli, hogy ennek a koordinációs erőfeszítésnek úgy kell a gyakorlatban, operatív formában megjelennie, hogy a partnerországokban közös indikatív programokat vezetnek be; hangsúlyozza továbbá, hogy minél nagyobb mértékű közös fellépésre van szükség nemzeti, regionális és nemzetközi szinten, hogy javuljon az Európai Unió és a tagállamok fellépésének általános hatása; valamint kiemeli, hogy a decentralizált együttműködés szereplőinek a programok meghatározásában, végrehajtásában, felügyeletében és értékelésében egyaránt szerepet kell vállalniuk;

28. sürgeti, hogy a partnerországokban, amikor csak lehetséges, azokat az együttműködési módozatokat alkalmazzák, amelyek elősegítik a szereplők közötti együttműködést, és lehetővé teszik az erőforrások integráltabb és rugalmasabb felhasználását a partnerországokban – ilyen például a közvetlen költségvetési támogatás vagy az uniós vagyongazdálkodási alapok;

29. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy – ahogy azt az accrai cselekvési program is megállapítja – a 2030-as menetrend célkitűzéseire tömegesen mozgósítani kell nemzeti és nemzetközi magán- és állami erőforrásokat; úgy véli, hogy e tekintetben fontos, hogy innovatív pénzügyi eszközök és a blending (támogatások és kölcsönök kombinációja) különböző formái révén, a fejlődés szolgálatában álló magánforrások mozgósítása és kihasználása érdekében állami erőforrásokat használjanak fel; ugyanakkor felhívja a figyelmet arra az igényre, hogy megfelelő módon biztosítva legyen, hogy a mozgósított erőforrások: 1. egyértelmű fejlesztési céllal rendelkeznek; 2. megfelelnek a partnerország prioritásainak; és 3. világos addicionalitást jelentenek az állami erőforrásokhoz képest; és 4. felhasználásukat/rendeltetésüket illetően hatékony ellenőrzési mechanizmusoknak, a kitűzött fejlesztési célok teljesítését illetően pedig progresszív felülvizsgálóknak vannak alávetve;

30. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy az Európai Unió és a tagállamok fejlődése érdekében megvalósított együttműködés a lehető legtöbb szereplőt hívja össze, mozgósítsa és vonja be a fenntartható fejlesztési célok támogatására, ideértve többek között a helyi és regionális önkormányzatokat, a magánszektor, a civil társadalmat és a tudományos világot – szem előtt tartva ezek képességeit, tapasztalatait és erőforrásait; felhívja a figyelmet arra, hogy a decentralizált együttműködés kifejezetten az ilyen jellegű területen alapuló, többszereplős szövetségek előmozdítására és kialakítására szolgáló együttműködési módozat; arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a helyi és regionális közigazgatási szerveket abban, hogy integrálni tudják a fenntartható fejlesztési célokat a politikáikba; hangsúlyozza továbbá, hogy a decentralizált együttműködés területe különösen alkalmas globális polgársági terek létrehozására azzal a céllal, hogy a polgárok foglalkozzanak a fenntartható fejlesztési célok kérdésével, és részt vegyenek az elérésükre irányuló közpolitikákban, valamint a 2030-as menetrend végrehajtásának nyomon követésében;

31. hangsúlyozza a partnerországok technikai és intézményi kapacitásai megerősítésének fontosságát, hogy előmozdíthassák a befogadó és fenntartható fejlesztési stratégiák felé való elmozdulást, amint azt a 2030-as menetrend megköveteli; felhívja a figyelmet arra, hogy ennek a folyamatnak a partnerországok decentralizált közigazgatására is ki kell terjednie;

32. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió és a tagállamok fejlődésére irányuló együttműködésnek egyértelmű és átlátható szabályok szerint kellene szétosztania az erőforrásait, figyelembe véve a partnerországok szükségleteit, strukturális szakadékaikat és az alternatív erőforrások mozgósítására való képességét; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az erőforrások és fellépések végrehajtása során törekedni kell a „senkit sem hagyunk magára” alapelv betartására;

33. rámutat arra, hogy az említettekkel összhangban az EU és a tagállamok által nyújtott nemzetközi segély legkedvezőbb elemeinek elsődlegesen az alacsony jövedelmű, különösen a legkevésbé fejlett országokra, az instabil helyzetű államokra vagy konfliktus utáni helyzetben lévő országokra kell összpontosítaniuk;

34. ugyanakkor figyelmeztet rá, hogy közepes jövedelmű országok nagy csoportjai súlyos strukturális korlátozásoktól szenvednek, nagyon heterogén belső helyzettel, instabil intézményrendszerrel és szétaprózódott társadalommal rendelkeznek; a fejlesztési együttműködés, ideértve a pénzügyi együttműködést is, hasznos lehet arra, hogy ezek az országok felülkerekedjenek korlátaikon és fenntartott fejlődési folyamatot indítsanak el, amely a 2030-as menetrend megvalósításában való aktív részvételt is elősegíti;

35. úgy véli, hogy a rendezett migráció elindíthat egy fejlődési folyamatot mind a származási ország, mind a fogadó ország számára, azon kívül, hogy előnyt jelent maguknak a migránsoknak; úgy véli, hogy az ellenőrizetlen migrációs hullámok által okozott nyomás mérséklése érdekében a fejlesztési cselekvés célkitűzéseibe be kell építeni a rendezett migrációirányítást, megfelelő szabályozási válaszokról és támogató intézkedésekről gondoskodva, amelyek védik a bevándorlók emberi jogait a migrációs útvonalon és a célországban, és lehetőségeket biztosítanak számukra származási országukban;

36. megállapítja, hogy a fejlesztési együttműködés eszköztára meghaladja a nemzetközi segély által meghatározottakat, beleépítve olyan eszközöket, amelyek bár nem minősülnek ODA-nak, fejlődési lehetőségeket teremtő lehetséges hatásokkal rendelkeznek; úgy ítéli meg, hogy az EU és a tagállamok fejlesztési együttműködésébe aktívan bele kell építeni ezeket az

eszközöket, és a felhasznált forrásokat és eszközöket a partnerországok saját körülményeihez kell igazítani, ideértve az átlagos jövedelemmel rendelkező országokat is;

37. támogatja azt az európai bizottsági javaslatot, hogy a magánbefektetések előmozdítása, a helyi hatóságok és a vállalatok projektjeinek megfelelő kialakítását szolgáló műszaki támogatás megerősítése, valamint a jó üzleti környezet megteremtése érdekében valósítsanak meg – a helyi és regionális önkormányzatok területfejlesztési prioritásainak kellő figyelembevételével – egy ambiciózus külföldi beruházási tervet; úgy véli, hogy a tervnek összhangban kell lennie a 2030-as menetrendben meghatározott célkitűzésekkel, és a menetrend megfelelő végrehajtása érdekében elő kell segíteni a helyi és regionális önkormányzatok részvételét ebben;

38. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a 2030-as menetrend jobb megvalósításához fontos, hogy az érintett országok fejlődési folyamatainak megerősítése és a regionális közjavak biztosítása érdekében támogassák a regionális integrációs programokat; úgy véli, hogy a 2030-as menetrendből eredő új prioritások fényében felül kell vizsgálni a szomszédságpolitikát; ugyanakkor megjegyzi, hogy e politika keretében megfelelő támogatási intézkedésekkel erősíteni kell a régióközi együttműködést;

Az Európai Unió befolyásának javítása

39. hangsúlyozza, hogy a római, a párizsi, az accrai és a busani csúcstalálkozón elért megállapodások alkalmazásával folytatni kell a fejlesztési együttműködés hatékonyságának növelése érdekében tett erőfeszítéseket; ugyanakkor fontosnak tartja az intézményi kapacitások fejlesztésének támogatását a partnerországokban, illetve többek között annak ösztönzését, hogy a partnerországok a nemzeti tervezési dokumentumaikban figyelembe vegyék a helyi és regionális önkormányzatok legfontosabb prioritásait is, hogy ezáltal az együttműködési erőfeszítések eredményeket hozzanak, és tükrözzék az adott terület és az ott élők szükségleteit;

40. úgy véli, hogy a fejlesztési együttműködés önmagában nem képes a 2030-as menetrend által megkövetelt változások finanszírozására; ezért hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az Európai Unió és a tagállamok az együttműködést a más forrásokból származó kiegészítő erőforrások tőkeáttételi mechanizmusaként, és az ösztönzések megváltoztatását szolgáló, a fejlődő országok pozitív átalakulását elősegítő katalizátorként használják;

41. megismétli, hogy amennyiben az EU országai hiteles referenciák akarnak lenni a nemzetközi környezetben, akkor teljesíteniük kell kötelezettségeiket; úgy véli tehát, hogy az országoknak vállalniuk kell, hogy teljesítik az EU által a fejlesztésfinanszírozásra vonatkozó nemzetközi stratégia keretében vállalt célokat; valamint támogatja, hogy az országoknak teljesíteniük kelljen az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményben vállaltakat, ideértve a környezeti finanszírozási területre vonatkozó megállapodásokat;

42. érdeklődést tanúsít az együttműködés olyan eszközök és fellépések területén való bevezetése iránt, amelyek a segítyen túlmenően a fejlesztési folyamatokat támogató nemzetközi programban alkalmazásra kerülnek; ebben az értelemben egyetért azzal, hogy nyomon kövessék azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az OECD tesz a fejlesztés finanszírozása terén alkalmazandó új mérték kidolgozása érdekében, ilyen például a fenntartható fejlődés összes hivatalos támogatása fogalmának kidolgozása;

43. elismeri, hogy sok, a 2030-as menetrendben említett problémára nincs megbízható technikai válasz, ezáltal kreativitáson alapuló alternatívák keresésére, az ismeretek fejlesztésére, valamint technikai és társadalmi újításokra van szükség; úgy véli, hogy e tekintetben – a helyi és regionális környezetben elterjedt tapasztalatok átadása révén – meghatározó szerepe lehet a decentralizált együttműködésnek;

44. megállapítja, hogy a politikák koherenciájának jelentős mértékű javulása nélkül a 2030-as menetrend nem lesz megvalósítható, figyelembe véve a közpolitikák összessége által, a fejlesztési célokra kifejtett hatást; hangsúlyozza továbbá, hogy a koherencia terén előrelépéseket kell tenni mind az állami fellépés szintjén (horizontális), mind a kormányzati szintek között (helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi), „összkormányzati megközelítést” alkalmazva a rövid, közép- és hosszú távú állami politikákra és programokra;

45. felhívja a figyelmet arra, hogy valamennyi uniós együttműködési szereplőnek részt kell vennie az átláthatóság érdekében tett erőfeszítésekben, amelyeknek hatással kell lenniük az általuk mozgósított erőforrásokra; úgy véli, hogy a (közösségi, nemzeti, regionális és helyi) hatóságoknak fontos szerepet kell betölteniük ezekben az erőfeszítésekben, hogy intézkedéseik jobban elszámoltathatóak és jobb minőségűek legyenek;

46. úgy véli, hogy az átalakulást célzó fellépéseknek területi jellegűeknek kell lenniük, bevonva az ott együtt élő szereplőket és támogatva a decentralizált együttműködést. Ez lehet a legjobb módja egy befogadó és fenntartható fejlesztési modell felé tartó, összefogott és mindenre kiterjedő átalakulási folyamatnak;

47. a fent említettekkel kapcsolatban a Régiók Bizottsága ismételten felkínálja hozzájárulását a 2030-as menetrend végrehajtásához, valamint az ismeretek és tapasztalatok cseréjéhez valamennyi hatósággal és a fejlődő országok megfelelő hatóságaival a fejlődés területén illetékes regionális és helyi hatóságainak információs és vitaplatformjain, a decentralizált együttműködésről szóló kétévenkénti párbeszédén, valamint a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlésének (ARLEM) nemzetközi vitafórumán és a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak éves konferenciáján (CORLEAP) keresztül. A Régiók Bizottsága ösztönözni és koordinálni szeretné az Európai Unió és a szomszédos országok helyi és regionális önkormányzatai közötti, egyedi kezdeményezések keretében folytatott decentralizált együttműködést – ilyen például a Líbiával közös nicosiai kezdeményezés;

48. úgy véli, hogy a fenntartható fejlődés érdekében hatékony kommunikációs politikát kell folytatni, hogy tájékozottabb képet alkossunk a kihívásokról és a bevezetendő intézkedésekről, és hogy a polgárok ennek következtében tudatosabb és aktívabb támogatást nyújtsanak, a jövőbe való befektetésként tekintve a fejlesztési együttműködésre és a 2030-as menetrend melletti elkötelezettségre. Emellett meg kell értetni az európai polgárokkal a fejlesztési együttműködési célok jelentőségét, tájékoztatva őket a politika kölcsönös előnyeiről, például a regionális stabilitás megteremtéséről; végül pedig meg kell ismertetni a folyamatban részt vevő különféle szereplők, köztük a helyi és regionális önkormányzatok munkáját, nem feledkezve meg a legkülső régiókról, melyek évek óta sikeres együttműködést folytatnak a szomszédos országokkal;

Kötelezettségeink nyomon követése

49. támogatja, hogy az együttműködés valamennyi szereplője fokozatosan igazítsa jelentési rendszereit és nyomonkövetési mutatóit a 2030-as menetrendben meghatározott formákhoz; szintén támogatja, hogy a 2030-as menetrend vonatkozásában tett előrelépésekről szóló beszámolókhöz készüljenek közös összefoglaló jelentések, hogy azokat be lehessen nyújtani az Egyesült Nemzetek magas szintű politikai fórumához; és kitarít emellett, hogy a regionális és helyi önkormányzatok vállaljanak aktív részvételt a jelentések elkészítésében, beszámolva a hatáskörükbe tartozó és a decentralizált együttműködésen keresztül megvalósított fellépésekről;

50. egyetért azzal, hogy meg kell erősíteni a 2030-as menetrend nyomon követésére szolgáló statisztikai rendszereket; felhívja a figyelmet arra, hogy ennek a megerősítésnek ki kell terjednie a regionális és helyi jellegű információk előállítására is, hogy az eredmények minden ágazathoz és területre eljussanak.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Hatékony vízgazdálkodási rendszer: egy innovatív megoldásokat célzó megközelítés

(2017/C 207/09)

Előadó: Cees Loggen (NL/ALDE), Észak-Holland (Noord-Holland) tartomány kormányának tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. megállapítja, hogy a tiszta és elegendő mennyiségű víz, mint életünk forrása, nélkülözhetetlen egészségünkhöz és jólétünkhöz. Számos lehetőséget kínál a fejlődésre, ugyanakkor azonban fenyegetést is jelent. Áradások, szárazság és rossz vízminőség fenyegetik életünket, egészségünket és jólétünket;
2. méltatja, hogy az Európai Bizottság 2000-ben bevezette a víz-keretirányelvet, amely konkrét közösségi jogszabályokkal kiegészítve⁽¹⁾ ésszerűsítette a régi szabályozások nagy részét, szabályozta a vízgyűjtőterületeken alapuló vízgazdálkodási megközelítést, valamint ambiciózus hosszú távú vízgazdálkodási célokat vezetett be;
3. tud arról, hogy az Európai Bizottság jelenleg az európai vízpolitika következő részein dolgozik:
 - a) a víz-keretirányelv (2000/60/EK) felülvizsgálata (2019). Az Európai Parlament Kutatószolgálat (EPRS) elemzést készített „Water Legislation – Cost of Non-Europe” [Vízügyi jogszabályok – Az európai szintű cselekvés hiánya okozta költségek] címmel. Az elemzés a végrehajtási problémák sorát térképezi fel;
 - b) intézkedések, köztük a víz újrafelhasználásának fejlesztését célzó jogszabálytervezet. A víz újrafelhasználása az EU környezeti-ipari ágazatának létfontosságú alkotóeleme. A víz újrahasonosításának elősegítését szolgáló kezdeményezés kulcsfontosságú a körforgásos gazdaságról szóló cselekvési tervben, melynek kapcsán elengedhetetlenül szükséges egy jogalkotási javaslat az újrahasonosított vízre, pl. az öntözővízre és talajvíz visszatöltésére vonatkozó minőségi minimumkövetelményekről;
 - c) az ivóvízről szóló irányelv (98/83/EK) közelgő felülvizsgálata (2017). A konzultációkból és az előkészítő tanulmányokból kiderült, hogy fejleszteni kell az EU ivóvíz-politikáját a vízhez és higiéniahoz fűződő emberi jog érvényesítése tekintetében;
 - d) a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv (91/271/EGK) esetleges felülvizsgálata;
4. szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy a legtöbb tagállamban a helyi és regionális önkormányzatok intézményi és politikai hatáskörrel rendelkeznek a vízgazdálkodás és az azzal kapcsolatos feladatok terén, így a vízre vonatkozó uniós irányelvek legtöbbjét ők öntik konkrét formába. Emellett a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörébe tartoznak a fenntartható vízgazdálkodással összefüggő szakpolitikai területek, köztük a területrendezés, az infrastruktúra, a mobilitási politika, az engedélyezés, a mezőgazdasági és kultúrtájkezelés, a vízkészlet-gazdálkodás, a felszíni és felszín alatti vizek védelme, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az árvízvédelem;
5. tudomásul veszi a Tanács fenntartható vízgazdálkodásról szóló, 2016. október 17-i következtetéseit. Egyetért a Tanács azon következtetésével, mely szerint a víz az egyik legfontosabb prioritás, valamint annak elismerésével, hogy az EU-ban különbözőek a vízgazdálkodás feladatai, és ezért rugalmasságra van szükség a választandó megoldási irányok terén, melyek egyike a vízkészleteket szabályozó infrastruktúrák kezelése a magas szintű környezet- és vízminőség elérése és a kereslet kielégítése érdekében;

⁽¹⁾ A felszín alatti vizekről szóló irányelv (2006), a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv (2008), a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv (1991), a nitrátszennyezési irányelv (1991), a fürdővíz minőségéről szóló irányelv (2006), az ivóvízről szóló irányelv (1998), árvízvédelmi irányelv (2007), a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv (2008), valamint az ökológiai állapotra vonatkozó két bizottsági határozat (2005 és 2008).

6. ezért felhívja a figyelmet a szubszidiaritási és arányossági elv betartásának jelentőségére. Például a víz újrafelhasználásával vagy a keresleti oldalon a hatékonyság növelésével (víztakarékossággal) összefüggő intézkedéseknél döntően fontos a nemzeti, regionális és helyi kontextus, mivel területenként más-más mennyiségben áll rendelkezésre víz. Ezért egy európai perspektívából kiindulva fontos, hogy a problémát nemzeti, regionális vagy helyi szinten vizsgálhassuk, és ezeken a szinteken meghozhassuk a szükséges intézkedéseket;

7. elismeri a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, igen ambiciózus önkéntes városi vízgazdálkodási stratégiát, melyet a 2016. februárban Leeuwardenben tartott „Cities and Water” konferencián határoztak meg, és arra biztatja az európai városokat, hogy csatlakozzanak hozzá;

8. támogatja az Európai Bizottságnak azt a tervét, hogy 2017-ben a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv végrehajtásának keretében javaslatot terjeszt elő a víz újrafelhasználásával kapcsolatos minimumkövetelményekre és felülvizsgálja (REFIT) az ivóvíz-irányelvet⁽²⁾, ennek során figyelembe véve, hogy az esetleges negatív hatások ne járjanak aránytalan következményekkel más ágazatok, például a mezőgazdaság számára;

9. hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a vízkészletek mennyisége terén a régiók között meglévő különbségeket. A víz újrafelhasználását nem szabad indokolatlanul elvárni. Ez alapvetően azokon a területeken kínálhat megoldást, ahol a vízkészletek elégtelen mennyisége gondot okoz;

10. egy kiegyensúlyozott és következetes megközelítés fényében ennek kapcsán annak biztosítására kéri az Európai Bizottságot, hogy a víz újrafelhasználása csak mint további vízellátási forrás jöjjön szóba, egyúttal pedig a keresleti oldalon a hatékonyság növelésével járjon együtt, valamint hogy elemezzék és vegyék figyelembe, milyen lehetséges hatással járhat a víz korlátozott elérhetősége;

11. alapvetően fontosnak tartja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára e saját kezdeményezésű vélemény révén ajánlásokat adjon az uniós vízügyi politika végrehajtásának javítása érdekében, valamint hogy az önkormányzatokat továbbra is szorosan bevonják az európai vízügyi politikába;

A vélemény háttere és témájának meghatározása

12. már több alkalommal is kifejezésre juttatta álláspontját a vízgazdálkodás témakörét illető kérdésekben. Ez a saját kezdeményezésű vélemény az alábbi témákban kidolgozott korábbi RB-vélemények sorát folytatja:

a) vélemény a következő tárgyban: „Javaslat irányelve a 2000/60/EK és a 2008/105/EK irányelvnek a vízpolitika terén elsőbbségűnek minősülő anyagok tekintetében történő módosításáról”, előadó: Urve Erikson (EE/EA), CdR 1120/2012⁽³⁾;

b) vélemény a következő tárgyban: „Hetedik környezetvédelmi cselekvési program” CdR 593/2013⁽⁴⁾;

c) vélemény a következő tárgyban: „Koncessziós szerződések odaítélése”, CdR 100/2012⁽⁵⁾;

d) vélemény a következő tárgyban: „A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a fenntartható vízgazdálkodás előmozdításában”, CdR 5/2011⁽⁶⁾;

13. az éghajlatváltozásnak a vízgazdálkodásra gyakorolt következményeit illetően hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az összhangot és következetességet az uniós, nemzeti, regionális és helyi politikai intézkedések, valamint az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra irányuló uniós stratégia kapcsán hozott intézkedések között, és ennek kapcsán hivatkozik „Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra irányuló új uniós stratégia felé – integrált megközelítés” című saját kezdeményezésű véleményre (CdR 2430/2016);

14. elismeri, hogy a vízügy igen széles politikai terület, és úgy véli, hogy ennek a saját kezdeményezésű véleménynek a belföldi vízgazdálkodásra kell összpontosítania, mégpedig a vízminőségre, az édesvíz hiányára, valamint az áradások elleni védekezésre. A tengeri és az óceáni vízgazdálkodást és így – az RB korábbi véleményeiben már megvitattott – tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvet, valamint tengeri területrendezésről szóló irányelvet figyelmen kívül hagyja ebben a véleményben;

A megfelelő vízgazdálkodás jelentősége

15. fel szeretné hívni a figyelmet a vízgazdálkodás terén mutatkozó nagy kihívásokra, melyekkel az éghajlatváltozás és az egyre intenzívebb földhasználat következtében szembesülünk:

⁽²⁾ Az Európai Bizottság 2017. évi munkaprogramja, COM(2016) 710 final, I. melléklet.

⁽³⁾ HL C 17., 2013.1.19., 91. o.

⁽⁴⁾ HL C 218., 2013.7.30., 53. o.

⁽⁵⁾ HL C 277., 2012.9.13., 74. o.

⁽⁶⁾ HL C 259., 2011.9.2., 13. o.

- a) rövid távon a csapadék mennyiségének egyre nagyobb ingadozása növeli az árvizek és az aszályok veszélyét. A víz hőmérsékletének növekedése és a különféle szélsőséges időjárási jelenségek, köztük az áradások és az aszályok, hatással vannak a víz minőségére; a víz mennyiségének és minőségének változásai pedig hatással vannak a víz rendelkezésre állására, stabilitására és hozzáférhetőségére, valamint a meglévő infrastruktúrák funkciójára és használatára, továbbá a vízgazdálkodás gyakorlatára is;
- b) középtávon a kívánt vízminőségi célok tényleges megvalósítása lesz kihívás;
- c) hosszú távon a tengerszint emelkedése és az (édes)víz hiánya jelenti majd a legnagyobb kihívást, jelentős társadalmi-gazdasági konzekvenciákkal, mint például az olyan régiókból jövő migráció, ahol az emelkedő tengerszint területeket áraszt el, és/vagy ahol nincsen több fellelhető édesvíz. A csapadékmennyiség és a hőmérséklet előre jelzett változásai valószínűleg szintén hatással lesznek az árvizek előfordulására, ami jelentős társadalmi-gazdasági és egészségügyi következményekkel jár majd;

16. szeretné felhívni a figyelmet a vízügyi ágazat nagy gazdasági értékére, valamint a megfelelő vízgazdálkodás gazdasági jelentőségére. Ennek néhány példája:

- a) a vízellátás, a víz kezelése és elosztása világszerte kritikus tényezőt jelent társadalmunkban: a víz táplálékot, megfelelő higiéniai körülményeket, egészséget és jólétet biztosít számunkra. A mintegy 70 billió eurót kitevő világgazdaság kb. 63 billió eurót jelentő része közvetlenül függ a víztől ⁽⁷⁾;
- b) egy nemrég készült ENSZ-jelentés számításai szerint világszerte 1 milliárd munkahely –vagyis az összes munkahely 40 %-a – erőteljesen, további 1 milliárd pedig részben függ a víztől. Ez azt jelenti, hogy világszerte az összes munkahely 80 %-a függ a víztől ⁽⁸⁾;
- c) az európai vízügyi ágazat 9 000 működő kis- és középvállalkozásból áll, és csak a vízközművekben 600 000 munkahelyet biztosít ⁽⁹⁾;
- d) a közegészségügyi és vízellátási szolgáltatások ágazatának összesített bruttó hozzáadott értéke 2010-ben elérte a 44 milliárd euro összeget, és ez abban az évben mintegy 500 000 teljes munkaidős állást jelentett ⁽¹⁰⁾;
- e) az utóbbi 15 év folyamán az árvizek miatt legalább 25 milliárd euro értékben keletkezett biztosított kár, nem számolva bele a biztosítás hatálya alá nem tartozó kárköltéseket. Csak 2014-ben a becsült kár csaknem 5 milliárd euro volt. Az előrejelzések szerint ez az éves kárösszeg 2050-re az ötszörösére fog növekedni ⁽¹¹⁾;

Egy más típusú szakpolitika kialakításának szükségessége

17. mivel jelenleg még sok a bizonytalanság a vízzel kapcsolatos jövőbeli problémák mértékét és hatását tekintve, és a normatív keret is eltérő, az RB úgy véli, hogy egy „előre meghatározott terven” alapuló szakpolitika jó kiindulópontnak tekinthető a különböző intézmények közötti kapcsolat javításához, valamint a politikai döntéshozatal olyan új innovatív módjainak feltárásához, amelyek a szinergiák keresése és a konfliktusok kerülése révén lehetővé teszik a különböző ágazatok közötti együttműködést. Ehhez egy olyan politikát kell megvalósítani, amelyet „adaptív politikának” hívunk. Az alábbi ábrában fel vannak tüntetve a különféle lehetőségek:

		Normák és értékek	
		egyező	különböző
Szaktudás	konszenzus	tervezett politika	tárgyalás normákról
	véleménykülönbség	tárgyalás szaktudásról	adaptív politika

⁽⁷⁾ WssTP Water Vision 2030, „The Value of Water: Towards a Future proof model for a European water-smart society”, 2016. október. <http://wsstp.eu/publications/>

⁽⁸⁾ Az ENSZ 2016. évi vízfejlesztési világlejelentése.

⁽⁹⁾ COM(2012) 216 final.

⁽¹⁰⁾ Eurostat (2013), idézve a COM(2014) 363 final dokumentumban.

⁽¹¹⁾ „Multi-hazard assessment in Europe under climate change” (Giovanni Forzieri e.a., Climatic Change, 2016. július, 137. kötet, 1. szám, 105–119. o.).

18. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az ivóvíz-irányelv tervezett felülvizsgálatához, a víz újrafelhasználásával kapcsolatos intézkedésekhez, a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv esetleges felülvizsgálatához és hosszabb távon a víz-keretirányelv felülvizsgálatához kapcsolódóan vizsgálja meg egy adaptív szakpolitika kialakításának lehetőségét a vízpolitika területén. Ennek a vizsgálatnak az adaptív szakpolitika legfontosabb feltételeire kellene összpontosítania, azaz az egységességre, az információ-cserére, a rugalmasságra és differenciálásra a célkitűzések és az erőfeszítések tekintetében, valamint az innovációra. Egy új politika lehetőségeinek megvizsgálása során az Európai Bizottságnak konzultálnia kell a helyi és regionális önkormányzatokkal annak biztosítása érdekében, hogy minden jövőbeli javaslat a helyi és regionális önkormányzatok legjobb érdekeit szolgálja, és inkább támogassa őket, mint korlátozza hatásköreiket;

Integrális politika

19. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a nagyrészt ágazati jellegű vízpolitikáit alakítsa integrális szakpolitikává, és tegyen erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a vízgazdálkodást horizontális elemként vegyék figyelembe más olyan szakpolitikai területeken, amelyek szoros kapcsolatban állnak ezzel az erőforrással, például a lakossági fogyasztás, az energetika, a mezőgazdaság, a halászat, a turizmus vagy a környezetvédelem területén;

20. úgy véli, hogy az elővigyázatosság elvének és a „szennyező fizet” elvnek kell kiindulópontként szolgálnia a vízügyi politikában. Egy differenciált megközelítés keretében azonban minden lehetőségnek nyitva kell maradnia a leghatékonyabb és legeredményesebb megoldások megtalálása érdekében, hogy – kivételes esetekben – el lehessen térni a kiindulási ponttól. A szóban forgó megoldások innovatív, specifikus és környezeti szempontból fenntartható tudományos megközelítéseket alkalmazásával valósíthatók meg;

21. ebben a tekintetben felhívja a figyelmet arra, hogy az energia, illetve az energiával kapcsolatos költségek komolyan gátolhatják az innováció és a vízhiány kezelésére irányuló nem hagyományos megoldások megvalósítását, például a víz aszályos területekre vagy sótalanító üzemekbe való szállítását, és hangsúlyozza, hogy ezzel összefüggésben, az uniós szakpolitikák tervezésekor figyelembe kell venni a megújuló energia felhasználását, illetve magának a víznek mint energiaforrásnak a potenciálját;

22. felhívja a figyelmet a gyógyszerek, például az antibiotikumok egyre nagyobb mértékű használatára, aminek során a hatóanyagok a csatornarendszeren keresztül a felszíni vizekbe kerülnek. Ez megnehezíti az ivóvíz felszíni vizekből történő előállítását, ugyanakkor megnövelheti az antibiotikum-rezisztencia kockázatát is. Az e probléma megoldása felé vezető út a gyógyszer-maradékanyagok diffúz forrásainak (maradék gyógyszerek és a vizeletben, illetve a székletben visszamaradó gyógyszerhatóanyagok) kezelésére irányuló megközelítésben rejlik;

23. arra biztatja a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a zöld infrastruktúra modelljeit és a természetes vízmegtartást célzó intézkedéseket a hagyományos szürke strukturális intézkedések (pl. a vízgyűjtő területekre nehezedő hidromorfológiai terhelés csökkentése) mellett vagy azok helyett építsék be vízügyi politikáikba, az esb-alapokból finanszírozott operatív programjaikba (pl. az erdők és vizes élőhelyek helyreállítása) vagy a várostervezésbe (pl. az esővíz – újrahasznosítási céllal való – tárolása vagy a vízmegtartás növelése az árvizek hatásának csökkentése érdekében);

24. felhívja a figyelmet arra, hogy javítani kell a vízgazdálkodást, segítve az ivóvízellátás védelmét természeti katasztrófák esetén⁽¹²⁾;

25. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy működjenek együtt a biztosító társaságokkal és a nemzeti kormányokkal, hogy megoldható legyen az árvíz által veszélyeztetett összes háztartás, gazdaság és vállalkozás biztosítása reális áron. További munka szükséges ahhoz, hogy az összes érintett megértse: a természeti katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok minimalizálásának és a hosszú távú költségek csökkentésének a leghatékonyabb módja, ha már eredetileg ellenálló épületeket hozunk létre;

Információcsere a politika végrehajtói és a döntéshozók között

26. megjegyzi, hogy a különféle szakpolitikai területek célkitűzései önmagukban elfogadhatók („tervezett politika”), azonban a szükséges intézkedések végrehajtásukat tekintve gyakran ellentmondásosak. Felhívja a figyelmet arra, hogy a végrehajtás helyszínéül szolgáló régiókban és városokban gyakran egyensúlyt kell találni az ilyen, egymásnak ellentmondó intézkedések között;

27. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy erősítse a vízpolitika végrehajtóitól, azaz a helyi és regionális önkormányzatoktól a brüsszeli döntéshozók felé irányuló információcserét, és például az egymásnak ellentmondó célkitűzésekkel kapcsolatos információkat építse be új szakpolitikájába, illetve szakpolitikájának módosításaiba;

⁽¹²⁾ CdR 2646/2014.

A meglévő jogszabályok felülvizsgálata és végrehajtása

28. elvárja, hogy az ivóvízről szóló irányelv tervezett felülvizsgálata javítsa a felügyeleti rendszereket és az elemzési paramétereket, biztosítsa az ivóvíz minőségéről szóló információk jobb hozzáférhetőségét a polgárok számára, foglalkozzon a szivárgás problémájával, alakítsa ki a kisméretű és egyéni ivóvízellátás szabályozási keretét, javasoljon megoldásokat az ivóvízzel kapcsolatba kerülő anyagok által okozott problémákra, valamint aktualizálja a jogszabályok alóli jelenlegi kivételeket;

29. ragaszkodik ahhoz, hogy a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv jövőbeli felülvizsgálata elsősorban az adatok nyomon követésének, jelentésének és nyilvános terjesztésének javítására irányuljon, és hogy vegyék figyelembe az Unióban megvalósítandó körforgásos gazdasággal és a forráshatékonsággal való kapcsolódási pontokat. A jelentéstételnél legalább olyan mértékben tehermentesíteni kellene a tagállamokat, amilyen mértékben már teljesítették kötelezettségeiket;

30. üdvözli az Európai Bizottság új megközelítését, amelynek alapján értékeli a megfelelés fokát, és a ténylegesen helyesen összegyűjtött, bekötött és kezelt szennyvíz esetében a fennmaradó hiányosságokra összpontosít, továbbá kiegészíti a megfelelés hivatalos értékelését a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvből (UWWTD) fakadó jogi követelményekkel. Megelegedéssel nyugtázza, hogy az Európai Bizottság az UWWTD végrehajtásáról szóló 8. jelentésében – most első alkalommal – regionális szintű eredményeket is feldolgozott és mellékelte. Kéri az Európai Bizottságot, hogy tartsa fenn mind a megfelelés fokának megállapításán alapuló megközelítést, mind a regionális megközelítést, és fejlessze őket tovább a helyi és a regionális szereplőkkel együttműködésben;

31. arra kéri az Európai Bizottságot, a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy enyhítsék a vízhiányt és fokozzák a vízfelhasználás hatékonyságát, különösen a következők révén:

- a) a vízkereslet szabályozásának, valamint az öntözés, az épületek és az energiaágazat terén a vízfelhasználás hatékonyságának egyértelmű prioritásként kezelése;
- b) a túlzott vízkitermelés problémájának kezelése az engedélyek felülvizsgálata vagy hatékonyabb érvényre juttatása révén a víz-keretirányelvvel összhangban;
- c) termékpolitikai intézkedések meghozatala a lehető legkorábbi szakaszban, beleértve azokat a jövőbeli jogszabályokat, amelyek célja, hogy növeljék a környezetbarát tervezésről szóló irányelvhez kapcsolódó munkatervekben szereplő eszközök vízfelhasználási hatékonyságát;
- d) a vízfelhasználás mérésének további támogatása valamennyi ágazatban és minden felhasználó körében;
- e) a szivárgások okozta vízvesztés kezelése infrastrukturális beruházások ösztönzésével, többek között a vízre vonatkozó megfelelő árképzés és ennek érvényesítésére irányuló intézkedések révén;

Rugalmasság és differenciálás a célkitűzéseket illetően

32. megállapítja, hogy lehetnek feszültségek a vízminőségi célkitűzések és a közös agrárpolitika (KAP) között, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a szóban forgó két szakpolitikai terület jobb összehangolását. Az EU-nak el kellene kerülnie az olyan ellentétek elmélyülését és a kapcsolódó adminisztratív terhek növekedését, amelyek egymásnak potenciálisan ellentmondó jogszabályok végrehajtásából származnak, és inkább a leghatékonyabb, költséghatékony és egymást erősítő kompromisszumokat kell megkeresnie;

33. célszerűnek és szükségesnek tartja, hogy a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK irányelvet integrálják a víz-keretirányelvbe, hogy egységesítsék a víztestek jó állapotának elérését és az emberi fogyasztásra alkalmas minőség biztosítását szolgáló eszközöket;

34. az Európai Bizottságot egy rugalmasabb és differenciáltabb vízpolitika lehetőségeinek vizsgálatára kéri. A rugalmasságra a jövőbeli, vízzel kapcsolatos problémákat illető bizonytalanság miatt van szükség. Ezért a vízpolitikának a célkitűzését és az alkalmazott megközelítést tekintve óhatatlanul meg kell találnia az egyensúlyt a hosszú távú tervezést és a több évre szóló, költséghatékony beruházásokat lehetővé tevő jogbiztonság és a között az igény között, hogy, amikor szükséges, alkalmazkodni kell az új körülményekhez. Ezért szükség van a célkitűzések időben és térben történő differenciálására, az intézkedések hatékonyságának javítása, valamint támogatottságuk növelése érdekében⁽¹³⁾. Mindennek az elérni kívánt célok gyengítése nélkül kell történnie;

⁽¹³⁾ Így például egy adott áradási területen sokkal hatékonyabb a folyó felső szakaszán elhelyezkedő területeken intézkedéseket hozni az áradás kezelésére, illetve a vízminőség javítására, mint a folyó alsó szakaszán található területeken. Ennek során magától értetődő, hogy az alsó szakasz mentén található területek hozzájárulnak a felső szakaszon elhelyezkedő területeken hozott intézkedésekhez.

35. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki alternatívát a „one out = all out” ellenőrzési normára a víz-keretirányelven belül. Ez az elv pontatlanabban jellemzi a tényleges ökológiai és kémiai állapotokat és a vízminőség javítása érdekében eddig megtett erőfeszítéseket. Többek között a szükséges intézkedések támogatottságának megőrzése érdekében elengedhetetlen egy olyan ellenőrzési eszköz létrehozása, amely figyelembe veszi a tagállamokban eddig elért eredményeket;

Kutatás és innováció

36. meggyőződése, hogy a szakpolitikai innováció mellett a mélyreható technikai innovációk is rendkívüli jelentőséggel bírnak a jelenlegi és jövőbeli vízgazdálkodási problémák leküzdése érdekében⁽¹⁴⁾. Az effajta innováció támogatására hangsúlyozza egy uniós szintű, egy fenntartható és körforgásos, a vizet intelligens módon használó társadalom felé mutató, európai vízinnovációs cselekvési program lehetséges előnyeit. Egy ilyen keret arra ösztönözné a tagállamokat, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy – az Európai Bizottság támogatásával – szisztematikusan, innovatív elképzeléseket alkalmazzanak, és hozzanak létre vagy kezdeményezzenek partnerségeket a vízinnovációs projektek keretében. Bár az innovációk jelenlegi tudásplatformjai és finanszírozási lehetőségei erőteljes fejlődést, erősödést és bővülést mutatnak, az RB két olyan akadályt lát, amelyek gátolják az innovatív megoldások bevezetését. Ezért az RB azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy:

- a) csökkentse tovább az európai innovációs alapokhoz való hozzáférés adminisztratív terheit együttműködés és beruházások révén, annak megelőzése céljából, hogy EU-szerte jelentős hosszú távú kihívásokkal szembesüljön a vízgazdálkodás. Lényegi pontot jelent itt az egymásnak ellentmondó jogi szabályozás az állami támogatás szakpolitikai területén és az üzleti szféra nehézkes hozzáférése az innovációs alapokhoz;
- b) vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy teret ad a kísérletezésnek az olyan helyzetekben, ahol szakpolitikai korlátok akadályozzák az innovatív megoldások megvalósítását;

Következtetések

37. hangsúlyozza, hogy vízgazdálkodás tőkeigényes szakpolitikai terület, amelybe komoly beruházások történnek. Ezek a beruházások a jövőben csak fokozódnak majd. Ha a problémák meghatározásakor és a lehetséges megoldások keresésekor szélesebb körben gondolkodunk, és javítjuk az egymáshoz kapcsolódó szakpolitikai területek (mint például mezőgazdaság, energetika vagy egészségügy) bevonását, amelyről már a jelenlegi jogszabályok is rendelkeznek, csökkenhet az elhibázott beruházások esélye, új lehetőségek születtek, és ezáltal táptalajt teremtünk az innováció számára. A kihívás az észszerű döntések meghozatalában áll, amelyek eleget tesznek annak, amit meg akarunk őrizni, ugyanakkor elegendő teret adnak a bizonytalan jövő kihívásainak való megfelelésnek is: **Manage the source of life!**

Kelt Brüsszelben, 2017. február 9-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

⁽¹⁴⁾ Így például a szennyvíz a másodlagos tisztítást követően jó forrása az ivóvíz előállításának, különösen, ha a sómentesítéshez hasonlítjuk. Az igazi feladatot azonban ennek a nyilvánossággal való elfogadtatása jelenti.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra irányuló új uniós stratégia felé – integrált megközelítés

(2017/C 207/10)

Előadó: Sirpa Hertell (FI/EPP), Espoo képviselő-testületének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. kiemeli, hogy az EU alkalmazkodási stratégiájával kapcsolatos számos eredeti ajánlása (CoR 3752/2013) továbbra is érvényes, és azok kiegészítik a jelen véleményben foglaltakat; különösen felhívja a figyelmet azokra az ajánlásokra, amelyek szerint az alkalmazkodási stratégiát közvetlenebb módon össze kell kapcsolni az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség koncepciójával, tovább kell fejleszteni a különféle területek sérülékenységének fogalmát/értékelését, nagyobb hangsúlyt kell helyezni a zöld infrastruktúrán alapuló alkalmazkodási megoldásokra, a biodiverzitással és az ökoszisztémával kapcsolatos megfontolásokra; emlékeztet arra a figyelmeztetésre is, hogy arra az esetre, ha a Párizsi Megállapodás keretében indított globális erőfeszítések sikertelenek maradnak, szükség lehet olyan forgatókönyvekre is, amelyek egy 2 foknál magasabb hőmérséklet-emelkedéshez való alkalmazkodásra irányulnak;

2. elismeri, hogy éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról szóló uniós stratégia (SACC) mind a nyolc intézkedésével kapcsolatban folyamatban van valamilyen munka, és az eredmények kezdenek megmutatkozni (pl. nemzeti alkalmazkodási stratégiák elfogadása az uniós tagállamok 75 %-ában, az Alkalmazkodó polgármesterek kezdeményezés elindítása, amely jelenleg már beépül a Polgármesterek Szövetségébe), ezért kíváncsian várja a SACC Európai Bizottság általi értékelését. Kiemeli, hogy olyan állandó folyamatról van szó, amelyben a tagállamoknak is folyamatosan frissíteniük kell stratégiáikat azért, hogy tartsák a lépést a fejlődő tudásbázissal, a megfelelő jogi keretekkel és nemzetközi megállapodásokkal;

A. KORMÁNYZÁS

A többszintű kormányzás keretének megerősítése

3. elismeri, hogy miközben az Európai Bizottság és a tagállamok kulcsszerepet játszanak a szakpolitikai és szabályozási keret létrehozásában, a helyi és regionális önkormányzatok kiemelt szereppel bírnak abban, hogy az éghajlatváltozáshoz való konkrét alkalmazkodási intézkedések révén csökkentsék a fennhatóságuk alá tartozó területeknek az éghajlatváltozás különféle hatásaival szembeni sebezhetőségét, és ezért hangsúlyozza, hogy a jól működő többszintű kormányzási keret döntő fontosságú;

4. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze a különböző kormányzási szintek (EU, tagállamok, regionális és helyi önkormányzatok) közötti együttműködés szorosabbra fűzését a prioritások kiigazítása, az ellentétes vagy párhuzamos és egymástól különválasztott folyamatok minimalisra csökkentése, az uniós és nemzeti szinten kidolgozott stratégiák és tervek, illetve a regionális és helyi szinten kidolgozottak közötti szinergiák maximalizálása érdekében – és ezáltal biztosítsa a szakpolitikák közötti nagyobb koherenciát, ugyanakkor az összehangolt és kiegészítő jellegű fellépést;

5. támogatja az olyan uniós kezdeményezéseket, mint amilyen az Európai Unió Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége és az új uniós Városfejlesztési Menetrend – Partnerségek, amelyek előmozdítják az összehangolt többszintű kormányzási rendszerek és együttműködési platformok létrejöttét. Ezekre a kezdeményezésekre célszerű úgy tekinteni, hogy szerepet játszanak a városok és régiók igényeinek kielégítésében és az együttműködés javításában. Az RB ezenkívül várakozással tekint az elé, hogy végre létrejöjjön egy, a városfejlesztési menetrenddel kapcsolatos partnerség az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás tematikus prioritásához, amely ennek gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziójára is kiterjed;

6. e tekintetben hangsúlyozza, hogy a városokat és régiókat jobban be kell vonni a nemzeti alkalmazkodási stratégiák és tervek elkészítésébe és végrehajtásába. Felkéri ezért az EU-tagállamokat, hogy hozzák létre a megfelelő intézményi struktúrákat vagy platformokat, amelyek előmozdítják a folyamatos konzultációt és a szorosabb együttműködést (pl. munkacsoportok útján) – figyelembe véve a tagállami sajátosságokat is; felkéri továbbá az Európai Bizottságot, hogy támogassa és ösztönözze ezeket a lépéseket;

7. úgy véli, hogy a felülvizsgált SACC-ban (pl. egy kifejezetten ezzel foglalkozó fejezet révén) nagyobb hangsúlyt kellene kapnia a régiók alapvető szerepének, és a régiók erőfeszítéseit is jobban támogatni kell. A régiók valójában koordináló/közvetítő szerepet játszanak az alkalmazkodási folyamatban, biztosítva azt, hogy a tagállamok által meghatározott prioritások, valamint a helyi igények és elvárások összhangban legyenek egymással. A régiók ugyanakkor katalizátorként is

funkcionálhatnak azáltal, hogy támogatják a helyi önkormányzatok által az éghajlati és katasztrófakockázatokkal szembeni ellenálló képességük megerősítése, kapacitásaik fejlesztése és a rendelkezésre álló finanszírozás felhasználása terén tett erőfeszítéseit, ahogyan azt a Polgármesterek Szövetségében jelenleg már „koordinátorként” részt vevő régiók is teszik. A Régiók Bizottsága arra kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is méltányolja a mind a helyi, mind a regionális önkormányzatok által a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés keretében vállalt felelőségeket és végrehajtott intézkedéseket (pl. ahhoz hasonlóan, ahogyan az jelenleg a RegionsAdapt [Alkalmazkodó régiók] kezdeményezés keretében történik);

8. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az előíró jogszabályi keret hiányát bizonyos tagállamokban a fellépés akadályának tekintik. Ezek az önkormányzatok következképpen örömmel fogadnák, ha egyértelműbb felhatalmazást kapnának az Európai Uniótól és a nemzeti hatóságoktól arra, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területén fellépjenek. A Régiók Bizottsága a nemzeti szintet tekintve üdvözli, hogy bizonyos tagállamok a közelmúltban erőfeszítéseket tettek arra, hogy az alkalmazkodással kapcsolatos megfontolásokat konkrét jogszabályban juttassák érvényre (pl. a víz keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv példáját követve);

9. annak megvizsgálására kéri az Európai Bizottságot, hogy az EU-ban és tagállamonként hány helyi és regionális önkormányzat rendelkezik alkalmazkodási stratégiával vagy tervvel. Ennek alapján az Európai Bizottság a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködésben uniós és nemzeti szintű célkitűzéseket javasolhatna a helyi és regionális alkalmazkodási stratégiák/tervek helyi és regionális önkormányzatok általi továbbfejlesztésének ösztönzése érdekében;

B. BEVONÁS ÉS IRÁNYÍTÁS

A különböző érdekelt felek bevonásának megerősítése és a „siló gondolkodás” megszüntetése

10. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló hatékonyabb és integrált helyi fellépés érdekében – a jól működő többszintű kormányzati kereten kívül – a felülvizsgált SACC-nak nagyobb hangsúlyt kellene helyeznie arra, hogy be kell vonni az érdekelt feleket, és hogy (a silóalapú helyett) ágazatokon átívelő megközelítésre van szükség. A felülvizsgált stratégiába be lehetne építeni néhány olyan konkrét példát (vagy abban hivatkozni lehetne rájuk), amelyek igazolják, hogy a regionális/helyi szintű megoldások együttes létrehozása érdekében folytatott együttműködés előnyösebb az elkülönült munkavégzéshez képest. Az ilyen részvételen alapuló megközelítéseket határozottan ösztönözni és támogatni kell, például az EU által finanszírozott projektek (pl. a LIFE vagy a Horizont 2020 jövőbeni pályázati felhívásai) útján;

11. hangsúlyozza, hogy alaposan ki kell vizsgálni a sikertényezőket, illetve azt, hogy milyen tényezők akadályozzák a tudományos munkatársak, gyakorló szakemberek és a helyi/regionális szintű politikai döntéshozók közötti együttműködés különféle formáinak fejlesztését. Az így szerzett információk és a (több érdekelt fél/köz- és magánszféra közötti) partnerségek konkrét példái alapján gyakorlati ajánlásokat kell megfogalmazni, amelyeket széles körben terjeszteni kell, például az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás európai platformján (Climate-ADAPT) keresztül;

12. emlékeztet arra, hogy az összes lehetséges kommunikációs csatornán keresztül fel kell hívni a figyelmet az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló integrált fellépés szükségességére, hogy minél erősebb szinergiák jöjjenek létre az éghajlat-politika két ága között, és elkerüljük a helytelen alkalmazkodást. A Régiók Bizottsága ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a felülvizsgálat során tárjon fel olyan innovatív mechanizmusokat, amelyek a helyi és regionális szereplők (ideértve a polgárokat és a vállalkozásokat is) körében a tájékozottság és az elfogadás fokozására, valamint a magatartásformák megváltoztatásának ösztönzésére irányulnak;

A kapacitásépítésbe és az ismeretek megosztásába való befektetés

13. hangsúlyozza, hogy az európai városokban és régiókban továbbra is folytatni kell a kapacitásfejlesztést és kezelni kell az ismeretbeli hiányosságokat; továbbá úgy véli, hogy a Climate-ADAPT portál és az ahhoz kapcsolódó, a városok alkalmazkodását támogató eszköz (Urban Adaptation Support Tool) jó alapul szolgál ehhez. Az utóbbit viszont folyamatosan fejleszteni és bővíteni kell, illetve támogatni és jobban összekapcsolni a Polgármesterek Szövetsége platformmal, valamint még felhasználóbarátabbá tenni. A Régiók Bizottsága arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a városokkal és régiókkal egyeztetve állapítsák meg közösen, hogy hogyan lehetne a Climate-ADAPT portált testre szabni úgy, hogy az az igényeiket a legjobban kielégítse, továbbá döntsék el, hogy az eszközt célszerű-e a Polgármesterek Szövetsége weboldalába beágyazni;

14. hangsúlyozza, hogy folytatni kell a helyi szinten már kipróbált bevált gyakorlatok gyűjtését. A városokban és régiókban beazonosított bevált gyakorlatokat egyetlen, nyilvánosan hozzáférhető és könnyű keresést lehetővé tevő tárhelyen (mint például a Climate-ADAPT portálon, illetve a Polgármesterek Szövetségének weboldalán elérhető bevált gyakorlatok jegyzékében) kellene tárolni, hogy megkönnyítsék a tapasztalatcserét az érintettek között. Az ilyen adatbázisnak tartalmaznia kell a megfelelő elemeket, amelyek segítenek megtalálni a hasonló körülményeken (pl. az éghajlatváltozás veszélyének kockázata, népsűrűség) vagy hasonló földrajzi jellemzőkön (pl. hegyvidéken, folyón vagy tengeren való, vagy azok menti elhelyezkedés) alapuló példákat, hogy alkalmazkodási tipológiákat lehessen kidolgozni. A Régiók Bizottsága készen áll arra, hogy részt vegyen a sikeres regionális gyakorlatok feltérképezésében és az élenjáró régiók

mobilitásában, elsősorban az ENVE szakbizottsága és a „Polgármesterek Szövetségének RB-s követői” csoportja által végzett munka révén, amit tovább kell bővíteni és ösztönözni;

15. hangsúlyozza, hogy az ismeretek átadását a városok közötti együttműködés útján is elő kell segíteni. Az Európai Bizottságnak megfelelő „peer-to-peer” és mentorálási tevékenységeket kellene meghatároznia, támogatnia, illetve kellő finanszírozást biztosítani ezekhez. A Polgármesterek Szövetsége kezdeményezés keretében már javasolt ikerintézményi programok sikeresnek és értékesnek bizonyultak, ezért ezeket a jövőben ajánlott megismételni vagy kibővíteni (pl. éves pályázati felhívások útján);

16. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy fokozza a városok és régiók kapacitásfejlesztését lehetővé tevő keret létrehozására irányuló erőfeszítéseket. A városok és régiók számára különféle kapacitásfejlesztési lehetőségeket kínáló európai uniós kezdeményezések, eszközök és programok (pl. műhelytalálkozók, webináriumok, útmutató anyagok) bősége jelenleg zavart okoz a kedvezményezettek körében;

17. noha történnek bizonyos erőfeszítések – nevezetesen az uniós városfejlesztési menetrend keretében az új „egyablakos” portál közelmúltban történt elindításával –, az Európai Bizottságnak pontosítania kellene, hogy a városok és a régiók számára az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területén (vagy az ahhoz kapcsolódó területen/területeken) javasolt különféle szolgáltatásoknak milyen sajátosságaik vannak, és hogy a szolgáltatások között milyen komplementaritások léteznek. Fel kellene számolnia az ezek meghatározása és összegyűjtése során felmerülő ismeretbeli hiányosságokat is. A Régiók Bizottsága arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ennek során:

- a) hozza ki a lehető legtöbbet a városok és régiók éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodására irányuló fő uniós kezdeményezéseiből, a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségéből, és pozicionálja azt a helyi éghajlat-politikai fellépésre irányuló fő ernyőkezdeményezésként;
- b) folytassa az alkalmazkodással kapcsolatos megfontolásoknak a városi, regionális vagy vidéki dimenziójú egyéb meglévő európai uniós kezdeményezésekben való érvényesítését;
- c) erősítse meg a többi partnerkezdeményezéssel (pl. Regions Adapt [Alkalmazkodó régiók], Under2MoU [A globális felmelegedés jóval 2 °C alatt tartásáról szóló egyetértési megállapodás], Resilient Cities Campaign [Rugalmas városok kampány]) fennálló szinergiákat, hogy jobban fel lehessen használni azok tapasztalatait és know-how-ját, nagyobb összhangot lehessen biztosítani, és hogy olyan közös intézkedéseket lehessen ösztönözni, amelyek a városok és régiók javát szolgálják;
- d) ösztönözze a nemzeti, regionális és helyi szintű kezdeményezésekkel való kapcsolatokat, melyek ambiciózus célok elérésére törekednek függetlenül attól, hogy részt vesznek-e valamelyik fent említett kezdeményezésben, és kapcsolatépítési lehetőségeket és partnerségeket kínálnak;

Az éghajlati kockázatokkal és sebezhető pontokkal kapcsolatos tudásbázis bővítése

18. elismeri, hogy valamennyi kormányzati szintnek – ideértve a városokat és régiókat is – alaposan meg kell értenie a területükre jellemző éghajlati kockázatokkal és sebezhető pontokkal ahhoz, hogy azokra alapozzák döntéshozatali és politikaformálási folyamataikat. A Régiók Bizottsága e tekintetben arra kéri az Európai Bizottságot, hogy folytassa a regionális és helyi szintű kockázatok és sebezhető pontok értékelésére szolgáló keretek támogatását, mivel azok kiindulási pontként szolgálnak bármely alkalmazkodási stratégiához és segítik a tényekre épülő fellépést;

19. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális hatóságok rendszeresen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó fellépést akadályozó tényezőkként nevezik meg 1) a felhasználható és érthető éghajlati információk (hoz való hozzáférés) hiányát, valamint 2) az ilyen információk értelmezéséhez szükséges szakértelem és tapasztalat hiányát. Következésképpen – dokumentálás és a bevált gyakorlatok megosztása révén – további segítséget kell nyújtani számukra abban, hogy először is megismerjék a már meglévő információkat, másodsorban pedig hogy a városi/regionális szintre áttűrtve értelmezni tudják a hatásokat;

20. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is segítse a városokat és a régiókat az éghajlati projekció és kockázatértékelés terén úgy, hogy ehhez megerősíti a megfelelő (kockázatmodellezési) eszközök és módszerek beazonosításával kapcsolatos (kutatói) tevékenységeit, lehetséges foratókönyveket dolgoz ki a (makro)regionális éghajlati hatásokra vonatkozóan és (a Horizont 2020 program keretében) éghajlati szolgálati hálózatokat hoz létre nemzetközi, európai és nemzeti/nemzetek alatti szinten. Az ilyen éghajlati szolgálatok hálózatai mozgósítják az illetékes szakértőket és adatszolgáltatókat (pl. a kutatói közösséget) és a helyi és regionális politikai döntéshozók számára hozzáférhetővé és érthetővé teszik a meglévő információkat és ismereteket;

21. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló fellépés és beruházás ösztönzése érdekében fontos támogatni az éghajlati kockázatok nyilvánosságra hozatalát. Számos új önkéntes és/vagy egyéni kezdeményezés jön létre, amely az éghajlati kockázatok nyilvánosságra hozatalára irányul, és ezeket az Európai Bizottság tovább támogathatná és népszerűsíthetné;

22. e tekintetben üdvözlí az Európai Bizottságnak a biztosítási ágazattal mint kulcsfontosságú adatszolgáltatóval és a potenciális befektetőkkel való együttműködési lehetőségek feltárására irányuló kezdeményezését. Arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy értékelje az olyan biztosítási mechanizmusokat, amelyek ösztönözhetik a kockázatok megelőzését és segíthetik a károk csökkentését, illetve működjen együtt a biztosítótársaságokkal annak garantálása érdekében, hogy azok megosszák a kockázatmodellezés és a katasztrófakockázat-kezelés terén szerzett ismereteiket és tapasztalatukat a közszférával. A felülvizsgált stratégia keretében folytatni kellene a már kialakult sikeres partnerségek népszerűsítését, hogy ezzel is ösztönözzük további partnerségek létrejöttét. Ennek kapcsán rámutat még arra, hogy fordított helyzetben a biztosítótársaságok által „túl kockázatosnak” tartott városok vagy régiók is különös akadályokkal szembesülhetnek a beruházás és a fejlesztés terén, és arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a felülvizsgálatban tárja fel, hogy miként oldhatóak meg ezek a problémák;

A gazdasági-társadalmi előnyök feltárása

23. úgy véli, hogy a felülvizsgált stratégiának továbbra is népszerűsítínie kell azt, hogy milyen előnyökkel jár az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás társadalmi-gazdasági következményeinek értékelése. Egy ilyen gazdasági-társadalmi elemzés iránymutatásként szolgál a döntéshozók számára azáltal, hogy érthetőbb áttekintést nyújt részükre az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló fellépés lehetséges költségeiről és előnyeiről, összehasonlítva azzal a helyzettel, ha nem történne fellépés. Segítségét jelent tehát a tájékoztatásban, a kapacitáskorlátok megértésében és a gazdaságilag legelőképesebb szakpolitikai opciók feltárásában;

24. rámutat arra, hogy a városoknak és régióknak további információkra van szükségük az ilyen értékelés céljára alkalmazható különféle értékelési módszerekről (pl. költségek és előnyök, több kritérium, és az érdekelt felek általi döntéshozatal, kipróbálás és megfigyelés) és azok különféle kontextusokban történő alkalmazhatóságáról. Ezért azt javasolja, hogy az Európai Bizottság referenciaplatformjain, azaz a Climate-ADAPT és a Polgármesterek Szövetsége platformon keresztül nyújtson megfelelő támogatást;

Az intézkedések nyomon követése és értékelése, illetve az azokról való jelentéstételt

25. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat megfelelő nyomonkövetési, jelentéstételi és értékelési (MRE) eszközökkel és mutatókkal kell ellátni, hogy azok információkkal szolgáljanak és segítsék az éghajlatváltozáshoz való helyi alkalmazkodás tervezését. Az alkalmazkodási referenciaplatformok (Climate-ADAPT és a Polgármesterek Szövetsége) segítségével ezt az utóbbit is támogatni lehetne;

26. meggyőződése, hogy fontos gondoskodni arról, hogy a nemzetközi, európai, nemzeti és regionális/helyi nyomonkövetési, jelentéstételi és értékelési keretek kölcsönösen kompatibilisek legyenek és egymásra építkezzenek – ezáltal biztosítható az összhang és minimálisra csökkenthető a városokra és régiókra eső teher;

27. üdvözlí az SACC közzététele óta e tekintetben elért haladást, amely az uniós tagállamok részére az „alkalmazkodási felkészültségére vonatkozó eredménytábla” kidolgozásával, az aláíró városok számára pedig a „Polgármesterek Szövetsége nyomon követési és jelentéstételi formanyomtatvány” kidolgozásával valósult meg. Örömmel fogadja a kettő közötti szoros kapcsolatot, azonban úgy véli, hogy további útmutatásra van szükség a használatukkal kapcsolatban és azokat tovább kell népszerűsítíni (például a Polgármesterek Szövetsége weboldalon keresztül);

28. hangsúlyozza, hogy fel kell tární, hogy milyen további szinergiákat lehet elérni a nemzetközi vagy európai szinten párhuzamosan javasolt és saját MRE-rendszerekkel rendelkező többi partnerkezdemenyvezéssel (pl. Regions Adapt [Alkalmazkodó régiók], CRAFT [Az éghajlatváltozási kockázatok értékelésére szolgáló keret és eszköz], Resilient Cities [Rugalmas városok]). Ugyanakkor megállapítja, hogy a további harmonizációs vagy együttműködési törekvések nem mehetnek a városok/régiók igényeinek és érdekeinek rovására;

C. FINANSZÍROZÁS

Az közfinanszírozáshoz való hozzájutás támogatása

29. üdvözlí a helyi és regionális éghajlat-politikai fellépés támogatására szolgáló, jelenleg is igénybe vehető uniós finanszírozási eszközöket (pl. európai strukturális és beruházási alapok, továbbá a Horizont 2020, a LIFE, az Európai Unió Szolidaritási Alapja, a Természetitőke-finanszírozási Eszköz), ám hangsúlyozza, hogy az ezen alapokhoz való hozzáférés továbbra is a legnagyobb kihívást jelenti a városok és régiók számára. Következésképpen arra kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítson az európai helyi és regionális önkormányzatok számára 1) könnyen hozzáférhető és érthető információkat a cselekvési terveik kidolgozásához és végrehajtásához igénybe vehető alapokról és pénzügyi eszközökről, valamint 2) további útmutatást és támogatást a meglévő eszközökhöz való hozzáférésnek és azok alkalmazásának a módjáról, és adott esetben kombinálja azokat (pl. az igényeknek megfelelően kialakított képzés útján);

30. emlékeztet arra a javaslatára, hogy annak biztosítása érdekében, hogy az ellenálló képességet növelő beruházások hosszú távon kifizetődőek legyenek, a költségek és előnyök olyan megközelítését kellene elfogadni, amely az egész életciklust figyelembe veszi. Meg kellene követelni, hogy a mérlegekben és kockázat-nyilvántartásokban szerepeljenek azoknak az intézkedéseknek és tőkebefektetéseknek a gazdasági, környezeti és szociális hatásai, amelyek nem veszik figyelembe az éghajlatváltozást, illetve szerepeljenek az intézkedések esetleges elmaradásával járó gazdasági, környezeti és szociális hatások is;

31. reméli, hogy a felülvizsgált stratégia nagyobb hangsúlyt fog helyezni a régióknak a finanszírozási rendszerekhez való hozzáférés megkönnyítésében betöltött potenciális szerepére. Néhány régió már most segítséget nyújt az Európai Unió strukturális alapjainak kezeléséhez és újraelosztásához a területükön található települések által kidolgozott kisebb volumenű projektek összekapcsolásával és összevonásával, vagy közvetlenül finanszírozást kínál. A Régiók Bizottsága ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy ezek az irányító hatóságok segítséget kapjanak a rendelkezésre álló uniós alapok és innovatív finanszírozási eszközök teljes potenciáljának kiaknázáshoz, még mindig további útmutatásra van szükség;

32. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy folytassa annak az elképzelésnek a kidolgozását, hogy elsősorban a helyi és regionális önkormányzatok könnyebben hozzáférjenek a pénzügyi eszközökhöz – így például azok az önkormányzatok, amelyek nyilvánosan elkötelezték magukat az éghajlatváltozáshoz való átfogó alkalmazkodás mellett (például azáltal, hogy csatlakoztak a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezéséhez), már elvégezték a kockázatok és sebezhető pontok átfogó értékelését, vagy már előterjesztették alkalmazkodási cselekvési terveiket. Segítené a „gyors hozzáférést”, ha az Európai Bizottság felülvizsgálná az egyes alapokhoz való hozzájárulás előfeltételeit vagy a különféle programok (azaz a Horizont 2020 és a LIFE) támogatásai esetében alkalmazott kiválasztási és bírálati szempontokat. Ezt a lehetőséget határozottabban fel kellene tárni az európai strukturális és beruházási alapok esetében is, és javasolni kellene, hogy az összes irányító hatóság éljen azzal a – már egyes regionális operatív programokban meglévő – lehetőséggel, hogy a Polgármesterek Szövetségében részt vevő önkormányzatok által elfogadott, fenntartható energiával kapcsolatos cselekvési tervek (SEAP), valamint fenntartható energiával és éghajlat-politikával kapcsolatos cselekvési tervek (SECAP) kezdeményezéseit kiemelt helyen kezeli;

Meglévő finanszírozási eszközök további pontosítása

33. üdvözlöi, hogy – a következő többéves pénzügyi keret előkészítésének keretében – az Európai Bizottság kezdeményezi annak felmérését, hogy a különböző uniós alapok, illetve a támogatások és egyéb pénzügyi eszközök felhasználása terén milyen előrelépéseket sikerült elérni (pl. a LIFE programból levont következtetések és az éghajlati intézkedések beépítése az esb-alapokba). Ez segíthet 1) meghatározni az általános és az alkalmazkodásspecifikus pénzügyi eszközök helyes kombinációját, anélkül hogy csökkennének az éghajlatváltozás mérsékléséhez szükséges költségvetési források, és 2) ajánlásokat megfogalmazni a jövőbeli projektkiírásokhoz (pl. a LIFE és a Horizont 2020 programokban) – ezzel is orvosolva a helyi szintű éghajlati alkalmazkodási intézkedések finanszírozásának még meglévő hiányosságait;

34. hangsúlyozza, hogy a városok és régiók szerint a LIFE program – és azon belül is elsősorban a LIFE éghajlat-politikai integrált projektek – jelentik az egyik legfontosabb pénzügyi eszközt ahhoz, hogy ágazatok közötti módszert alkalmazva és nagy területi kiterjedtséggel (regionálisan, több régióra kiterjedően, nemzeti vagy nemzetközi szinten) ki lehessen kísérletezni, le lehessen tesztelni és demonstrálni lehessen az alkalmazkodáshoz kapcsolódó intézkedéseket. Ezért nyomatékosan azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy bővítse ki és továbbra is támogassa a LIFE programot;

A beruházások előmozdítása

35. elismeri, hogy számos európai város és régió hatalmas kiaknázatlan potenciállal bír abban a tekintetben, hogy még több beruházást vonzzon, és sokan közülük komoly akadályokkal is szembesülnek saját beruházásaik megvalósítása terén;

36. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak ezért folytatnia kell az arra szolgáló innovatív módszerek feltárását, hogy az alkalmazkodási fellépésekre irányuló beruházásokat eljuttassák a helyi és regionális önkormányzatokhoz. Emellett azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy (például az Európai Beruházási Tanácsadó Platformon vagy más célzott kapacitásfejlesztési tevékenységeken keresztül) adjon a helyi és regionális önkormányzatoknak megfelelő szakértői tanácsadást, iránymutatást és támogatást életképes beruházások kidolgozásához és a finanszírozás biztosításához. A felülvizsgált stratégia példaként szolgálhatna a magánbefektetőkkel való megállapodásra és a biztosítótársaságokkal való együttműködésre irányuló mechanizmusok köréből – az Európai Bizottságnak pedig ajánlott folytatnia az ebbe az irányba mutató kísérleti kezdeményezések támogatását;

Állami és magánforrások elegyítése és kombinálása

37. hangsúlyozza, hogy segíteni kell a városoknak és a régióknak abban, hogy – nemzetközi, európai, nemzeti és helyi forrásokat felhasználva – megtalálják az állami és magánforrásoknak azt a kombinációját, amely helyi körülményeik között a legcélravezetőbb az alkalmazkodási intézkedések finanszírozásához. Ahogyan az a 2014–2020-as időszakra szóló többéves pénzügyi keret félidei felülvizsgálatában is szerepel, az Európai Bizottságnak további módszereket kellene feltárnia arra, hogy miként lehet uniós, nemzeti és magánforrások együttes felhasználásával kezelni a fennmaradó finanszírozási igényeket;

D. NEMZETKÖZI szintre lépés**Nemzetközi kihívás, amely nemzetközi válaszlépést sürget**

38. elismeri, hogy az utóbbi években intenzívebbé vált az éghajlati kérdésekről folyó nemzetközi párbeszéd, amely új nemzetközi megállapodásokhoz is vezetett – ilyen például a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend és az éghajlatváltozásról szóló párizsi megállapodás. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy idevonatkozó tevékenységét jobban ágyazza bele ezekbe a globális keretekbe, erősítse meg példaértékű szerepét, illetve segítsen szinergiákat létrehozni e kezdeményezések között;

39. hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálatnak jobban kellene tükröznie az éghajlati kockázatkezelés problémájának határokon átnyúló megközelítését. Ebből a szempontból a makroregionális együttműködés releváns megközelítésnek tűnik ahhoz, hogy az információcsere fokozásával és az erőfeszítések adminisztratív határokon túlmutató egyesítésével előrelépéseket lehessen elérni az éghajlatváltozáshoz való uniós alkalmazkodás terén. Ebből kifolyólag az Európai Bizottságnak el kellene gondolkodnia azon, hogy tovább bővíti és támogatja transznacionális kísérleti kezdeményezéseit (mint amilyenek például a Duna-vidékre, a balti-tengeri régióra, az Alpok-régióra, az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozóak), és más európai és Európán kívüli makrorégiókra is átülteti azokat;

40. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy helyezzen nagyobb hangsúlyt a régiók közötti (és a városok közötti) együttműködés előnyeire. Ebből a szempontból a Polgármesterek új Globális Éghajlat- és Energiaügyi Szövetsége a világ más régiói számára is új lehetőségeket tartogathat arra, hogy hasznosítsák az európai tapasztalatokat és példákat, ugyanakkor európai helyi és regionális önkormányzatoknak is esélyt ad arra, hogy a más földrészeken levő önkormányzatoktól tanuljanak;

41. rámutat arra, hogy – a jövőbeli migrációs áramlásokkal kapcsolatos UNFCCC-előrejelzéseket figyelembe véve – a felülvizsgálatnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a migráció közötti kapcsolatra is tekintettel kell lennie, ezért új fejezetet kell felvenni arról, hogy az éghajlatváltozás által generált migráció milyen kihívásokat és lehetőségeket tartogat. Ebből kiindulva az Európai Bizottságnak fel kell tárnia, hogy miként tudná jobban segíteni a városokat és régiókat a mobilitás, illetve adott esetben a migránsok és menekültek integrációja terén;

42. végezetül a Régiók Bizottsága szeretné kifejezni, hogy törekszik arra, hogy részt vegyen az érdekelt felek által az SACC felülvizsgálatáról folytatandó konzultációs eljárásban, amelyet az Európai Bizottság a tervek szerint 2017 elején fog lebonyolítani, és úgy véli, hogy az e véleményben – és az alkalmazkodással kapcsolatos témákról szóló egyéb véleményekben ⁽¹⁾ – foglalt ajánlások jó alapul szolgálnak az elkövetkezendő vitához.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 9-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Hatékony vízgazdálkodási rendszer: egy innovatív megoldásokat célzó megközelítés – előadó: Cees Loggen
A LIFE program féltidős értékelése – előadó: Witold Stepień
Cselekvési terv a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretről – A katasztrófakockázatokkal kapcsolatos tájékoztatásra épülő megközelítés minden uniós politikában – előadó: Adam Banaszak
A globális éghajlatügyi megállapodás gyakorlati megvalósítása – a marrákesi COP 22 területi alapú megközelítése – előadó: Francesco Pigliaru.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Fiatal európai gazdák támogatása

(2017/C 207/11)

Előadó: Arnold Hatch (UK/ECR), Craigavon képviselő-testületének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. megjegyzi, hogy az EU-ban a gazdaságokért felelős összes személy csak körülbelül 6 %-a 35 évesnél fiatalabb, míg több mint a fele 55 évesnél idősebb. A várható élettartam növekedése és a csökkenő születési ráták miatt az idősek arányának növekedése az EU népességének általános jellemzője. Ez a trend azonban hangsúlyosabb a mezőgazdaságban, mint az egyéb gazdasági ágazatokban. A hosszabb ideig élő idősebb gazdák jelenléte, valamint a számukra a gazdálkodás folytatásához nyújtott jelentős ösztönzők és a távozásukhoz kapott kevés ösztönző miatt az európai mezőgazdasági munkaerő fokozatosan idősödik, ami jelentős akadályokat hoz létre az új belépők számára;
2. az idősebb gazdáknak a gazdaságaik átadásával kapcsolatos vonakodását általában az is befolyásolja, hogy a gazdálkodás a nyugdíjkorhatáron túl terjedő közösségi alapú életstílust jelent. E tekintetben a gazdálkodás eltér számos egyéb gazdasági tevékenységtől. Az átadás előtt álló akadályok gyakran abból következnek, hogy az idősebb gazdálkodók számára nehéz elhagyni a gazdaságukat és kivonni magukat a mezőgazdaságból, mivel lakóhelyük megegyezik a mezőgazdasági tevékenységeik helyszínével. A vidéki területeket érintő általános „agyelszívás” súlyosbítja a problémát, mivel az egyre jobban képzett munkaerő többé nem érdeklődik a mezőgazdasági munkák iránt;
3. úgy véli, hogy sok fiatal hajlamos nemkívánatos szakmának tekinteni a mezőgazdaságot, az alacsony jövedelem, a beruházások alacsony megtérülése, a hosszú munkaidő, a szabadságok kivételének kevés lehetősége – különösen az állattenyésztők esetén –, valamint a sok kapcsolódó kockázat és bizonytalanság miatt. Míg a családon belüli közvetlen utódlás jelenti továbbra is a gazdálkodásba való első belépés legáltalánosabb mechanizmusát, vannak arra utaló jelek, hogy növekszik azoknak az új belépőknek a száma, akik nem öröklik a gazdaságukat. A vidéki területek előtt álló kihívások – a rossz kommunikáció; a közlekedéshez, az oktatási, kulturális, szociális vagy egészségügyi szolgáltatásokhoz való korlátozott vagy nehéz hozzáférés – tovább bonyolítják ezt a problémát. Annak érdekében, hogy a vidéki területeken maradjanak, a fiataloknak fejlett vidéki gazdaságra van szükségük, szolgáltatásokkal és szabadidős lehetőségekkel; ellenkező esetben gyakran előnyben részesítik a városokba költözést és a nem mezőgazdasági foglalkozásokat;
4. úgy véli, hogy a gazdálkodó fiatalok hiánya veszélyezteti a vidéki területek gazdasági és társadalmi fenntarthatóságát. A fiatal gazdák támogatása szükséges feltétel a mezőgazdaság fennmaradásához EU-szerte és a vidéki területek életben tartásához, ami összhangban van a területi kohézió Lisszaboni Szerződésben rögzített céljával is;
5. ismételten kéri, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok legyenek proaktívabbak a fiatalok, különösen a nők vidéki területeken történő letelepedésének bátorításában és elősegítésében, az olyan tevékenységek előmozdításával, amelyek segítik a gazdákat abban, hogy könnyebben elérjék a munka és a magánélet közötti egyensúlyt ⁽¹⁾;
6. úgy véli, hogy tovább kell dolgozni azon, hogy azonosítsák és kezeljék azokat az akadályokat, amelyekkel a nők változatlanul szembesülnek, amikor karriert indítanak vagy építenek az ágazatban;
7. tudomásul veszi a Fiatal Gazdák Európai Tanácsa által 2015-ben közzétett „Fiatal gazdák kiáltványát”, amely a következőkre szólít fel: földhöz és hitelhez jutás állami támogatási intézkedések révén; az élelmiszer-ellátási láncban a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok megfékezésére irányuló szabályozás; a fiatal gazdák jövedelemingadozásának csökkentésére irányuló intézkedések; valamennyi uniós szabvány jogi védelme a kereskedelmi tárgyalásokon és az uniós termelők fokozott reklámtámogatása; valamint a földhöz jutás támogatása annak érdekében, hogy megőrizték és védjék a talajt és optimalizálják a fiatal gazdák élelmiszertermelés érdekében történő földhasználatát;

⁽¹⁾ HL C 225., 2012.7.27., 174. o.

8. osztja a 2016. szeptember 6-i Cork 2.0 nyilatkozatban kifejezett aggodalmakat a vidékről való elvándorlással és a fiatalok elszívásával, valamint azzal kapcsolatban, hogy a vidéki területek és közösségek (a táj, a gazdaságok, a falvak és kisvárosok) esetén biztosítani kell, hogy továbbra is vonzó lakóhelyek és munkahelyek legyenek, a vidéken élők szolgáltatásokhoz és lehetőségekhez való hozzáféréseinek javításával és a vállalkozások támogatásával mind a hagyományos vidéki tevékenységekben, mind az új gazdasági ágazatokban;

Pénzügyi kérdések

9. úgy véli, hogy a jelenlegi gazdasági válság megnehezítette a hitelhez jutást számos fiatal, vidéki vállalkozó számára, akik gyakran nem rendelkeznek a hitelek garantálásához szükséges biztosítékkal, és túlzott bürokráciával szembesülhetnek;

10. üdvözli az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank által 2015 márciusában javasolt mezőgazdasági garanciavállalási eszköz létrehozását, amely várhatóan megkönnyíti a fiatal gazdák hitelhez jutását;

11. üdvözli, hogy a 2014–2020-as KAP-reform új intézkedéseket vezetett be a fiatal gazdák támogatására gazdaságaik létrehozásához. Azonban aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a bürokrácia és az adminisztratív terhek meggátolhatják ezeknek az intézkedéseknek az alkalmazását. El kell kerülni, hogy a bürokratikus szabályok túlburjánzása akadályozza a fiatal gazdákat az új intézkedések optimális alkalmazásában. Több tagállamban a fiatal gazdák például különféle társulási konstrukciókat alkalmaznak. Ezért fontos, hogy a brüsszeli intézkedések illeszkedjenek ezekhez a helyi jogi és pénzügyi konstrukciókhoz;

12. sürgeti a tagállamokat, hogy használják a fiatal gazdák támogatására és a generációs megújulásra az új KAP keretében biztosított lehetőségeket, például az 1307/2013/EU rendelet 50. és 51. cikke szerinti támogatást;

13. felhívja a figyelmet az esb-alapokban ⁽²⁾ a fiatal gazdák számára nyújtott lehetőségekre, hogy pénzügyi eszközöket tervezzenek és alkalmazzanak hitel, garancia vagy befektetési alapok formájában annak érdekében, hogy finanszírozáshoz való hozzáférést biztosítsanak az arra rászorulóknak számára;

14. megjegyzi azonban, hogy a fiatal gazdák gazdasági pozícióját a vállalkozás tényleges átruházása után lehet a legjobban, leghatékonyabban megerősíteni. Ahhoz, hogy a vállalkozás társulási konstrukciókban történő átruházásakor megerősítsük a fiatal gazdák gazdasági pozícióját, módosítani kell az 1307/2013/EU rendelet 50. cikkének (5) bekezdését. Ezért a Régiók Bizottsága azt javasolja, hogy a rendelet esetleges jövőbeli felülvizsgálatakor maradéktalanul töröljék az 50. cikk (5) bekezdésének 2. mondatát, az alábbira módosítva a bekezdés szövegét: „A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott támogatás mezőgazdasági termelőként legfeljebb ötéves időtartamra nyújtható”. Az RB kéri továbbá, hogy az Európai Bizottság gondoskodjon egy időközi megoldásról, amely lehetővé teszi, hogy a fiatal gazdák minél hatékonyabban alkalmazni tudják a szóban forgó intézkedéseket;

15. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság által 2016-ban javasolt „omnibusz-rendeletben” szerepel az, hogy a pénzügyi eszköz típusú támogatás használatára irányuló lehetőséget kiterjesztik a fiatal gazdák indulási támogatására is, ami lehetővé teszi e csoport finanszírozásának fokozását, figyelembe véve ezen eszköztípusok jellegét (a hitel vagy garancia segélytartalma jóval alacsonyabb, mint a támogatásé);

16. úgy ítéli meg, hogy mindenekelőtt a családi gazdaságok számára kell támogatást biztosítani azon az alapon, hogy azok hozzáadott értéket és munkahelyeket teremtenek, és segítik lehetővé tenni, hogy a gazdák új generációi be tudjanak lépni az ágazatba, mivel életképes és észszerű méretű gazdaságokat könnyebb továbbadni;

Földhöz jutás és a „nagyarányú földszerzés” megakadályozása ⁽³⁾

17. emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottságnak a fiatal gazdák igényeiről szóló jelentése azt mutatja, hogy a fiatal gazdák és a gazdálkodást kezdő új belépők számára a megvásárolható és bérelhető földek elérhetősége jelenti a legnagyobb problémát ⁽⁴⁾;

⁽²⁾ Ezt a közös rendelkezésekről szóló 1303/2013/EU rendelet 37–46. cikkei és annak felhatalmazáson alapuló és végrehajtási aktusai szabályozzák.

⁽³⁾ A „nagyarányú földszerzés” az a folyamat, amikor nagy mennyiségű termőföldet szereznek úgy, hogy előtte nem konzultálnak a helyi lakossággal, illetve nem kéri beleegyezésüket. Ez végső soron csökkenti a helyi lakosság lehetőségeit arra, hogy függetlenül irányítsák a mezőgazdasági vállalkozásokat.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/agriculture/external-studies/2015/young-farmers/final-report-1_en.pdf.

18. aggodalommal jegyzi meg, hogy a gazdálkodás egyre gyorsabban távolodik a családi gazdaságok modelljétől, oly mértékben, hogy 2014-et a Családi Gazdálkodás Nemzetközi Évének nyilvánították, hogy globális szinten felhívják a figyelmet a kérdésre. Úgy véli, hogy mivel a föld jellemzően biztonságos befektetést jelent a nem mezőgazdasági befektetők számára, a földhöz jutás egyre nehezebbé válik a mezőgazdasági vállalkozást létrehozni kívánó fiatal gazdák számára;

19. kéri az Európai Bizottságot, hogy értékelje, hogy az európai politika milyen közvetlen és közvetett hatással van a földterületek koncentrációjára és a nagyarányú földszerzésre Európában. A közös agrárpolitika (KAP) és az annak keretében nyújtott támogatások például kifejezetten a nagy gazdaságokat részesítik előnyben és marginalizálják a kis gazdaságokat, és különböző hatást gyakorolhatnak a különböző ágazatokra;

20. megjegyvezve, hogy több tagállam is olyan nemzeti szabályozással rendelkezik, amely megakadályozza a kényszerű földkoncentrációt és a külföldiek vásárlását – például elővásárlási jog biztosításával –, úgy véli, hogy a tagállamoknak és a régióknak nagyobb hatalmat kell kapniuk a mezőgazdasági földterületek szabályozására és e tekintetben korlátozások megállapítására, különösen a nagyarányú földszerzés és koncentráció Európában megfigyelhető jelenségének kezelésére, ami korlátozza a fiatal gazdák lehetőségét az indulásnál;

21. bár az Európai Bizottság beavatkozási hatásköre nagyon korlátozott a földpiaci szabályozás terén (ami nemzeti hatáskörbe tartozik), a következő elképzeléseket meg lehetne vizsgálni:

- A vidékfejlesztés keretében lévő lehetőségek kiaknázásának ösztönzése a földhasználati mobilitás előmozdítására szolgáló új intézkedések támogatásához (földbankok, termőföld-közvetítési kezdeményezések és egyéb, helyi szinten támogatott kezdeményezések az új belépők földhöz jutásának támogatásához).
- A támogatási intézkedések körének kiterjesztése az új mezőgazdasági vállalkozási modellekre (különösen a gazdák közötti partnerségek innovatív típusaira).
- Az aktívabb nemzeti politikák támogatása a földhöz jutásról szóló uniós ajánlásokkal, bevált gyakorlatokat felsorolva (a célkitűzési szinttől függően).

22. úgy ítéli meg, hogy az ipar, a szabadidő és mindenekelőtt a növekvő urbanizáció a földterületek gyors átalakulásához és a termőföldek eltűnéséhez vezet. Ezért úgy ítéli meg, hogy a helyi közösségeket be kell vonni a földhasználatról szóló döntésekbe, és ezáltal további jogokat és lehetőségeket kell kapniuk;

Foglalkoztatás és képzés

23. hangsúlyozva annak szükségességét, hogy a fiatal gazdáknak hosszú távú kilátást kell nyújtani annak érdekében, hogy kezelni lehessen a vidék elnéptelenedését, kéri, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok vezessenek be a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások, a feltörekvő iparágak és a munkaerőpiac támogatására irányuló kezdeményezéseket annak érdekében, hogy új mezőgazdasági munkahelyeket teremtsenek és fenntartsák a meglévőket, valamint vonzóbbá tegyék azokat a fiatalok számára;

24. megjegyzi, hogy a fiatal gazdák képzési és tájékoztatási igényei jelentősek és sokfélék: egyes fiatal gazdák számára a technológiai készségek és a gazdálkodási stratégia kidolgozásával kapcsolatos készségek iránti igény az elsődleges, másoknak vállalkozói készségekre – például marketing-, kapcsolatépítési, kommunikációs és pénzügyi készségekre – van szükségük ahhoz, hogy gazdaságuk életképes maradjon. Nem mindig vannak tisztában azzal, hogy mindezek a különféle készségek előnyösek lehetnének számukra, mivel hajlamosak a gazdaságukat hagyományos módon irányítani, és nem látják szükségesnek a változást;

25. ezért úgy véli, hogy erőfeszítéseket kell tenni azzal kapcsolatban, hogy felhívják a figyelmet ezekre a lehetőségekre és a közép- és felsőfokú oktatáson belüli továbbképzés előnyeire. E tekintetben fontos szerepet kell betölteniük a helyi és regionális önkormányzatoknak, valamint a nemzeti és uniós ügynökségeknek;

26. hangsúlyozza, hogy a fiatal gazdák fiatal vállalkozók is, ezért rámutat, hogy az Erasmus fiatal vállalkozóknak program (melyet a kkv-k versenyképességére irányuló COSME keretprogram finanszíroz) nagy lehetőségeket rejt magában. A programnak – amely lehetővé teszi a határon átnyúló információcserét, melynek révén az új vagy leendő vállalkozók tanulhatnak gyakorlott kollégáiktól – megfelelő támogatást és teret kell biztosítani a primer szektorban is;

27. emlékeztet arra, hogy a vidéki gazdaság innovációjáról és modernizációjáról szóló véleményében a Régiók Bizottsága ajánlja a vidéki területeken nyújtott szakképzés korszerűsítését és annak globális versenyfeltételekhez és a helyi vállalkozások igényeihez való igazítását, valamint az ESZA finanszírozásból a vidéki területeken zajló szakképzésre kiosztott összegek növelését ⁽⁵⁾.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 9-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

⁽⁵⁾ HL C 120., 2016.4.5., 10. o.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai alkoholstratégia – érvek és irányvonalak

(2017/C 207/12)

Előadó: Ewa-May Karlsson (SE/ALDE), Vindeln képviselő-testületének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

AZ ALKOHOLLAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK UNIÓS SZINTŰ KEZELÉSÉNEK ELŐFELTÉTELEI**Figyelembe kell venni a szubszidiaritás elvét, a kontextust és a munkahelyi problémákat**

1. azt javasolja, hogy általános jelleggel, tudományos szempontok alapján határozzák meg, hogy mit jelent a „túlzott”, a „káros” és a „kóros” (alkohol)fogyasztás;
2. megállapítja, hogy a káros alkoholfogyasztás súlyos költségeket okoz a társadalomnak; hangsúlyozza, hogy az uniós polgárok jólétének, egészségének és életminőségének elsőbbséget kell élveznie a gazdasági érdekekkel szemben;
3. úgy véli, hogy az egészségügy terén a szerződésekkel összhangban hozott intézkedések célja a lakosság egészségének javítása, a kutatás elősegítése, valamint a betegségek és egészségügyi kockázatok – ideértve az életmóddal összefüggő kockázatokat, mint pl. a túlzott alkoholfogyasztás – megakadályozása;
4. hangsúlyozza, hogy terhesség alatt, illetve gyermek- és serdülőkorban az ember különösen veszélyeztetett az alkohollal való kitétség szempontjából. Felhívja a figyelmet a neurológiai károsodásokra is, amelyek az idegrendszeri fejlődés során bekövetkezett rendellenességekből erednek;
5. rámutat, hogy az alkohollal kapcsolatos kérdések kezelése során tiszteletben kell tartani a szubszidiaritás és az arányosság elvét, valamint hogy a stratégia céljaul a tagállamok erre vonatkozó nemzeti intézkedéseinek és egészségpolitikai kezdeményezéseinek kiegészítését és a tagállamok közötti együttműködés támogatását kell kitűzni;
6. utal arra, hogy figyelembe kell venni a tagállami alkoholfogyasztási mintákat, a társadalom egészségi állapotát, az egészség terén fennálló egyenlőtlenségeket, valamint a kulturális, földrajzi és történelmi kontextust. Fontos, hogy tekintettel legyünk az Európa egyes régióiban és közösségeiben fennálló különböző körülményekre és követelményekre;
7. hangsúlyozza, hogy fontos szerep hárul az EU intézményeire és szerveire abban, hogy különféle módon támogassák a tagállamokat a kutatás ösztönzésében, valamint a stratégiák, intézkedések, fellépések, törvénymódosításokból következő hatások és tilalmak értékelésében;
8. elismeri a termelési lánc egészében hárommillió alkalmazottat foglalkoztató borágazat⁽¹⁾, a 2,3 millió munkahelyet biztosító söripar⁽²⁾ és a szeszipari ágazat jelentőségét, mely utóbbi körülbelül 1 millió munkahelyet biztosít a termelés és értékesítés területén⁽³⁾. A termelés ezenkívül támogatja a vendéglátóipart is, és ezzel további munkahelyek biztosításához járul hozzá;

⁽¹⁾ <http://www.ceev.eu/about-the-eu-wine-sector>

⁽²⁾ http://www.brewersofeurope.org/uploads/mycms-files/documents/publications/2016/EU_economic_report_2016_web.pdf

⁽³⁾ <http://spirits.eu/spirits/a-spirit-of-growth/introduction-2>

A túlzott alkoholfogyasztás társadalmi, szociális és gazdasági következményei

9. megállapítja, hogy az alkoholfogyasztás – a dohánytermékek fogyasztását megelőzve – a 15–49 évesek körében világszerte a betegségek legnagyobb kockázati tényezője⁽⁴⁾. A tagállami statisztikák azt mutatják, hogy a 15–64 évesek körében a férfiaknál hétből egy, a nőknél 13-ból egy halálesetért az alkoholfogyasztás felelős⁽⁵⁾;

10. tudatában van annak, hogy a veszélyes, kóros és függőséget okozó alkoholfogyasztás jelentős gazdasági költségeket okoz termelés kiesés (11,3 milliárd euro) és munkanélküliség (17,6 milliárd euro) formájában⁽⁶⁾;

11. hangsúlyozza, hogy az alkohol okozta ártalmakhoz közvetlenül kapcsolódó szociális kiadások az EU-ban 155,8 milliárd euróra tehetőek, amelynek nagy része (82,9 milliárd euro) az egészségügyön kívül jelentkezik⁽⁷⁾. Ha a harmadik felek számára okozott károkat is beleszámoljuk, vagyis azokat, amelyek a társadalom, valamint az alkoholfogyasztó környezetében élő kiskorú lányok és fiúk, nők és férfiak számára keletkeznek, akkor az alkoholfogyasztás szociális költségei ennek duplájára rúgnak⁽⁸⁾;

12. úgy véli, hogy mindenképpen intézkedéseket kell hozni az erőszak megelőzésére, kiemelt figyelmet szentelve a legsérülékenyebb csoportoknak és az olyan specifikus helyzeteknek, mint amilyenek az éjszakai szórakozóhelyeken elkövetett szexuális zaklatások;

13. hangsúlyozza, hogy az alkoholhoz kapcsolódó társadalmi költségek az egyes országok GDP-jének mintegy 1,3 %-ára becsülhetők⁽⁹⁾;

14. utal arra, hogy a túlzott alkoholfogyasztás több mint 60 krónikus megbetegedés esetében kockázati tényezőt jelent. A krónikus megbetegedések egyre gyakoribbak az EU-ban, és évente kb. 700 milliárd eurónyi egészségügyi költséget okoznak⁽¹⁰⁾;

Az alkohollal kapcsolatos kérdések uniós szintű kezelése a jövőben

15. új uniós alkoholstratégiát követel, és biztosítékot szeretne kapni arról, hogy az uniós szervek továbbra is erősítik az ezzel kapcsolatos tagállami kapacitásokat és gondoskodnak a hatékony koordinációról; támogatja ezért a Tanács és az Európai Parlament erős politikai vezetés iránti követeléseit e kérdésben⁽¹¹⁾;

16. utal arra, hogy az uniós szintű közös intézkedéseknek a nemzeti, regionális és helyi tevékenységek erősítésére szolgáló bevált eljárásokra vonatkozó utalásokat és ajánlásokat is magukban kell foglalniuk;

17. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak támogatnia, nem pedig akadályoznia kellene azokat a tagállamokat, amelyek ki akarják építeni az alkoholfogyasztás megelőzése terén végzett tevékenységeiket;

18. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a helyi és regionális szint lehetőséget kapjon arra, hogy kompetenciáikkal és tapasztalataikkal hozzájáruljanak ehhez, mivel ők ismerik a legjobban, milyen előfeltételek szükségesek ahhoz, hogy elkerülhető legyen a túlzott alkoholfogyasztás, valamint korlátozni lehessen az alkoholfogyasztásnak a társadalomra gyakorolt negatív hatásait. A helyi szint különösen fontos, hiszen az van a legközelebb az emberekhez és a közösségekhez;

⁽⁴⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

⁽⁵⁾ http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0017/190430/Status-Report-on-Alcohol-and-Health-in-35-European-Countries.pdf

⁽⁶⁾ Centre for Addiction and Mental Health (2012). *Alcohol consumption, alcohol dependence and attributable burden of disease in Europe* [Alkoholfogyasztás, alkoholfüggőség és az ennek tulajdonítható betegségek Európában].

⁽⁷⁾ Ugyanott.

⁽⁸⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf

Anderson P & Baumberg B: *Alcohol in Europe: A public health perspective* [Alkohol Európában: közegészségügyi nézőpontból], Institute of Alcohol Studies, London, 2006.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/health/major_chronic_diseases/docs/reflection_process_cd_en.pdf

⁽¹¹⁾ [eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52015XG1216\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52015XG1216(01))

19. úgy véli, hogy a krónikus betegségek elleni küzdelem keretében az Európai Bizottságnak az alkoholprevenció érdekében hozott intézkedései üdvözlendőek, de nem elegendők, mivel nem foglalkoznak eleget a megelőzés szempontjaival és a harmadik feleknek történő károkozással⁽¹²⁾;

20. a közös uniós intézkedések közé fel kellene venni ajánlásokat is, hogy el lehessen kerülni, hogy a túlzott alkoholfogyasztást és az azzal járó veszélyeket turisztikai célpontok népszerűsítésére használják;

21. fontosnak tartja, hogy az alkohollal kapcsolatos kérdésekkel való stratégiai munka a nemzetközi szinten folyó munkákra támaszkodjon és ezekkel koordinálva legyen; hangsúlyozza ennek kapcsán, hogy a további munka során erősebb szinergiákra kell törekedni a WHO cselekvési tervével⁽¹³⁾ és az ENSZ fenntarthatósági céljaival;

22. utal arra, hogy a nem állami szervezetek szaktudásukat és nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi szinten szerzett tapasztalataikat tekintve fontos szereplői lehetnek az együttműködésnek;

AZ ALKOHOLLAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK JÖVŐBELI UNIÓS SZINTŰ KEZELÉSÉNEK SÚLYPONTJAI

Az uniós szintű koordináció fórumainak szükségessége

23. utal arra, hogy az előző alkoholelles stratégia futamideje (2006–2012)⁽¹⁴⁾ óta eltelt négy évben bizonyos mértékben folytatódott a létrehozott koordinációs platformok, a CNAPA és az EAHF tevékenysége. Továbbra is szükség van ezekre és más fórumokra az alkohollal kapcsolatos kérdések kezeléséhez. Szakértelmüket és az általuk gyűjtött tapasztalatokat figyelembe kell venni és tovább kell fejleszteni;

24. felhívja a figyelmet arra, hogy mind a fiatalok alkoholfogyasztásáról és az alkalmoszerű mértéktelen alkoholfogyasztásról szóló cselekvési terv, mind az alkohollal kapcsolatos károk csökkentésére irányuló közös fellépés (RARHA – Reducing alcohol related harm) 2016-ban jár le. Úgy véli, hogy ezt mindenképpen meg kell hosszabbítani és/vagy új cselekvési tervet kell indítani a kiskorúakra és a fiatalokra vonatkozóan;

25. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU támogassa a kutatást és azt, hogy a megszerzett tudást gyorsabban átültessék a gyakorlatba és az új munkamódszerekbe. Meg kell vizsgálni, hogyan járulhatnak hozzá az intézkedések ugyanakkor az egészségügy terén fennálló egyenlőtlenségek csökkentéséhez is;

26. üdvözli a bevált eljárások tagállamokon belüli és tagállamok közötti megosztását. Ez központi jelentőségű, és ösztönzi a tanulást, az ismeretek gyarapítását és a közös kérdések meghatározását. Az intézkedéseknek és fellépéseknek tényleg és a költséghatékonysággal kapcsolatban szerzett gyakorlati tapasztalatokon kell alapulniuk;

27. hangsúlyozza, hogy fontos az alkoholpolitikai intézkedések kidolgozásának célirányos felügyelete. Tovább kell fejleszteni a meglévő adatbankokat, amelyeknek összehasonlítható, megbízható és szabványosított felügyeleti és elemzési mutatókon kell alapulniuk;

28. úgy véli, hogy létre kell hozni egy tudományos csoportot a tudományosan megalapozott adatgyűjtés támogatása érdekében;

Az alkoholos italok reklámozása és értékesítése

29. hangsúlyozza, hogy a reklám- és a marketingtevékenységek határokon átnyúló jellegűek, ezért igen fontos a tagállamok közötti együttműködés;

30. azoknak az intézkedéseknek, amelyek az alkoholtartalmú italok reklámozásának gyermekekre és fiatalkorúakra gyakorolt hatása ellen irányulnak, korlátozóaknak és kényszerítőeknek kell lenniük, azaz meg kell tiltaniuk, hogy kiskorúaknak alkoholt adjanak el vagy reklámozzanak;

⁽¹²⁾ A „járulékos károk” kifejezés azokra a károkra vonatkozik, amelyek a társadalom vagy az alkoholfogyasztó környezetében élő személyek számára keletkezhetnek. Az angolban ennek felel meg az „alcohol's harm to others” kifejezés.

⁽¹³⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽¹⁴⁾ A Régiók Bizottsága véleménye: A tagállamokat az alkohollal kapcsolatos károk csökkentésében támogató uniós stratégia (HL C 197., 2007.8.24.).

31. hangsúlyozza, hogy az alkoholos italok gyártóinak és forgalmazóinak szigorúan be kell tartaniuk a marketingre és a reklámozásra vonatkozó hatályos szabályokat;
32. kéri, hogy a gyermekek és fiatalok alkohorreklámok és marketing általi befolyásolásának csökkentésére irányuló munkákat terjesszék ki a közösségi médiában és az interneten történő értékesítésre, valamint a termékelhelyezésre és az alkoholmárkákval kapcsolatos további termékekre is. Finnországban 2015 óta tilos versenyeket és játékokat használni az alkohol népszerűsítésére, és betiltották az alkohol nyilvános helyeken és a közösségi médiában való reklámozását is ⁽¹⁵⁾;
33. utal arra, hogy a sport- és kulturális rendezvények szponzorálása növekvő piacot és költséghatékony marketingstratégiát jelent. A fiatalokat így a rendezvények helyszínén és tévéadások révén szólítják meg, illetve teszik ki az alkohorreklámoknak;
34. hangsúlyozza, hogy az alkoholos italok forgalmazása és reklámozása során tájékoztatást kell nyújtani a túlzott alkoholfogyasztás veszélyeiről;
35. tudatában van annak, hogy az EU-ban az alkohol értékesítése terén nagymértékű önkéntes ellenőrzés érvényesül. Ennek kapcsán megoszlanak a vélemények arról, hogy ez ténylegesen csökkenti-e az alkoholfogyasztást ⁽¹⁶⁾, és az is egyértelmű, hogy az ellenőrzés nem elegendő a terhes nőknek, a gyermekeknek és fiataloknak az alkohol káros hatásaitól való megvédéséhez ⁽¹⁷⁾;

A gyermekek és a fiatalok jogai

36. utal arra, hogy túl sok gyermek és fiatal nevelkedik olyan családban, amelyben alkoholfüggőség és túlzott alkoholfogyasztás fordul elő. Becslések szerint az EU-ban öt-kilenc millió gyermek él olyan családban, ahol káros mértékű az alkoholfogyasztás ⁽¹⁸⁾. Ezeket a gyerekeket az a veszély fenyegeti, hogy rosszabb lehetőségeik vannak az oktatás és az egészségügy terén;
37. fontosnak tartja, hogy feltérképezzék azokat a területeket, amelyeken a tagállamokban intézkedéseket kell hozni a fiatalok mértéktelen alkoholfogyasztásának csökkentésére, hogy biztonságos és egészséges környezetet lehessen garantálni számukra. Ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy olyan szabadidős és társasági programokat kell népszerűsíteni, amelyeknek nem része az alkoholfogyasztás;
38. leszögezi, hogy a terhesség és a szoptatás időszaka különösen veszélyeztetettnek számít az alkoholfogyasztás szempontjából, mivel ez az időszak felelős a magzati alkohol spektrumzavar fellépéséért; az alkohol a terhesség bármely szakaszában hatással van a magzat növekedésére és fejlődésére, és nem ismeretes olyan alkoholmennyiség, amelynek a fogyasztása még biztonságos lenne a terhesség alatt;
39. osztja azt a nézetet, amely szerint a gyermekek jogairól szóló egyezmény céljai közé tartozik a gyermekeknek és fiataloknak az alkohol okozta károktól való védelme is. A szerződő államok a 33. cikk alapján kötelesek a gyermekek jólétének érdekében cselekedni, és minden, gyermekeket is érintő döntés esetében figyelembe kell venni érdekeiket;
40. úgy véli, hogy a megelőzés és az egészségmegőrzés kultúrájának előmozdítása érdekében prioritásnak kell tekinteni a megelőző intézkedéseket a terhesség, a kisgyermekkor és a serdülőkor folyamán;
41. utal az iskola mint az egészségfejlesztés szempontjából fontos olyan helyszín jelentőségére, ahol erősíteni lehet a gyermekek védelmének tényezőit, és időben fel lehet ismerni a túlzott alkoholfogyasztást és a veszélyeztetett gyermekeket. Az alkohol veszélyeiről szóló iskolai oktatásnak tudományos bizonyítékokon kell alapulnia, mivel a pusztán informatív programok és tevékenységek nem eléggé hatékonyak, és az iskolai közösség valamennyi szereplőjét – a tanulókat, családjukat és a tanárokat – egységes módon kell, hogy elérjék;

⁽¹⁵⁾ <http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2013/20130070.pdf>

⁽¹⁶⁾ Babor, T. F.: *Alcohol: No Ordinary Commodity – a summary of the second edition. Addiction*. [Alkohol: nem hagyományos árucikk. A második kiadás összefoglalása: Függőség.], 2010.

⁽¹⁷⁾ CAMY. (2003). *Alcohol Advertising on Sports Television 2001 to 2003* [Alkohorreklámok a sporttelevíziókban 2001–2003], Center on Alcohol Marketing and Youth, valamint Madden, P. A. & Grube, J. W.: *The frequency and nature of alcohol and tobacco advertising in televised sports, 1990 through 1992* [Az alkohol- és dohányreklámok gyakorisága és jellege a televíziós sportközvetítésekben 1990 és 1992 között], *Am J Public Health*, 1994.

⁽¹⁸⁾ http://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf, 6. o.

42. fontosnak tartja a felnőttek túlzott alkoholfogyasztásának csökkentését, többek közt felvilágosító munka révén, mivel a felnőttek példamutatása jelentős a fiatalok és a fiatal felnőttek körében végzett hatékony prevenció munkájához. A felnőtteknek, illetve a gyermekeknek szánt tájékoztató anyagokat kutatások alapulvételével dolgozó, független szervezeteknek kellene kifejleszteniük. Ennek jegyében együtt kellene működni a vendéglátó- és a szállodaiiparral, hogy legyen képzés arról is, hogy miként kell felelősségteljes módon alkoholos italokat felszolgálni úgy, hogy a felnőttek körében minimálisra lehessen csökkenteni a mértéktelen alkoholfogyasztást;

43. kiemelten fontosnak tartja, hogy legyenek családokra irányuló prevenció programok is, hiszen a család a gyermeknevelés és az oktatás, valamint a stratégiák, értékek, kompetenciák és készségek átadásának alapvető helyszíne;

Fogyasztói információk – Az összetevők felsorolása a tápérték és a kalóriatartalom megadásával

44. arra kéri az uniós intézményeket, hogy javítsák az alkoholtartalmú italok címkézését az EU-ban, és készítsenek jelentést az alkoholtartalmú italok csomagolásának felvételéről az összetevők, a tápérték és a kalóriatartalom megadásáról szóló jelenlegi jogszabályokba. Hangsúlyozza, hogy a fogyasztóknak joguk van ahhoz, hogy megismerhessék a termékek tartalmát, hogy helyes döntéseket tudjanak hozni a vásárlást illetően;

45. a terhes nőkre, gyermekekre, fiatalokra és gépjárművezetőkre vonatkozó külön figyelmeztetés mellett foglal állást, amely fontos kiegészítés, és eszközt jelenthet az alkohol veszélyeire való figyelemfelhívásra és a veszélyek csökkentésére. A figyelmeztető jelzéseket a különböző célcsoportokhoz kell igazítani. Üdvözli azokat az intézkedéseket, amelyeket egyes gyártók és forgalmazók már meghoztak ezen a téren;

46. ajánlja, hogy oktatás és tájékoztató kampányok révén hívják fel a figyelmet a nagyívás veszélyeire, és adjanak információt arról, hol érhető el tanácsadás, segítség és gyógykezelések;

47. hangsúlyozza, hogy a médiának fontos szerepe van abban, hogy pontos tájékoztatást nyújtson az alkoholfogyasztással kapcsolatos veszélyekről úgy, hogy ne kicsinyítse a problémákat, de ne keltsen felesleges pánikot se;

Az alkoholhoz való hozzáfutás és olcsó alkohol értékesítése

48. utal arra, hogy a társadalmi-gazdasági szempontból rossz helyzetben lévő csoportok és a fiatalok az egészségügyi problémák nagyobb veszélyének vannak kitéve, és figyelmeztet arra, hogy meg kell akadályozni az egészség terén fennálló egyenlőtlenségek növekedését. Nagy problémát jelent, ha az alkohol olcsón és könnyen megszerezhető, mivel ez magas alkoholfogyasztáshoz vezethet, ami pedig májkárosodást és korai elhalálózást eredményezhet⁽¹⁹⁾. A tagállamok fontolóra vehetnek közös intézkedéseket, köztük kutatási programokat a rendkívül olcsó alkohol árusításának, többek között az interneten történő értékesítésnek a betiltása érdekében;

49. megállapítja, hogy az alkohol hozzáférhetősége, valamint a túlzott alkoholfogyasztás és az alkohol okozta károk mértéke között összefüggés van. A kutatási eredmények azt mutatják, hogy az alkohol könnyebb hozzáférhetősége nagyobb fogyasztáshoz és ezzel egészségügyi problémák és károsodások gyakoribb fellépéséhez vezet⁽²⁰⁾;

50. úgy véli, hogy a tagállamok tovább szigoríthatják az alkohol értékesítésére és vásárlására vonatkozó rendelkezéseket és ellenőrzéseket, a legtöbb tagállamban érvényes 18 éves korhatártól függetlenül. További lehetőséget jelent az értékesítési helyek számának korlátozása, a közterületen történő alkoholárusítás és -fogyasztás bizonyos időszakokban való betiltása, a nyitva tartásnak és az alkoholárusítási engedélyeknek a korlátozása, valamint a felelősségteljes árusítás. Ehhez a szakértők, a forgalmazók és a vendéglátóipar szereplőinek képzésre van szükség. A korlátozásokat azok betartásának ellenőrzésével kell kiegészíteni;

Megelőzés a munkahelyeken

51. megállapítja, hogy a veszélyes mértékű, kóros és függőséget okozó alkoholfogyasztás több betegszabadsághoz és rosszabb munkateljesítményhez vezethet, valamint más személyekre is negatív hatással jár. Az alkohol befolyása alatt álló személyek biztonsági kockázatot jelentenek, és a munkahelyi balesetek 20–25 %-át ők okozzák. A munkahely fontos helyszíne a káros alkoholfogyasztás megelőzésének⁽²¹⁾;

⁽¹⁹⁾ http://www.easl.eu/medias/EASLimg/News/3f9dd90221ef292_file.pdf

⁽²⁰⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/health/alcohol/docs/science_02_en.pdf

52. véleménye szerint fontolóra kellene venni, hogy a szabálysértőknek lehetőségük legyen arra, hogy bírságok vagy más büntető intézkedések helyett oktató és rehabilitációs programokban vehessenek részt – különösen, ha a feltételezett szabálysértők kiskorúak;

53. hangsúlyozza, hogy az alkoholfogyasztás problémájával a munkahelyen is foglalkozni kellene, ez ún. korai beavatkozást jelentene. A munkahelyen lennie kellene arra vonatkozó iránymutatásoknak, hogy ilyen helyzetben mi a teendő. Ez helyes megelőző jellegű munkahelyi egészségügyi ellátásnak minősülne;

54. úgy véli, hogy a közszférának vezető szerepet kell játszania az alkoholprevenció terén a biztonságos, veszélytelen munkakörnyezet érdekében, mégpedig nem utolsósorban azért, mert számos alkalmazottja fontos szociális szolgáltatásokat biztosít a polgárok számára;

Megelőzés az egészségügyben

55. utal arra, hogy a segítséghez, gyógykezeléshez és kezeléshez mielőbb hozzájutást kell biztosítani, és hogy gondoskodni kell arról, hogy azok a gyerekek, akiknek szülei alkoholfüggőség vagy túlzott alkoholfogyasztás miatt részesülnek kezelésben, tanácsot és támogatást kapjanak. Egészséges életmód révén meg lehet előzni bizonyos betegségeket, amennyiben az érintettek segítséget kapnak a káros alkoholfogyasztásról való leszokáshoz;

56. úgy véli, hogy elő kell segíteni, hogy a munkahelyeken megállapodások jöjjenek létre szakszervezetek és munkaadói szervezetek között, hogy a munkaadókat bevonják a prevenció intézkedések kidolgozásába;

57. megállapítja, hogy gyakran munkaképes korú emberek is szenvednek az alkohol okozta májbetegségekben. Ezenkívül orvosi összefüggés van a túlzott alkoholfogyasztás és számos más súlyos megbetegedés között (rák, a szív- és érrendszeri megbetegedések, mentális betegségek) ⁽²²⁾;

Közúti biztonság

58. utal továbbá arra, hogy a véralkoholszintre vonatkozó határértékek, a tájékoztatás, az oktatás és a felügyelet hozzájárul a közúti biztonsághoz. Az ittas vezetés okozza az EU-ban a halálos autóbalesetek 25 %-át ⁽²³⁾;

59. üdvözli az Európai Bizottság 2014-ben előterjesztett tanulmányát az indításgátló alkoholszondákról, valamint az ittas vezetés okozta közlekedési balesetek ezeknek tulajdonítható csökkenését ⁽²⁴⁾;

60. úgy véli, hogy még többet kellene tenni annak érdekében, hogy az EU-ban javuljon a közlekedésbiztonság: többek között meg kellene vizsgálni az ittas vezetés által okozott közlekedési baleseteket, és a tagállamoknak tapasztalatokat kellene cserélniük az e téren alkalmazott hatékony intézkedésekről. Fontos, hogy a kezdő járművezetők tudjanak arról, milyen következményekkel járhat az ittas vezetés.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 9-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

⁽²²⁾ http://www.eurocare.org/library/updates/eurocare_eu_alcohol_strategy2

⁽²³⁾ http://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/behaviour/fitness_to_drive_hu

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/transport/road_safety/sites/roadsafety/files/pdf/behavior/study_alcohol_interlock.pdf

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

121. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. FEBRUÁR 8–9.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A közös európai menekültügyi rendszer reformja – II. reformcsomag és uniós áttelepítési keret

(2017/C 207/13)

Előadó: Vincenzo Bianco (PES/IT), Catania polgármestere

Referenciaszövegek: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás)

COM(2016) 465 final

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról, továbbá a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv módosításáról

COM(2016) 466 final

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályon kívül helyezéséről

COM(2016) 467 final

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az uniós áttelepítési keret létrehozásáról, valamint az 516/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

COM(2016) 468 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

COM(2016) 466 final (Védelmi jogállás elismerésének minősítési kritériumai)

1. módosítás

8. cikk (3) bekezdés – Belföldi védelem

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Annak vizsgálata során, hogy a kérelmező esetében fennáll-e az üldöztetéstől való megalapozott félelem ténye, illetve a súlyos sérelem tényleges veszélye, illetve hogy a kérelmező – az (1) bekezdéssel összhangban – a származási ország valamely részében hozzáférhet-e az üldöztetés vagy súlyos sérelem elleni védelemhez, az eljáró hatóság a kérelemről szóló határozat meghozatalakor figyelembe veszi az érintett országrészben fennálló általános helyzetet, valamint a kérelmező személyes körülményeit, összhangban a 4. cikkel. Ebből a célból az eljáró hatóságok gondoskodnak arról, hogy az összes releváns forrásból pontos és friss információt szerezzenek be, ideértve a származási országra vonatkozó uniós szintű információkat és az ilyen információk közös értékelését, az (EU) XXX/XX rendelet [az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségére vonatkozó rendelet] 8. és 10. cikkében meghatározottak szerint, valamint az ENSZ menekültügyi főbiztosa által kiadott tájékoztatást és iránymutatást.</p>	<p>Annak vizsgálata során, hogy a kérelmező esetében fennáll-e az üldöztetéstől való megalapozott félelem ténye, illetve a súlyos sérelem tényleges veszélye, illetve hogy a kérelmező – az (1) bekezdéssel összhangban – a származási ország valamely részében hozzáférhet-e az üldöztetés vagy súlyos sérelem elleni védelemhez, az eljáró hatóság a kérelemről szóló határozat meghozatalakor figyelembe veszi az érintett országrészben fennálló általános helyzetet, valamint a kérelmező személyes körülményeit, összhangban a 4. cikkel. Ebből a célból az eljáró hatóságok gondoskodnak arról, hogy az összes releváns forrásból pontos és friss információt szerezzenek be, ideértve a származási országra vonatkozó uniós szintű információkat és az ilyen információk közös értékelését, az (EU) XXX/XX rendelet [az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségére vonatkozó rendelet] 8. és 10. cikkében meghatározottak szerint, valamint az ENSZ menekültügyi főbiztosa által kiadott tájékoztatást és iránymutatást. Független forrásokból és szakértőktől származó tájékoztatások és iránymutatások is értékelhetők.</p>

Indokolás

Vélekedésünk szerint a független forrásból származó tájékoztatások és értékelések biztosíthatnak olyan elemeket, amelyek nem minden esetben állnak rendelkezésre hivatalos forrásból.

2. módosítás

15. cikk – A menekültjogállás felülvizsgálata

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A 14 cikk (1) bekezdése alkalmazása érdekében az eljáró hatóság különösen az alábbiak alapján vizsgálja felül a menekültjogállást:</p> <p>a) az (EU) XXX/XX rendelet [az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségére vonatkozó rendelet] 8. és 10. cikkében említett, a származási országra vonatkozó uniós szintű információk és az ilyen információk közös értékelése azt jelzik, hogy jelentős változás következett be a kérelmező védelmi szükségletei szempontjából releváns származási országban;</p> <p>b) amikor a menekültnek kiadott tartózkodási engedélyt a hatóság első alkalommal felülvizsgálja.</p>	<p>A 14 cikk (1) bekezdése alkalmazása érdekében az eljáró hatóság különösen az alábbiak alapján vizsgálja felül a menekültjogállást:</p> <p>a) az (EU) XXX/XX rendelet [az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségére vonatkozó rendelet] 8. és 10. cikkében említett, a származási országra vonatkozó uniós szintű információk és az ilyen információk közös értékelése azt jelzik, hogy jelentős változás következett be a kérelmező védelmi szükségletei szempontjából releváns származási országban;</p> <p>b) amikor a menekültnek kiadott tartózkodási engedélyt a hatóság első alkalommal felülvizsgálja, egyszerűsített eljárással: amennyiben az egyszerűsített eljárás során a megújítás visszautasítása tekintetében olyan vagy hasonló elemek merülnek fel, mint amit az a) bekezdés említ, az eljárást azonnal át kell alakítani a rendes eljárásra, tájékoztatva erről az érintett személyt; minden esetben érintetlen marad az igazságügyi hatóság előtt a megújítás elmaradása elleni fellebbezés lehetősége.</p>

Indokolás

Vélekedésünk szerint, különösen a fellebbezési eljárásban (csakúgy első- mint másodfokon és/vagy magasabb szinteken), a jogi segítségnyújtás megtagadásának szükségszerűen szigorú, és a lehető legkevésbé esetleges vagy korlátozott mérlegelési jogkörrel rendelkező kritérium alapján kell történnie.

5. módosítás**33. cikk (2) bekezdés – A kérelmek vizsgálata**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(2) Az eljáró hatóság a nemzetközi védelem iránti kérelmekről szóló határozatokat a kérelem elfogadhatóságának és érdemének megfelelő vizsgálatát követően hozza meg. Az eljáró hatóság a kérelmeket tárgyszerűen, részrehajlás nélkül és egyedi elbírálás alapján vizsgálja meg. A kérelem megvizsgálása szempontjából az eljáró hatóság a következőket veszi figyelembe:</p> <p>a) a kérelmező releváns nyilatkozatai és az általa bemutatott dokumentumok, ideértve az arra vonatkozó információkat is, hogy a kérelmező üldöztetésnek, vagy súlyos sérelemnek ki volt-e téve, illetve, hogy ezek veszélye fennáll-e;</p> <p>b) a kérelmező származási országának a kérelemről szóló határozat meghozatalakor fennálló helyzetével kapcsolatos releváns, pontos és naprakész információk, ideértve a származási ország törvényeit és jogszabályait, illetve alkalmazásuk módját, valamint az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségétől, az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosától, valamint releváns nemzetközi emberi jogi szervezetektől vagy más forrásokból származó információk;</p> <p>c) Az (EU) XXX/XXX rendeletben (az EU Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendelet) említett származási országra vonatkozó információ általános elemzése;</p> <p>d) a kérelmező egyéni helyzete és személyes körülményei, ideértve az olyan tényezőket is, mint a háttér, nem, életkor, szexuális irányultság, nemi azonosság, annak megállapítása érdekében, hogy a személyes körülményeit figyelembe véve a vele szemben elkövetett cselekmények vagy azon cselekmények, amelyeket vele szemben elkövethetnek, üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;</p> <p>e) azon kérdés megválaszolása, hogy a kérelmező a származási ország elhagyása után végzett-e olyan tevékenységet, amelynek kizárólagos vagy legfőbb célja a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásához szükséges feltételek megteremtése volt, annak megállapítása érdekében, hogy e tevékenysége miatt az említett országba való visszatérése esetén a kérelmező vonatkozásában üldöztetés vagy súlyos sérelem veszélye fennállna-e;</p>	<p>(2) Az eljáró hatóság a nemzetközi védelem iránti kérelmekről szóló határozatokat a kérelem elfogadhatóságának és érdemének megfelelő vizsgálatát követően hozza meg. Az eljáró hatóság a kérelmeket tárgyszerűen, részrehajlás nélkül és egyedi elbírálás alapján vizsgálja meg. A kérelem megvizsgálása szempontjából az eljáró hatóság a következőket veszi figyelembe:</p> <p>a) a kérelmező releváns nyilatkozatai és az általa bemutatott dokumentumok, ideértve az arra vonatkozó információkat is, hogy a kérelmező üldöztetésnek, vagy súlyos sérelemnek ki volt-e téve, illetve, hogy ezek veszélye fennáll-e;</p> <p>b) a kérelmező származási országának a kérelemről szóló határozat meghozatalakor fennálló helyzetével kapcsolatos releváns, pontos és naprakész információk, ideértve a származási ország törvényeit és jogszabályait, illetve alkalmazásuk módját, valamint az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségétől, az Egyesült Nemzetek menekültügyi főbiztosától, valamint releváns nemzetközi emberi jogi szervezetektől vagy más forrásokból származó információk;</p> <p>c) Az (EU) XXX/XXX rendeletben (az EU Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendelet) említett származási országra vonatkozó információ általános elemzése;</p> <p>d) a kérelmező egyéni helyzete és személyes körülményei, ideértve az olyan tényezőket is, mint a háttér, nem, életkor, szexuális irányultság, nemi azonosság, annak megállapítása érdekében, hogy a személyes körülményeit figyelembe véve a vele szemben elkövetett cselekmények vagy azon cselekmények, amelyeket vele szemben elkövethetnek, üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;</p> <p>e) azon kérdés megválaszolása, hogy a kérelmező a származási ország elhagyása után végzett-e olyan tevékenységet, amelynek kizárólagos vagy legfőbb célja a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásához szükséges feltételek megteremtése volt, annak megállapítása érdekében, hogy e tevékenysége miatt az említett országba való visszatérése esetén a kérelmező vonatkozásában üldöztetés vagy súlyos sérelem veszélye fennállna-e;</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
f) azon kérdés megválaszolása, hogy észszerűen elvárható-e a kérelmezőtől, hogy egy olyan másik állam védelmét vegye igénybe, amelynek állampolgárságát megszerezheti.	f) azon kérdés megválaszolása, hogy észszerűen elvárható-e a kérelmezőtől, hogy egy olyan másik állam védelmét vegye igénybe, amelynek állampolgárságát megszerezheti; g) <i>a kérelmező olyan hivatalos dokumentumokkal alátámasztott nyilatkozatait és dokumentumait, amelyek a preferenciáinak, családi kötelekeinek, származási országának közösségéhez kapcsolódó összeköttetéseinek, nyelvi vagy szakmai képzéseinek kiemelését célozzák, és megkönnyíthetik egy vagy több célként megjelölt tagállamba való beilleszkedését.</i>

Indokolás

A módosítás megfelel a CIVEX szakbizottság által már támogatott, a dublini rendelet módosítására irányuló javaslatról szóló vélemény tartalmának (...), amely szerint a kérelmező kötelekeit és preferenciáit a felelős tagállam meghatározásának céljából is figyelembe kell venni.

6. módosítás

34. cikk – A vizsgálati eljárás időtartama

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(1) Valamely kérelem elfogadhatóságának a 36. cikk (1) bekezdése szerinti vizsgálat időtartama nem lehet hosszabb, mint egy hónap a kérelem benyújtásától számítva.</p> <p><i>Az ilyen vizsgálat határideje tíz munkanap, amennyiben az (EU) XXX/XXX rendelet (a Dublini Rendelet) 3. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összhangban az első kérelem helye szerinti tagállam a 36. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett első menedékjogot nyújtó ország elvét vagy a biztonságos harmadik ország elvét alkalmazza.</i></p> <p>(2) Az eljáró hatóság biztosítja, hogy – a megfelelő és teljes körű vizsgálat követelményeinek sérelme nélkül – az érdemi vizsgálati eljárások a lehető legrövidebb időn belül, és a kérelem benyújtásától számítva legkésőbb hat hónap múlva lezárulnak.</p> <p>(3) Az eljáró hatóság a hat hónapos határidőt legfeljebb három hónappal meghosszabbíthatja, amennyiben:</p> <p>a) aránytalanul nagyszámú harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy egyidejűleg folyamodik nemzetközi védelemért, ami a gyakorlatban megnehezíti az eljárás hat hónapos határidőn belüli lefolytatását;</p> <p>b) összetett ténybeli vagy jogi kérdéseket érintő ügyről van szó.</p>	<p>1. Valamely kérelem elfogadhatóságának a 36. cikk (1) bekezdése szerinti vizsgálat időtartama nem lehet hosszabb, mint egy hónap a kérelem benyújtásától számítva.</p> <p>(2) Az eljáró hatóság biztosítja, hogy – a megfelelő és teljes körű vizsgálat követelményeinek sérelme nélkül – az érdemi vizsgálati eljárások a lehető legrövidebb időn belül, és a kérelem benyújtásától számítva legkésőbb hat hónap múlva lezárulnak.</p> <p>(3) Az eljáró hatóság a hat hónapos határidőt legfeljebb további hat hónappal meghosszabbíthatja, amennyiben:</p> <p>a) aránytalanul nagyszámú harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy egyidejűleg folyamodik nemzetközi védelemért, ami a gyakorlatban megnehezíti az eljárás hat hónapos határidőn belüli lefolytatását;</p> <p>b) összetett ténybeli vagy jogi kérdéseket érintő ügyről van szó.</p>

Indokolás

A határidők változtathatósága hátrányosan befolyásolhatja a védelemhez való jog gyakorlását, egyre nagyobb terhet róva a védőre a saját támogatottjának helyzetéről való naprakész tájékozódás terén.

Figyelembe véve a lehetséges krízishelyzeteket és a túlzott áramlást, azonban továbbra is számolva az EASO vagy a tagállamok különleges támogatásával, javasoljuk a (teljes) folyamat maximális időtartamának kilenc hónapról egy évre való növelését.

7. módosítás

36. cikk (2) bekezdés – A kérelem elfogadhatóságáról és a **hatáskörökről** szóló döntés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A kérelem érdemi vizsgálatára nem kerül sor, amennyiben a kérelmet nem az (EU) XXX/XXX rendelettel (a Dublini Rendelet) összhangban vizsgálják, ideértve azt is, ha a kérelmező részére más tagállam már nemzetközi védelmet biztosított, vagy ha a kérelem az (1) bekezdés szerinti elfogadhatatlanság okán elutasításra került.</p>	<p>A kérelem érdemi vizsgálatára nem kerül sor, amennyiben a kérelmet nem az (EU) XXX/XXX rendelettel (a Dublini Rendelet) összhangban vizsgálják, ideértve azt is, ha a kérelmező részére más tagállam már nemzetközi védelmet biztosított, vagy ha a kérelem az (1) bekezdés szerinti elfogadhatatlanság okán elutasításra került, vagy amennyiben az (EU) XXX/XXX rendelet (a Dublini Rendelet) 7. cikkének alapján a kérelmező kifejezte egy vagy több célként meghatározott tagállamra vonatkozó preferenciáját, amelyek az EASO által háromhavonta továbbított adatok alapján nem érték még el a hivatkozott rendelet 7. és 35. cikke által meghatározott küszöbértéket.</p>

Indokolás

A módosítás ebben az esetben is megfelel a CIVEX szakbizottság által már támogatott, a dublini rendelet módosítására irányuló javaslatról szóló véleménynek; kiemelve a feltételezést, miszerint az érdemi vizsgálat a kijelölt tagállam joghatóságába tartozik a preferencia/kötelék kritériuma és nem az első érkezési ország alapján, amelyik egyszerűen csak az érintett személy illetékes országba történő szállításáról kell, hogy gondoskodjon.

8. módosítás

39. cikk – A kérelem hallgatólagos visszavonása

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(1) Az eljáró hatóság a kérelmet elállás okán elutasítja, ha:</p> <p>[...],</p> <p>(2) Az (1) bekezdésben említett körülmények esetén az eljáró hatóság felfüggeszti a kérelem vizsgálatát és írásbeli értesítést küld a kérelmezőnek a tartózkodási helyére vagy a 7. cikk (4) bekezdésében említett címre, tájékoztatva őt arról, hogy kérelmének vizsgálata felfüggesztésre került, és elállás okán véglegesen el lesz utasítva, ha a kérelmező nem tesz jelentést az eljáró hatóságnak az írásbeli értesítés megküldésétől számított egy hónapon belül.</p> <p>(3) Amennyiben a kérelmező az egyhónapos határidőn belül jelentést tesz az eljáró hatóságnak és bizonyítja, hogy mulasztását rajta kívül álló okok okozták, az eljáró hatóság újratekinti a kérelem vizsgálatát.</p>	<p>(1) Az eljáró hatóság a kérelmet elállás okán elutasítja, ha:</p> <p>[...],</p> <p>(2) Az (1) bekezdésben említett körülmények esetén az eljáró hatóság felfüggeszti a kérelem vizsgálatát és írásbeli értesítést küld a kérelmezőnek a tartózkodási helyére vagy a 7. cikk (4) bekezdésében említett címre, tájékoztatva őt arról, hogy kérelmének vizsgálata felfüggesztésre került, és elállás okán véglegesen el lesz utasítva, ha a kérelmező nem tesz jelentést az eljáró hatóságnak az írásbeli értesítés megküldésétől számított két hónapon belül.</p> <p>(3) Amennyiben a kérelmező a két hónapos határidőn belül jelentést tesz az eljáró hatóságnak és bizonyítja, hogy mulasztását rajta kívül álló okok okozták, az eljáró hatóság újratekinti a kérelem vizsgálatát.</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(4) Amennyiben a kérelmező az egyhónapos határidőn belül nem tesz jelentést az eljáró hatóságnak és nem bizonyítja, hogy mulasztását rajta kívül álló okok okozták, az eljáró hatóság úgy tekinti, hogy a kérelmet hallgatólágon visszavonták.	(4) Amennyiben a kérelmező a két hónapos határidőn belül nem tesz jelentést az eljáró hatóságnak és nem bizonyítja, hogy mulasztását rajta kívül álló okok okozták, az eljáró hatóság úgy tekinti, hogy a kérelmet hallgatólágon visszavonták.

Indokolás

Vélekedésünk szerint a kommunikációs nehézségek miatt, amelyekkel az érintett személy találkozhat, nagyobb megbízhatóságot biztosító határidőt kell bevezetni.

9. módosítás

43. cikk – A tagállamban maradás joga alóli kivételek ismételt kérelmek esetén

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A „visszaküldés tilalmának” elvét (<i>non-refoulement</i>) nem érintve, a tagállamok meghatározhatnak a területükön maradáshoz való jog alóli kivételeket és eltérhetnek az 54. cikk (1) bekezdésétől, ha:	A „visszaküldés tilalmának” elvét (<i>non-refoulement</i>) nem érintve, a tagállamok meghatározhatnak a területükön maradáshoz való jog alóli kivételeket és eltérhetnek az 54. cikk (1) bekezdésétől, ha:
a) az ismételt kérelmet az eljáró hatóság elfogadhatatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán utasította el;	a) az ismételt kérelmet az eljáró hatóság elfogadhatatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán utasította el;
b) második vagy további ismételt kérelmet terjesztenek be valamely tagállamban a korábbi ismételt kérelmet elfogadhatatlanság, megalapozatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasító jogerős határozatot követően.	b) második vagy további ismételt kérelmet terjesztenek be valamely tagállamban a korábbi ismételt kérelmet elfogadhatatlanság, megalapozatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasító jogerős határozatot követően;
	a b) albekezdésben szereplő rendelkezést nem kell alkalmazni, amennyiben az előző kérelmet ennek a határozatnak a hatályba lépése előtt nyújtották be, és adott esetben az érintett személy nem részesült jogi segítségnyújtásban.

Indokolás

Figyelembe véve, hogy a tájékoztatási, képviseleti és jogi segítségnyújtásra irányuló kötelezettségeket minden szinten csak az Európai Bizottság jelenlegi javaslatcsomagjával vezetik be, úgy vélekedünk, hogy a tagállamok nem tartózkodhatnak a területükön való tartózkodási jog megadásától abban az esetben, ha a kérelmező nem részesült jogi segítségnyújtásban az első kérelme alatt.

10. módosítás

45. cikk (3) bekezdés – A biztonságos harmadik ország elve

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az eljáró hatóság a kérelem egyedi vizsgálatát követően egy adott kérelmező esetében csak akkor tekint biztonságos harmadik országnak egy harmadik országot, ha meggyőződött arról, hogy a harmadik ország az adott kérelmező esetében biztonságosnak tekinthető az (1) bekezdésben meghatározott kritériumok alapján, valamint megállapította, hogy:	Az eljáró hatóság a kérelem egyedi vizsgálatát követően egy adott kérelmező esetében csak akkor tekint biztonságos harmadik országnak egy harmadik országot, ha meggyőződött arról, hogy a harmadik ország az adott kérelmező esetében biztonságosnak tekinthető az (1) bekezdésben meghatározott kritériumok alapján, valamint megállapította, hogy:
a) a kérelmező és az érintett harmadik ország közötti kapcsolat áll fenn, amelynek alapján észszerűnek tűnik, hogy a kérelmező ebbe az országba menjen, ideértve azt az okot is, hogy a kérelmező ezen, a származási országához földrajzilag közeli harmadik országon keresztül érkezett;	a) a kérelmező és az érintett harmadik ország közötti kapcsolat áll fenn, amelynek alapján észszerűnek tűnik, hogy a kérelmező ebbe az országba menjen, ideértve azt az okot is, hogy hosszabb ideig ott tartózkodott, vagy kapcsolatai fűződnek ottani családtagjaihoz vagy honfitársaihoz;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
b) a kérelmező nem adott elő semmilyen komoly indokot arra vonatkozóan, hogy az ő egyedi körülményei szempontjából az ország nem minősül biztonságos harmadik országnak.	b) a kérelmező nem adott elő semmilyen komoly indokot arra vonatkozóan, hogy az ő egyedi körülményei szempontjából az ország nem minősül biztonságos harmadik országnak.

Indokolás

Az Európai Unió felé vezető út során egy harmadik ország átszelése (vagy az indulás előkészítéséhez szükséges ideig ott tartózkodás) nem ítéltető meg elegendő kritériumnak a kérelmező kérdéses országba való küldéséhez.

11. módosítás

53. cikk (6) bekezdés – Hatékony jogorvoslathoz való jog

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A kérelmezők az (1) bekezdésben említett határozatok elleni fellebbezést a következő határidőn belül nyújtják be:	A kérelmezők az (1) bekezdésben említett határozatok elleni fellebbezést a következő határidőn belül nyújtják be:
a) ismételt kérelmet elfogadhatatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasító határozat esetén egy héten belül;	a) ismételt kérelmet elfogadhatatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasító határozat esetén tizenöt napon belül;
b) a kérelmet elfogadhatatlanság okán elutasító határozat esetén vagy a kérelmet kifejezett visszavonás vagy elállás okán elutasító határozat esetén, vagy a kérelmet gyorsított vizsgálati eljárást vagy határon folytatandó eljárást követően vagy a kérelmező fogva tartása alatt menekült jogállásmenekült jogállással vagy kiegészítő védelmi jogállással kapcsolatban megalapozatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasító határozat esetén két héten belül;	b) a kérelmet elfogadhatatlanság okán elutasító határozat esetén vagy a kérelmet kifejezett visszavonás vagy elállás okán elutasító határozat esetén, vagy a kérelmet gyorsított vizsgálati eljárást vagy határon folytatandó eljárást követően vagy a kérelmező fogva tartása alatt menekült jogállásmenekült jogállással vagy kiegészítő védelmi jogállással kapcsolatban megalapozatlanság vagy nyilvánvaló megalapozatlanság okán elutasító határozat esetén tizenöt napon belül;
c) menekült jogállásmenekült jogállással vagy kiegészítő védelmi jogállással kapcsolatban nem gyorsított eljárásban vizsgált, megalapozatlanság okán elutasított kérelmek esetén vagy nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozat esetén egy hónapon belül.	c) menekült jogállásmenekült jogállással vagy kiegészítő védelmi jogállással kapcsolatban nem gyorsított eljárásban vizsgált, megalapozatlanság okán elutasított kérelmek esetén vagy nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozat esetén egy hónapon belül.
A b) pont alkalmazásában tagállamok határon folytatandó eljárás alapján hozott határozatok hivatalból történő felülvizsgálatáról is rendelkezhetnek.	A b) pont alkalmazásában tagállamok határon folytatandó eljárás alapján hozott határozatok hivatalból történő felülvizsgálatáról is rendelkezhetnek.
Az e bekezdésben előírt határidők akkor kezdődnek, amikor az eljáró hatóság határozatát a kérelmezővel közölték, vagy amikor a jogi tanácsadót vagy egyéb tanácsadót kinevezték, amennyiben a kérelmező ingyenes jogi segítségnyújtást és képviselést kért.	Az e bekezdésben előírt határidők akkor kezdődnek, amikor az eljáró hatóság határozatát a kérelmezővel közölték, vagy amikor a jogi tanácsadót vagy egyéb tanácsadót kinevezték, amennyiben a kérelmező ingyenes jogi segítségnyújtást és képviselést kért.

Indokolás

Véleményünk szerint a bíróság ítélezési gyakorlata tekintetében is be kell vezetni egybehangzó és nem egymás között differenciált minimális időbeli korlátokat.

COM(2016) 465 final (befogadási feltételek)

12. módosítás

7. cikk (5) bekezdés Tartózkodási hely és mozgásszabadság

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamok megkövetelik a kérelmezőktől, hogy tájékoztassák az illetékes hatóságokat mindenkor tartózkodási helyükről vagy lakcímről vagy egy olyan telefonszámról, amelyen elérhetők, és minden telefonszám- vagy címváltozást a lehető leghamarabb jelentsenek be a hatóságoknak.	A tagállamok megkövetelik a kérelmezőktől, hogy tájékoztassák az illetékes hatóságokat mindenkor tartózkodási helyükről vagy lakcímről és egy olyan telefonszámról, amelyen elérhetők, és minden telefonszám- vagy címváltozást a lehető leghamarabb jelentsenek be a hatóságoknak.

Indokolás

A kérelmezőnek tartózkodási helyét és címét, nem pedig csupán telefonszámát kell megadnia ahhoz, hogy a vele kapcsolatban folyamatban lévő eljárást érintő határozatokról időben értesítést kaphasson.

13. módosítás

19. cikk – A befogadás anyagi feltételeinek helyettesítése, korlátozása vagy megvonása

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok azon kérelmezők tekintetében, akiknek az (EU) XXX/XXX rendelettel [a Dublini Rendelet] összhangban a területükön kell tartózkodniuk, a (2) bekezdésben leírt helyzetekben:	(1) A tagállamok azon kérelmezők tekintetében, akiknek az (EU) XXX/XXX rendelettel [a Dublini Rendelet] összhangban a területükön kell tartózkodniuk, a (2) bekezdésben leírt helyzetekben:
a) a pénzjuttatás vagy utalvány formájában nyújtott szállást, étkezést, ruházatot és egyéb létfontosságú nem élelmiszercikket természetbeni juttatások formájában nyújtott anyagi befogadási feltételekkel helyettesíthetik; vagy	a) a pénzjuttatás vagy utalvány formájában nyújtott szállást, étkezést, ruházatot és egyéb létfontosságú nem élelmiszercikket természetbeni juttatások formájában nyújtott anyagi befogadási feltételekkel helyettesíthetik; vagy
b) korlátozhatják vagy kivételes és kellően indokolt esetekben megvonhatják a napi juttatásokat.	b) korlátozhatják a napi juttatásokat.
(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni, amennyiben a kérelmező:	(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni, amennyiben a kérelmező:
a) a hatáskörrel rendelkező hatóság által meghatározott tartózkodási helyet annak értesítése vagy – ha engedélyköteles – annak engedélye nélkül elhagyja, vagy fennáll szökésének veszélye ; vagy	a) a hatáskörrel rendelkező hatóság által meghatározott tartózkodási helyet annak értesítése vagy – ha engedélyköteles – annak engedélye nélkül elhagyja, vagy egy, a nemzeti jog alapján ésszerűen meghatározott időre elérhetlenné válik; vagy
b) jelentési kötelezettségeinek, illetve a tájékoztatásra vagy a menedékjogi eljárással kapcsolatos személyes meghallgatásra szóló felszólításoknak a nemzeti jogban előírt ésszerű határidőn belül nem tesz eleget;	b) jelentési kötelezettségeinek, illetve a tájékoztatásra vagy a menedékjogi eljárással kapcsolatos személyes meghallgatásra szóló felszólításoknak a nemzeti jogban előírt ésszerű határidőn belül nem tesz eleget;
c) az (EU) XXX/XXX rendelet [az eljárásokról szóló rendelet] [4. cikke (2) bekezdésének i) pontjában] meghatározottak szerint ismételt kérelmet nyújtott be; vagy	c) az (EU) XXX/XXX rendelet [az eljárásokról szóló rendelet] [4. cikke (2) bekezdésének i) pontjában] meghatározottak szerint ismételt kérelmet nyújtott be; vagy
d) elhallgatta, hogy pénzforrásokkal rendelkezik, és ezért jogtalanul vette igénybe a befogadás anyagi feltételei keretében nyújtott kedvezményeket; vagy	d) elhallgatta, hogy pénzforrásokkal rendelkezik, és ezért jogtalanul vette igénybe a befogadás anyagi feltételei keretében nyújtott kedvezményeket; vagy
e) súlyosan megsértette a befogadó állomás szabályait vagy súlyosan erőszakosan viselkedett; vagy	e) súlyosan megsértette a befogadó állomás szabályait vagy súlyosan erőszakosan viselkedett; vagy

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>f) nem vesz részt a kötelező beilleszkedési intézkedésekben; vagy</p> <p>g) nem tett eleget az (EU) XXX/XXX rendelet [a Dublini Rendelet] [4. cikkének (1) bekezdésében] meghatározott kötelezettségnek, és megfelelő indoklás nélkül egy másik tagállamba utazott, és ott nyújtott be kérelmet; vagy</p> <p>h) visszaküldték, miután egy másik tagállamba szökött.</p> <p>Az a) és b) pontokban felsorolt esetek tekintetében, amennyiben a kérelmezőt megtalálják, vagy önként jelentkezik a hatáskörrel rendelkező hatóságnál, az eltűnés okai alapján kellően indokolt határozatot kell hozni a befogadás helyettesített, korlátozott vagy megvont anyagi feltételei részének vagy összességének visszaállításáról.</p> <p>(3) A befogadás anyagi feltételeinek helyettesítésére, korlátozására vagy megvonására vonatkozó döntéseket tárgyilagosan és pártatlanul hozzák meg az egyedi eset érdemei alapján, és azokat indokolással látják el. A határozatoknak az érintett személy sajátos helyzetén kell alapulniuk, különös tekintettel a különleges befogadási igényekkel rendelkező kérelmezőkre, figyelembe véve az arányosság elvét. A tagállamok mindenkor biztosítják az orvosi ellátáshoz való hozzáférést a 18. cikkel összhangban, és valamennyi kérelmező számára méltó életszínvonalat biztosítanak.</p> <p>(4) A tagállamok biztosítják, hogy a határozatoknak a (3) bekezdéssel összhangban történő meghozatala előtt nem helyettesítik, nem vonják meg, illetve nem korlátozzák a befogadás anyagi feltételeit.</p>	<p>f) nem vesz részt a kötelező beilleszkedési intézkedésekben; vagy</p> <p>g) nem tett eleget az (EU) XXX/XXX rendelet [a Dublini Rendelet] [4. cikkének (1) bekezdésében] meghatározott kötelezettségnek, és megfelelő indoklás nélkül egy másik tagállamba utazott, és ott nyújtott be kérelmet; vagy</p> <p>h) visszaküldték, miután egy másik tagállamba szökött.</p> <p>Az a) és b) pontokban felsorolt esetek tekintetében, amennyiben a kérelmezőt megtalálják, vagy önként jelentkezik a hatáskörrel rendelkező hatóságnál, az eltűnés okai alapján kellően indokolt határozatot kell hozni a befogadás helyettesített, korlátozott vagy megvont anyagi feltételei részének vagy összességének visszaállításáról.</p> <p>(3) A befogadás anyagi feltételeinek helyettesítésére, korlátozására vagy megvonására vonatkozó döntéseket tárgyilagosan és pártatlanul hozzák meg az egyedi eset érdemei alapján, és azokat indokolással látják el. A határozatoknak az érintett személy sajátos helyzetén kell alapulniuk, különös tekintettel a különleges befogadási igényekkel rendelkező kérelmezőkre, figyelembe véve az arányosság elvét. A tagállamok mindenkor biztosítják az orvosi ellátáshoz való hozzáférést a 18. cikkel összhangban, és valamennyi kérelmező számára méltó életszínvonalat biztosítanak.</p> <p>(4) A tagállamok biztosítják, hogy a határozatoknak a (3) bekezdéssel összhangban történő meghozatala előtt nem helyettesítik, nem vonják meg, illetve nem korlátozzák a befogadás anyagi feltételeit.</p>

Indokolás

Vélekedésünk szerint a szökeést csak abban az esetben szabad kijelenteni, ha a távollét egy megfelelő időtartamig nyúlik, ezzel megakadályozva, hogy a szórványos vagy szükségből adódó távollétek szükségtelen büntetéseket vonjanak magukkal. A juttatás tekintetében, csak annak csökkentése lehetőségét javasoljuk, mivel annak teljes megvonása szociálisan bizonytalan helyzeteket szülhet.

14. módosítás

23. cikk – Kísérő nélküli kiskorúak

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Kísérő nélküli kiskorúak</p> <p>A tagállamok a lehető leghamarabb és legkésőbb öt munkanappal azután, hogy egy kísérő nélküli kiskorú nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be, intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy a kísérő nélküli kiskorút gyám képviselje és támogassa annak érdekében, hogy ezen irányelvvel összhangban élhessen jogaival, valamint eleget tehesen kötelezettségeinek.</p>	<p>Kísérő nélküli kiskorúak</p> <p>A tagállamok legkésőbb öt munkanappal azután, hogy egy kísérő nélküli kiskorú nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be, vagy a lehető legrövidebb időn belül intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy a kísérő nélküli kiskorút képviselő vagy támogató képviselje és támogassa annak érdekében, hogy ezen irányelvvel összhangban élhessen jogaival, valamint eleget tehesen kötelezettségeinek.</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p><i>A tagállamok gondoskodnak arról, hogy egy átmeneti szakaszban – a képviselő vagy támogató kirendeléséig – az adott tagállamban előírányzott, a gyermek érdekét a sürgős és a gyermek számára jóvátehetetlen károk okozására alkalmas esetekben védeni képes, törvényileg elrendelhető képviselőt bármely alkalmas formája a jelen irányelv céljainak is megfeleljen.</i></p>

Indokolás

Egy olyan időszakban, amikor az EU nagy számban fogad kísérő nélküli kiskorúakat, szükség lehet arra, hogy ne szabjunk meg kötelező határidőket egy támogató kinevezéséhez. A „gyám” koncepciója és maga az elnevezés is félrevezető lehet, és összeegyeztethetetlen több tagállam nemzeti jogával: helyette a „támogató” kifejezés használatát kérjük.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. hangsúlyozza a megértő és átfogó megközelítés fontosságát, amely előnyben részesíti a menekültügyi politika és a kérelmezők beilleszkedésének fenntarthatóságát, és amely az Uniót egységében, és a tagállamok közötti hatékony szolidaritás rendszereként vonja be;
2. kiemeli továbbá a regionális és helyi önkormányzatok rendkívül hangsúlyosan előtérbe helyezendő érdekét – hiszen ők a menedékkérők kezelése és befogadása során a tagállamok és az Európai Unió szükséges partnerei – a kérdés tisztességes és átlátható szabályozásához, a társadalmi együttéléshez szükséges feltételek és az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása mellett; hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi önkormányzatok, általánosságban a polgárok jogainak biztosítékai jobban betölthetik ezt a feladatot, ha közösségi jogi hivatkozások és megfelelő eszközök állnak rendelkezésükre a polgárok biztonságának és a menedékkérők alapvető jogainak biztosításához;
3. megerősíti – ahogy azt már az első csomagról szóló véleményben is hangsúlyozta – a tartós megoldások szükségességét, amelyek a kérdést strukturális módon közelítik meg, felhagyván azzal az illúzióval, hogy egyes vészhelyzetekkel kell megküzdeni; ezért tehát, továbbra is értékelve az Európai Bizottság azon irányú erőfeszítéseit, hogy a vészhelyzetekre és abból eredő politikai nyomásra irányulóan megoldásokat nyújtson, úgy ítéli meg, hogy sokkal mélyebben kell elgondolkodni és a probléma gyökeréig kell lenyúlni, figyelembe véve a nemzetközi kötelezettségeket, a migránsok jogait és a különböző kormányzati szintek szükségleteit, valamint az Unió minden földrajzi területének szükségleteit, anélkül, hogy formális vagy elvi okokból túlerhelnénk a határállamokat, illetve a leginkább kitett vagy a kérelmezők által legjobban keresett államokat;
4. pozitívan fogadja a jogi segítségnyújtás feltételeinek kérelmezőkkel egyeztetett közelítését és egységesítését, azért is, hogy elbátortalanítsa az Európai Unión belüli másodlagos migrációt; ugyanakkor úgy vélekedik, hogy egy kizárólag az anyagi feltételek kiegyenlítésén és a nem engedélyezett másodlagos migrációra irányuló szankciókon alapuló megközelítés nem elegendő;
5. vélekedése szerint az integráció támogatása és a másodlagos migráció okainak gyökeres felszámolása érdekében fontos és szükséges figyelembe venni a kérelmező tényleges kötelekeit, a munkaképességet és a kérelmező egy vagy több tagállamra irányuló preferenciáit, ahogy azt már az Európai Bizottság első javaslatcsomagjáról alkotott véleményben is hangsúlyozta, és ebből a célból most is hangsúlyozza a vonatkozó adatok érintett fél segítségével történő összegyűjtésének fontosságát, ezzel megkönnyítve a szociális és szakmai környezetbe való beilleszkedésüket;
6. noha pozitívan értékeli a nemzetközi védelemre irányuló kérelem felülvizsgálati eljárásának felgyorsítását, mindenesetre hangsúlyozza, hogy ez nem vezethet az alapvető jogok korlátozásához, és hogy a javaslatcsomagban előírányzott összefoglaló eljárásokat kizárólag a legnagyobb körültekintéssel és az alkalmazási feltételek alapos előzetes felülvizsgálatával szabad alkalmazni;
7. komoly kétségei vannak az Unió áttelepítési keretéhez – COM(2016) 468 final – alkalmazott jogi szabályozással kapcsolatban (hivatkozási keret elfogadása tanácsi jogi aktussal és megvalósítása az Európai Bizottság határozatával), ami kizárja az Európai Parlamentet és ritka ebben a szektorban, nem úgy, mint a kül- és biztonságpolitikában;

8. üdvözli az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, miszerint a munkaerőpiachoz és a szakmai és egyéb képzéshez való hozzáférést meg kell könnyíteni a nemzetközi védelmet élvezők számára. Ezenkívül arra biztatja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan gyors és hatékony mechanizmusokat, amelyek lehetővé teszik a képzések egységesítését és a szakmai képzések elismerését, ami megkönnyíti a nemzetközi védelmet igénylő személyek munkaerőpiaci hozzáférését;
9. üdvözli az EASO szerepének megerősítését a tagállamok támogatásában;
10. üdvözli a jogi segítségnyújtást szabályzó általános jogra vonatkozó kifejezett előrejelzést, hangsúlyozva annak pozitív hatását a határidők és a bírósági eljárás keretein belüli fellebbezések számának csökkentésére vonatkozóan;
11. javasolja, hogy a befogadási feltételekre vonatkozó intézkedések végrehajtását támogassa a közösségi forrásokhoz való hozzáférés és azok juttatásának megerősítése, előnyben részesítve a régiók és a helyi hatóságok hozzáférését, melyek számára biztosítani kell a szükséges feltételeket a menedékkérők és újonnan érkezett személyek megfelelő befogadásához;
12. üdvözli, hogy az Európai Bizottság javaslatai alapvetően figyelembe veszik a kísérő nélküli kiskorúak javát és érdekeit, és többek közt előíranyozzák egy képviselő vagy támogató mielőbbi kirendelését. Egy olyan időszakban azonban, amikor az EU nagy számban fogad kísérő nélküli kiskorúakat, szükség lehet arra, hogy az említett személy kirendeléséhez ne szabjunk meg merev határidőket. Az ilyen eljárásokhoz megfelelő eljárási garanciák – például tolmács kirendelése –, valamint meghatározott nyomozási követelmények kapcsolódnak, amelyekre az Európai Bizottság által javasolt határidőkön belül nincs lehetőség;
13. elismeri, hogy a javaslatok tiszteletben tartják a szubszidiaritás elvét, amennyiben mindenre kiterjedően foglalkoznak olyan nemzeteken átnyúló problémákkal, mint a tagállamok közötti szolidaritás, egy egységesebb menekültügyi rendszer megalkotása, valamint a tagállamok közötti információcsere erősítése: ezeket a célokat az egyes tagállamok önállóan nem tudnák megvalósítani; elismeri, hogy a javasolt intézkedések az egész Európai Unióra alkalmazandó egységes szabályokat határoznak meg, és az arányosság elvét is figyelembe veszik; folyamatos nyomon követést szorgalmaz a teljes döntéshozatali folyamat során, az említett elvek tiszteletben tartásának ellenőrzése végett;

COM(2016) 467 final

14. javasolja, hogy a „gyám” fogalma (4. cikk (2) bekezdés f) pontja) mutasson rá annak a személynek vagy szervezetnek a pártatlanságára és az adminisztráción kívül álló természetére, akit, illetve amelyet a kísérő nélküli kiskorúnak a szabályozás által előírt eljárásban való jogi segítésére és képviselésére kijelöltek;
15. javasolja, hogy a kiskorú személy mindig részesüljön jogi segítségnyújtásban ügyvéd által is a kérelmét felülvizsgáló közigazgatási hatóságokkal folytatott meghallgatások során (22. cikk);
16. hasonlóképpen javasolja (továbbra is a 22. cikkre hivatkozva), hogy a kiskorút a meghallgatások során képviselő személy a hatóságoktól független személy vagy szervezet legyen, és őt a törvényi előírások szerint vagy egy igazságügyi hatóság által jelöljék ki, kizárólag a kiskorú személy érdekeit figyelembe véve;
17. az ismételt kérelmekre hivatkozva (42. cikk) javasolja, hogy a kérelem előzetes felülvizsgálata során az elfogadhatóság céljából biztosítsák annak ellenőrzését, hogy az érintett személy az előzetes kérelem alkalmával kapott-e tényleges információt és élt-e a jogi segítségnyújtással, és az információ, valamint a jogi segítségnyújtás hiánya az ismételt kérelmezést indokolhatja-e;
18. javasolja, hogy a rendeletjavaslat 22. cikkének (4) bekezdésében szereplő rendelkezést, amely szerint a gyámként eljáró személyt csak abban az esetben lehet megváltoztatni, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy ítéli meg, hogy az adott személy nem megfelelően látta el gyámi feladatait, dolgozzák át. Például a kiskorú tartózkodási helyének megváltozásakor is indokolt lehet egy másik, helyben élő képviselő választása;
19. az első menedékjogot nyújtó ország fogalmát illetően javasolja, hogy a „védelmet élvezett” bejegyzést úgy értelmezzék, hogy ezt a védelmet formálisan elismerték és nem csak *de facto* nyújtották;
20. az első szintű fellebbezés időtartamát illetően (55. cikk) hangsúlyozza és javasolja, hogy a vonatkozó határidőket ne zárják ki a folyamat megfelelő és teljes felülvizsgálatát;

COM(2016) 466 final

21. határozottan ellenzi a periodikus felülvizsgálatot és a nemzetközi védelem visszavonására irányuló eljárást: ezek nemcsak a feldolgozás és a menekültek integrációjához kötődő jogi feladatok közigazgatási folyamatainak potenciális nehezítését okozhatják (helyi és regionális szinten is), hanem a bizonytalanság forrását is jelenthetik az érintettek számára. Ennek kapcsán elítéli azokat az idegengyűlölő, populista politikai üzeneteket, amelyek erőszakra ösztönöznek és kollektíven kriminalizálják a menedékkérőket, ami szükségtelen társadalmi feszültségeket eredményez; valamint felelősségvállalásra szólítja fel a hatóságokat és a politikusokat;

22. komoly kétségei vannak a nemzetközi védelem maximális időtartamára vonatkozó időbeli korlát bevezetésével, továbbá az ilyen rendelkezés jogszerűségével kapcsolatban, ezért felkéri a társjogalkotókat a pont további mérlegelésére;

23. javasolja a nemzetközi védelem visszavonása esetében annak a lehetőségnek a figyelembe vételét, hogy az Európai Bizottság a javaslatában szereplőnél hosszabb időszakot határozzon meg (pl. hat hónap) a más okból megadható tartózkodási engedély megszerzésére (pl. munka keresése), megfontolva, hogy a javaslat túl szűk időszakot irányoz elő (három hónap);

COM(2016) 465 final

24. javasolja az európai bizottsági javaslat 17a. cikkében szereplő rendelkezés újbóli felülvizsgálatát, amely szerint a nem illetékes tagállamokban a kérelmezőnek nem áll jogában a szabályzás által előírt jogi segítségnyújtás anyagi feltételeivel élni, előírva, hogy amennyiben az érintett személy igazolni tudja távollétének szükségességéből vagy *vis majorból* eredő okát, ezek a feltételek, adott esetben a 19. cikkben előírt csökkentésekkel, rövid távon biztosíthatók legyenek;

25. javasolja, hogy az irányelvjavaslat 23. cikkének (1) bekezdésében szereplő rendelkezést, amely szerint a gyámként eljáró személyt „kizárólag szükség esetén” lehet megváltoztatni, dolgozzák át. Például a kiskorú tartózkodási helyének megváltozásakor is indokolt lehet egy másik, helyben élő képviselő választása;

26. javasolja az európai bizottsági javaslat 17a. cikkében szereplő rendelkezés felülvizsgálatát, amely szerint a tagállamok méltó életszínvonalat biztosítanak valamennyi kérelmező számára, arra kötelezve az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy többek között pénzügyileg is támogassák a helyi önkormányzatokat, melyek segítenek biztosítani a méltó életszínvonalat valamennyi kérelmező számára;

COM(2016) 468 final

27. javasolja annak a döntésnek a felülvizsgálatát, miszerint az áttelepítésből kizárják azokat a kérelmezőket, akik az elmúlt öt évben jogellenesen léptek be az Európai Unió területére; figyelembe véve a szomszédos országokból való indulás gyakran jogellenes körülményeit, ez a döntés különösen hátrányosan érinti az ennek a jelenségnek gyakran áldozatául eső kérelmezőket.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Szerzői jog a digitális egységes piacon

(2017/C 207/14)

Előadó:	Mauro D'ATTIS (IT/EPP), Brindisi képviselő-testületének tagja
Referenciaszövegek:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A méltányos, hatékony és versenyképes, a szerzői jogra épülő európai gazdaság fejlődésének előmozdítása a digitális egységes piacon
	COM(2016) 592 final
	Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a digitális egységes piacon a szerzői jogról
	COM(2016) 593 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Irányelvjavaslat

(13) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Nem szükséges a jogosultaknak ellenszolgáltatást nyújtani az ezen irányelvben bevezetett szöveg- és adatbányászati kivételen alapuló felhasználásért, mivel a kivétel jellegére és hatályára tekintettel várhatóan csak elenyésző kár éri őket .	A tagállamok ellenszolgáltatást nyújthatnak a jogosultaknak az ezen irányelvben bevezetett szöveg- és adatbányászati kivételen alapuló felhasználásért, mivel a jogosultakat érő kár – még ha a kivétel jellegére és hatályára tekintettel elenyésző is – mindenképpen kézzelfogható előnyt jelent a kivétel kedvezményezettjei számára.

Indokolás

A (10) preambulumbekzdésben az Európai Bizottság a kedvezményezettek között említi azokat a kutatóhelyeket is, amelyek „köz-magán társulást hoznak létre”. Ebből az következik, hogy a kivételnek köszönhetően a magánszektor közvetett előnyben részesülhet. Ezért fontos, hogy az Európai Bizottság ne zárjon ki egy nyitottabb megközelítést az ellenszolgáltatás kérdésében.

2. módosítás

Irányelvjavaslat

(24) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Ezen engedélyezési mechanizmusok szempontjából fontos a szigorú és megfelelően működő közös jogkezelési rendszer. Ez a rendszer a 2014/26/EU irányelvnek megfelelően különösen a felelősségteljes kormányzásra, az átláthatóságra és a jelentéstételre vonatkozó szabályokat , valamint az egyes jogosultaknak járó összegek rendszeres, gondos és pontos elosztását és kifizetését foglalja magában . További megfelelő védintézkedéseket is biztosítani kell minden jogosult számára, akiknek lehetőséget kell adni arra, hogy az említett mechanizmusok műveikre és egyéb teljesítményeikre való alkalmazását kizárják. Az e mechanizmusokhoz kapcsolódó feltételek nem érinthetik a mechanizmusok gyakorlati jelentőségét a kulturális örökséget ápoló intézmények számára.	Ezen engedélyezési mechanizmusok szempontjából és a jogosult felek érdekében elengedhetetlen egy szigorú és megfelelően működő közös jogkezelési rendszer. Ennek a rendszernek az alapját a 2014/26/EU irányelvnek megfelelően különösen a felelősségteljes kormányzásra, az átláthatóságra és a jelentéstételre vonatkozó szabályok kell hogy képezzék , valamint az egyes jogosultaknak járó összegek rendszeres, gondos és pontos elosztása és kifizetése, az erre a célra rendelkezésre álló technológiai vívmányok felhasználásával . További megfelelő védintézkedéseket is biztosítani kell minden jogosult számára, akiknek lehetőséget kell adni arra, hogy az említett mechanizmusok műveikre és egyéb teljesítményeikre való alkalmazását kizárják. Az e mechanizmusokhoz kapcsolódó feltételek nem érinthetik a mechanizmusok gyakorlati jelentőségét a kulturális örökséget ápoló intézmények számára.

Indokolás

Az Európai Bizottság kiemeli a közös jogkezelő szervezetek kulcsszerepét, de kifejezetten ösztönözni kellene az ilyen szervezetek ambiciózusabb korszerűsítését is. Úgy véljük ugyanis, hogy a technológiai vívmányok – ha a jogkezelő szervezetek átveszik és teljes körűen kifejlesztik őket – előmozdíthatnak elsősorban az engedélyezésre, valamint a jogdíjak gyűjtésére és szétosztására vonatkozó jelenlegi eljárásokat, következésképpen pedig a tagok jólétét.

3. módosítás

Irányelvjavaslat

(38) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók a felhasználók által feltöltött, szerzői joggal védett műveket és egyéb teljesítményeket tárolnak és tesznek nyilvánosan hozzáférhetővé, és tevékenységük túlmutat a fizikai létesítmények pusztá biztosításán és a nyilvánosságához közvetítéssel, akkor kötelesek engedélyezési megállapodást kötni a jogosultakkal, feltéve, ha jogosultak a 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 14. cikkében biztosított, felelősség alóli mentességre.</p> <p>A 14. cikk rendelkezéseit illetően ellenőrizni kell, hogy a szolgáltató aktív szerepet játszik-e, tehát a feltöltött művek és egyéb teljesítmények megjelenítését optimalizálja, vagy azokat reklámozza-e, függetlenül az ehhez alkalmazott módszerektől.</p> <p>A felhasználók által feltöltött nagyszámú, szerzői joggal védett művet és egyéb teljesítményt zároló és nyilvánosan hozzáférhetővé tevő, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatóknak az engedélyezési szerződések működése érdekében meg kell tenniük a megfelelő és arányos intézkedéseket a művek és egyéb teljesítmények védelmének biztosítására, például hatékony technológiák bevezetésével. Ez a kötelezettség abban az esetben is fennáll, ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók jogosultak a 2000/31/EK irányelv 14. cikke szerinti, felelősség alóli kivételre.</p> <p>⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. június 8-i 2000/31/EK irányelve a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).</p>	<p>Ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók a felhasználók által feltöltött, szerzői joggal védett műveket és egyéb teljesítményeket tárolnak és tesznek nyilvánosan hozzáférhetővé, és tevékenységük túlmutat a fizikai létesítmények pusztá biztosításán és a nyilvánosságához közvetítéssel, akkor kötelesek engedélyezési megállapodást kötni a jogosultakkal, feltéve, ha jogosultak a 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 14. cikkében biztosított, felelősség alóli mentességre.</p> <p>A 14. cikk rendelkezéseit illetően ellenőrizni kell, hogy a szolgáltató aktív szerepet játszik-e, tehát a feltöltött művek és egyéb teljesítmények megjelenítését optimalizálja, vagy azokat reklámozza-e, függetlenül az ehhez alkalmazott módszerektől.</p> <p>A felhasználók által feltöltött nagyszámú, szerzői joggal védett művet és egyéb teljesítményt zároló és nyilvánosan hozzáférhetővé tevő, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatóknak az engedélyezési szerződések működése érdekében meg kell tenniük a megfelelő és arányos intézkedéseket a művek és egyéb teljesítmények védelmének biztosítására, például hatékony technológiák bevezetésével, melyekkel az értéket méltányosan fel lehet osztani a jogosultak között. Ez a kötelezettség abban az esetben is fennáll, ha az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók jogosultak a 2000/31/EK irányelv 14. cikke szerinti, felelősség alóli kivételre.</p> <p>⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. június 8-i 2000/31/EK irányelve a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).</p>

Indokolás

A 13. cikk (3) bekezdésében az Európai Bizottság helyesen utal annak jelentőségére, hogy dolgozzunk ki módszereket a tartalmak felismerésére.

Ezzel szorosan összefügg a felismert művek által teremtett érték jogosultak számára történő felosztásának kérdése. Úgy véljük, hogy a két pont ((38) preambulumbekkezdés és 13. cikk (3) bekezdés) közötti nagyobb koherencia érdekében a szövegben külön meg kell említeni ezt a szempontot, mivel a művek pusztá felismerése csak az első szakaszt jelenti az értékteremtési láncban.

4. módosítás

Irányelvjavaslat

3. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(1) A tagállamok kivételt biztosítanak a 2001/29/EK irányelv 2. cikkében, a 96/9/EK irányelv 5. cikkének a) pontjában és 7. cikkének (1) bekezdésében, valamint ezen irányelv 11. cikkének (1) bekezdésében meghatározott jogok alól azoknak a kutatóhelyeknek, amelyek a számukra tudományos kutatás céljából jogszerűen hozzáférhető műveken vagy egyéb teljesítményeken végzendő szöveg- és adatbányászathoz többszörözést és tartalomkimásolást hajtanak végre.</p> <p>(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kivétellel ellentétes szerződéses rendelkezés érvényesíthetetlen.</p> <p>(3) A jogosultak a műveket vagy egyéb teljesítményeket tároló hálózatok vagy adatbázisok biztonságának és sértetlenségének megőrzése érdekében intézkedéseket tehetnek. Ezen intézkedések nem léphetik túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.</p> <p>(4) A tagállamok arra ösztönzik a jogosultakat és a kutatóhelyeket, hogy közösen fogadjanak el bevált módszereket a (3) bekezdésben említett intézkedések alkalmazására vonatkozóan.</p>	<p>(1) A tagállamok kivételt biztosítanak a 2001/29/EK irányelv 2. cikkében, a 96/9/EK irányelv 5. cikkének a) pontjában és 7. cikkének (1) bekezdésében, valamint ezen irányelv 11. cikkének (1) bekezdésében meghatározott jogok alól azoknak a kutatóhelyeknek, amelyek a számukra tudományos kutatás céljából jogszerűen hozzáférhető műveken vagy egyéb teljesítményeken végzendő szöveg- és adatbányászathoz többszörözést és tartalomkimásolást hajtanak végre.</p> <p>(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kivétellel ellentétes szerződéses rendelkezés érvényesíthetetlen.</p> <p>(3) A jogosultak a műveket vagy egyéb teljesítményeket tároló hálózatok vagy adatbázisok biztonságának – az adatok sérthetlensége, hozzáférhetősége és bizalmas jellege tekintetében történő – megőrzése érdekében intézkedéseket tehetnek. Ezen intézkedések nem léphetik túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.</p> <p>(4) A tagállamok arra ösztönzik a jogosultakat és a kutatóhelyeket, hogy közösen fogadjanak el bevált módszereket a (3) bekezdésben említett intézkedések alkalmazására vonatkozóan, köztük olyanokat, melyekkel az értéket méltányosan fel lehet osztani a jogosultak között.</p>

Indokolás

Az információk biztonságának klasszikus modellje három célt határoz meg. Ezek a bizalmas jelleg, a sérthetlenség és a hozzáférhetőség. Minden egyes célkitűzés az adatvédelem egy-egy különböző oldalára irányul. Itt az Európai Bizottságnak pontosabban meg kellene határoznia egy konkrét célt, ami nem más, mint olyan intézkedések ösztönzése, amelyekkel a generált érték tekintetében meg lehet szüntetni a különbséget a szolgáltatók és az értékesített művek jogosultjai között.

5. módosítás

Irányelvjavaslat

10. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Tárgyalási mechanizmus</p> <p>A tagállamok biztosítják, hogy az audiovizuális alkotások online videotékákban történő hozzáférhetővé tételéről megállapodást kötni szándékozó felek megfelelő tapasztalattal rendelkező, független szerv segítségét vehessék igénybe, ha a jogok engedélyezésével kapcsolatosan nehézségekbe ütköznek. Ez a szerv segítséget nyújt a tárgyalás során, és előmozdítja a megállapodások megkötését.</p>	<p>Tárgyalási mechanizmus</p> <p>A tagállamok biztosítják, hogy az audiovizuális alkotások online videotékákban történő hozzáférhetővé tételéről megállapodást kötni szándékozó felek megfelelő tapasztalattal rendelkező, független szerv segítségét vehessék igénybe, ha az audiovizuális jogok engedélyezésével kapcsolatosan nehézségekbe ütköznek. Ez a szerv segítséget nyújt a tárgyalás során, és előmozdítja a megállapodások megkötését.</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamok legkésőbb [a 21. cikk (1) bekezdésében említett dátum]-ig tájékoztatják a Bizottságot az (1) bekezdésben említett szervről.	A tagállamok legkésőbb [a 21. cikk (1) bekezdésében említett dátum]-ig tájékoztatják a Bizottságot az (1) bekezdésben említett szervről.

Indokolás

Az eredeti cikket félre lehet értelmezni, ha nem pontosítja, hogy csupán az audiovizuális jogokról van szó, és nem például az audiovizuális alkotások közé tartozó zeneművek jogáról. Kiegészítésünk eloszlítja ezt a kétértelműséget.

6. módosítás

Irányelvjavaslat

13. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A felhasználók által feltöltött nagyszámú művet és egyéb teljesítményt tároló és nyilvánosan hozzáférhetővé tevő, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók a jogosultakkal együttműködve olyan intézkedéseket hoznak, amelyekkel biztosítható a jogosultakkal a műveik vagy egyéb teljesítményük felhasználására kötött megállapodások működése, és elkerülhető a szolgáltatókkal folytatott együttműködés keretében a jogosultak által megjelölt művek és egyéb teljesítmények szolgáltatásokon keresztül elérhetővé tétele. Ezeknek az intézkedéseknek – például a hatékony tartalomfelismerő technológiák használatának – megfelelőnek és arányosnak kell lenniük. A szolgáltatók megfelelően tájékoztatják a jogosultakat az intézkedések működéséről és bevezetéséről, valamint adott esetben megfelelő jelentést kell tenniük a művek és egyéb teljesítmények felismeréséről és használatáról.	(1) A felhasználók által feltöltött nagyszámú művet és egyéb teljesítményt tároló és nyilvánosan hozzáférhetővé tevő, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók a jogosultakkal együttműködve olyan intézkedéseket hoznak, amelyekkel biztosítható a jogosultakkal a műveik vagy egyéb teljesítményük felhasználására kötött megállapodások működése, és elkerülhető a szolgáltatókkal folytatott együttműködés keretében a jogosultak által megjelölt művek és egyéb teljesítmények szolgáltatásokon keresztül elérhetővé tétele. Ezeknek az intézkedéseknek – például a hatékony tartalomfelismerő technológiák használatának – megfelelőnek és arányosnak kell lenniük, és lehetővé kell tenniük az érték méltányos felosztását a jogosultak között. A szolgáltatók megfelelően tájékoztatják a jogosultakat az intézkedések működéséről és bevezetéséről, valamint adott esetben megfelelő jelentést kell tenniük a művek és egyéb teljesítmények felismeréséről és használatáról.

Indokolás

A 13. cikk (3) bekezdésében az Európai Bizottság helyesen utal annak jelentőségére, hogy dolgozzunk ki módszereket a tartalmak felismerésére.

Ezzel szorosan összefügg a felismert művek által teremtett érték jogosultak számára történő felosztásának kérdése. Úgy véljük, hogy a két pont (13. cikk (1) és (3) bekezdés) közötti nagyobb koherencia érdekében a szövegben külön meg kell említeni ezt a szempontot, mivel a művek pusztá felismerése csak az első szakaszt jelenti az értékteremtési láncban.

7. módosítás

Irányelvjavaslat

14. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerzők, illetve az előadóművészek műveik, illetve előadásai hasznosításáról – különösen a hasznosítás módjáról, a keletkezett bevételről és a fizetendő javadalmazásról – rendszeresen és az egyes ágazatok sajátosságait figyelembe véve a kellő időben megfelelő és kielégítő tájékoztatást kapjanak azoktól, akikre jogukat átruházták vagy akik számára azokat engedélyezték.	(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerzők, illetve az előadóművészek műveik, illetve előadásai hasznosításáról – különösen a hasznosítás módjáról, a keletkezett bevételről és a fizetendő javadalmazásról – évente legalább egy alkalommal és az egyes ágazatok sajátosságait figyelembe véve a kellő időben megfelelő és kielégítő tájékoztatást kapjanak azoktól, akikre jogukat átruházták vagy akik számára azokat engedélyezték.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségnek arányosnak és hatékonynak kell lennie, és megfelelő szintű átláthatóságot kell biztosítania minden ágazatban. Azokban az esetekben viszont, amikor a kötelezettségből eredő adminisztratív teher aránytalanul nagy lenne a mű, illetve az előadás hasznosításából származó bevételhez képest, a tagállamok kiigazíthatják az (1) bekezdésben foglalt kötelezettséget, feltéve hogy a kötelezettség hatékony marad, és megfelelő szintű átláthatóságot biztosít.</p>	<p>(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségnek arányosnak és hatékonynak kell lennie, és megfelelő szintű átláthatóságot kell biztosítania minden ágazatban. Azokban az esetekben viszont, amikor a kötelezettségből eredő adminisztratív teher aránytalanul nagy lenne a mű, illetve az előadás hasznosításából származó bevételhez képest, a tagállamok kiigazíthatják az (1) bekezdésben foglalt kötelezettséget, feltéve hogy a kötelezettség hatékony marad, és megfelelő szintű átláthatóságot biztosít.</p>
<p>(3) A tagállamok határozhatnak úgy, hogy az (1) bekezdés szerinti kötelezettség nem alkalmazandó, ha a szerző, illetve az előadóművész teljes műhöz, illetve előadáshoz való hozzájárulása nem jelentős.</p>	<p>(3) A tagállamok határozhatnak úgy, hogy az (1) bekezdés szerinti kötelezettség nem alkalmazandó, ha a szerző, illetve az előadóművész teljes műhöz, illetve előadáshoz való hozzájárulása nem jelentős.</p>

Indokolás

A „rendszeresen” kifejezés, ahogy azt az (1) bekezdésben olvashatjuk, félreértéshez vezethet. Az ágazatbeli módszerek ismeretében a 12 hónapos időszak tűnik megfelelőnek, ami nem zárja ki, hogy ennél rövidebb időszakok is lehetnek kívánatosak és jobbra megvalósíthatóak.

8. módosítás

Irányelvjavaslat

15. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Szerződéskegyszerítési mechanizmus</p> <p>A tagállamok biztosítják, hogy a szerzők és az előadóművészek jogosultak legyenek további megfelelő javadalmazást kérni attól a féltől, akivel a jogok hasznosításáról szerződést kötöttek, amennyiben az eredetileg kialakított javadalmazás aránytalanul alacsony a művek vagy előadások hasznosításából származó bevételekhez és előnyhöz képest.</p>	<p>Szerződéskegyszerítési mechanizmus</p> <p>A tagállamok biztosítják, hogy a szerzők és az előadóművészek jogosultak legyenek további megfelelő javadalmazást kérni attól a féltől, akivel a jogok hasznosításáról szerződést kötöttek, amennyiben az eredetileg kialakított javadalmazás aránytalanul alacsony a művek vagy előadások hasznosításából származó bevételekhez és előnyhöz képest. Egy ilyen mechanizmusnak garantálnia kell a méltányos díjazást, figyelembe véve a különböző ágazatok sajátosságait.</p>

Indokolás

Fennáll a veszélye annak, hogy ez a mechanizmus jogbizonytalanságot teremthet, amennyiben egységesen alkalmazzák a kreatív ipar minden ágazatára, ahogy arra az Európai Bizottság a (42) preambulumbekkezdésben is utal.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezető megjegyzések

1. megerősíti a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepét és potenciálját a polgároknak nyújtott digitális szolgáltatások, valamint a digitális infrastruktúra létrehozása és kezelése terén, gyakran egy határokon átnyúló vagy régiók közötti együttműködés keretében, azzal a céllal, hogy felszámolják az online tevékenységek akadályait;

2. üdvözlí az elektronikus kommunikáció belsı piacára vonatkozó javaslatokat egyfelıl olyan eljárásokra, amelyek fel tudják gyorsítani az összes gazdasági ágazat dinamikus és fenntartható növekedését és új munkahelyeket tudnak teremteni, másfelıl pedig olyanokra, amelyek célja a szerzıi jogokra vonatkozó jogszabályok garantált naprakésszé tétele a digitális forradalomnak és a fogyasztói magatartások változásának alapján;
3. támogatja olyan intézkedések kidolgozását, amelyek arra irányulnak, hogy a jogosultak jobb tárgyalási pozícióba kerüljenek, és méltányos ellenszolgáltatást kapjanak azokért a tartalmakért, amelyekre jogosultságuk vonatkozik, és amelyeket felhasználók által feltöltött tartalmakhoz hozzáférést kínáló online szolgáltatók hasznosítanak. Hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a regionális és helyi szereplık, induló innovatív vállalkozások és kisvállalkozások gyakran rosszabb tárgyalási pozícióban vannak, mint a nagy jogosultak, ezért nem szabad indokolatlan korlátozásokat róni rájuk;
4. megállapítja, hogy az Európai Bizottság teljes mértékben meggyızően érvel az ebben az ágazatban bevezetendı európai szintı szabályozási intézkedés hozzáadott értéke mellett, amely így tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét is. Ugyanez mondható el az arányosság elvére vonatkozó érvelésrıl is ⁽¹⁾;

A szerzıi jogok a digitális piacon

5. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság mozgásteret enged a tagállamoknak az oktatási célú védett mővek felhasználására vonatkozó kivételek alkalmazását illetően. Ily módon tiszteletben tartják a nemzeti, regionális és helyi identitást, és így az eltérı politikai és társadalmi körülményekbıl következı különféle engedélytípusokat;
6. reméli, hogy alaposabban megvizsgálják a közös jogkezelı szervezetek szerepét a szerzıi jog méltányos, modern és hatékony érvényesítésében;
7. felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy az online tananyagokat pl. távoktatásban vagy átmeneti külföldi tartózkodás esetén is használni lehessen, mégpedig nem csak abban a tagállamban, amelyben az oktatási intézmény található;
8. határozottan javasolja, hogy az Európai Bizottság tartson ki amellet, hogy a közös jogkezelı szervezetek elzárják a piactól és saját tagjaiktól azokat a szolgáltatókat, melyek úgy akarják hatékonyabbá tenni egyfelıl az engedélyezési rendszereket, másfelıl a bevételek begyűjtésére és szétosztására szolgáló rendszereket, hogy közben nem ruháznak be célzott módon modernizációs eszközökbe;
9. egyetért az átláthatósági követelménnyel egy olyan piacon, amelyet sokáig éppen ennek hiánya jellemzett, és amely néhány privilegizált csoport érdekeit részesítette elınyben, ami gyakran a szerzıknek hátrányos szerzıdéses megállapodásokhoz vezetett;
10. sajnálja ugyanakkor az átláthatósági kötelezettség alóli mentesség tervezett bevezetését abban az esetben, ha a szerzı vagy az elıadómővész hozzájárulása nem jelentıs. A repertoár felismerésére és dokumentálására szolgáló jelenlegi technológiákkal elegendően pontosan meg lehet határozni az adott mő és a különbözı érdekelt felek összértékét, függetlenül az egyes hozzájárulások mértékétıl;
11. egyetért azzal a felfogással, hogy a szerzık és partnereik közötti szerzıdéses átláthatósági záradékainak megerısítése fıként azt a célt szolgálja, hogy egyensúlyba hozza a tárgyalási pozíciókat a szerzı számára hátrányos helyzetekben. Ezért megállapítja, hogy egy ilyen beavatkozás nem jelenti a szerzıdési szabadság megsértését, így tiszteletben tartja a piac szerepét az érdekelt felek igényeinek megfelelı kínálatok feltérképezésében;
12. javasolja, hogy az Európai Bizottság arra ösztönözze az értékláncbeli szolgáltatókat és szervezeteket, hogy közösen dolgozzanak ki szabványokat az alkotások felhasználásáról szóló információk átadására, így gondoskodva nagyobb hatékonyságról és interoperabilitásról;

A kulturális örökség megırzése

13. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság hangsúlyt fektet a technológiai avulás vagy az eredeti hordozóanyagok romlása miatt veszélyeztetett mővek megırzésére. Meggyıződése, hogy a szóban forgó kivétel egyszerűbbé teszi a tagállamok kulturális és mővészeti gazdagságának megırzését, és reméli, hogy ösztönözni fogja a megırzést célzó közérdekű partnerségek létrejöttét a kulturális örökséget kezelı intézmények és kutatási szervezetek részvételével ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Az RB szubszidiaritással foglalkozó szakértıi csoportjának jelentése szerint, amely a 2016. október 4–14-i konzultáción alapul.

⁽²⁾ A milánói egyetem zenei információs központja (*Laboratorio di Informatica Musicale, LIM*) és a milánói *Scala* operaház közötti együttmőködésnek köszönhetően már 1996-ban több mint 5 000 magnószalagot digitalizáltak a hangarchívumból, így téve ezeket állandó jelleggel és kítúnó minőségben hozzáférhetővé a következı nemzedékek számára.

Az európai audiovizuális katalógus bővítése

14. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy fokozza az európai audiovizuális katalógus jelenlétét a különféle digitális platformokon, különösen az olyan, alig megjelenő művek érdekében, melyek korlátozott gazdasági értékük miatt csak nehezen tudnak bekerülni a hagyományos terjesztési csatornába;

15. támogatja a kereskedelemben már nem kapható művek esetében a közös engedélyezés kiterjesztését a közös jogkezelő szervezetekre és a kulturális örökséget ápoló intézményekre. Külön kiemeli az ilyen intézkedések előnyeit a jogtulajdonosok megfelelő díjazásának biztosítása, valamint az intézményeket érintő jogbiztonság garantálása szempontjából;

16. bírálja ugyanakkor, hogy a szöveg nem említi az ilyen művek helyi és regionális jellegét. Különösen fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a művészek, a vállalkozók és a kulturális támogatásokat biztosító helyi önkormányzatok gyakori együttműködése nélkül sok ilyen mű soha nem látta volna meg a napvilágot;

A kiadók szerepe

17. egyetért azzal, hogy védeni kell a – függetlenségük és integritásuk megőrzése érdekében jelentős beruházásokat igénylő – kiadóknak a színvonalas kiadványok terjesztésében betöltött alapvetően fontos szerepét;

18. helyesli a kiadók támogatását annak érdekében, hogy megfelelő jogi eszközökkel rendelkezzenek a digitális versenyben való helytálláshoz.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A távközlési csomag felülvizsgálata

(2017/C 207/15)

Előadó:	Mart Vörklaev (EE/ALDE), Rae polgármestere
Referenciaszövegek:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgáltatásban: Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé
	COM(2016) 587 final
	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – 5G Európa számára: cselekvési terv
	COM(2016) 588 final
	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendeletnek az internetkapcsolat helyi közösségekben történő előmozdítása tekintetében történő módosításáról
	COM(2016) 589 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(11) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Tekintettel az Unióban az internetcsatlakozás iránti igényekre és az olyan hozzáférési hálózatok előmozdításának sürgősségére, amelyek a nagyon nagy sebességű széles sávú szolgáltatások segítségével szerte az EU-ban magas színvonalú internetes felhasználói élményt képesek biztosítani, a pénzügyi támogatásnak földrajzilag kiegyensúlyozottan kell megoszlania.	Tekintettel az Unióban az internetcsatlakozás iránti igényekre és az olyan hozzáférési hálózatok előmozdításának sürgősségére, amelyek a nagyon nagy sebességű széles sávú szolgáltatások segítségével szerte az EU-ban magas színvonalú internetes felhasználói élményt képesek biztosítani, a pénzügyi támogatásnak földrajzilag kiegyensúlyozottan kell megoszlania, oly módon, hogy ez – a ténylegesen beérkezett ajánlatok korlátain belül és a költségvetési rendeletben meghatározott specifikus pénzügyi támogatási formák elveit teljes mértékben tiszteletben tartva – a helyi közösségek szükségleteinek kiemelt figyelembevételére révén hozzájáruljon az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójához.

Indokolás

Egy földrajzilag kiegyensúlyozott eloszlásnak nincs értelme, ha nem szolgálja a kohézió célkitűzését.

2. módosítás

(11) preambulumbekkezdés

Új pont illesztendő be:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Annak érdekében, hogy kisebb városokban és vidéki területeken is létesüljenek helyi wifihozzáférési pontok, a tagállamokkal, regionális önkormányzatokkal és az érintett helyi önkormányzati szövetségekkel együttműködve célzott kommunikációs kampányt kell indítani erről a pénzügyi támogatásról.

Indokolás

Nagyon fontos, hogy a WiFi4EU kezdeményezés híre a kisebb városokba és a vidéki településekre is eljusson.

3. módosítás

2. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>3. Az 5. cikk a következőképpen módosul:</p> <p>a) a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„(7) A széles sávú hálózatokra szánt pénzügyi eszközökre a költségvetésből előirányzott teljes összeg nem haladhatja meg a költséghatékony támogatáshoz szükséges minimumösszeget, amelyet az 1316/2013/EU rendelet 14. cikkének (1) bekezdésében említett előzetes értékelés alapján kell megállapítani.</p> <p>Ez az összeg a távközlési ágazat vonatkozásában az 1316/2013/EU rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett pénzügyi keretösszeg legfeljebb 15 %-a.”</p> <p>b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:</p> <p>„(5a) A helyi közösségekben ingyenes helyi vezeték nélküli internetkapcsolat biztosítása terén a közös érdekű projektekhez hozzájáruló intézkedések finanszírozásának forrásai:</p> <p>a) vissza nem térítendő támogatások; és/vagy</p> <p>b) pénzügyi eszközöktől eltérő pénzügyi támogatási formák.”</p>	<p>3. Az 5. cikk a következőképpen módosul:</p> <p>a) a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„(7) A széles sávú hálózatokra szánt pénzügyi eszközökre a költségvetésből előirányzott teljes összeg nem haladhatja meg a költséghatékony támogatáshoz szükséges minimumösszeget, amelyet az 1316/2013/EU rendelet 14. cikkének (1) bekezdésében említett előzetes értékelés alapján kell megállapítani.</p> <p>Ez az összeg a távközlési ágazat vonatkozásában az 1316/2013/EU rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett pénzügyi keretösszeg legfeljebb 15 %-a.”;</p> <p>b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:</p> <p>„(5a) A helyi közösségekben ingyenes helyi vezeték nélküli internetkapcsolat biztosítása terén a közös érdekű és a meghatározott műszaki minimumkövetelményeknek megfelelő projektekhez hozzájáruló intézkedések finanszírozásának forrásai:</p> <p>a) vissza nem térítendő támogatások; és/vagy</p> <p>b) pénzügyi eszközöktől eltérő pénzügyi támogatási formák;</p> <p>c) A Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján megállapítja az (5a) bekezdésben említett műszaki minimumkövetelményeket.”</p>

Indokolás

Fontos műszaki minimumkövetelményeket megállapítani a WiFi4EU hálózat számára. Az egységes követelmények kidolgozása megakadályozza, hogy olyan hálózat jöjjön létre, amely elavult technológián alapul vagy minőségi problémákkal rendelkezik.

4. módosítás

2. cikk (6) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>6. A melléklet az alábbi szakasszal egészül ki:</p> <p>„4. SZAKASZ: VEZETÉK NÉLKÜLI INTERNETKAPCSOLAT A HELYI KÖZÖSSÉGEKBEN</p> <p>A helyi közélet központjaiban – ezen belül a helyi közösségek közéletében jelentős szerepet játszó, a nyilvánosság számára nyitva álló szabadtéri helyeken – ingyenes helyi vezeték nélküli internetkapcsolat biztosítására irányuló intézkedések pénzügyi támogatásra jogosultak.</p> <p>A pénzügyi támogatás az olyan közfeladatot ellátó szervezeteknek, például helyi hatóságoknak és közszolgáltatást nyújtóknak áll rendelkezésre, amelyek helyi vezeték nélküli hozzáférési pontok kiépítésével ingyenes helyi vezeték nélküli kapcsolatot kívánnak biztosítani.</p> <p>Az ingyenesen elérhető helyi vezeték nélküli hozzáférési pontokon vezeték nélküli internetkapcsolat nyújtására irányuló projekt támogatásban részesülhet, ha</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. azt olyan közfeladatot ellátó szerv valósítja meg, amely alkalmas a közösségi terekben a beltéri vagy kültéri helyi vezeték nélküli hozzáférési pontok kiépítésének megtervezésére és felügyeletére; 2. nagyon nagy sebességű, magas színvonalú internetes felhasználói élményt lehetővé tevő széles sávú kapcsolatra épül, amely <ol style="list-style-type: none"> a) ingyenes, könnyen hozzáférhető és a legkorszerűbb berendezéseket alkalmazza, valamint b) támogatja az olyan innovatív digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint a digitális szolgáltatási infrastruktúrákon keresztül kínált innovatív digitális szolgáltatások; 3. a Bizottság által meghatározandó közös képi azonosítót és a kapcsolódó online eszközökre mutató linket használ. <p>Az ugyanazon a területen a minőséget is beleértve hasonló jellemzőkkel rendelkező, már létező magán- vagy állami ajánlatokat pusztán megkettőző projektek nem részesülhetnek támogatásban.</p>	<p>6. A melléklet az alábbi szakasszal egészül ki:</p> <p>„4. SZAKASZ: VEZETÉK NÉLKÜLI INTERNETKAPCSOLAT A HELYI KÖZÖSSÉGEKBEN</p> <p>A helyi közélet központjaiban – ezen belül a helyi közösségek közéletében jelentős szerepet játszó, a nyilvánosság számára nyitva álló szabadtéri helyeken – ingyenes helyi vezeték nélküli internetkapcsolat biztosítására irányuló intézkedések pénzügyi támogatásra jogosultak.</p> <p>A pénzügyi támogatás az olyan közfeladatot ellátó szervezeteknek, például helyi hatóságoknak és közszolgáltatást nyújtóknak áll rendelkezésre, amelyek helyi vezeték nélküli hozzáférési pontok kiépítésével ingyenes helyi vezeték nélküli kapcsolatot kívánnak biztosítani.</p> <p>Az ingyenesen elérhető helyi vezeték nélküli hozzáférési pontokon vezeték nélküli internetkapcsolat nyújtására irányuló projekt támogatásban részesülhet, ha</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. azt olyan közfeladatot ellátó szerv valósítja meg, amely alkalmas a közösségi terekben a beltéri vagy kültéri helyi vezeték nélküli hozzáférési pontok kiépítésének megtervezésére és felügyeletére; 2. nagyon nagy sebességű és az (5b) bekezdésben említett műszaki minimumkövetelményeknek megfelelő, magas színvonalú internetes felhasználói élményt lehetővé tevő széles sávú kapcsolatra épül, amely <ol style="list-style-type: none"> a) ingyenes, könnyen hozzáférhető és a legkorszerűbb berendezéseket alkalmazza; valamint b) támogatja az olyan innovatív digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint a digitális szolgáltatási infrastruktúrákon keresztül kínált innovatív digitális szolgáltatások; 3. a Bizottság által meghatározandó közös képi azonosítót és a kapcsolódó online eszközökre mutató linket használ. <p>Az ugyanazon a területen a minőséget is beleértve hasonló jellemzőkkel rendelkező, már létező magán- vagy állami ajánlatokat pusztán megkettőző projektek nem részesülhetnek támogatásban.</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A rendelkezésre álló költségvetési keretet földrajzilag kiegyensúlyozott módon kell elosztani a beérkezett ajánlatok alapján a fenti feltételeknek megfelelő projektek között, főszabály érkezési sorrendben."</p>	<p>A rendelkezésre álló költségvetési keretet földrajzilag kiegyensúlyozott módon kell elosztani a fenti feltételeknek megfelelő projektek között úgy, hogy ez – a ténylegesen beérkezett ajánlatok korlátain belül és a költségvetési rendeletben meghatározott specifikus pénzügyi támogatási formák elveit teljes mértékben tiszteletben tartva – a helyi közösségek szükségleteinek kiemelt figyelembevételére révén hozzájáruljon az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójához.</p>

Indokolás

Fontos műszaki minimumkövetelményeket megállapítani a WiFi4EU hálózat számára. Az egységes követelmények kidolgozása megakadályozza, hogy olyan hálózat jöjjön létre, amely elavult technológián alapul vagy minőségi problémákkal rendelkezik.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. felhívja a figyelmet arra, hogy az alapvető széles sávú hozzáférést most először tekintik egyetemes szolgáltatásnak. Az európai polgároknak joguk van arra, hogy megfizethető áron hozzáférjenek funkcionális internetes szolgáltatásokhoz, ami lehetővé teszi számukra, hogy az Európai Unió egész területén teljes mértékben bekapcsolódhassanak a digitális gazdaságba és társadalomba. Ez nagyon fontos lépés a digitális társadalmi befogadás irányába, tekintettel többek között a szükséges díjkezdmény-lehetőségekre vagy a különleges igényű polgárokat segítő utalványok rendelkezésre bocsátására, a településeken és városokban pedig az ingyenes köztéri wifihozzáférési pontok kialakítására;
2. úgy véli, hogy a széles sávhoz való alapvető hozzáférés biztosítása általános érdekű cél, és egyetemes szolgáltatásként való elismerésének kéz a kézben kell járnia az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljes mértékű elismerésével; ez rendkívül fontos azokon a területeken, ahol a piac nem működik megfelelően, és ahol a közberuházások döntő szerepet játszanak;
3. tudatában van annak, hogy a távközlésre vonatkozó uniós jogi keret 2009. évi átdolgozása óta jelentős változások történtek. A keret ugyan elősegítette azt, hogy EU-szerte biztosítsuk az alapvető széles sávú lefedettséget, de egyre több új igény és fogyasztási szokás jelenik meg, és ez a tendencia a következő években is folytatódni fog. A dolgok internetes fejlődése, a virtuális és kibővített valóság, a felhőalapú számítástechnika, a nagy adathalmazok kezelése, a megosztásalapú gazdaság szolgáltatásai és alkalmazásai és a 4. ipari forradalom („Ipar 4.0”) mind-mind növelni fogja a keresletet a nagy teljesítményű átviteli hálózatok és összeköttetések iránt;
4. hangsúlyozza, hogy a holnap infrastruktúráját ma alakítjuk ki;
5. kiemeli, hogy a fokozott adathasználat ⁽¹⁾, az adatokhoz való egyidejű hozzáférés növekedése, a nagy fel- és letöltési sebességek tendenciája, valamint az a tény, hogy szükségünk van egy minden területet lefedő és valós idejű, ugyanakkor megbízható és az igényeknek megfelelő átvitelre, nélkülözhetetlenné teszi olyan, rendkívül magas teljesítményű hálózatok rendelkezésre bocsátását, melyekre egész Európában egyre több végfelhasználó csatlakozhat. A gigabites összeköttetés néhány országban (így Japánban, Koreában) már valóság, és Európának is erre kell törekednie – a növekedés, a munkahelyteremtés, a versenyképesség és a belső kohézió érdekében;
6. fontosnak tartja, hogy a gazdasági és társadalmi szereplők (például az iskolák, főiskolák, kutatóközpontok és közlekedési csomópontok), a közszolgáltatók (például a kórházak és oktatási intézmények), valamint a vállalkozások olyan nagysebességű internetes hozzáférést kapjanak, amely a felhasználók számára lehetővé teszi az adatok legalább 1 Gbps sebességgel történő fel- és letöltését;
7. úgy véli, hogy az EU-ban minden városi és vidéki háztartásnak rendelkeznie kellene legalább 100 Mbps lejtő sebességű, gigabites sebességre fejleszhető internetkapcsolattal;

⁽¹⁾ Tanulmányok igazolják, hogy azok a vállalatok, melyek elemzik az óriási méretű adathalmazokat, 5–10 %-kal nagyobb mértékben tudják növelni termelékenységüket, mint azok, amelyek lemondanak az ilyen adatelemzésekről. Az is kiderült, hogy az óriási méretű adathalmazok feldolgozása Európában 2014 és 2020 között a GDP 1,9 %-os növekedéséhez vezethetne.

8. osztja az Európai Bizottság nézetét azzal kapcsolatban, hogy minden városi területnek és fő szárazföldi közlekedési útvonalnak rendelkeznie kellene megszakítás nélküli 5G lefedettséggel, és támogatja azt a köztes célt, mely szerint valamennyi tagállam legalább egy jelentősebb városában kereskedelmi szolgáltatásként rendelkezésre kellene állnia 5G kapcsolatnak. Az Európai Bizottságnak minél gyorsabban be kell fejeznie az ezen új vezeték nélküli technológia még szükséges szabványosításait, hogy ne kerüljön sor elszigetelt megoldásokra. A 2020-ig történő bevezetés célkitűzése más okokból is igen ambiciózus: A jelenlegi, nemrég létrehozott 4G-hálózatok akár 1 000 Mbps fölé is képesek növelni teljesítményüket, a távközlési vállalatok pedig nagy beruházásokat valósítottak meg a hálózatok kiépítéséhez, így valószínűleg inkább csekély mértékben készek egy újbóli technológiaváltásra, ha ehhez nem hozunk létre megfelelő keretfeltételeket;

9. üdvözlő és a helyes irányba tett lépésnek tekinti a wifihálózatokhoz való hozzáférést szolgáló új utalványrendszert, a szélessávfejlesztési alap elindítását az EBB-vel együttműködve, valamint azt a célt, hogy a 2020 utáni időszakra vonatkozó pénzügyi programozás keretében növeljék a jövőbeli pénzügyi támogatást;

10. üdvözlő azt az európai bizottsági javaslatot, hogy a Régiók Bizottságával együttműködésben 2016 végéig hozzanak létre egy széles sávú rendszerekkel foglalkozó, részvételen alapuló platformot, amelynek célja, hogy biztosítsa a köz- és magánszférabeli szereplők magas szintű elkötelezettségét és együttműködését a szélessávfejlesztési beruházások és a széles sávú rendszerekkel kapcsolatos nemzeti tervek végrehajtása terén. Az RB kész átfogóan és építő módon együttműködni a platform létrehozásában;

11. szorgalmazza, hogy a platform ülésén az alábbi kiemelt témákat vitassák meg: **szakpolitikai opciók:** a legjobb szakpolitikai opciók vizsgálata a különféle helyi és regionális hatásköröknek és a helyi és regionális szint specifikus igényeinek a figyelembevételével; **technológiai opciók:** a szóban forgó területeken legalkalmasabb technológiák alkalmazásának megvitatása; **finanszírozási opciók:** az EBB részvétele a különféle alapok (CEF, ESBA, esb-alapok) közötti lehetséges szinergiák, valamint a „Wi-Fi for Europe” (Wifi Európának) kezdeményezéshez javasolt új utalványrendszer megvitatásában és vizsgálatában; **további opciók:** a helyi és regionális szintű kapacitásépítést célzó intézkedésekkel kapcsolatban az informatikai beruházások és a széles sávú lefedettség áttekintése, valamint az ikt-kompetenciák és az elektronikus közszolgáltatás támogatása;

12. **a széles sávú rendszerekkel foglalkozó platform legfontosabb hatásának** azt tekinti, hogy az EU vidéki és gyéren lakott területein – azok súlyos szerkezeti, gazdasági és szociális problémáit szem előtt tartva – elősegíti a nagysebességű széles sávú rendszerek gyorsabb, jobb és fenntarthatóbb kiépítését, amivel pedig hozzájárul a digitális szakadék csökkentéséhez ezeken a területeken;

13. megállapítja, hogy a tervek összhangban állnak a szubszidiaritás és az arányosság elvével, mivel a tagállamokon átívelő kérdésekről van szó, melyeket csak uniós szinten lehet egységesen, magas színvonalon és hatékonyan szabályozni;

14. tudomásul veszi, hogy az európai digitális egységes piac célja, hogy felszámoljuk a merev struktúrákat és digitalizáljuk az uniós belső piacot. A távközlési csomag felülvizsgálatának célja pedig az, hogy támogassuk az európai gazdaságot és versenyképességet, a digitális belső piacon való aktív részvétellel ösztönözzük a településeket, és lefedjük az európaiak egyre nagyobb igényét az összeköttetésekre;

15. rámutat arra, hogy az olyan jelzők, mint a „vidéki”, a „legkülső”, a „távol eső” és a „gyéren lakott”, a magánbefektetőket elriasztják attól, hogy beruházzanak az ilyen területek ikt-infrastruktúrájába. A konurbációkkal szemben ezek a területek közös kihívásokkal szembesülnek a széles sávú rendszerek kiépítése terén, így például strukturálisan alacsonyabb és töredezetebb a kereslet, és egységenként (azaz végfelhasználónként) magasabbak az infrastruktúra kiépítésének és karbantartásának a költségei;

16. felhívja a figyelmet arra, hogy a magánberuházásokat leginkább az összeköttetések iránti igény ösztönzi, következésképpen a piaci szereplők számára gazdaságilag nem érdekesek azok a területek, ahol a népsűrűség nem garantálja azt a keresletet, amely indokolja a rendszer kiépítésével járó kiadásokat. Az olyan területeken, amelyeken a piac nem működik megfelelően, illetve jellemzőek a piaci torzulások, rendkívül sokféle feladat hárul az önkormányzatokra. Tényekkel bizonyítható, hogy a széles sávú rendszerek kiépítésére/korszerűsítésére irányuló kezdeményezésekben az európai helyi és regionális önkormányzatok finanszírozási intézményként, kockázatvállalóként vagy kezdeményezőként/közvetítőként is megjelennek;

Gigabitalapú társadalom

17. hangsúlyozza, hogy különösen a gyéren lakott területeken fontos kiépíteni a nagysebességű széles sávú hálózatok következő generációját. Üdvözöl minden ezzel összefüggő szabályozási és pénzügyi intézkedést;
18. figyelmeztet arra, hogy a túlszűfolttság azt eredményezheti, hogy a kiválósági és/vagy tudástérségekben több nagy teljesítményű összeköttetés jön létre. Így az ilyen térségekben felhalmozódik a termelőtevékenység, megnő a lakosság száma, ami káros területi hatásokkal jár. Más területeken ugyanis mindez visszaesik – különösen az innovatív, digitális, illetve a technológiai, szakmai tevékenységek mértéke. Ezért azt kellene ösztönözni, hogy minél homogénebb módon jöjjenek létre a nagy teljesítményű összeköttetések;
19. felhívja a figyelmet arra, hogy az egész EU fejlődése szempontjából fontos megoldani az úgynevezett „helyi hurok” problémáját, és ehhez rugalmas intézkedésekre van szükség;
20. javasolja, hogy a következő pénzügyi programozási időszakról kezdve az alaphálózat fejlesztésére szánt eszközök mellett a vidéki és a legkülső régióbeli hozzáférési hálózatok kiépítésére is különítsenek el eszközöket;
21. felhívja a figyelmet arra, hogy az összeköttetések árai hasznos információkkal szolgálnak a verseny intenzitásáról és a kommunikációs piacok hatékonyságáról. Az árak összehasonlítása révén a szereplők, köztük a távközlési szolgáltatók, a politikai döntéshozók és a fogyasztók értékeln tudják, mennyit haladtak előre saját céljaik teljesítésében. Az összeköttetések árainak összehasonlításához hasznos mutatókat lehetne kidolgozni, amire az OECD is utal „Measuring the Digital Economy. A New Perspective” [A digitális gazdaság mérése. Új távlatok] ⁽²⁾ című jelentésében;
22. hangsúlyozza, hogy a hálózat kiépítése és tervezése során fontos, hogy a közhatóságok közvetlenül rendelkezzenek zavartalan internetkapcsolattal. Az ilyen internetkapcsolat minőségének biztosítása érdekében fontos az állami irányítás és a helyi szintű tanácsadás, mert így lehet gondoskodni arról, hogy a beruházás lehetőleg optimális legyen, és a szolgáltatásokat minél több felhasználó gyorsan igénybe tudja venni;
23. megállapítja, hogy az Európai Unió 2020-ig szóló, széles sávú rendszerekkel kapcsolatos – a széles sávú rendszerek 2014–2020-as programtervezési időszakban történő kiépítésére és kiterjesztésére vonatkozó – céljainak teljesítése érdekében már mintegy 22 milliárd euró értékben állnak rendelkezésre uniós eszközök a meglévő széles sávú infrastruktúra korszerűsítéséhez és bővítéséhez. Az uniós eszközök nemcsak azért alapvetően fontosak, mert közvetlenül elősegítik a széles sávú infrastruktúra finanszírozását, hanem azért is, mert multiplikátorhatás várható tőlük azzal, hogy ösztönzik a más forrásokból, köztük magánforrásokból származó beruházásokat;

5G cselekvési terv

24. hangsúlyozza, hogy az ötödik generációs (5G) telekommunikációs rendszerek az elkövetkező tíz évben a digitális társadalom legfontosabb építőkövét jelentik majd. Európa jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a globális fejlődést ennek a stratégiai technológiának az irányába terelje, melynek keretében a vezetékes és a vezeték nélküli kommunikáció ugyanazt az infrastruktúrát használja, valamint hogy így mozdítsa elő a hálózatban összekapcsolódó jövőbeli társadalom létrejöttét. Ez nemcsak az egyes felhasználók, hanem a hálózatba kapcsolt tárgyak („a tárgyak internete”) számára is csaknem univerzális, szupergyors széles sávú „összeköttetéseket” kínál majd. Ezért abból indulunk ki, hogy a jövőbeli 5G-infrastruktúra a legkülönbözőbb alkalmazásoknak és ágazatoknak is hasznára válik majd, ideértve az ipari felhasználást is (pl. gépjárművezetést segítő rendszerek, elektronikus egészségügyi szolgáltatások, energiagazdálkodás, esetleg biztonsági felhasználások stb.);
25. utal az Európai Bizottság áprilisban közzétett, az ikt-szabványosítási prioritásokról szóló közleményére ⁽³⁾, amely konkrét intézkedéseket javasol közös szabványok mielőbbi kidolgozása érdekében, öt prioritási területre összpontosítva, amelyek egyike az 5G-kommunikáció;
26. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy mindenképpen el kell kerülni, hogy a különböző régiókban egymással nem kompatibilis 5G-szabványokat vezessenek be;
27. utal arra, hogy a helyi szint hozzájárulhat a hálózat kiépítéséhez és a kérelmek benyújtásához, és segíthet a hálózat megtervezésénél. Így már az új 5G-hálózatok tervezése és kiépítése során figyelembe lehet venni az új utakkal és más infrastrukturális létesítményekkel kapcsolatos helyi szintű terveket;

⁽²⁾ A jelentést 2014. december 8-án tették közzé, <http://www.oecd.org/sti/measuring-the-digital-economy-9789264221796-en.htm>

⁽³⁾ COM(2016) 176 final, A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Ikt-szabványosítási prioritások a digitális egységes piac érdekében.

28. fontosnak tartja megemlíteni, hogy az 5G-s nagy sebességű hálózati kapcsolatokra támaszkodó termékek és szolgáltatások egész EU-ra kiterjedő bevezetése csak akkor lehetséges, ha az egész EU-t lefedi a gyors internetkapcsolat; továbbá fontosnak tartja, hogy elkerüljék a 4G-hálózatok bevezetése során elkövetett hibákat, és ügyeljenek arra, hogy a hálózatok minősége és sebessége az egyes uniós tagállamokban ne térjen különösebben el egymástól. Az 5G-hálózatot az EU egészében egyidejűleg és ugyanolyan sebességgel kell kiépíteni;

„WiFi4EU” kezdeményezés

29. üdvözli azt a kezdeményezést, hogy valamennyi érdekelt helyi önkormányzat lehetőséget kapjon arra, hogy ingyenesen jó minőségű WLAN-kapcsolatot kínálhasson a polgárok számára, mégpedig közintézményekben és azok környezetében, valamint parkokban, nyilvános helyeken stb. Számos olyan hely van még az EU-ban, ahol nem áll rendelkezésre megfelelő internetkapcsolat; valamint vannak olyan polgárok, akik nem engedhetik meg maguknak az internetcsatlakozást. Ez a program ezen kíván segíteni;

30. hangsúlyozza, hogy ügyelni kell arra, hogy ez a rendszer továbbra is csak az új, az eddigieket kiegészítő WLAN-hozzáférési pontokra korlátozódjon. El kell kerülni, hogy közfinanszírozású kezdeményezések létező privát rendszerekkel keljenek versenyre;

31. üdvözli, hogy az Európai Bizottság gyorsan lehetőségeket kíván teremteni a „WiFi4EU” program megvalósítására, amelynek keretében a helyi önkormányzatok a jelenlegi tervek szerint már 2017 nyarának kezdetén benyújthatnak ilyen kérelmeket;

32. üdvözli az uniós pénzügyi támogatások kapcsán eddig még nem alkalmazott, a közsféra által kibocsátott utalványokon alapuló gyors finanszírozási intézkedéseket, amelyek azonnal végrehajthatók, hamar eredményeket hoznak és kevesebb bürokráciához vezetnek; ugyanakkor rámutat arra, hogy az utalványrendszer potenciálisan gyenge pontjait (az átláthatóság hiánya, a kifizetésekkel kapcsolatos késedelmek vagy problémák, a tagállamok közbeszerzési feltételei közötti eltérések) megfelelő módon figyelembe kell venni, hogy a vállalatok ne riadjanak vissza az utalványrendszer projektek céljára történő felhasználásától;

33. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi támogatás elosztásához olyan módszereket kell találni, amelyek biztosítják, hogy a WiFi4EU programból a kisebb települések és a vidéki területek is profitáljanak;

34. hangsúlyozza, hogy az elosztandó eszközök korlátozottak, és hogy az Európai Bizottság a WiFi4EU kezdeményezés minél gyorsabb és lehetőleg általános lefedettséget biztosító megvalósítására törekszik, ezért az önkormányzatoknak is minél korábban tájékoztatást kell kapniuk a tervezett programról és a megfelelő feltételekről;

35. a korai közzététel ezenkívül azt is lehetővé teszi a helyi önkormányzatok számára, hogy megkezdjék az előkészületeket, hogy a javaslatok benyújtására való felhívás közzétételét követően gyorsan kérelmezhesenek eszközöket, és a rendelkezésre álló forrásokat mielőbb felhasználhassák saját lakosságuk, az ország és általában az EU érdekében;

36. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok bevonását, valamint az információk és a legjobb gyakorlatok megosztásának ösztönzését tekintve minden bizonnyal döntő szerep hárul a Régiók Bizottságára;

37. fontosnak tartja megemlíteni, hogy a helyi önkormányzatok számára tisztázni kell, hogy kötelesek széles sávú kapcsolatot rendelkezésre bocsátani a kiépítés alatt lévő WLAN-hálózathoz, valamint a hálózat napi karbantartását biztosítani. Hangsúlyozza, hogy a WiFi4EU kezdeményezésnek fenntarthatónak kell lennie, és az általános költségeket alacsony szinten kell tartani, hogy a helyi önkormányzatok képesek legyenek az intézkedés végrehajtására;

38. ajánlja, hogy dolgozzák ki a WiFi4EU hálózat minimumkövetelményeit. Az egységes követelmények kidolgozása megakadályozza, hogy olyan hálózat jöjjön létre, amely elavult technológián alapul vagy minőségi problémákkal rendelkezik. Ezenkívül azt ajánlja, hogy dolgozzanak ki a WiFi4EU kezdeményezés számára egy tájékoztató csomagot, amely részletekkel szolgál a kezdeményezésről és az általa érintett helyszínekről;

39. utal arra, hogy a létrehozandó hálózatoknak a felhasználók számára biztonságosnak kell lenniük, és ezért az eduroam⁽⁴⁾/govroam⁽⁵⁾ mintáját követő hálózati modellek alkalmazását ajánlja. Egy ilyen modell a hálózaton már hitelesített felhasználók számára egész Európára kiterjedő roamingot tesz lehetővé, a felhasználóazonosításra pedig eIDAS-megoldások⁽⁶⁾ alkalmazhatók;

⁽⁴⁾ Eduroam – World Wide Education Roaming for Research & Education <https://www.eduroam.org/>

⁽⁵⁾ A govroam („government roaming”) egy RADIUS-alapú infrastruktúra: <http://govroam.be/>

⁽⁶⁾ Elektronikus azonosítás és bizalmi szolgáltatások: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/trust-services-and-eid>

40. a felhasználóbarát működésre tekintettel kívánatosnak tartja, hogy lemondjanak az ún. *captive portal* alkalmazásáról, és adott esetben csak a felhasználóazonosítás után jelenjen meg egy *landing page*. A végfelhasználó számára így egyszerűbb és gyorsabb a hálózat használata. A felhasználóazonosítás után megjelenő *landing page* lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy adott esetben információkat hívjanak le a helyi önkormányzatok által kínált szolgáltatásokról, és rövid információkat tartalmaz a WiFi4EU kezdeményezés céljairól;
41. hangsúlyozza, hogy kerülendő, hogy a felhasználóktól személyes adatokat kérjenek, mivel ez a felhasználók számára kellemetlen, és megalapozatlan félelmet kelthet bennük attól, hogy adataikat reklámüzenetekre vagy más nem kívánt célokra használják fel. Üdvözli, hogy a személyes adatok rendelkezésre bocsátását azok között a tényezők között említik, amely megakadályozná a helyi vezeték nélküli internetkapcsolat ingyenessé minősítését;
42. egyetért azzal az elgondolással, hogy a WiFi4EU hálózat minőségét folyamatosan ellenőrizzék, és ennek eredményeit a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék;
43. lényegesnek tartja a WiFi4EU (SSID) keretében történő, egész Európára kiterjedő közös hálózatkiépítést, amely egyrészt jó reklám lenne az ingyenes WLAN-hálózatok létrehozására irányuló uniós kezdeményezésnek, másrészt pedig az egész Európára kiterjedő, gyors és biztonságos WLAN védjegye lenne. A kezdeményezés hatókörének kiterjesztése érdekében lehetővé kell tenni, hogy a már létező, a műszaki minimumkövetelményeknek és a WiFi4EU kezdeményezés egyéb feltételeinek megfelelő, de pénzügyi támogatásban nem részesült hasonló projektek is – saját kérésükre – használhassák a közös védjegyet.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé

(2017/C 207/16)

Előadó: Apostolos Tzitzikostas (EL/EPP), Közép-Makedónia régió elnöke

Referenciaszöveg: Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé,

JOIN(2016) 29 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlöi „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé”⁽¹⁾ című közös közleményt és a benne foglalt fellépéseket, ugyanis azt értékes alpnak tekinti a nemzetközi kulturális kapcsolatok átfogó és integrált stratégiai megközelítésének kialakításához, amelynek célja a partnerországokkal való együttműködés előmozdítása és az Európai Unió mint világszinten meghatározó szereplő szerepének fokozása;
2. úgy véli, hogy sokkal jobb lett volna, ha a javaslat a végleges stratégiát ismertette volna, nem pedig a hozzá vezető lépéseket; a vizsgált kérdés ugyanis központi jelentőségű. Az RB kéri ezért a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a stratégia elfogadásának folyamatát;
3. hangsúlyozza, hogy a kultúra az EU nemzetközi kapcsolatainak középpontjában kell hogy álljon, nem utolsósorban azért, mert a mai globalizálódott környezetben a nemzetközi diplomácia új felelősségi körökkel bővült, és alternatív formák és megközelítések alakultak ki benne. Ezek között van a kulturális diplomácia, amire a közlemény csupán korlátozott mértékben utal;
4. üdvözlöi annak kiemelését, hogy a tagállamok kötelessége, hogy tiszteletben tartsák, védelmezzék és előmozdítsák a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságát, ideértve a művészi és kulturális kifejezés szabadságát is. A kultúrpolitika feladata annak biztosítása, hogy a kultúra szabad, független és kihívásokat eredményező erőként működhessen a társadalomban. Ebből kell kiindulni, ha a kölcsönös tisztelet és a kultúrák közötti párbeszéd erősítéséről van szó;
5. kéri ezért az Európai Bizottságot, hogy tulajdonítson kiemelt jelentőséget a kulturális diplomácia továbbfejlesztésének, kilátásba helyezve annak beépítését az EU külpolitikájába;
6. értékeli, hogy a közleményben a kommunikációt, a kultúrát és a kulturális örökséget a regionális és helyi fejlesztés eszközeiként ismerik el. Egy átfogó keret és a kulturális tevékenységek fejlesztésével kapcsolatos következetes megközelítés kialakítása egyrészt erőteljes európai értéktöbbletet teremt, másrészt pedig ösztönözheti programok létrehozását és továbbfejlesztését regionális és helyi szinten az uniós tagállamokban és harmadik országbeli partnerekkel, ez pedig kölcsönös előnyökkel jár az érintettek számára;
7. hangsúlyozza, hogy a kulturális sokféleség az EU értékeinek szerves részét képezi, valamint hogy az EU erősen elkötelezett a békén, jogállamiságon, szólásszabadságon, egymás kölcsönös megértésén és az alapvető jogok tiszteletben tartásán alapuló nemzetközi rend elősegítése mellett. Ezen túlmenően, az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) kulcsfontosságú partnereként az EU-nak továbbra is szorosan együtt kell működnie az UNESCO-val⁽²⁾ a világ kulturális örökségének védelme érdekében. A 2005-ös UNESCO-egyezmény⁽³⁾ részes feleként pedig az EU-nak teljesítenie kell azt a vállalását, hogy nemzetközi kulturális kapcsolataiban elősegíti a kulturális kifejezőmódok sokszínűségét;

⁽¹⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽²⁾ Az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete.

⁽³⁾ http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=31038&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

8. üdvözli, hogy elismerik a kultúra szerepét az EU földrajzi együttműködési kereteiben, így többek között: a) a bővítési politikában; b) az európai szomszédságpolitikában; c) a fejlesztési együttműködésben; és d) a 2000. júniusban aláírt Cotonoui Partnerségi Megállapodásban ⁽⁴⁾;

9. hangsúlyozza, hogy az európai kulturális diplomácia fő célja az EU és tagállamainak népszerűsítése, az oktatási és kulturális cseréket is ideértve. Ugyanakkor a harmadik országok közvéleményét és állampolgáraikat is célozza, mivel nyilvánvaló érdeke, hogy kedvező képet közvetítsen az Unióról és a tagállamokról. A kulturális diplomácia jelentősége kiterjed az országok közötti párbeszédre, a béke és a kulturális sokszínűség előmozdítására, valamint a gazdasági cserekapcsolatokra;

10. úgy véli, hogy az is illusztrálja a kulturális diplomácia jelentőségét, hogy az utóbbi években egyes felemelkedő és keleti országokban is megjelent. Fontos kidolgozni a kulturális diplomáciát az Európai Unió számára, hogy így a nemzetközi porondon minden téren, tehát a kultúra terén is fel tudja venni a versenyt az új felemelkedő hatalmakkal;

11. emlékeztet arra, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatok terén történő uniós fellépés egyik irányelve „a szubszidiaritás és a kiegészítő jelleg tiszteletben tartásának biztosítása” ⁽⁵⁾. A kultúra terén az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására ⁽⁶⁾. A kultúrának az EU külkapcsolataiban betöltött szerepéről szóló közelmúltbeli tanácsi következtetések kiemelték, hogy jobban össze kell hangolni azokat az erőfeszítéseket, amelyek egy stratégiai európai megközelítés kialakítására irányulnak ⁽⁷⁾;

12. különösen kiemeli, hogy erősebb és elmélyültebb együttműködés szükséges helyi, regionális és nemzeti szinten a nemzetközi kulturális kapcsolatok és tevékenységek támogatását célzó stratégiák kezdeményezése és kifejlesztése terén. Azt kell célozni, hogy ezek a stratégiák az egyedibb és pluralistább európai kulturális identitás létrehozásának olyan eszközeként szilárduljanak meg, amelyet mind nemzetközi szinten, mind az EU-n belül az összes tagállam polgárai elismernek;

13. fontosnak tartja, hogy a civil társadalom, a nem kormányzati szervezetek, a klubok, csoportosulások, vállalkozások, művészek, társulások és szövetségek még aktívabb és összehangoltabb módon vegyenek részt kezdeményezések kidolgozásában a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégia részeként;

Prioritások

14. megjegyzi, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia hatása korlátozott lesz, ha nincsenek azonnali eredményei konszolidált fellépések és kézzelfogható előnyök formájában, illetve ha ezek az előnyök csak a távoli jövőben jelentkeznek majd;

15. hangsúlyozza a művészi és kulturális alkotás önálló értékét, és kinyilvánítja, hogy a kultúrára nem szabad kizárólag célt szolgáló eszközként tekinteni. Emiatt prioritásként kellene kezelni a kulturális szereplők cseréjét. A művészek mobilitásának és a kulturális tartalmaknak a támogatása az EU fontos feladata a kultúrpolitika területén, mivel ez európai többletértéket teremt;

16. úgy véli, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozóan javasolt európai uniós stratégiát a tagállamokkal való szoros egyeztetés alapján pontosítani kell úgy, hogy az tartalmazzon rendelkezéseket az alábbiakra vonatkozóan: a) az összes felet bevonó közös koordinációs kereten alapuló egyedi működési és végrehajtási szakpolitikai mechanizmusok, valamint b) külön célkitűzések és egyértelmű végrehajtási határidő a különféle politikák számára. Kívánatos lenne, hogy mérni tudjuk a végrehajtott stratégiák eredményességét és hatékonyságát is;

17. megismétli a növekedést és foglalkoztatást szolgáló kulturális és kreatív iparágak témájában korábban kifejtett álláspontját ⁽⁸⁾, és kéri egyrészt, hogy a kultúra és a kreativitás jobban épüljön be az Európa 2020 stratégiába, másrészt pedig hogy ismerjék el, mennyire fontosak a kapcsolódások a szóban forgó ágazatok és más szakpolitikai területek között (ipar, turizmus, környezetvédelem, oktatás, pénzügyek stb.);

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/europeaid/node/1584>

⁽⁵⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽⁶⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 6. cikke.

⁽⁷⁾ A Tanács következtetései a kultúráról az Európai Unió külkapcsolataiban, különös tekintettel a fejlesztési együttműködésre; 2015. november 24.

⁽⁸⁾ CdR 181/2010 fin.

18. fenntartja, hogy az EU tagállamai és partnerországai számára prioritást kell jelentenie annak, hogy a kulturális tevékenységek valóban inkluzívak és mindenki számára elérhetőek legyenek, függetlenül a résztvevők korától, nemétől, fogyatékoságától, nemzetiségétől, faji vagy etnikai származásától, vallásától vagy társadalmi-gazdasági háttérétől. A társadalmi beilleszkedés kulcsa, hogy a fiatalokat fokozott szerepvállalásra és részvételre ösztönözzük az inkluzív kulturális tevékenységek kialakításában és lebonyolításában;

19. úgy véli, hogy a kulturális iparágak (film, képzőművészet, irodalom stb.) azon ágazatok részét képezik, amelyek a kulturális diplomáciában a legnagyobb befolyást gyakorolják, és terjesztési módjuk révén igen sokszínű közönséghez eljutnak. A kulturális diplomáciának nagymértékben támogatnia kellene ezen iparágak alkotásainak Unión kívüli terjesztését, hogy világszerte erősítsék Európa imázsát;

20. úgy véli, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia egyik sajátos dimenziója az uniós fellépések összehangolása a partnerországokéival a menekültek és a migránsok kérdésében. A közelmúltbeli válság és az EU-ba érkező egyre nagyobb menekültáradat új kihívásokkal jár, amelyeket megfelelően kell kezelni. A kulturális tevékenységek kialakítása központi szerepet tölthet be az alábbiaknak köszönhetően: a) a félelem, a zavargások és a gyanakvás csökkentése; b) a kulturális identitás és háttér jobb megértésének elősegítése; c) a menekültek társadalmi integrációját célzó folyamat erősítése; d) a szabad, demokratikus és toleráns társadalom már kialakult uniós modelljének meggyökereztetése és védelme; e) a kölcsönös tisztelet kialakítása a menekültek és a befogadó közösségek körében; illetve f) az európai társadalom szembesítése azzal, hogy felmenőinknek milyen befogadásban volt részüik, amikor nekik kellett elhagyniuk a kontinenst gazdasági, politikai, vallási vagy háborús okokból;

21. külön felhívja a figyelmet a szélsőségeseknek és az idegengyűlölő szénezetű populizmusnak – amely az euroszkeptizmus bizonyos formáiban is kifejezésre juthat – az utóbbi időben egyre gyakoribb megnyilvánulásaira. Az RB szerint ezért sürgősen meg kell erősíteni azokat a kulturális tevékenységeket, amelyek az Európában található kulturális örökség és a művészi és kulturális kifejezési formák alaposabb ismeretének előmozdítására irányulnak. Az RB úgy véli, hogy ehhez fontos eszközt jelentenek a mobilitási programok, például az Erasmus+, az egyetemek közötti együttműködés és a Horizont 2020, a világ legnagyobb többoldalú kutatási és innovációs programja, mivel ezek – az emberek kulturális, etnikai vagy vallási háttérétől függetlenül – nyitva tartják a kommunikációs csatornákat és megkönnyítik az ötletek megosztását;

Megnövekedett gazdasági hatás

22. üdvözli a kulturális és kreatív iparágak fellendítésére helyezett hangsúlyt, mivel ezek olyan jelentős területek, amelyek minőségi munkahelyeket biztosítanak, és előmozdítják az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést;

23. megismétli a növekedést és foglalkoztatást szolgáló kulturális és kreatív ágazatokról már korábban kifejtett nézeteit⁽⁹⁾, melyek szerint ha maximális gazdasági előnyöket szeretnének elérni, akkor meg kell könnyíteni a kulturális termékek előállítását és fogyasztását, valamint ösztönözni kell a kreativitást. Az RB hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kreatív készségek fejlesztése minél fiatalabb korban megkezdődjön, mind az oktatásban, mind a rekreációs tevékenységek terén, hogy a fiatalok teljes mértékben profitálhassanak a kultúrához való hozzáférés új típusaiból;

24. emlékeztet arra, hogy egyes régiók, például a szigetek vagy a legkülső régiók földrajzi sajátosságai miatt nem tudják a többi európai régióhoz hasonló módon kialakítani saját kulturális és kreatív iparágait. Az Unió határregión és a legkülső régiók fontos szerepet töltenek be, mivel az évszázadok során a többi földrésszel kialakított történelmi, kulturális és nyelvi kötődéseknek köszönhetően egyedülálló hozzáadott értékkel gazdagítják az Európai Uniót. Ezért elő kell segíteni a régióknak az Unió többi részével való kulturális cserekapcsolatait és kommunikációját. Ez olyan intézkedésekkel érhető el, amelyek megkönnyítik a művészek és alkotásaik ilyen régiók, illetve az EU többi része és a szomszédos országok közti utazását. Így ezek a régiók is részesülhetnének a kulturális és kreatív iparágak kínálta, mindenekelőtt a gazdasági növekedést és a foglalkoztatást serkentő versenyelőnyökből, amint azt az RB már a CDR2391-2012_00_00_TRA_AC jelű véleményében is megjegyezte;

25. felhívja a figyelmet arra, hogy a politikai döntések – különösen a költségvetés és a forráselosztás terén – hosszabb távon is következményekkel járnak a kulturális örökségre és a kulturális politikára;

⁽⁹⁾ CDR181-2010_FIN_AC.

26. úgy véli, hogy alapvetően fontos volna egy olyan eszköz kidolgozása, amely kifejezetten a fiatal tehetségeket célozza, elősegítve mobilitásukat, valamint képzési és cserelehetőségeiket más országokkal, nemcsak az Unión belül, de azon kívül is. Ennek alapjául az „Erasmus kreatív fiataloknak” ötlete szolgálhatna, amely kiemelten kezelné a legtávolabban fekvő, pl. legkülső régiókból érkező fiatalokat, mivel lakóhelyük sajátosságai miatt ők gyakran nem tudnak a kontinensen lakó fiatalokkal egyenlő feltételek mellett hozzáférni a mobilitási programokhoz;

27. megjegyzi, hogy gazdasági és pénzügyi nehézségek idején számos uniós tagállamban hátrányt szenvednek és jelentősen visszaesnek a kulturális területekre irányuló beruházások;

28. hangsúlyozza, hogy a kultúrára fordított kiadások nem luxust, hanem beruházást jelentenek, valamint hogy stratégiai támogatás szükséges ahhoz, hogy ez az ágazat – amelyben Európában több mint hárommillió ember és egymillió vállalkozás tevékenykedik – növekedni tudjon;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe

29. rámutat, hogy a legtöbb tagállamban a helyi és regionális önkormányzatok felelősek a közös közleményben említett ágazatokért, különösen a kultúráért és a kulturális örökségért, a kutatásért, az oktatásért, az idegenforgalomért, a fejlesztési együttműködésért és a foglalkoztatásért;

30. hangsúlyozza, hogy a kultúra területét hasznos volna beépíteni a nemzeti és regionális nemzetközivé válási tervekbe, és szorgalmazni kellene maguknak a kulturális iparágaknak a nemzetközivé válását;

31. felhívja a figyelmet a hagyományos táj- és településkép-védelem megőrzésének fontosságára, annak fontos szerepére a kulturális örökségvédelem területén. A települések vonzóvá tétele céljából szükség van az olyan építészeti megoldásokat tartalmazó programok támogatására, amelyek magukban hordozzák a hagyományos tervezés esszenciáját, anyaghasználatát, de a mai kor térigényeinek is megfelelnek;

32. felhívja a figyelmet arra, hogy a jövőbeni stratégia hozzájárulhat a fenntartható idegenforgalom megalapozásához az EU-val szomszédos országokban, és elősegítheti a kulturális örökség által helyi és regionális szinten hozott jelentős haszon elismerését;

33. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban vonja be a Régiók Bizottságát a közös közleményben javasolt fellépési területek és intézkedések tervezési szakaszába, a helyi és regionális önkormányzatokat pedig a kidolgozási és megvalósítási szakaszba;

34. fontosnak tartja a kulturális tevékenységek finanszírozásával kapcsolatos eljárások egyszerűsítését és felgyorsítását, biztosítva, hogy a regionális és helyi önkormányzatok gyakrabban tudjanak közvetlenül hozzáférni a meglévő együttműködési kerethez és a nemzetközi kulturális kapcsolatok előmozdítására irányuló uniós tematikus programok keretében való finanszírozáshoz;

35. üdvözlzi az EU és az érintett partnerország közötti együttműködésre épülő Európai Kultúraházak létrehozására tett javaslatot, úgy véli, hogy azt költségvetési szempontból tovább kell elemezni és kéri, hogy a kulturális intézetek és egyéb szereplők mellett a regionális és helyi önkormányzatokat is vonják be. Megjegyzi, hogy ezek a központok sokféle formát ölthetnek, például működhethetnek könyvtárként, digitális vagy más módon. Ennek kapcsán a részt vevő érdekelt felek folyamatos képzése csak akkor fogja biztosítani a kezdeményezés sikerét, ha verseny helyett tényleges együttműködésre kerül sor a partnerországokban tevékenykedő uniós szereplők között;

36. javasolja, hogy regionális és helyi érdekelt feleket is vonjanak be a 2016. februárban létrehozott kulturális diplomáciai platformba, a stratégiai partnerekre összpontosítva;

37. emlékeztet az RB korábban kifejtett álláspontjára, mely szerint az Európa Kulturális Fővárosa program értékes kezdeményezés, amely kidomborítja az európai kultúrák gazdagságát, sokszínűségét és közös vonásait⁽¹⁰⁾. Az „Európai Örökség cím” kezdeményezéssel együtt a programot továbbra is az együttműködés és a polgári szerepvállalás „laboratóriumaként” lehetne felhasználni;

⁽¹⁰⁾ CDR191-2011_FIN_AC.

38. fenntartja azt a korábbi álláspontját, hogy az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezést ne csak a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok városai előtt nyissák meg, hanem az európai szomszédságpolitika partnerországai és az EFTA-országok előtt is ⁽¹¹⁾. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés az európai szomszédságpolitikához, illetve a többi európai államhoz fűződő kapcsolatokhoz való lehetséges hozzájárulást jelent, mivel nemcsak az EU-n belüli kulturális együttműködést erősíti, hanem ezen túlmenően az EU és a keleti és déli szomszédos országok közötti kapcsolatok elmélyítését is a jólét, stabilitás és biztonság ösztönzése céljából az EU külső határain;

39. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos hatáskörökkel rendelkeznek a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása terén, mivel számos interkulturális kezdeményezés koordinálása helyi és/vagy regionális szinten történik. A helyi és regionális önkormányzatok a polgárokhoz való közelségükre való tekintettel stratégiai szempontból jó helyzetben vannak ahhoz, hogy választ adjanak a területükön élő különböző kulturális csoportok sajátos szükségleteire és igényeire, valamint hogy mozgósítsák is őket a kultúrák közötti intenzívebb párbeszéd elősegítésére ⁽¹²⁾;

40. érdeklődéssel várja az Európai Bizottságnak a kulturális örökséggel való kereskedelem elleni küzdelem keretében benyújtandó jogalkotási javaslatát; hangsúlyozza, hogy nem elég, ha a javaslat csak a kulturális javak EU-ba való illegális behozatalával foglalkozik: az EU kulturális javainak illegális kivitelére is ki kell térnie, a művészi, történelmi vagy régészeti értékkel bíró nemzeti kincsek védelme és a csempészet elleni küzdelem érdekében; hangsúlyozza azonban, hogy ez a javaslat nem írhat elő aránytalan korlátozásokat a kulturális javak jogszerű kereskedelmét illetően, és hogy a jogszerűen működő kereskedőket sújtó adminisztratív terheket a lehető legalacsonyabb szinten kell tartani. Létfontosságúnak tartja, hogy szigorú intézkedéseket javasoljanak az EU-ban zajló engedély nélküli ásatások kapcsán is;

41. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság arra irányuló javaslata, hogy 2018-at nyilvánítsák a kulturális örökség európai évének, többek között lehetőséget ad a kultúrák közötti párbeszéd elősegítésére és annak a szerepnek a népszerűsítésére, melyet a kultúra a közösségek közötti békés kapcsolatok érdekében betölt.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

⁽¹¹⁾ CDR2077-2012_00_00_TRA_AC.

⁽¹²⁾ CDR11-2006_FIN_RES.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós politika

(2017/C 207/17)

Előadó: Pauliina HAIJANEN (FI/EPP) Laitila képviselő-testületének tagja

Referenciaszöveg: Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Az Európai Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politikája

JOIN(2016) 21 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. köszönetét fejezi ki az Európai Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a 2016. április 27-én kiadott közös közleményért, és úgy véli, hogy az Északi-sarkvidékre vonatkozó jövőbeli uniós integrált politikát illetően a közleményben javasolt prioritási területek jó irányba mutatnak;
2. hangsúlyozza, hogy az Északi-sarkvidék előtt álló kihívások leküzdéséhez a helyi, a regionális és a nemzetközi szint közös erőfeszítései szükségesek, és megköszöni az Európai Bizottságnak, hogy a térséggel kapcsolatos célokat és igényeket támogató integrált politikai válaszok kidolgozásakor a térség földrajzi és demográfiai sajátosságait vette alapul;
3. megjegyzi, hogy ez már a harmadik közlemény az Északi-sarkvidékre vonatkozóan. A 2008-ban kiadott, első európai bizottsági közlemény intézkedéseket javasolt az Északi-sarkvidék többek közt különféle környezetvédelmi megállapodások és nemzetközi együttműködés révén történő védelmére és megőrzésére. Emellett az erőforrások fenntartható használatának és a térség kezelésére vonatkozó többoldalú modellnek az előmozdítására is intézkedéseket javasolt. A közlemény célja az volt, hogy előmozdítsa az Északi-sarkvidéket érintő kérdések strukturált és következetes kezelését, és új együttműködési lehetőségeket nyisson a térség országai között;
4. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője által 2012-ben közösen kiadott közleményben a határozottan környezetvédelmi jelleg mellett már olyan témák is előtérbe kerültek, mint az éghajlatváltozás következtében megnyíló új közlekedési útvonalak (pl. az északkeleti átjáró), vagy az új technológiákon és ismereteken alapuló jobb lehetőségek a természeti erőforrások fenntartható hasznosítására. A közlemény a nemzetközi együttműködésnek a béke és a biztonság támogatásában játszott szerepével is foglalkozott;
5. szeretné felhívni a figyelmet a legutóbbi közleményben a jövőbeli uniós integrált politika számára meghatározott három prioritási területre, melyek: az éghajlatváltozás és a sarkvidéki környezet megőrzése; fenntartható fejlődés az Északi-sarkvidéken és környékén; valamint nemzetközi együttműködés az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdésekben. Az egyik legnagyobb kihívást az jelenti, hogy egyensúlyt kell találni az ökológiai jólét és a társadalmi-gazdasági fejlődés új lehetőségeinek kiaknázása között;
6. megjegyzi, hogy a vizsgált közlemény az éghajlattal és a környezettel, a fenntartható fejlődéssel és a regionális együttműködéssel kapcsolatos, már korábban meghatározott irányvonalakat követi. A Régiók Bizottsága a véleményében különösen azokra a témakörökre szeretné felhívni a figyelmet, amelyek a eddigi közleményekben kevesebb figyelmet kaptak (pl. a társadalmi-gazdasági kérdések), vagy a prioritások megváltoztatásával kerültek előtérbe;
7. egyetért azzal, hogy a közlemény céljait a térség biztonsága, stabilitása, fenntartható fejlődése és jóléte képezi. A dokumentum átfogó képet ad az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos uniós fellépésekről. Az EU Északi-sarkvidékre vonatkozó politikájának központi eleme továbbra is a fenntartható fejlődés, de egyre több szó esik az alkalmazkodóképességről is. A közlemény a jövőbeli tevékenységek során figyelmet kíván fordítani a térség lakosságának hagyományos életkörülményeire, valamint arra, hogy a gazdasági fejlődés hatással van az Északi-sarkvidék érzékeny környezetére. Az RB dicséretesnek tartja, hogy a közlemény nyomatékosan hangsúlyozza, hogy meg kellene erősíteni az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos ügyek koordinációját;

8. rámutat, hogy a közlemény két különböző szemszögből vizsgálja az Északi-sarkvidéket. Európa szempontjából az Északi-sarkvidék Európa legészakibb területeit jelenti, melyeket az elszigeteltség, a nehéz körülmények, a gyér lakosság és a népesség öregedése jellemez. A sarkvidék egészének szemszögeiből egyrészt a természeti erőforrások (ásványok, erdők, tenger- és halgazdálkodás), másrészt az igen fejlett települések kerülnek előtérbe, valamint az, hogy a terület komoly szakértelemmel rendelkezik pl. a környezeti szempontból fenntartható technológiai megoldások kifejlesztése terén. Ebben a véleményben elsősorban az európai szempontokra helyezük a hangsúlyt;

9. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság közleményében az „Északi-sarkvidék” fogalma az Északi-sark körüli, az északi sarkkörtől (é. sz. $66^{\circ}32'$) északra fekvő területet jelenti. Ide tartozik a Jeges-tenger, valamint nyolc ország – az Egyesült Államok, Izland, Kanada, Norvégia, Svédország, Finnország, a Dán Királyság (ezen belül Grönland és a Feröer-szigetek) és az Orosz Föderáció – területei. A formálisan a Dán Királysághoz tartozó, de széles körű autonómiával rendelkező Grönland és a Feröer-szigetek nem tagjai az Uniónak, de halászati és kereskedelmi megállapodásokat kötöttek az EU-val. Grönland ráadásul uniós tengerentúli területnek számít. Az Északi-sarkvidéken összesen 4 millióan laknak, ezek mintegy harmada őslakos népek tagja;

10. megjegyzi, hogy az Északi-sarkvidéknek a közleményben használt területi meghatározása igen szűk, csak az északi sarkkörtől északra fekvő területekre korlátozódik. Az uniós integrált politika viszont sokkal nagyobb területre hatással lesz. A Régiók Bizottsága azt ajánlja, hogy bővítsék ki az Északi-sarkvidéknek a közleményben foglalt területi meghatározását, szem előtt tartva a fenntartható fejlődés előmozdítását, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és Európa versenyképességének előmozdítását, valamint figyelembe véve a helyi közösségek és az őslakos népek igényeit és lehetőségeit;

Éghajlatváltozás és a sarkvidéki környezet megőrzése

11. fontosnak tartja, hogy az éghajlatváltozás enyhítésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak, valamint az érzékeny sarkvidéki környezet védelmének kiemelt szerepe van a közleményben javasolt politikai válaszlépésekben. A térség felmelegedéséből eredő, az uniós intézkedéseket is befolyásoló következmények mellett arra is figyelni kell, hogy az európai és a globális fellépések hogyan hatnak a térségbeli éghajlatváltozás alakulására. A globális éghajlatügyi megállapodásnak az Északi-sarkvidék jövőjére is jelentős hatása lesz. A közlemény egyéb nemzetközi megállapodásokat is megemlít, illetve jelzi, hogy újabbakra lenne szükség többek közt a környezetvédelem területén;

12. hangsúlyozza az Európai Bizottság által említett északi-sarkvidéki kutatások és tudományos együttműködés jelenlegi és jövőbeli jelentőségét. A közleményben bemutatott EU-PolarNet kezdeményezés jó példa a különféle európai egyetemek és kutatóintézetek részvételével működő, széles körű és komoly tudományos együttműködésre. A kezdeményezés célja a rövid és hosszú távú tudományos prioritások meghatározása, valamint az interdiszciplináris együttműködés megerősítése az Északi-sarkvidékre vonatkozó kutatás terén. Ezzel kapcsolatban a hálózat célul tűzte ki, hogy szélesebb körben együttműködik az északi-sarkvidéki szereplőkkel. Az RB különösen fontosnak tartja, hogy az Északi-sarkvidék sokrétű körülményeire irányuló kutatás céljainak és eszközeinek meghatározásába a helyi és regionális szintet képviselő szervezetek is bevonják;

13. nagyobb hangsúlyt szeretne fektetni a sarkvidéki városok fejlesztésben játszott szerepére. A városok a fejlesztés és a változó körülményekhez való alkalmazkodás fő motorjai. A városi infrastruktúrába és pl. az energiahatékony megoldásokba való beruházások, illetve – különösen ritkán lakott területeken – a lakossági szolgáltatásokhoz szükséges megoldások nyomán új üzleti tevékenységek jelennek meg. A Régiók Bizottsága ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a nagy távolságok, a gyér lakosság és a népesség öregedése jelentette sajátos kihívásokra a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani a fejlesztési politikában;

Fenntartható fejlődés az Északi-sarkvidéken és környékén

14. úgy véli, hogy a természeti erőforrások fenntartható hasznosítása az Északi-sarkvidék fenntartható növekedésének és a jólét növelésének egyik központi eleme. Ez jól működő közlekedési és kommunikációs kapcsolatokat feltételez. Meg kell erősíteni a kiterjedtebb észak-déli irányú közlekedési kapcsolatokat, például a TEN-T hálózat keretében Finnországot Norvégián keresztül a Jeges-tengerrel összekötő útvonalat, illetve a kelet-nyugati összeköttetéseket, hogy összekapcsoljuk egymással az uniós közlekedési hálózathoz kapcsolódó észak-norvégiai, észak-svédországi és észak-finnországi régiókat. Az Északi-sarkvidékre irányuló, például közúti, vasúti, szélessávúkapcsolat- és villamosenergia-beruházások általában a környező területekre is jótékony hatással vannak, így az érintett ország egészének gazdasági feltételeit javítják pl. az ipar szempontjából;

15. ezzel kapcsolatban emlékeztet az EU kék növekedési stratégiájára, amely a hosszú távon fenntartható tengeri fejlesztést hivatott támogatni. A stratégiának a tengerrel kapcsolatos ismeretekre, a tengeri területrendezésre és az integrált tengerfelügyeletre vonatkozó intézkedéseinek alkalmazását az Jeges-tenger esetében is szorgalmazzák. Az akvakultúra előmozdításával és az óceánból nyert energia kiaknázásával kapcsolatos fejlesztési tevékenységek különösen hangsúlyosak az Északi-sarkvidéken;

16. rámutat arra, hogy ha a sarkvidéken meglévő szaktudást az ipar, az energia, a tiszta technológiák, az infrastruktúra-építés és a turizmus területén is hasznosítanák, az egész Európa versenyképességét javítaná. Elő kell mozdítani a kutatási együttműködést a sarkvidéki egyetemek és kutatóintézetek között. Az innováció előmozdítása, valamint új termékekben és kereskedelmi szolgáltatásokban való hasznosítása a fenntartható fejlődést támogató eszközként is fontos. Az üzleti környezet javítása az Északi-sarkvidéken a digitális egységes piaci stratégia megvalósításának része;

17. felhívja a figyelmet arra, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó uniós kohéziós politika prioritásai az Északi-sarkvidék tekintetében a kutatás és az innováció, a kkv-k versenyképessége és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés. Az északi területek intelligens szakosodási stratégiái, valamint a határokon átnyúló együttműködés terén az Interreg Északi periferia és Északi-sarkvidék, az Interreg Nord, a Botnia-Atlantica és a Norvégia-Svédország program – amelyek célja élet- és versenyképes és fenntartható közösségek létrehozása – szilárd alapot teremtenek a strukturális alapokból finanszírozott projektek megvalósításához az EU északi-sarkvidéki területein. Ezenkívül az EU külső határait érintő Kolarctic határokon átnyúló együttműködési program is támogatni fogja a finn, svéd és norvég északi régiókkal és a Barents-tengeri régióval való együttműködést;

18. hangsúlyozza, hogy az Északi-sarkvidék fejlesztésére a jövőbeli kohéziós politika végrehajtása során is sokoldalú finanszírozási eszközöket kell biztosítani, melyek segítségével megoldásokat lehet találni a helyi gazdaság támogatására, és fejleszteni lehet az egész EU versenyképességét javító szakismereteket, innovációt, termékeket és szolgáltatásokat. A legfontosabb új témák között szerepel pl. a sarkvidéki körforgásos gazdaság fejlesztése, valamint a „sarkvidéki dizájn” általános koncepciója. Fontos, hogy az Unió a következő tervezési időszakban is aktív szerepet játsszon a sarkvidéki kutatási és beruházási tevékenységekben;

19. szeretné kiemelni a közleményben említett, az új technológiák kínálta lehetőségeket az elektronikus kapcsolattartásra pl. a helyi gazdasági, tudományos és kulturális élet fenntartása és fejlesztése érdekében. Ennek főként az őslakos népek képviselői számára van jelentősége. A közlemény megemlíti az Európai Bizottság által az Északi-sarkvidék őslakos népeinek képviselőivel szervezett évenkénti találkozókat. Rendkívül fontos az őslakos népek nézeteinek meghallgatása és a döntéshozatalban való figyelembevétel, többek között a nemzeti és regionális intézkedések terén is;

20. üdvözli, hogy az együttműködés jelentősége nagy hangsúlyt kap az Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politika végrehajtása során. A közlemény szorgalmazza továbbá a különféle finanszírozási eszközök jobb felhasználását a sarkvidéki beruházások előmozdítására, és az Európai Bizottság az Északi-sarkvidék európai részén lévő érdekelt felek ideiglenes fórumának (European Arctic Stakeholder Forum) létrehozását is javasolja. E fórumba az uniós intézmények, a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok képviselőit hívnák meg, feladata pedig az volna, hogy meghatározza az uniós finanszírozás legfontosabb beruházási és kutatási prioritásait 2017 végéig. Mivel az együttműködési fórum még csak kezdeti fázisban van, a Régiók Bizottsága azt javasolja, hogy annak összetételét és megbízatását még pontosítsák;

21. azt javasolja, hogy az együttműködési fórum munkájának részeként az Európai Bizottság állítson össze egy útmutatót az Északi-sarkvidéken elérhető finanszírozási lehetőségekről (ahogy ez a balti-tengeri stratégia keretében is történik), és különféle rendezvényeken és kapcsolatépítő találkozókra terjessze ezt az információt. Az uniós északi-sarkvidéki fórumhoz pedig, amely az Európai Bizottság javaslatának értelmében 2018-ban kezdené meg munkáját és évente kerülne megrendezésre, azt a munkát kellene alapul venni, amelyet az Északi-sarkvidék európai részén lévő érdekelt felek fóruma végez;

Nemzetközi együttműködés az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdésekben

22. úgy ítéli meg, hogy a nemzetközi együttműködés előmozdítása a közlemény egyik legfontosabb témája. Az Északi-sarkvidék stratégiai jelentőségének növekedése érdekellentétekhez vezethet, ezért még fontosabb a szoros nemzetközi együttműködés. Az északi-sarkvidéki együttműködés már most is több együttműködési struktúra keretében zajlik. A vezető

kormányközi fórum az Északi-sarkvidéki Tanács, amely előmozdítja az államok, az őslakos közösségek és a térség más lakosai közti együttműködést a sarkvidéket érintő témákban. A Barents Euro-Sarkvidéki Tanács és a Barents Regionális Tanács munkája a stabilitást és a fenntartható fejlődést támogatja a Barents-tenger térségében. Emellett az Unió balti-tengeri együttműködése is kapcsolódik az északi-sarkvidék kapcsán folytatott együttműködés átfogó keretéhez;

23. hangsúlyozza, hogy az Északi Dimenzió keretében Oroszországgal folytatott együttműködésnek folytatódnia kell. Ez lehetőségeket teremtett a gazdasági szereplők, kutatók és a lakosok közötti találkozásra, ezzel pedig segítette konkrét környezetvédelmi, üzleti és kulturális projektek létrehozását;

24. fontosnak tartja, hogy a közleményben foglalt célok eléréséhez kihasználják a már meglévő együttműködési struktúrákat. Az EU aktívan részt vesz a különböző nemzetközi szervezetek és fórumok munkájában. Emellett kérte megfigyelőként való részvételét az Északi-sarkvidéki Tanácsban, és fontos, hogy a tagállamok mindent megtegyenek a folyamat sikeréért;

25. végezetül megjegyzi, hogy az Északi-sarkvidéknek egyre nagyobb stratégiai jelentősége van az Unió számára, ahogyan egyre nagyobb szükség van arra is, hogy az Unió lépéseket tegyen az Északi-sarkvidék természeti környezetéből és társadalmi-gazdasági sajátosságaiból fakadó kihívások megoldására. Az Uniónak elő kell mozdítania a tagállamok és az unióon kívüli országok közti együttműködést, hogy az északi-sarkvidék környezete stabil maradjon. Az integrált megközelítést meg kell erősíteni például azáltal, hogy kapcsolatokat és szinergiákat keresünk a finanszírozási programok és más finanszírozási eszközök között. A helyi és regionális önkormányzatoknak részt kell venniük az északi-sarkvidéki regionális együttműködést, közlekedési kapcsolatokat és fenntartható gazdasági fejlődést támogató legfontosabb programokban és projektekben.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 8-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A LIFE program félidős értékelése

(2017/C 207/18)

Előadó: Witold Stępień (PL/EPP), Łódź vajdaság elnöke**Referenciaszöveg:** Az Európai Bizottság alelnökének 2016. szeptember 26-i levele**POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözlöi, hogy az Európai Bizottság az RB-t előtekintő vélemény kidolgozására kérte fel ebben a témában, amely e véleménnyel a következőkhöz kíván hozzájárulni: a LIFE program (2014-2020) félidős értékeléséhez az 1293/2013/EU rendelet (LIFE rendelet) 27. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint, a LIFE program 2018–2020. évi második többéves munkaprogramját elfogadó végrehajtási jogi aktushoz (a LIFE rendelet 24. cikkének (4) bekezdése szerint) és a következő LIFE programnak a 2020–2027-es időszakra szóló, következő többéves pénzügyi keretben történő kidolgozásához;
2. úgy véli, hogy a környezet védelme és a biodiverzitás megőrzése a jövőben is az Európai Unió egyik fő célkitűzése lesz. A LIFE környezetvédelmi program megerősíti Európa természeti tőkéjét és az ahhoz kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatásokat, és – az Európa 2020 stratégia céljaival és az RB politikai prioritásaival összhangban – hozzájárul a „zöld” munkahelyek és a helyi vállalkozások létrehozásához, valamint az intelligens, fenntartható és inkluzív gazdasági növekedéshez. Az éghajlat-politikai alprogramhoz hasonló új eszközök létrehozása alapvető fontosságú a felmerülő európai éghajlati kihívások fényében, mivel ezek a kezdeményezések élen járnak abban, hogy megnyissák az utat az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia⁽¹⁾, a 2020–2030-as időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keret⁽²⁾, valamint a Párizsi Megállapodáshoz⁽³⁾ való hozzájárulás helyi és regionális napirendje előtt;
3. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a LIFE program fő kedvezményezettjei közé tartoznak, és a program közvetlenül – a LIFE projektek megvalósítása révén –, de a helyi és regionális partnerségeken keresztül is a javukat szolgálja. A helyi és regionális önkormányzatok számára az vonzó a programban, hogy sokféle támogatott tematikus prioritás van, számos szereplővel nyílik lehetőség az együttműködésre, és sok különböző finanszírozási modell létezik;
4. ismét határozottan támogatja, hogy a LIFE programot mint független, közvetlenül irányított, teljes egészében a környezetvédelemnek szentelt finanszírozási programot, mely jelentős hatást gyakorol a munkahelyteremtésre és a növekedésre, 2020 után is folytassák, és költségvetését jelentős mértékben növeljék⁽⁴⁾. Tekintettel a környezet és az éghajlat terén felmerülő kihívásokra és az innováció szükségességére, sajátos megközelítéseket kell alkalmazni a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések tagállami gyakorlatokba történő egyenlőtlen beépítésének kezelésére, valamint a jogszabályok végrehajtásának biztosítása érdekében;

1. szakasz – Változások az elszámolható költségek terén*Kapcsolat az uniós prioritásokkal*

5. továbbra is érvényesnek tekinti a LIFE programnak a LIFE rendelet⁽⁵⁾ III. mellékletében meghatározott tematikus prioritásait, ezért nem tartja szükségesnek azoknak a LIFE rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti, felhatalmazáson alapuló jogi aktus révén történő félidős felülvizsgálatát;

⁽¹⁾ COM(2013) 216 final.⁽²⁾ COM(2014) 015 final.⁽³⁾ Lásd még: COR-2016-01412-00-01-AC-TRA.⁽⁴⁾ CDR86-2012_FIN_AC.⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 11-i 1293/2013/EU rendelete.

6. továbbra is nagyon aggasztja, hogy a 2014–2020-as időszakra a LIFE „Természet és biológiai sokféleség” kiemelt területhez rendelt összköltségvetés nagyjából 1,155 milliárd euro, miközben az Európai Bizottság 5,8 milliárd euróra ⁽⁶⁾ becsülte az ahhoz szükséges éves beruházások értékét, hogy a teljes Natura 2000 hálózat megfelelő védelmet nyújtson a természet számára az EU-ban, az élőhelyvédelmi irányelv 8. cikkének követelményeivel összhangban. Az RB várakozása szerint a madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelv folyamatban lévő célravezetőségi vizsgálatának egyik legjelentősebb eredménye annak megállapítása lesz, hogy hiányzik az irányelv megfelelő végrehajtásához szükséges finanszírozás, ahogyan azt az RB már korábban hangsúlyozta ⁽⁷⁾. Következésképpen az RB azt javasolja az Európai Bizottság számára, hogy a LIFE rendelet 9. cikkének (4) bekezdése értelmében fogadjon el egy felhatalmazáson alapuló jogi aktust a LIFE program keretében a „Természet és biológiai sokféleség” kiemelt területhez biztosított, tevékenységi támogatásokra előirányzott források növelésére, valamint hogy 2020 után jelentősen nagyobb költségvetést tartson fenn, ezáltal számottevően növelve a LIFE programnak a Natura 2000 finanszírozásához való hozzájárulását;

7. határozottan ajánlja az éghajlat-politikai alprogram folytatását és megerősítését a LIFE 2. többéves munkaprogram során, valamint 2020-at követően, megnyitva az utat a helyi és regionális fellépések előtt az uniós és a nemzetközi éghajlat-politika napirendjének keretében. Ez az éghajlat-politikai intézkedésekre és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra előirányzott költségvetés jelentős növelésével érhető el, figyelembe véve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia közelgő felülvizsgálatát is ⁽⁸⁾; Ezenkívül meg kell határozni és a tevékenységi támogatásokkal össze kell kötni az Éghajlat-politika alprogramhoz tartozó tematikus prioritásokat és projekttemákat. Különösen „Az éghajlatváltozás mérséklése” kiemelt terület kapcsán fontos, hogy ezek a célok utaljanak az uniós szakpolitikai prioritásokra és a fő gazdasági ágazatok, például az energia és a közlekedés hozzájárulására az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz;

8. úgy véli, hogy a LIFE program fontos szerepet játszik a környezet- és éghajlatvédelemmel kapcsolatos új megoldások kidolgozásában, az ökoinnováció előmozdításában és az új eszközöket – például a környezetbarát infrastruktúrát ⁽⁹⁾ és a természetorientált megoldásokat ⁽¹⁰⁾ – szolgáló kapacitásépítésben. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mind a jelenlegi többéves programban, mind pedig 2020 után tartsa magát ehhez az irányvonalhoz;

9. hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy létrejöhessen a körforgásos gazdaság az Európai Bizottság körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervében vázoltak szerint, amit az RB is támogatott ⁽¹¹⁾, a fejlettebb technológiák és eljárások bővítését szolgáló állami és magánfinanszírozási forrásokra, az infrastruktúra fejlesztésére, valamint az értéklánc szereplői közötti együttműködés fokozására van szükség. Az RB úgy véli, hogy a hulladékokra és az erőforrás-hatékonyagra vonatkozó tematikus prioritások jórészt megfelelnek ennek az elképzelésnek, és javasolja, hogy a 2. többéves munkaprogram folytassa az ez irányú munkát, és kifejezetten hivatkozzon a körforgásos gazdaságra, valamint részesítse előnyben a műanyagoknak a körforgásos gazdaságban történő kezelésére vonatkozó, készülõben lévõ stratégia által érintett kérdéseket, valamint az építési és építőipari hulladékot a jövőbeni LIFE program keretében;

10. üdvözli a LIFE szerepét a környezetvédelmi jogszabályok egyenetlen és nem megfelelő tagállami végrehajtásának és érvényesítésének kezelésében, ami az RB kulcsfontosságú prioritásainak egyike ⁽¹²⁾. A következő programnak ezt az irányt kell tartania és határozottan megerősítenie oly módon, hogy folytatja az integrált projekteknek és a LIFE program „Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás” kiemelt területének végrehajtását;

11. ennek kapcsán hangsúlyozza azt is, hogy a LIFE program hozzájárul az EU „minőségi jogalkotás” céljához, a fenntartható növekedéshez és a munkahelyteremtéshez, valamint az EU környezet- és éghajlatvédelmi politikájának megvalósításához, mégpedig a megfelelő célok kitűzése is kiigazítása, a visszajelzési mechanizmusok javítása és a támogatott projektekkel szerzett tapasztalatok révén. Kiemeli ugyanakkor, hogy a LIFE program átfogó célját továbbra is a környezet és a biológiai sokféleség védelme kell, hogy jelentse, mivel Európa és az emberiség biológiai örökségéről van szó;

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/financing_natura2000.pdf. Megjegyzés: ez nem foglalja magában Horvátországot.

⁽⁷⁾ COR-2015-02624-00-01-AC-TRA, CDR86-2012_FIN_AC.

⁽⁸⁾ Lásd az RB ENVE-VI/015 sz., készülő véleményét.

⁽⁹⁾ COM(2013) 249 final.

⁽¹⁰⁾ Towards an EU Research and Innovation policy agenda for Nature-Based Solutions & Re-Naturing Cities, [Úton a természet alapuló megoldásokra és a városok természetes környezetének megújítására irányuló uniós kutatási és innovációs politikai program felé], Európai Bizottság, 2015.

⁽¹¹⁾ COR-2016-01415-00-01-AC-TRA, COM(2015) 614 final.

⁽¹²⁾ COR-2015-05660-00-00-AC-TRA.

Költségvetés és a támogatható kiadások szerkezete

12. továbbra is aggasztja a LIFE program korlátozott költségvetése, amely a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves munkaprogram során az 1311/2013/EU rendeletben említett kötelezettségvállalási előirányzatok teljes összegének csupán 0,3 %-át képviseli. Az RB megismétli 2012-es felhívását⁽¹³⁾ a program költségvetésének jelentős, 2020-tól esedékes növelésére;

13. kijelenti, hogy a LIFE célkitűzéseinek teljesülését hátráltathatja a nem optimális társfinanszírozási arány⁽¹⁴⁾, amely azt eredményezi, hogy a kedvezményezettek szelektívek a támogatások igénylése során, különösen a nonprofit partnerek esetében. Az RB azt javasolja az Európai Bizottság számára, hogy a következő LIFE programban növelje a társfinanszírozás arányát, és hangolja össze jobban a LIFE társfinanszírozási arányait az egyéb, közvetlenül és közösen irányított uniós támogatási programok arányaival és az azok által a kevésbé fejlett régiókra alkalmazott differenciálással. A természet és biológiai sokféleség területéhez biztosított projekt támogatások konkrét társfinanszírozási arányait egy adott (pl. NUTS 3 szintű) régió védett területekkel való lefedettségéből és gazdasági erejéből számított tényezővel lehetne meghatározni, anélkül azonban, hogy ez a fejlettebb régiók számára hátrányos egyensúlyhiányt alakítana ki;

14. vitatja azt az állami intézményekre vonatkozó 102 %-os szabályt, amelynek értelmében a projekt költségvetéséhez nyújtott pénzügyi önerőnek legalább 2 %-kal meg kell haladnia a köztisztviselők javadalmazására előirányzott összköltséget. Ez a szabály sokszor megnehezíti vagy ellehetetleníti az állami intézmények (különösen a tudományos kutatóintézetek, valamint a nem kormányzati szervezetek) számára a projektekben való részvételt, jóllehet közreműködésük gyakran döntő fontosságú a LIFE projektek céljainak eléréséhez;

15. megkérdőjelezi az infrastruktúra finanszírozásának korlátozását a LIFE program keretében, különösen, ha nagy infrastrukturális projektek finanszírozásáról van szó. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a félidős értékelésben fordítson figyelmet arra a lehetséges kockázatra, hogy a projektek a LIFE program keretében egyre inkább a kapacitásépítésre, és kevésbé a konkrét környezet- és éghajlatvédelmi célok elérésére irányulnak;

16. javasolja az átalánydíjak és -összegek gyakoribb alkalmazását a heá-bevallások csökkentése érdekében, a heá-költségek támogathatóságának veszélyeztetése nélkül⁽¹⁵⁾, ahogy arról a LIFE rendelet (38) preambulumbekzdése már most is rendelkezik. Az RB megismétli, hogy véleménye szerint a heának az elszámolható költségek köréből való kizárása számos potenciális jelentkezőt eltántoríthat a javaslatok kidolgozásától. A heát továbbra is el kell fogadni elszámolható költségként, amennyiben a kedvezményezettek igazolni tudják, hogy az nem visszaigényelhető⁽¹⁶⁾;

17. hangsúlyozza, hogy a földvásárlásnak a jövőben is támogathatónak kell maradnia a LIFE program keretében (lásd a LIFE-rendelet 20. cikkének (3) bekezdését), megtartva azt a feltételt is, hogy az ilyen földterületeket hosszú távon természetvédelmi célokra kell fenntartani. A terület megvásárlása gyakran szükséges feltétele annak, hogy biztosítani lehessen a Natura 2000 területek megtartását és a hosszú távú természetvédelmet;

Az irányítás egyszerűsítése

18. hangsúlyozza, hogy a projektek előkészítésével és benyújtásával kapcsolatos adminisztrációs terhek gyakran eltántorítják a régiókat attól, hogy LIFE támogatást igényeljenek. Ez különösen igaz a nagyobb (pl. az integrált) projektekre, amelyek esetében jelentős időre, energiára és emberi erőforrásra van szükség a sikeres jelentkezés elkészítéséhez és benyújtásához, különösen a kevesebb tapasztalattal rendelkező partnerek esetében. Ezért az RB által egy korábbi véleményében⁽¹⁷⁾ már javasoltaknak megfelelően egyszerűsíteni kell a jelentkezési és adminisztrációs folyamatokat, továbbá le kell rövidíteni a projektfinanszírozásról szóló döntésre való várakozás idejét;

⁽¹³⁾ COM(2015) 614 final és az RB támogató véleménye: COR-2016-01415-00-01-AC-TRA.

⁽¹⁴⁾ A természet és biológiai sokféleség területét érintő hagyományos projektek esetében: 60 %-os társfinanszírozás, de 75 % a kiemelt fontosságú élőhelyeket és fajokat célzó projektek esetén. Integrált projektek, előkészítő projektek és technikai segítségnyújtási projektek esetében: 60 %-os társfinanszírozás. Kapacitásépítést célzó projektek esetében: 100 %-os társfinanszírozás. Minden egyéb projekt, azaz az éghajlat-politikai alprogram alá tartozó hagyományos projektek, valamint a Környezetvédelem alprogram „Környezet és erőforrás-hatékonyság” kiemelt területe és a „Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás” kiemelt területe alá tartozó hagyományos projektek esetében: 60 %-os társfinanszírozás az első többéves munkaprogram során (2014–2017), 55 %-os társfinanszírozás a második többéves munkaprogram során (2018–2020).

⁽¹⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽¹⁶⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽¹⁷⁾ CDR112-2010_FIN_AC.

19. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a LIFE program keretében a hagyományos projektekre irányuló javaslatokat két szakaszban nyújtsák be, amint az eddig az integrált projektek esetében történt. Az első szakaszban rövid áttekintést kell adni a javasolt projektről (projektleírás), és amennyiben az pozitív elbírálásban részesül, a kedvezményezett benyújtja a teljes körű javaslatot. Sürgeti továbbá az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, miként lehetne egyszerűsíteni és a projekt időtartama alatt egyenletesen elosztani a projektek pénzügyi és technikai elemeinek végső jóváhagyási eljárásait. Ez nagyobb rugalmasságot biztosít a projekt tulajdonosok számára, és csökkenti annak kockázatát, hogy a projekt technikai tartalma helyett a pénzügyi és adminisztratív szempontok kerülnek előtérbe;

20. üdvözli a LIFE rendelet 3. cikkében és a 2014–2017-es időszakra vonatkozó többéves munkaprogramban arra helyezett hangsúlyt, hogy új kvalitatív és kvantitatív környezeti, társadalmi és gazdasági mutatókkal mérjék a LIFE sikerességét; azonban ezek további egyszerűsítését javasolja, mivel számos mutató nem értékelhető hitelesen a projektek időkeretén belül. Emellett a mutatókat rugalmasabbá kell tenni, illetve a helyi és regionális viszonyokhoz kell igazítani, továbbá a jelentéstétellel töltött időt is minimalizálni kell;

2. szakasz – A finanszírozási és végrehajtási rendszerek kiegészítő jellege az EU által finanszírozott programok körében

Komplementaritás egyéb uniós alapokkal

21. elismeri, hogy a jelenlegi többéves munkaprogram megerősítette a LIFE egyéb uniós alapokkal, pl. a kohéziós politikai alapokkal (ESZA, ERFA, KA), a Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alappal (EMVA), illetve az Európai Tengerügyi és Halászati Alappal (ETHA) való komplementaritását és koherenciáját. Sürgeti az egyéb uniós alapokkal való szinergiák és strukturált együttműködés kialakítását a LIFE 2020 utáni továbbfejlesztése céljából⁽¹⁸⁾;

22. úgy véli, hogy a LIFE kicsi, de rugalmas program, amely olyan ambiciózus környezet- és éghajlatvédelmi célokat támogat, amelyeket más uniós programok nem támogatnak közvetlenül, illetve egy másik területen valósítanak meg. Konkrét regionális szintű kezdeményezések támogatása révén a program kiváló katalizátornak tekinthető más projektek, valamint a tagállami és magánforrások mobilizálása számára⁽¹⁹⁾. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a LIFE program más uniós programokkal való átfogó összeegyeztetésének koncepcióját a környezet- és éghajlatvédelem közvetlen és közvetett kontextusában fejlessze tovább;

Nemzeti felhasználás

23. aggodalommal tölti el a LIFE uniós tagállamok és régiók általi egyenlőtlen felhasználása. Mind a 2. többéves munkaprogramban, mind egy jövőbeni LIFE programban határozott cselekvési tervre van szükség a LIFE program a kevésbé sikeres országokban való láthatóságának növelése és a részvétel iránti érdeklődés fokozása érdekében⁽²⁰⁾. Ezt a cselekvési tervet az alapok egyes tagállamokban történő felhasználása hatékonyságának éves értékelésekor lehetne bevezetni;

24. a fentiekből következően az RB a hagyományos LIFE projektekre vonatkozó nemzeti előirányzatok folyamatban lévő kivezetésének átgondolását javasolja. A nemzeti előirányzatok visszavonása a LIFE alapok felhasználásában tapasztalható földrajzi egyenlőtlenségek további növekedését eredményezheti, csökkentve a kevésbé tapasztalt országok esélyeit, miközben azoknak továbbra is szembe kell nézniük a környezeti és éghajlati kihívásokkal. Az RB a négyéves időtartam helyett egyéves időtartamra szóló forráselosztási rendszer megfontolását javasolja, lehetővé téve a költségvetési források rendelkezésre állására és az alapok felhasználásának földrajzi megoszlására való rugalmasabb reagálást. Hangsúlyozza azonban, hogy azoknak a projekteknek, amelyek támogatásban részesülnek, teljesíteniük kell az innovációra és a reprodukálhatóságra vonatkozó feltételeket, hogy többletértéket hozzanak Európa számára. Másik megoldás, hogy az egyes országoknak kiutalandó költségvetés egy részét visszatartják, és ezek összegét teljesen versenyszerű alapon a tagállamok rendelkezésére bocsátják;

25. elismeri, hogy egyes nemzeti kapcsolattartók extra erőfeszítéseket tettek új jelentkezők bevonása érdekében. Javasolja az alacsonyabb felhasználást produkáló tagállamoknak, hogy ösztönözzék nemzeti kapcsolattartóikat arra, hogy aktívan népszerűsítsék a programot a helyi és regionális önkormányzatok körében;

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 840 final.

⁽¹⁹⁾ CDR86-2012_FIN_AC, CDR6-2011_FIN_AC.

⁽²⁰⁾ Lásd még: GHK et al. (2011), Combined Impact Assessment and Ex Ante Evaluation of the Review of the LIFE+ Regulation [Közös hatásvizsgálat és előzetes értékelés a LIFE+ rendelet felülvizsgálatáról].

26. kéri, hogy az Európai Bizottság folytassa a képzési intézkedések támogatását a kevesebb tapasztalattal rendelkező és a pénzalapokat kevésbé hatékonyan felhasználó tagállamokban. Arra kell törekedni, hogy erősítsék a nemzeti és regionális kapcsolattartó pontok kapacitását, és aktívan támogassák a pályázókat annak érdekében, hogy növeljék a jó minőségű pályázatok számát, különösen azokban az országokban, amelyek jelentős környezet- és éghajlat-politikai kihívásokkal szembesülnek, és kevesebb tapasztalatuk van a LIFE-támogatások iránti kérelmek terén;

3. szakasz – Társadalmi konszenzus kialakítása, valamint a regionális és régióközi partnerségek megerősítése

Az érdekelt felekkel fenntartott kapcsolatok és társadalmi kérdések

27. rámutat arra, hogy a LIFE számos eszközt és mechanizmust kínál, amelyek elősegítik a sikeres megoldások lemásolását és átvételét, és kiválóan alkalmas arra, hogy megmutassa a helyi és regionális önkormányzatoknak a környezet- és éghajlatvédelmi beruházások előnyeit. Az érdekelt felek közötti kapcsolatok tartóssága a tapasztalataiktól, a helyi szinten és a régiók között meglévő kapcsolatoktól, az együttműködési készségüktől, valamint a tudatosságuktól függ, amelyet egy hosszú távú folyamatban kell kiépíteni. Az RB azt szorgalmazza, hogy a továbbiakban is ruházzanak be az ilyen jellegű kapacitásépítésbe ⁽²¹⁾ azáltal, hogy 2020 után is finanszírozzák az erre irányuló projekteket;

28. úgy véli, hogy a természet- és környezetvédelemnek és az éghajlatváltozás elleni küzdelemnek mindig törekednie kell a különféle célok egyensúlyára, garantálva az emberek biztonságát, életük és tulajdonuk védelmét. Intézkedésekre és támogatásra van szükség azokhoz a projektekhez, amelyek lehetővé teszik, hogy a szóban forgó területen vállalható kompromisszumok jöjjenek létre minden érdekelt fél között, és a LIFE projektek segítségünkre lehetnek ebben a törekvésben. Az RB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a projektkérelmek értékelése során vegye figyelembe, hogy az adott projekt mennyire tudja elősegíteni olyan új szabályok kidolgozását, melyek a bizonyos fajok által fenyegetett emberi élet védelmét összehangolják a veszélyeztetett fajok védelmével. Javasolja továbbá, hogy a projektek pozitív elbírálásának egyik feltétele legyen az érintett területhez köthető összes érdekelt fél nyilvános közvitán való meghallgatásának terve, és javaslataik elemzése;

Ökoinnováció és piaci elterjedés

29. felhívja a figyelmet arra, hogy a LIFE program fontos szerepet tölt be az EU innovációs képességének erősítésében, és kéri, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, miként lehet megfelelő finanszírozási modellekkel erősíteni a LIFE projektek keretében kidolgozott prototípusok és megoldások piaci értékesítését. A LIFE projektek sikeres megvalósítását követően egy gyorsított eljárás bevezetésével eredményesebben forgalomba lehetne hozni a LIFE projektek keretében kifejlesztett innovációkat, ami erősítené az EU versenyképességét a globális piacokon, és új „zöld” munkahelyek létrehozását tenné lehetővé;

30. rendkívül fontosnak tartja, hogy a tudományos kutatóintézetek és a magángazdaság is részt vegyen az ökoinnovációk fejlesztésében és piaci értékesítésében. Szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság hozzon további intézkedéseket az ilyen típusú együttműködések megkönnyítésére. Kéri többek között annak a rendelkezésnek a felülvizsgálatát, amelynek értelmében a LIFE projektek keretében kifejlesztett prototípusokat csak a projekt lezárása után szabad forgalomba hozni. Egy ilyen rendelkezés akadályt állít annak az útjába, hogy a vállalatok és a tudományos kutatóintézetek érdeklődjenek az innovációs projektben való részvétel iránt;

31. úgy véli, hogy a LIFE által az uniós gazdaság körforgásos, széntelenített termelési és fogyasztási rendszerré történő alakítása terén kifejtett hatás növeléséhez az egyik legfőbb kihívás a 2. többéves munkaprogram és a jövőbeni LIFE program számára az ökoinnovációs, demonstrációs és kísérleti projektek ipari méretre történő bővítése. Új módszereket kell feltárni az innovatív LIFE projektek eredményei széles körű és piaci elterjesztésének támogatására. Az RB felkéri az Európai Bizottságot, hogy egy jövőbeni LIFE program kapcsán értékelje annak lehetőségét, hogy további támogatást biztosítsanak a sikeres projektek számára, pl. a legjobb ökoinnovációk bővítésének egyéb pénzügyi eszközök révén történő támogatásával;

A projekteredmények hosszú távú fenntarthatósága, megismételhetősége és átadhatósága (SRT)

32. elismeri, hogy a LIFE projektek nagyrészt hosszú távú pozitív hatásokkal és megismételhető, átadható eredményekkel járnak ⁽²²⁾, ugyanakkor lát még teret a fejlődésre. A 2. többéves munkaprogram keretében és 2020-at követően folyamatos figyelmet kell fordítani a projekteredmények fenntartásának, átadásának és megisméltésének

⁽²¹⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

⁽²²⁾ Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság (2014): LIFE Focus „A LIFE-természet hosszú távú hatása és fenntarthatósága” (LIFE Focus „Long-term impact and sustainability of LIFE Nature”) Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága (2016).

biztosítására, ami alapvető fontosságú a LIFE célkitűzéseinek elérése, az alapok hatékony felhasználása, az ökoinnováció fokozása, valamint a fenntartható és felelős növekedés támogatása érdekében. Az RB felkéri az Európai Bizottságot, hogy állapítson meg egyértelmű kiválasztási kritériumokat az SRT lehetőségének értékeléséhez a projektjelentkezés során, valamint határozzon meg mutatókat a projekt SRT-hatékonyságának a végrehajtás alatt és azt követően történő értékeléséhez;

33. kiemelt figyelmet tulajdonít azon projektek támogatásának, amelyek célja a védett állatok kategóriába eső fajok populációjának és életterük méretének statisztikai felmérése, illetve azon projektek támogatásának, melyeknek célja a védett élőhelyek veszélyeztetettségének, valamint a veszélyeztetettség okainak és forrásainak feltérképezése;

34. aggasztónak tartja azt a tényt, hogy a vadon élő állatok egyre jobban kiszorulnak eredeti élőhelyükről, ennek függvényében pedig olyan innovatív, válságkezelő intézkedések fejlesztését és integrált alkalmazását javasolja, amelyek célja az állatok eredeti élőhelyükön való megtartása;

35. javasolja, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy SRT-tervet a LIFE program számára a program teljesítményének e tekintetben történő további javítása érdekében. Ez többek között az alábbiakat foglalhatja magában ⁽²³⁾: egy, a LIFE projektek online adatbázisán alapuló „innovációs platform” továbbfejlesztése a megismételhető ökoötlek keresésének elősegítése érdekében; az innovációval kapcsolatos információk hatékony, célzott terjesztése; tematikus platformok, hálózatok és projektklaszterek létrehozása a kiemelt területeken; a LIFE weboldalán elérhető kommunikációs eszközkészlet jobb kihasználása; a „legeslegjobb” LIFE projektek hatékonyabb kiválasztása és eredményeinek hatékonyabb terjesztése ⁽²⁴⁾;

36. a LIFE projektek hosszú távú fenntarthatóságának további javítása érdekében fenn kívánja tartani a projektek „LIFE utáni” terve elkészítésének kötelezettségét, amely a projekteredmények fenntartását szolgáló folyamatos finanszírozást igazol, meghatározza a felelős szervezetet és bemutatja a személyi állomány folyamatosságát, a hatóságok formális támogatását, valamint a kommunikációt a helyi érdekelt felekkel;

A beavatkozások típusai és új finanszírozási eszközök

37. alkalmasnak találja a LIFE programnak a LIFE rendelet 17. cikkében meghatározott finanszírozási formáit, amelyek a régiók számára többféle finanszírozási lehetőséget kínálnak. Szorgalmazza azonban, hogy értékeljék a 2014 és 2017 közötti időszakban elért eredményeket, remélve, hogy a következő LIFE program sikeresebb lesz ezen a téren;

38. megjegyzi, hogy az integrált projektek a hatóságok számára fontos katalizátor funkciót látnak el az uniós környezetvédelmi politika végrehajtásában tapasztalható hiányosságok orvoslásához. Mivel úgy véli, hogy még nem áll rendelkezésre elegendő tapasztalat ezzel a finanszírozási formával kapcsolatban, javasolja költségvetésének a LIFE rendelet 17. cikke (5) bekezdésében meghatározott szinten való tartását a 2. többéves munkaprogram során. Az RB javasolja az integrált projekt eredményeinek 2020 végén történő értékelését, és úgy véli, hogy ezek még fontosabb eszközként szolgálhatnak a jövőbeni LIFE programban. Ez különösen érvényes a fontossági sorrendben történő végrehajtási tervek támogatására a Natura 2000 kezelési tervek elkészítésére irányuló integrált projektek révén;

39. kéri, hogy a jövőbeni LIFE program tartsa meg a „technikai segítségnyújtási projekteket” az olyan kedvezményezettek támogatására, akik korábban még nem hajtottak végre integrált projekteket, tekintettel a jelentkezés elkészítésének összetettségére, valamint az ahhoz szükséges időre és erőforrásokra ⁽²⁵⁾;

40. üdvözli a két új pénzügyi eszközt, az energiahatékonyság magánfinanszírozási eszközét (PF4EE) és a Természetitőke-finanszírozási Eszközt (NCFE), amelyek új lehetőségeket kínálnak arra, hogy a magánberuházókat az energiahatékonysággal és a természeti tőkével kapcsolatos projektek finanszírozására ösztönözzék, és hozzájárulnak a zöld finanszírozás felé történő általános elmozduláshoz. Elismeri, hogy egyik eszköz sem érte még el teljes potenciálját, különösen a projekt újszerűsége és a végrehajtás első hónapjai alatt tapasztalt bizonyos fokú adminisztratív komplexitás miatt. Az RB felkéri az

⁽²³⁾ Az Európai Számvevőszék 15/2013. sz. különjelentése (2014); Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság (2014): LIFE Focus „A LIFE-természet hosszú távú hatása és fenntarthatósága” (LIFE Focus „Long-term impact and sustainability of LIFE Nature”); Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága (2016), Parlament, Költségvetési Ellenőrző Bizottság, Munkadokumentum az Európai Számvevőszék különjelentéséről (PE535.987), LIFE+ végső értékelés.

⁽²⁴⁾ LIFE program, a Környezetvédelmi Főigazgatóság weboldala, a kommunikációs eszköz elérhető az alábbi címen <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/index.htm>.

⁽²⁵⁾ CDR86-2012_FIN_AC.

Európai Bizottságot, hogy továbbra is figyelje meg a programokat, és dolgozzon ki módszertant azok hatékonyságának értékelésére. Azt is kéri, hogy vegye fontolóra a rendelkezésre álló eszközök kiterjesztését vagy egy új, megfelelően finanszírozott pénzügyi eszköz bevezetését azzal a céllal, hogy beruházókat vonzzanak a „Környezet és erőforrás-hatékonyság” kiemelt területre is. Támogatja az Európai Parlament felhívását, miszerint az energiahatékonyság magánfinanszírozási eszközének (PF4EE) garantálnia kell, hogy a projektek megfelelő, kedvező és tudományosan kimutatható hatással legyenek a biológiai sokféleségre;

41. elismeri a PF4EE szerepének fontosságát, amely eszköz a kedvezményezettek számára nyújtott finanszírozás, valamint technikai és szakértői támogatás biztosításával segíti a nemzeti prioritások végrehajtását az energiahatékonyság területén. Az RB javasolja, hogy a PF4EE-ben rejlő lehetőségek jobb kiaknázása végett vizsgálják meg, nem lehet-e ezt a mechanizmust az energiahatékonysággal kapcsolatos LIFE-projektek kiegészítő finanszírozásaként kezelni. Fontos, hogy a pályázók számára közzétett éves iránymutatásokban az Európai Bizottság utaljon az ilyen jellegű kiegészítő finanszírozási lehetőségekre. Ezt a modellt a 2. többéves munkaprogram végéig folytatni kell, és az eszköz pozitív elbírálása esetén 2020-at követően is;

42. üdvözli, hogy a természetitőke-finanszírozási eszköz bevezetésével kezelték a vállalkozások ökoszisztéma-szolgáltatásokkal összefüggő finanszírozásának, valamint e területen a magánbefektetések ösztönzésének nehéz és teljesen új kihívását. Úgy véli, hogy az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos beruházások Európa jövőjét jelentik, és üdvözli, hogy a LIFE program szembenéz ezzel a kihívással. Javasolja, hogy a már elért és a várható eredmények alapján elemezzék és értékeljék a természetitőke-finanszírozási eszköz működését, így biztosítva hatékony alkalmazását a második többéves munkaprogram végéig, kedvező értékelés esetén pedig 2020 után is;

43. üdvözli a LIFE program innovatív szerepét, és azon a véleményen van, hogy a környezet- és éghajlat-politikában nem mindig innovatív megoldások kidolgozására van szükség, hanem gyakran a már meghozott intézkedések folytatására, illetve a más projektek keretében kifejlesztett innovációk alkalmazására. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye fontolóra a projektek két szemponton alapuló finanszírozását: támogassa egyfelől az innovatív projekteket, másfelől azokat a projekteket, amelyek figyelembe veszik az aktuális környezet- és éghajlatvédelmi szükségleteket. A támogatások odaitélése így nem az innovációk fejlesztéséhez lenne kötve, hanem az intézkedéseknek az innovációkat és más LIFE projektek bevált gyakorlatait alkalmazó folytatásához.

Kelt Brüsszelben, 2017. február 9-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Markku MARKKULA

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU